

Jaarstukken 2025

gemeente
HEEZE-LEENDE

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Algemeen	6
Aanbieding jaarstukken 2025	6
Leeswijzer	12
Programma 1: Dienstverlening en bestuur	14
1.1 Bestuur	15
1.2 Samenwerking	20
1.3 Openbare orde en veiligheid	22
1.4 Burgerzaken	24
1.5 Algemene dekkingsmiddelen	24
Wat heeft programma 1 gekost?	27
Programma 2: Wonen, bedrijven en recreëren	29
2.1 Wonen en bouwen	31
2.2 Openbare ruimte	34
2.3 Ruimtelijke ordening	40
2.4 Milieu	42
2.5 Afval / Grondstoffen	43
2.6 Water	44
2.7 Economische zaken	46
2.8 Recreatie en toerisme	48
Wat heeft programma 2 gekost?	49
Programma 3: Samen leven en participeren	52
3.1 Onderwijs	53
3.2 Jeugd	59

3.3 Maatschappelijke ondersteuning	63
3.4 Gezondheid	68
3.5 Participatie	70
3.6 Dorpshuizen	72
3.7 Sport	72
3.8 Cultuur	73
Wat heeft programma 3 gekost?	75
Paragrafen	78
Paragraaf lokale heffingen	78
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	84
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	96
Paragraaf financiering	102
Paragraaf bedrijfsvoering	107
Paragraaf verbonden partijen	121
Paragraaf grondbeleid	142
Paragraaf Wet Open Overheid (WOO)	146
Jaarrekening	148
Balans	148
Overzicht van baten en lasten	150
Toelichting op de balans	151
Toelichting op het overzicht van baten en lasten	185
Analyse afwijkingen programma 1	185
Analyse afwijkingen programma 2	188
Analyse afwijkingen programma 3	192
Onvoorzien	196
Algemene dekkingsmiddelen	197

Overhead	197
Vennootschapsbelasting	198
Overzicht incidentele baten en lasten	198
Programma 1 Dienstverlening en bestuur	201
Programma 2 Wonen, bedrijven en creëren.....	203
Programma 3 Samen leven en participeren	205
Overzicht structurele mutaties reserves.....	206
Wet normering topinkomens (WNT)	207
Rechtmatigheidsverantwoording.....	211
Overige gegevens, waaronder de accountantsverklaring	212
Controleverklaring accountant.....	212
Bijlagen	213
Verantwoording specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage)	213
Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	231
Analyse kredieten	235
Beleidsindicatoren	241
Berekening financiële kengetallen.....	243

Algemeen

Aanbieding jaarstukken 2025

Aanbieding jaarstukken 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de jaarrekening 2025 aan.

In de slotwijziging 2025 hebben we u geïnformeerd over de laatste wijzigingen die doorgevoerd zijn in de begroting. Het jaarverslag 2025 vormt het sluitstuk van het begrotingsjaar 2025.

Verklaring positief jaarrekeningresultaat

We sluiten het jaar af met een positief resultaat van € 734.000 (na bestemming). Bij vaststelling van de slotwijziging 2025 hebben wij u al een positief resultaat van € 710.000 voorzien.

Het jaarrekeningresultaat 2025 is € 24.000 verbeterd ten opzichte van de slotwijziging 2025.

De verklaring voor deze afwijking is opgebouwd uit de volgende posten:

Bedragen x €1.000

Saldo slotwijziging	710
Aanpassingen gemeentefonds voorgaande jaren	-188
Opvang vluchtelingen Oekraïne	117
Opvang asielzoekers DGO (2025-2027)	150
Bijstand	-111
Sociale werkvoorziening	-155
Dotatie pensioenvoorziening voor ambtsdragers in verband met wijziging pensioenstelsel	-254
Opvang asielzoekers TGO (2024-2025)	268

Ondersteuning dorpshuizen	74
Decembercirculaire 2025	161
Suppletie BTW en BCF 2024	-114
Personeelslasten	-121
Afwikkeling bouwgrondexploitaties Breedvennen, Centrumplan Leende, Poortmannen en reserve tussentijds winstnemingen Grexen	56
Specifieke uitkering Realisatiestimulans betaalbare woningen	231
Overige afwijkingen	-90
Totaal afwijking ten opzichte van de slotwijziging	24
Jaarrekeningresultaat	734

Een aantal ontwikkelingen hadden kunnen worden voorzien in de slotwijziging, zoals opvang vluchtelingen Oekraïne. Een aantal afwijkingen zijn echter ontstaan na afronding van de slotwijziging, zoals de decembercirculaire en de Specifieke uitkering Realisatiestimulans betaalbare woningen. De financiële toelichtingen zijn, per programma, opgenomen.

In 2025 is landelijk de financiële druk op gemeenten toegenomen. Dit betekent ook voor gemeente Heeze-Leende meer noodzaak tot prioriteren en faseren van taken, activiteiten en projecten wat heeft geleid tot het opzetten van een ombuigingstraject dat in de begroting 2026 zijn besluitvorming krijgt. Het Rijk investeerde in versnellen van de woningbouw wat voor de gemeente voor extra opgaven in planvorming, vergunningverlening, mobiliteit, energie-infrastructuur en gebiedsontwikkeling zorgde. De landelijke Primos-prognose 2025 laat een groeiende woningbehoefte zien, ook in kleinere gemeenten en daarbij de noodzaak om voorzieningen (onderwijs, sport, zorg) mee te laten groeien. De nieuwe landelijke kaders voor natuurherstel en stikstof hebben impact op onze agrariërs in het buitengebied. Ook ontstond meer druk op samenwerking binnen de regio Zuidoost-Brabant in het kader van de schaa sprong die de Brainport-regio doormaakt.

De landelijke signalen van toenemende zorgvraag, financiële onzekerheid onder inwoners, vergrijzing en druk op zorgaanbieders werden in 2025 duidelijker en de beweging van zorg naar preventie werd urgenter dan ooit. Ook de noodzaak tot regionale samenwerking en transformatie in de Jeugdzorg (hervormingsagenda) wordt steeds duidelijker evenals de extra aandacht die nodig is voor bestaanszekerheid en armoedebestrijding.

Speerpunten van het afgelopen jaar

Dienstverlening

In 2025 hebben we gericht gewerkt aan het verbeteren van onze dienstverlening. Zo zijn de processen, onder andere bij Vergunningverlening & Handhaving en van de Meldeskamp verbeterd. De gemeente voldoet per 1 januari 2026 volledig aan de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer. Ook voldoet de gemeente inmiddels aan de landelijke eisen van digitale toegankelijkheid van de website en zijn acht nieuwe podcast afleveringen in 2025 online gegaan. De paspoortpiek hield het hele jaar aan, met ongeveer een verdubbeling van het normale aanvraagvolume. Uiteraard is ook de tussentijdse verkiezing voor de Tweede Kamer georganiseerd.

Samenwerking

In het kader van de nieuwe Wet Versterking Participatie is de nieuwe participatieverordening en het daarbij behorende implementatieplan in 2025 voorbereid. Zowel ambtelijk als bestuurlijk is deelgenomen aan diverse samenwerkingen, waarin we strategisch acteren op basis van uw raadsprogramma, de Omgevingsvisie en diverse vastgestelde beleidsplannen. Regionaal hebben we een bijdrage geleverd aan de ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant, de uitvoeringsstrategie Voorzieningen, de kwaliteitssprongtafel en aan bovenregionale samenwerkingen.

Veiligheid

Met de aangescherpte Algemene Plaatselijke Verordening (APV) in de hand is in 2025 een breed en integraal pakket aan maatregelen uitgevoerd om ondermijning aan te pakken en tegen te gaan. Om de openbare orde te herstellen en overlast te beperken, zijn bestuurlijke maatregelen ingezet, waaronder het opleggen van gebiedsontzeggingen en sluiting van een vijftal percelen/woningen op grond van de Wet Damocles en Wet Victoria.

Woningbouw

In 2025 zijn in totaal ruim 120 woningen gerealiseerd. Er is gewerkt aan diverse woningbouwprojecten waarin ruimte is gevonden voor starters en senioren, zoals Vlinderhoeve in Sterksel en Wilhelminapark in Heeze. Ook is het programma kostenverhaal en financiële bijdragen in 2025 voor inspraak ter inzage gelegd.

Transitie landelijk gebied

In 2025 is het uitvoeringsplan voor de gebiedsvisie Paaldijk-Renheide ingebracht in de GGA Grenscorridor Oost. De GGA heeft een gebiedsregisseur aangesteld die samen met lokale partners en de gemeente werkt aan de groenblauwe dooradering in het gebied. In 2025 zijn we ook gestart met het gebiedsproces voor de omgeving Vlaamseweg samen met de GGA Strabrechtse Heide. En het grootste deel van de plannen die zijn ingediend voor de Landelijke beëindigingsregelingen veehouderijen zijn behandeld en eind 2025 ter inzage gelegd in het kader van de omgevingsplanwijziging.

Wateroverlast

In 2025 zijn de maatregelen om wateroverlast te voorkomen op de Nieuwendijk, De Leuren en De Wever uitgevoerd. De maatregelen zijn gecombineerd met het afkoppelen van het regenwater van de parkeerplaats en sporthal De Pompenmaker.

Sociaal Domein

De gemeente heeft in 2025 samen met inwoners en partners verder gebouwd aan een toekomstbestendige, toegankelijke zorg. Dit door sterk in te zetten op preventie, zelfredzaamheid en een stevige sociale basis, met aandacht voor financiële onzekerheid, vergrijzing en druk op zorgaanbieders, uitgewerkt via de drie programmalijnen uit het Sociaal Beleidsplan en diverse concrete projecten. Zo is er een breed aanbod aan activiteiten voor mentale en fysieke gezondheid. Het aanbod voor jeugd, onderwijs en opgroeien bestaat onder andere uit een samenwerking met onderwijs, kinderopvang, bibliotheek, jongerenwerk en JGZ om de opgroeikracht van jeugd te versterken. Het Jongerencentrum is uitgegroeid tot een laagdrempelige, veilige plek waar jongeren graag komen. Stappen zijn gezet richting een doelmatige inzet van specialistische jeugdhulp, passend bij de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Ook is een haalbaarheidsonderzoek naar de modernisering en verduurzaming van de Dirk Hezius school uitgevoerd. En een aantal huisvestingszaken van scholen zijn op basis van het Integraal Accommodatiebeleid 2021 opgepakt. In het kader van een verdere samenwerking op wonen, zorg en welzijn is het uitvoeringsplan Woonzorgvisie vastgesteld. Ook is er aansluiting bij de landelijke beweging van zorg naar gezondheid (IZA en AZWA) en is de samenwerking met huisartsen rond o.a. valpreventie, beweging en Welzijn op Recept versterkt.

In het kader van voorzieningen, accommodaties en leefomgeving is de bouw van gymzaal De Weibossen afgerond en de Pumptrack (skatebaan) in Leende is in gebruik genomen. Dorpshuis 't Perron is aangekocht en het beleid voor beheer en instandhouding van dorpshuizen is geactualiseerd. Ook is de Verordening Fysieke Leefomgeving uitgebreid met nieuwe regels voor cultuurhistorie.

Wat betreft toegankelijkheid, ondersteuning en participatie zijn diverse trainingen aangeboden over digitale vaardigheden. En konden inwoners terecht bij het informatiepunt Digitale Overheid met het formulierensprekuur en het financieel spreekuur. De maatregelen uit de Participatiewet in balans zijn succesvol ingevoerd, waardoor inwoners beter worden ondersteund richting participatie en werk.

Voor ontmoeting en sociale samenhang zijn diverse activiteiten georganiseerd, wat de verbinding binnen de kernen heeft versterkt.

Samen met onze ketenpartners en vele vrijwilligers hebben we ons ingezet om bewoners van opvanglocatie Mariahoeve zo goed mogelijk te ondersteunen en te laten deelnemen aan de samenleving. Dit doen we door het aanbieden van Nederlandse taallessen, begeleiding richting werk en gericht advies via het wekelijkse administratieve en fiscale spreekuur.

De veiligheid op de locatie blijft hoog. Bewoners en vrijwilligers werden betrokken bij het signaleren én voorkomen van onveilige situaties. Ook hebben we bewoners actief gestimuleerd om bij te dragen aan een prettige leefomgeving, onder andere door hun eigen vakkennis en vaardigheden in te zetten bij diverse onderhoudswerkzaamheden op de locatie. Daarnaast participeerden jongeren actiever in de gemeenschap, dankzij de intensieve samenwerking met lokale verenigingen.

In deze jaarrekening treft u per programma en per onderdeel een beleidsmatige toelichting op de stand van zaken eind 2025. We starten ieder programma met een terugblik op het raadsprogramma en een algemene indruk op de belangrijkste inhoudelijke resultaten in 2025.

Het college van burgemeester en wethouders,

De secretaris, De burgemeester,

E. Dielissen T.M. Heldens

Tabel 1.0 Baten en lasten per programma

Bedragen x €1.000

Programma		Begroting 2025 *	Rekening 2025	Verschil 2025
1	Dienstverlening en bestuur	15.056	15.826	-770
2	Wonen, bedrijven en recreëren	13.882	13.857	25
3	Samen leven en participeren	25.340	24.837	503
Totaal lasten		54.278	54.520	-242
1	Dienstverlening en bestuur	38.251	38.156	-95
2	Wonen, bedrijven en recreëren	6.668	7.394	726
3	Samen leven en participeren	9.450	9.448	-2
Totaal baten		54.369	54.998	629
Saldo van baten en lasten		91	478	387
	Toevoegingen aan reserves	1.602	1.920	-318
	Onttrekkingen aan reserves	2.221	2.176	-45
Saldo mutatie reserves		619	256	-363
Saldo voor bestemming (resultaat)		710	734	24

**De cijfers van de begroting 2025 zijn de begrotingsbedragen, na verwerking van de slotwijziging 2025.*

Het jaarrekeningresultaat 2025 voor bestemming is € 479.000 voordelig en na bestemming € 734.000 voordelig,

Tabel 1.1 Resultaatbestemmingen

Bedragen x €1.000

Saldo resultaat voor bestemming	734
Resultaatbestemmingen	
Doorontwikkeling dorpshuizen	74
Inzet onderzoek vakantieparken	42
Kinderopvang pleegzorg	10
Erfgoedkaart en visie Leenderstrijp	42
Bestemmingsreserve Huisvesting statushouders	30
Bestemmingsreserve Hervormingsagenda	85
Saldo voorgestelde resultaatbestemmingen	283
Toevoeging aan de algemene reserve	451
Saldo na voorgestelde resultaatbestemming	

Er wordt voorgesteld om € 283.000 budget over te hevelen naar 2026 ten laste van het jaarrekeningresultaat 2025. De budgetoverhevelingen zijn als volgt opgebouwd:

1. Doorontwikkeling Dorpshuizen (Accommodatie "de Schammert"): € 74.000;
2. Capaciteit onderzoek vakantieparken: € 42.000;
3. Kinderopvang pleegzorg: € 10.000;
4. Monumentenzorg: opstellen erfgoedkaart: € 42.000;
5. Huisvesting statushouders (HAR+-regeling): € 30.000;
6. Hervormingsagenda Jeugd: € 85.000

Toelichting budgetoverhevelingen

De budgetoverhevelingen zijn getoetst aan onderstaande criteria waaraan het verzoek tot overhevelen van een budget aan dient te voldoen:

- Er is sprake van een beleidsinhoudelijke noodzaak om de middelen te behouden voor uitvoering van de prestatie in het komende jaar (relatie met programmabegroting);
- De uitvoering van de (nog niet verrichte) prestatie kan ingebed worden in de werkplanning c.q. het jaarplan van het komende jaar;
- De daadwerkelijke realisatie van de nog uit te voeren prestatie vindt uiterlijk vóór afronding van het komende jaar plaats (dus herhaalde budgetoverheveling is niet mogelijk);
- Er is voor de onderhavige uitgaven in het komende jaar geen (structureel) budget beschikbaar;
- Het over te hevelen bedrag is minimaal € 10.000 groot.

Toelichtingen budgetoverhevelingen

1. Gevraagd wordt om de aanvullende middelen doorontwikkeling dorpshuizen van € 74.000, in te zetten voor een aantal aanpassingen in dorpshuis "De Schammert" in 2026. Deze aanpassingen in het gebouw dragen bij aan de (multi)functionaliteit van het gebouw en zorgen tevens dat een aantal kostenbesparende keuzes in het beheer gemaakt kunnen worden.

2. De personele inzet voor onderzoek bij de vakantieparken (als onderdeel van het integraal veiligheidsbeleid) is nog niet afgerond. Gevraagd wordt om een bedrag groot € 42.000 over te hevelen naar 2026 zodat het onderzoek kan worden voortgezet.
3. Omdat gemeenten de middelen voor bijzondere kosten aan pleegzorgorganisaties verstrekken, zijn extra middelen in 2025 aan gemeenten toegekend via de decembercirculaire 2025. Voor Heeze-Leende was dit € 10.000. Gevraagd wordt om deze € 10.000 over te hevelen naar 2026 om pleegouders te kunnen compenseren voor de kosten van kinderopvang en buitenschoolse opvang.
4. Voorgesteld wordt om voor de afronding van de nieuwe erfgoedkaart en de visie voor Leenderstrijp (monumentenzorg) het restant-budget van € 42.000 over te hevelen naar 2026, zodat de werkzaamheden kunnen worden afgerond.
5. HAR+ is in december 2025 (met terugwerkende kracht) aangevraagd en goedgekeurd. In 2025 zijn geen kosten gemaakt. Om deze middelen beschikbaar te houden stellen we voor om een bestemmingsreserve HAR+ te vormen ter dekking van toekomstige huisvestingskosten van statushouders zonder dat hiervoor aanspraak wordt gedaan op de algemene middelen van de gemeente. Het betreft een bedrag van € 30.000.
6. Van de eenmalige Rijksgelden voor de implementatie van de Hervormingsagenda Jeugd is een bedrag van € 85.000 nog niet besteed. Het voorstel is om € 85.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Hervormingsagenda Jeugd, zodat de middelen vanaf 2026 ingezet kunnen worden ten behoeve van het project "Stevige Lokale Teams".

Leeswijzer

Leeswijzer

De jaarstukken zijn verdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening.

Jaarverslag

Het jaarverslag bestaat uit een verantwoording per programma. Per programma geven we antwoord op de vragen 'wat hebben we bereikt?' en 'wat hebben we daarvoor gedaan?'. De eerste vraag betreft het beoogde maatschappelijke effect.

De tweede vraag gaat in op de activiteiten die zijn uitgevoerd om dit beoogde maatschappelijke effect te bereiken. De vraag 'wat heeft het gekost?' wordt voor een belangrijk deel nader toegelicht in de verschillenanalyse die is opgenomen in het onderdeel 'jaarrekening'.

Met een kleur is inzicht gegeven in de status van de realisatie van de doelen. Waar nodig is daarbij een toelichting opgenomen met eventuele actiepunten. De betekenis van de kleuren is als volgt:

Groen Beleidsdoel is of wordt naar verwachting gerealiseerd.

Oranje **Beleidsdoel is of wordt naar verwachting in aangepaste vorm (lagere kwaliteit) of later gerealiseerd.**

Rood **Beleidsdoel is en wordt naar verwachting niet gerealiseerd.**

Net als in de programmabegroting worden vervolgens de paragrafen behandeld. Deze gaan over lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid en Wet Open Overheid. Deze paragrafen geven een dwarsdoorsnede door alle programma's waarbij sprake kan zijn van grote bestuurlijke en financiële impact.

Jaarrekening

De jaarrekening is financieel van aard en bestaat uit de balans en het overzicht van baten en lasten, beide voorzien van een toelichting. Ook financiële afwijkingen groter dan € 25.000 worden per programma in beeld gebracht en toegelicht.

In de algemene toelichting wordt ingegaan op de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. In de toelichting op de balans wordt een nadere specificatie van balansposten gegeven. Daarnaast wordt ingegaan op niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen voor toekomstige jaren.

De toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening geeft per programma:

- Een verschillenanalyse op de exploitatie.
- De door de raad gevoteerde langlopende kredieten. Er vindt een verantwoording plaats van hetgeen in 2025 met deze kredieten is gedaan en of het krediet moet worden gehandhaafd dan wel afgesloten.
- Tot slot wordt bij elk programma ingegaan op de naleving van de begrotingsrechtmatigheid.

Daarnaast wordt inzicht gegeven in de aanwending van het bedrag onvoorzien uit de programmabegroting. Ook worden de incidentele baten en lasten en structurele stortingen en onttrekkingen uit reserves weergegeven.

In de overige toelichting is het overzicht Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector opgenomen en worden de mutaties in de reserves en voorzieningen toegelicht. Het laatste onderdeel van de jaarrekening is de controle verklaring van de accountant.

Bijlagen

Als bijlagen zijn opgenomen:

1. Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.
2. Staat van gewaarborgde geldleningen en gegarandeerde faciliteiten.
3. Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa).
4. Berekeningen financiële kengetallen.
5. Beleidsindicatoren.
6. Controle verklaring accountant.

Programma 1: Dienstverlening en bestuur

Welke ontwikkelingen willen we realiseren (raadsprogramma)

Hieronder staan achtereenvolgens de ontwikkelingen vanuit het raadsprogramma die de continue aandacht hebben in deze raadsperiode.

Thema bestuur

We werken samen met de raad, het college en de ambtelijke organisatie aan een gemeente die onze inwoners goed van dienst is. Vanuit vertrouwen gaat de raad op een constructieve manier te werk, voert met elkaar de dialoog op steeds meer strategische onderwerpen om vanuit die dialoog de juiste besluiten te nemen. De afstand tussengemeente en inwoners is klein en laagdrempelig door middel van een open en mensgerichte bestuurscultuur. We zorgen voor transparantie en open informatievoorziening en we nemen inwoners en bedrijven vroeg in het traject mee en vragen actief om participatie, we verwerken feedback en geven duidelijkheid. Daar waar mogelijk zetten we in onze dienstverlening nét dat stapje extra. Daarbij namen we de volgende aandachtspunten uit het raadsprogramma over:

- **Verbinding politiek – inwoners:** De inwoners komen vaak alleen vraag- of voorval gestuurd in aanraking met de gemeente. In de verkiezingstijd lukt het beter, en op andere manieren om met hen in contact te komen. In het raadsprogramma staan een aantal ideeën om belangstelling te wekken, en van daaruit verder te bouwen.
- **Participatie van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties:** De rolverdeling tussen overheid en gemeenschap verandert, dat gebeurt al decennialang. Steeds meer inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties willen invloed hebben op en een bijdrage leveren aan de kwaliteit van hun fysieke of sociale leefomgeving. Dit vraagt ook aanpassing in processen en werkwijzen van de gemeente.

Bestuurlijke en regionale samenwerking en de samenwerking met inwoners, instellingen en bedrijven vormen de basis voor de uitvoering van ons beleid. Dit is een belangrijke pijler van onze bestuurskracht, waardoor we goed in staat zijn om te voldoen aan de opgaves waar de gemeente voor staat. We hebben een eigen identiteit en zijn zelfstandig. Dit klinkt door in onze stem in de samenwerkingsverbanden die we zijn aangegaan of nog aangaan. De samenwerking binnen de GRSA2 op het gebied van bedrijfsvoering is afgelopen jaar opnieuw bekrachtigd. En samen met de Metropoolregio Eindhoven werken we aan een versnelling van de grote opgaves in het kader van de schaa sprong.

Thema openbare orde en veiligheid

Door voldoende preventieve maatregelen en een adequate handhaving zijn we een veilige gemeente. Ook het gemeentebestuur kan op een veilige en integere wijze zijn functie uitoefenen. We werken samen met diverse veiligheidspartners en onze inwoners en we hebben daarbij zowel oog voor objectieve (cijfers) als subjectieve (gevoelsmatige) veiligheid. Daarbij hebben we qua veiligheid gewerkt aan de volgende ontwikkelingen uit het raadsprogramma:

- Versterken van toezicht (intensiever monitoren) en handhaving (actief ingrijpen) met een focus op weren van vrachtverkeer uit de kernen, goed functioneren straatinrichting en aanpakken risicosituaties criminaliteit;
- Autoluw en verkeersveilig maken van de centra (zie programma 2);
- Aandacht voor de bewustwording van onze inwoners voor ondermijning en alert zijn op en voorkomen van de vele vormen van ondermijning en dit aanpakken waar mogelijk;
- Aanpak en preventie van vandalisme.

Thema algemene dekkingsmiddelen

De gemeente voerde een gezond financieel beleid. Er is een goede balans tussen inkomsten en uitgaven en financiële voordelen zetten we in voor de gemeenschap. Daarbij zijn de financiële uitgangspunten, benoemd in het raadsprogramma:

- Betere transparantie en keuzemogelijkheden in alle stukken van de P&C cyclus;
- In samenspraak met de raad, toevoegen van formele infographics voor inzicht in de 'financiële gezondheid' van de gemeente en de meerjarige ontwikkeling daarvan.
- Hanteren van een gedegen en realistische begroting en bij raadsvoorstellen de financiële impact expliciet in beeld brengen, zodat de raad een keuze kan afzetten tegen het grotere geheel van de meerjarige begroting.
- Onderzoek naar de herziening van de huidige opzet van de gemeentelijke lasten en de verdeling tussen rioolrechten, afvalstoffenheffing en OZB.

Reguliere werkzaamheden en bestaand beleid

Uiteraard hebben we onze wettelijke taken, verantwoordelijkheden en vastgestelde beleidsplannen uitgevoerd. Onder programma 1 zijn dat bijvoorbeeld deelname aan het intergemeentelijke Dommelstroom Interventie Team (DIT), Kwaliteitscontroles van onze persoons- en adresgegevens, het uitgeven van reisdocumenten en rijbewijzen en het tegengaan van fraude. Deze taken staan verder niet expliciet in de jaarrekening benoemd, maar zijn wel financieel vertaald in de jaarrekening.

1.1 Bestuur

Wat hebben we bereikt?

Een verrassende en klantvriendelijke dienstverlening

Wat hebben we gedaan?

De ervaring van de inwoners regelmatig te meten en mee te nemen in de doorontwikkeling. De bevindingen vanuit het ervaringsonderzoek inwoners 2023/2024 oppakken en vertalen in verbeteracties.

Het continu verbeteren van onze dienstverlening, zodat inwoners sneller, makkelijker en beter geholpen worden.

In 2025 hebben we gericht gewerkt aan het verbeteren van onze dienstverlening. De bevindingen uit het ervaringsonderzoek 2023/2024 zijn benut voor procesverbeteringen, onder andere bij VVH en de Melddesk, en voor het actualiseren van de kennisbank zodat medewerkers sneller en gericht kunnen doorverbinden. Ook is ingezet op bewustwording rond terugbelverzoeken, onder meer via de Week van de Bereikbaarheid. Daarnaast hebben we maatregelen getroffen om per 1 januari 2026 volledig te voldoen aan de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.

Inzet van de podcastserie om de inwoners meer duidelijkheid te geven waar de gemeente voor staat en wat die kan betekenen voor hen.

Doel: via actuele onderwerpen, met een actieve rol en een stem voor inwoners en stakeholders, interesse wekken voor wat er leeft, wat er gedaan moet worden en hoe dat gebeurt. Het besef vergroten dat gemeente en gemeenschap samen aan het belang voor de inwoners en stakeholders werken.

Dit doen we door:

- De podcastserie in 2025 qua opname format op te zetten "van buiten naar binnen".
- Inwoners of andere stakeholders aan het woord te laten en de gemeentelijke organisatie/vakambtenaar toelichting te laten geven.
- Onderwerpen die aan bod gekomen zijn in 2025:
 - Inwonerparticipatie
 - de netbewuste wijk
 - wonen en woningbouw in Heeze-Leende
 - de amfibiepassages
 - het snoeien van bomen
 - monumenten/erfgoed
 - opvang asielzoekers
 - de deelauto
- Het totale bereik van de podcast in 2025: met 1.000 toegenomen tot 9.000. In 2025 zijn er 700 unieke luisteraars bijgekomen. Het totale aantal unieke luisteraars is inmiddels: 3.499. De podcastserie is een meetbaar succesvol instrument geworden om onze inwoners te bereiken.

Onze processen daar waar nodig te optimaliseren.

Het optimaliseren, automatiseren en digitaliseren van werkprocessen om efficiënter onze inwoners te helpen.

In 2025 hebben we verdere professionaliseringslagen in onze werkprocessen gerealiseerd om de dienstverlening te versterken, onder andere bij de processen huwelijk en geregistreerd partnerschap, adresonderzoeken en de kwaliteitszorg binnen

de BRP. Daarnaast hebben we maatregelen genomen om identiteitsfraude te voorkomen, waaronder het implementeren van scanners voor echtheidskenmerken van reisdocumenten

Verder uitvoeren van het plan om de websites en applicaties digitaal toegankelijk te maken, door de organisatie te trainen, de opgedane kennis te blijven borgen en daarmee een bewustwording van de organisatie tot stand te brengen.

Zorgen voor een toegankelijke en gebruiksvriendelijke website die door alle inwoners goed te gebruiken is, en voldoen aan de landelijke toegankelijkheidseisen.

Het plan voor digitale toegankelijkheid is in 2025 volledig uitgevoerd. Alle openstaande acties zijn afgerond, waardoor gemeente Heeze-Leende nu voldoet aan de landelijke eisen. Er ligt inmiddels een helder en gedragen proces met duidelijke verantwoordelijkheden, waardoor de borging van de digitale toegankelijkheid structureel is gewaarborgd.

Wij willen bereiken dat onze gegevens kwalitatief hoogwaardig en betrouwbaar zijn en blijven, waarbij wordt voldaan aan de gestelde kwaliteitseisen van het ministerie.

De kwaliteit van de gegevens voor de BRP en de waarde documenten blijvend op een hoog niveau houden.

Het onderzoek naar de kwaliteit en betrouwbaarheid is eind 2025 afgerond. Daaruit blijkt dat de gemeente op het gebied van de BRP een stijging heeft laten zien, terwijl de resultaten voor reisdocumenten op ongeveer hetzelfde niveau zijn gebleven.

Continueren van bestaand beleid voor de producten en diensten van burgerzaken.

Borgen van een kwalitatief hoogstaande en betrouwbare burgerzaken dienstverlening

In 2025 zijn de werkzaamheden binnen Burgerzaken volgens het bestaande beleid uitgevoerd. De paspoortpiek hield het hele jaar aan, met ongeveer een verdubbeling van het normale aanvraagvolume.

Daarnaast zijn landelijke wijzigingen ingevoerd zoals de digitalisering van het rijbewijs, de wetswijziging dubbele geslachtsnaam en de verdere functiescheiding in het frontoffice. Deze aanpassingen zijn zorgvuldig verwerkt in de werkprocessen en systemen.

Ook is veel inzet geleverd op de opvang van Oekraïense ontheemden, met doorlopende werkzaamheden voor het in- en uitschrijven in de Basisregistratie Personen (BRP).

Vanuit de kwaliteitsmonitor worden structureel de consistentiecontroles uitgevoerd. Eventuele inconsistenties moeten handmatig worden opgelost.

Het borgen van de kwaliteit en betrouwbaarheid van de BRP door structureel consistentiecontroles uit te voeren en geconstateerde inconsistenties tijdig en zorgvuldig te herstellen.

In 2025 zijn vanuit de kwaliteitsmonitor structureel consistentiecontroles uitgevoerd. Eventuele inconsistenties zijn handmatig en zorgvuldig opgelost, waardoor we inmiddels een score van 100% behalen en de betrouwbaarheid van de BRP optimaal is geborgd.

De actiepunten die voortkomen uit de zelfevaluatie BRP (Basisregistratie Personen) en PNIK (Paspoorten en Nederlandse Identiteitskaarten) van 2024 worden opgepakt in 2025.

Uitvoeren van de verbetermaatregelen uit de BRP en PNIK zelfevaluaties om te voldoen aan landelijke kwaliteitsnormen

N.a.v. de uitkomsten uit de zelfevaluaties is een actieplan opgesteld. Deze is grotendeels uitgevoerd met enkele maatregelen die zijn doorgeschoven naar 2026 i.v.m. de "extra" Tweede Kamer verkiezingen" en de openstaande vacatures voor een teamcoördinator en een senior medewerker burgerzaken.

De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) regelt dat burgers en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen.

Zorgen dat onze organisatie per 1 januari 2026 voldoet aan de wettelijke eisen van de Wmebv en inwoners digitaal op een duidelijke en toegankelijke manier kunnen communiceren met de gemeente.

Dit is succesvol afgerond in samenwerking met de andere A2 gemeenten en de A2 organisatie binnen budget.

Wat hebben we bereikt?

Verbinding politiek en inwoners

Wat hebben we gedaan?

De ideeën uit het raadsprogramma samen met de raad verder uitdiepen en een aantal daarvan in de praktijk brengen

De raad heeft via een twintigtal raadsinformatiebijeenkomsten zich op diverse onderwerpen nader verdiept, waarbij via twaalf presidiumvergaderingen in afstemming met het college de onderwerpen zijn geprioriteerd met behulp van een langetermijnagenda. Ook heeft de raad via de griffie verbindingen gelegd in de driehoek burgemeester-gemeentesecretaris-griffier en met relevante onderdelen van de ambtelijke organisatie en met relevante functionarissen van andere organisaties om hiermee de gezamenlijke bestuurskracht verder te ondersteunen. Verder zijn er enquêtes en bijeenkomsten georganiseerd om te toetsen op welke onderwerpen de raad zich wil ontwikkelen. Hieruit is onder meer gebleken dat de raad meer zichtbaar wil zijn in de gemeente voor de inwoners. Als voorbeelden van collectieve bijeenkomsten kunnen thema's als Artificial Intelligence en Openbaarheid, geheimhouding en beslotenheid maar ook over de ontwikkelingen bij de MRE genoemd worden.

In 2025 organiseren we de Dag voor de Democratie voor alle inwoners.

Het vergroten van de betrokkenheid van inwoners door hen op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met lokale partijen en het gemeentehuis, o.a. via een democratiemarkt en rondleidingen.

Dit is op een toegankelijke manier georganiseerd en heeft op 14 september plaatsgevonden. Alle politieke partijen waren aanwezig.

Wat hebben we bereikt?

De raad faciliteren om zijn kader stellende en controlerende rol uit te voeren

Wat hebben we gedaan?

Uitvoeren van het raadsprogramma en het college uitvoeringsprogramma zoals opgenomen in de meerjarige begroting.

In december 2025 heeft u het overdrachtsdocument voor de nieuwe raad en een infographic 2022-2026 ontvangen. Hierin kunt u lezen wat er de afgelopen vier jaar is gerealiseerd van het raadsprogramma en het college uitvoeringsprogramma.

De focus op soepele overgang van griffiewerkzaamheden vanwege personele wisselingen.

De werkgeverscommissie van de gemeenteraad heeft in 2025 diverse initiatieven genomen voor een soepele overgang vanwege personele wisselingen. Dit betreft onder meer extern advies over de formatie omvang, een formatieplan en incidentele ondersteuning vanwege de drukte van de verkiezingen en inwerkprogramma.

1.2 Samenwerking

Wat hebben we bereikt?

Samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties de gemeente en de gemeenschap vormgeven.

Daarbij zijn communicatie, participatie en verbinding belangrijke thema's.

Wat hebben we gedaan?

Informatievoorziening naar inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties verbeteren.

Doel van verbeterde en geoptimaliseerde informatievoorziening is om inwoners en andere stakeholders te betrekken bij gemeentelijk beleid en bij de achtergronden bij dat beleid. Een tweede doel is om inwoners en stakeholders actief te betrekken bij gemeentelijke activiteiten en voorzieningen.

Dit doen we door:

- informatievoorziening verbeteren via twee lijnen: 1. inhoudelijk verbeteren (is de boodschap en de verwachting duidelijk) en 2. bereik verbeteren (komt de boodschap aan bij de doelgroep).
- informatie beter vindbaar te maken op openbare plekken. Hierbij wordt actief de samenwerking gezocht met maatschappelijke organisaties.
- duidelijke/begrijpbare taal te gebruiken; dit wordt continu op de website en in alle schriftelijke communicatie gemonitord (Onze website heeft sinds 2024 status B voor digitale toegankelijkheid).
- diverse (digitale) media inzetten om de doelgroepen te bereiken, zoals nieuwsbrieven, gemeentelijke website, podcasts, video's, bewonersbrieven, persgesprekken, persberichtgeving, bewoners en stakeholdersbijeenkomsten en thematische campagnes. We hebben ook meer ingezet op Instagram waardoor we gegroeid zijn naar 665 volgers.
- Respons en bereikmeting waar mogelijk en afgezet tegen doelstelling en verwachtingen (intern en bij doelgroepen).

Participatie als vast onderdeel toevoegen aan processen en werkwijzen. Hiervoor voldoende tijd reserveren om inwoners te kunnen betrekken en de terugkoppeling naar de inwoners en andere partijen te regelen.

Doel is om via de vernieuwde participatie de betrokkenheid van inwoners en stakeholders te versterken bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid. En als resultaat daarvan meer samen tot stand te brengen en elkaar als partner te zien bij hetgeen in het belang is van de gemeenschap van Heeze-Leende.

De Wet Versterking Participatie is op 1 januari 2025 in werking getreden. Met het oog op volledige implementatie per 1 januari 2027 – inclusief een nieuwe participatieverordening en een bijbehorend implementatieplan – is in 2025 gestart met de ontwikkeling van een conceptverordening.

Het college heeft eind 2025 de definitieve conceptverordening ontvangen en goedgekeurd. Deze vervangt de inspraakverordening en borgt inwonersp participatie in alle fasen van beleid, aangevuld met andere participatievormen. Daarbij wordt ingezet op duurzame samenwerking via co-creatie, ruimte voor initiatieven en uitdagingvoorstellen, zodat beschikbare kennis en betrokkenheid optimaal worden benut.

Het totstandkomingstraject is in 2025 intensief en zorgvuldig doorlopen, in nauwe samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners. De participatieverordening wordt in maart 2026 voorgelegd aan de raad. Na goedkeuring van het voorstel wordt in 2026 gestart met de uitwerking van een implementatieplan om dan te kunnen werken volgens de nieuwe verordening, samen met onze inwoners en stakeholders.

Wat hebben we bereikt?

Versterken sturing op samenwerking

Wat hebben we gedaan?

Acteren op nieuwe taken voor de komende jaren gegeven de behoeftes van onze inwoners, de bestuurlijke ambities vanuit het raadsprogramma, de bestuurlijke visie 2030 en de onzekerheden van de toekomst.

Eind 2025 is het overdrachtsdocument 2022-2026 aan u aangeboden. Hierin staan een aantal ontwikkelingen en uitdagingen voor de komende raadsperiode genoemd. Bij het overdrachtsdocument heeft u ook de notitie ontvangen 'Vanuit lokaal perspectief anticiperen op de schaa sprong (MRE)'. Hierin staan ook een aantal uitdagingen en vragen voor de nieuwe gemeenteraad voor de periode 2026-2030.

Anticiperen en inzicht op de ontwikkelingen in de regio door strategisch te acteren in samenwerkingen.

De strategisch adviseur en de beleidsmedewerkers nemen deel aan diverse samenwerkingen en acteren strategisch op basis van het raadsprogramma, de Omgevingsvisie en diverse vastgestelde beleidsplannen. De schaa sprong van de regio is een ambitieuze en ingrijpende ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingsstrategie die draait om het fors uitbreiden van de woningvoorraad, infrastructuur en voorzieningen met behoud van een vitaal landelijk gebied, om de regio toekomstbestendig te maken. Naast de vakinhoudelijke bijdragen is er binnen de beperkte strategische capaciteit van Heeze-Leende een bijdrage geleverd aan de ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant, aan de uitvoeringsstrategie Voorzieningen, aan de kwaliteitssprongtafel, en aan bovenregionale samenwerkingen. Heeze-Leende merkt dat er binnen de Gemeenschappelijke regeling MRE steeds meer initiatieven lopen die

allemaal door de lokale gemeenten in de uitvoering een vervolg moeten krijgen en dus om ambtelijke capaciteit vragen die er nu nog niet altijd is. Het is aan de gemeente zelf om te bepalen hoeveel prioriteit hieraan gegeven wordt en welke zaken we verder nog willen uitwerken.

Acteren op de schaa sprong die gaande is binnen de Metropoolregio Eindhoven en daarbij oog houden voor de brede welvaart door de benodigde (basis)voorzieningen op peil te houden.

Als gemeente Heeze-Leende hebben we ons vastgestelde raadsprogramma 2022-2026 en onze vastgestelde Omgevingsvisie 2040 als uitgangspunt genomen en ook consequent ingebracht binnen de Metropoolregio Eindhoven. De impact van de Ontwikkelstrategie Zuidoost Brabant is op Heeze-Leende vrij beperkt. De bulk van woningbouw landt in het stedelijk gebied en bij drie sub-regionale knopen. Qua werklocaties is besloten dat wij ons beperken tot het reguliere werkmilieu. We bieden dus geen ruimte aan grootschalige industrie of logistiek. In het onderzoek dat de MRE en provincie starten naar mogelijke locaties voor grootschalige werkmilieus benadrukken wij dat besluit. Wel bieden wij met onze vele natuur een groene long en recreatiemogelijkheden voor de hele regio. Hiermee sluit de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant naadloos aan bij de Omgevingsvisie van gemeente Heeze-Leende en op het raadsprogramma 2022-2026. Ook is samen met de regio een uitvoeringsstrategie Voorzieningen opgesteld om de (basis)voorzieningen mee te laten groeien met het aantal woningen in de regio.

1.3 Openbare orde en veiligheid

Wat hebben we bereikt?

De waardering van de subjectieve veiligheid door de inwoners van onze gemeente (gevoelsmatige veiligheid) en de objectieve veiligheid (harde cijfers) minimaal op hetzelfde niveau houden en waar mogelijk verbeteren.

Wat hebben we gedaan?

Uitvoeren Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026: Aandacht geven aan de bewustwording van onze inwoners voor ondermijning/georganiseerde criminaliteit, sociale veiligheid, leefbaarheid en digitale veiligheid via communicatie.

In het IVP is onder andere aandacht voor:

- Aandacht geven aan de bewustwording van onze inwoners voor ondermijning/georganiseerde criminaliteit, sociale veiligheid, leefbaarheid en digitale veiligheid via communicatie.
- Aanpak en preventie van vandalisme door meer voorlichting en intensiever toezicht;
- Objectieve en subjectieve veiligheid jaarlijks monitoren.
- Het toepassen van het instrument gebiedsontzeggingen

- Het invoeren van een exploitatievergunning voor vakantieparken

In 2025 is een breed en integraal pakket aan maatregelen uitgevoerd om ondermijning tegen te gaan. De aanpak was gericht op zowel preventie en bewustwording als op handhaving en bestuurlijke interventies. Via diverse mediakanalen (sociale media, lokale radio, televisie en de krant) is actief gecommuniceerd om inwoners te informeren en de meldingsbereidheid te vergroten.

Het Dommelstroom Interventie Team (DIT) heeft meerdere thematische actieweken uitgevoerd, waarbij diverse signalen en casussen rondom ondermijning integraal zijn onderzocht en opgepakt. Deze inzet heeft geleid tot concrete interventies en heeft de samenwerking tussen gemeente, ketenpartners, inwoners en ondernemers verder versterkt.

De burgemeester heeft, waar noodzakelijk, bestuurlijke maatregelen ingezet, waaronder het opleggen van gebiedsontzeggingen en sluiting van een vijftal percelen/woningen op grond van de Wet Damocles en Wet Victoria, om de openbare orde te herstellen en overlast te beperken. Het publiek cameratoezicht in Leenderstrip is in 2025, op grond van artikel 151c van de Gemeentewet, voortgezet.

De aangescherpte Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is toegepast als instrument in de aanpak van ondermijning. De exploitatievergunningsplicht voor onder andere vakantieparken heeft bijgedragen aan het beter beheersen van risico's en het tijdig signaleren van ongewenste ontwikkelingen.

In november 2025 zijn twee BOA's (totaal 2,0 FTE) structureel in dienst genomen om de handhaving en het toezicht binnen de gemeente te versterken. De BOA's hebben hun werkzaamheden in eerste instantie gericht op het in kaart brengen van prioriteiten, het opzetten van handhavingsrondes en het ontwikkelen van een gestructureerde aanpak voor de komende jaren. Deze uitbreiding vormt een belangrijke investering in de borging van de openbare orde en veiligheid. Vanaf 2026 wordt volledig operationeel toezicht verwacht, met een structurele bijdrage aan de handhavingsdoelstellingen van de gemeente.

Door toezichthouders en BOA's is intensief gecontroleerd op bekende hangplekken en locaties waar in het verleden sprake was van overlast en vandalisme. Het aantal meldingen van vernielingen en overlast ten opzichte van 2024 is gelijk gebleven. In aanloop naar de jaarwisseling zijn aanvullende controles en preventieve communicatie ingezet om vuurwerkoverlast te voorkomen; in 2025 hebben zich geen vernielingen voorgedaan.

De veiligheidssituatie is in 2025 gemonitord aan de hand van zowel objectieve veiligheidsindicatoren als de subjectieve veiligheidsbeleving van inwoners. Hoewel de reguliere cijfers een positief beeld laten zien, zeker ten opzichte van vergelijkbare gemeenten, blijft ondermijnende criminaliteit een vorm van criminaliteit die zich grotendeels buiten het zicht manifesteert. Dit benadrukt het belang van blijvende aandacht, samenwerking en een integrale aanpak, ook wanneer de zichtbare veiligheidsindicatoren daartoe op het eerste gezicht geen directe aanleiding geven.

1.4 Burgerzaken

Wat hebben we bereikt?

Inwoners kunnen hun stem uitbrengen.

Wat hebben we gedaan?

Er worden geen verkiezingen in 2025 verwacht en om die reden is geen budget gereserveerd.

Er worden geen verkiezingen in 2025 verwacht en om die reden is geen budget gereserveerd. In Q3 en Q4 2025 beginnen de voorbereidingen voor de gemeenteraadverkiezingen van 18 maart 2026.

Door de val van het kabinet zijn er onverwacht nieuwe verkiezingen voor de Tweede Kamer georganiseerd. Deze hebben 29 oktober plaatsgevonden. De verkiezingen zijn goed verlopen met een opkomst van 84,5%. Dit is de hoogste opkomst sinds 2003. Er zijn hiervoor extra middelen in de berap gevraagd.

1.5 Algemene dekkingsmiddelen

Wat hebben we bereikt?

Een financieel gezonde gemeente.

De solvabiliteitsratio is 26% en is als voldoende te kwalificeren. Onze ratio voor ons weerstandsvermogen bedraagt 2,3 en dat is te kwalificeren als uitstekend. Voor een uitgebreidere uitleg, verwijs ik u naar de paragraaf "Weerstandsvermogen en Risicobeheersing" en de berekening van de financiële kengetallen.

Wat hebben we gedaan?

Jaarlijks een meerjarenbegroting aanbieden waarbij minimaal het eerste begrotingsjaar reëel en structureel sluitend is of als dit niet lukt het laatste begrotingsjaar.

In 2025 hebben wij u de meerjarenbegroting 2026 – 2029 aangeboden. De begroting 2026 - 2029 is een begroting die beleidsarm is opgesteld en reëel en structureel in evenwicht is voor 2026. Echter vanaf 2027 komen er forse tekorten op ons af.

In de begroting 2026 zijn een aantal verbeterlagen gemaakt om reëel te begroten. Daarbij is ook kritisch beoordeeld of dat bepaalde budgetten ook echt nodig zijn.

Dit zal tot gevolg hebben dat we een ombuigingen moeten realiseren willen we financieel gezond blijven. Dit leidt tot keuzes die, vanuit maatschappelijk oogpunt, pijn doen. Het zijn echter keuzes die onvermijdelijk zijn, willen we ook in de toekomst een gemeente zijn die duurzaam is en zich, flexibel, kan aanpassen aan maatschappelijke veranderingen en opgaven.

Door in 2026 een ombuigingstraject door te voeren verwachten wij ook meerjarig u een begroting te kunnen aanbieden die, reëel en structureel, sluitend is.

Een ratio weerstandvermogen van minimaal 1,5 (zie ook paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing).

Door onze toezichthouder (de provincie Noord-Brabant) en het Rijk zijn geen normen met betrekking tot het weerstandvermogen vastgesteld. Wij streven in het kader van een structureel financieel gezonde organisatie naar een ratio weerstandvermogen van minimaal 1,5.

Dit staat voor een weerstandvermogen dat ruim voldoende is en wil zeggen dat de weerstandscapaciteit 1,5 keer zo groot is dan de geïntariseerde (financiële) risico's.

Hierbij wordt de normeringssystematiek voor weerstandvermogen gehanteerd, dat ontwikkeld is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente:

Waardering:	Ratio:	Betekenis:
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De ratio van het weerstandvermogen is 2,3.

Bij de begroting en de jaarrekening inzicht in de vijf verplichte financiële kengetallen (zie ook paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing).

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is wettelijk voorgeschreven dat 5 financiële kengetallen worden opgenomen ter beoordeling van de financiële positie. De netto schuldquote wordt zowel exclusief als inclusief een correctie voor de verstrekte leningen gepresenteerd.

Financiële kengetallen volgens het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) zijn verplichte ratio's die inzicht geven in de financiële gezondheid en risico's van een gemeente. Ze maken vergelijkingen tussen gemeenten mogelijk en zijn verdeeld in categorieën (A-C) voor risicoanalyse.

De geactualiseerde cijfers kunt u lezen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Wat hebben we bereikt?

Professionalisering

De in de begroting 2025 opgenomen strategische personeelsplanning (SPP) heeft in de loop van 2025 een andere invulling gekregen.

De aanneming van motie M12 'Basis op orde' heeft hierin een heroriëntatie tot gevolg gehad. Daarbij is de prioriteit verschoven naar het versterken van de organisatorische basis, voordat nieuwe taken worden toegevoegd. De maatschappelijke opgaven uit de vastgestelde visies blijven richtinggevend, maar de uitvoering wordt afgestemd op de beschikbare organisatorische capaciteit.

De strategische personeelsplanning (SPP) is in 2025 omgevormd tot het project 'Versterking Uitvoeringskracht'. De in het SPP-traject benoemde speerpunten zijn hierin meegenomen en vormen de basis voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie. In 2025 zijn al voorbereidende en eerste uitvoerende stappen gezet binnen dit traject. Deze waren gericht op het versterken van de uitvoeringskracht van de organisatie, het verminderen van werkdruk en het borgen van kwaliteit en continuïteit in de uitvoering. Daarmee is in 2025 verder invulling gegeven aan het versterken van de organisatorische basis als voorwaarde voor het duurzaam kunnen uitvoeren van maatschappelijke opgaven.

Wat hebben we gedaan?

In samenspraak met GRSA2 en (een afvaardiging van) de raad (auditcommissie) onderzoeken hoe we de planning & control documenten verder kunnen verbeteren.

We kijken daarbij onder andere naar aspecten als transparantie, keuzemogelijkheden en financiële impact. Ook wordt de bedrijfsvoering om te komen tot planning & control producten geprofessionaliseerd.

De behoefte van de raad is ingevuld om de kwaliteit en tijdigheid van de planning- en control producten te verbeteren is ingevuld door het project "Versterking Uitvoeringskracht". De eerste resultaten van dit project zullen in 2026 zichtbaar zijn.

Ook is nagedacht over hoe we de planning- en control documenten beter kunnen inzetten om uw budgetrecht beter te kunnen faciliteren. Daarom is een nieuwe opzet van het "Spoorboekje" bedacht waarin bij de besluitvorming meer en beter inzicht kan worden gegeven in én monitoring van de financiële positie van de gemeente.

Wat heeft programma 1 gekost?

Tabel 2.0 Wat heeft het gekost Programma 1

Bedragen x €1.000

Thema	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil begroting na wijzigingen - rekening
1.1 Bestuur	1.573	1.785	2.120	2.277	-157
1.2 Samenwerking	235	254	254	267	-13
1.3 Openbare orde en veiligheid	1.674	2.002	2.199	2.100	99
1.4 Burgerzaken	942	869	1.121	1.033	88
1.5 Algemene dekkingsmiddelen	457	102	330	342	-12
1.6 Overhead	8.711	8.083	8.913	9.622	-709
1.7 Overige baten en lasten	3	72	72	142	-70
1.8 Vennootschapsbelasting	-13	47	47	43	4
Totaal lasten	13.582	13.215	15.056	15.826	-770
1.1 Bestuur	28	0	307	307	0
1.2 Samenwerking	0	0	0	0	0
1.3 Openbare orde en veiligheid	215	338	351	338	-13
1.4 Burgerzaken	381	177	421	389	-32
1.5 Algemene dekkingsmiddelen	35.321	34.745	37.164	37.104	-60
1.6 Overhead	11	28	8	18	10
1.7 Overige baten en lasten	25	0	0	0	0
1.8 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
Totaal baten	35.981	35.288	38.251	38.156	-95
Saldo baten en lasten programma 1	22.399	22.073	23.195	22.330	-865
1.0 Toevoegingen aan reserves	552	610	143	127	16
1.0 Onttrekkingen aan reserves	589	878	575	688	113
Saldo mutatie reserves	37	268	432	561	129
Saldo na bestemming programma 1	22.436	22.341	23.627	22.891	-736

Financiële impact

Het totale saldo na bestemming in Programma 1: Dienstverlening en Bestuur daalt met € 736.000 ten opzichte van de slotwijziging 2025. Er resteert dan nog een positief saldo van afgerond € 22.891.000.

Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van het begrote bedrag:

Pensioenvoorziening college B&W nadeel € 254.000

Als gevolg van de invoering van een nieuw pensioenstelsel in 2028 zijn de wettelijke voorschriften over de hoogte van de pensioenvoorziening in december 2025 geactualiseerd. Dit leidt tot een extra storting van € 254.000.

Personele lasten en inhuur nadeel € 246.000

Voor de toelichting op de afwijking in de personele lasten en inhuur wordt verwezen naar paragraaf Bedrijfsvoering, onderdeel '*Tabel 8.0 Salarissen en inhuur per programma*', inclusief de bijbehorende toelichtingen.

Suppletie BTW en BCF 2024 en correctie naheffingsaanslag btw 2023 nadeel € 114.000

De ingediende suppletie BTW en BCF voor belastingjaar 2024 resulteert in een nadelig resultaat van € 27.000. Daarnaast heeft de naheffingsaanslag BTW over 2023 een nadelig effect van € 87.000. Dit leidt gezamenlijk tot een nadeel van € 114.000.

Onttrekking algemene reserve voor bibliotheek en erfgoedkaart -Budgettair neutraal

De onttrekkingen van de algemene reserve voor de bibliotheek en de erfgoedkaart zijn geactualiseerd. Per saldo is dit een budgettair neutrale aanpassing. Dit leidt tot een budgettair voordeel op programma1: Dienstverlening en Bestuur van € 115.000 en voor hetzelfde bedrag tot een nadeel van op programma 3: Samen leven en Participeren. Bij elkaar opgeteld is het budgettair neutraal.

Voor de overige afwijkingen wordt verwezen naar de "Toelichting op het overzicht van baten en lasten, onderdeel Analyse afwijkingen programma 1".

Programma 2: Wonen, bedrijven en recreëren

Welke ontwikkelingen willen we realiseren (raadsprogramma)

Hieronder staan achtereenvolgens de ontwikkelingen vanuit het raadsprogramma die de continue aandacht hebben in deze raadsperiode in gemeente Heeze-Leende.

Thema wonen en bouwen

Binnen Heeze-Leende was in 2024 een grote behoefte aan woningen voor starters, singles/alleenstaanden en senioren vanuit Heeze-Leende. Heeze-Leende leverde een beperkte bijdrage aan het invullen van de woningbehoefte voor nieuwkomers n.a.v. de schaa sprong van Brainport Eindhoven. Uitdaging was om een balans te vinden tussen het realiseren van nieuwe woningen én het behouden van de dorpsse karakters

Daarbij wilden we qua wonen de volgende ontwikkelingen realiseren uit het raadsprogramma:

- Voldoende passende en betaalbare woningen;
- Ruimte bieden aan beperkte groei van het aantal woningen in Heeze, Leende, Sterksel en Leenderstrijp door inbreiding;
- Kleinschalige uitbreiding van de bebouwde kom in de kernen is bespreekbaar, indien nodig voor autonome groei en onder voorwaarden van het behoud van dorpsse karakter en centrumbinding;
- Actief sturen op doelgroepgerichte bouw om de doelstelling te behalen zoals beschreven in de Woonvisie 2020-2025, met name ten behoeve van senioren en starters met wortels in Heeze-Leende en specifieke aandacht voor zorgwoningen;
- Een actieve rol van de gemeente wat betreft grondverwerving en woningbouw.

Thema openbare ruimte

We vonden leefbare kernen in onze gemeente belangrijk. Het moest 'fijn wonen' zijn met voldoende voorzieningen in Heeze-Leende voor alle doelgroepen. Belangrijk daarvoor was dat we het doorgaand verkeer zoveel als mogelijk ontmoedigen uit alle kernen en dat we ons meer richtten op vervoer per fiets en openbaar vervoer.

Daarbij wilden we qua mobiliteit en leefbare kernen de volgende ontwikkelingen realiseren uit het raadsprogramma:

- Versterken van het netwerk, kwaliteit en veiligheid van fiets- en wandelpaden, met het oog op de recreatiefunctie van gemeente Heeze-Leende in de regio. Meer richten op vervoer per fiets en openbaar vervoer. Realiseren tracé randweg – Poortmannen (o.a. door realiseren van de financiële middelen hiervoor) als tussentijdse doelstelling voor het realiseren van de voorgenomen Centrale As tot aan de Somerenseweg en een toekomstige oplossing voor de verkeersontlasting van de dorpskern Leende;
- Aansluiten op regionale (snel)fietstracé 's: doorfietsroutes tussen onze kernen de regio;
- Voldoende financiën en duidelijke planning voor onderhoud wegen, trottoirs en wandel- en fietspaden, op korte en lange termijn;
- Beleid en plannen voor een goede ontsluiting voor de fiets van kernen onderling en naar omliggende gemeentes;

- Vastleggen van cultuurhistorische elementen, beeldbepalende objecten en waardevolle dorpsgezichten en hiermee controle krijgen over het behoud en de instandhouding ervan;
- Centra autoluwer en verkeersveiliger maken (fietser en voetganger centraal);
- Samenhang, uitstraling, behoud historische en beeldbepalende elementen, elke kern is uniek;
- Groen in de centra en wijken – duidelijke plek groenstructuur in omgevingsvisie en -plan (incl. financiën);

Het klimaat eiste ook in 2024 dat we aan de slag gingen met duurzaamheid. Wij droegen daaraan bij door initiatieven te ondersteunen en aan te dragen en werkten samen met de regio. Het veranderende klimaat vereiste dat we een aanpak ontwikkelden voor risicoplekken ten aanzien van wateroverlast en dat we waterberging realiseerden in samenwerking met het waterschap.

Vanuit het klimaatakkoord hadden wij ook in 2024 de verantwoordelijkheid om de uitstoot van koolstofdioxide (CO₂) te verlagen door energie te besparen, alle woningen en bedrijfspanden aardgas loos te maken en duurzame energie op te wekken. In de Regionale Energie Strategie 1.0 (RES 1.0) zijn hiervoor doelstellingen opgenomen. Samen met 20 andere gemeenten, de Provincie en de Waterschappen droegen wij de verantwoordelijkheid om gezamenlijk de doelstellingen van RES 1.0 te gaan halen.

Daarbij wilden we qua Klimaatverandering en energietransitie de volgende ontwikkelingen realiseren uit het raadsprogramma:

- Focus leggen op gedragsverandering, besparen, isoleren en verduurzamen eigen energieopwekking inwoners en bedrijven, met extra aandacht voor inwoners met een laag inkomen en mensen in beperkt geïsoleerde huizen (o.a. in afstemming met woningcorporaties);
- We richten ons eerst maximaal op 'Zon op Dak' en houden alternatieve vormen van duurzame opwekking ook in beeld;
- Actualiseren duurzaamheidsbeleid waarin ook concrete doelstellingen worden opgenomen voor de energietransitie met betrekking tot besparing;
- Maak de voorgenomen ambities en doelstellingen op termijn veel explicieter en meetbaarder.
- Klimaatadaptatie: aanpak risicoplekken wateroverlast/ realiseren waterberging in samenwerking met waterschap;
- Invulling geven aan de verantwoordelijkheden die volgen uit de energietransitie in het algemeen en de afspraken in de RES 1.0.

Thema milieu

Voor het verder verduurzamen van de voedselproductie, inpassen van klimaatadaptatie & opwekken van duurzame energie en het versterken van de biodiversiteit waren we aangewezen op ons buitengebied. Al deze aspecten vroegen om een samenhangende gebiedsgerichte benadering van onder meer landbouw, natuur, milieu, kwaliteit van leefomgeving en water.

Daarbij wilden we qua transitie van het landelijk gebied de volgende ontwikkelingen realiseren uit het raadsprogramma:

- Inzetten op een integraal en lange termijnperspectief rondom verduurzamen voedselproductie, inpassen klimaatadaptatie, opwek duurzame energie, versterken van biodiversiteit en economische kracht in het landelijk gebied. We gaan met de bewoners van het buiten gebied (clusters) in gesprek. Er zit veel expertise bij hen en andere betrokkenen, maak daar maximaal gebruik van;
- Sturen op balans tussen het groene karakter (natuur en landschap) en functies zoals wonen, werken (waaronder landbouw) en recreatie.
- Strategisch omgaan met vrijkomende erven en toekomstige invulling daarvan. Door het gebruik van het toetsingskader om initiatieven voor toekomstbestendige landbouwlocaties te borgen.

Thema economische zaken

Een vitale economie zorgde voor een vitale gemeenschap. Bedrijvigheid en recreatie zorgden voor werkgelegenheid, inkomsten en levendige dorpskernen. Daarbij wilden we qua lokale economie de volgende ontwikkelingen realiseren uit het raadsprogramma:

- Aantrekkelijk houden van onze kernen = voldoende gevarieerd winkel- & horeca-aanbod;
- Zorgen voor een bedrijvenprogrammering bedrijventerreinen (incl. Poort 43), passend binnen de ambities, structuur en cultuur van Heeze-Leende en aansluitend bij de regionale strategie;
- Onderzoeken of – en in welke mate nieuwe economische dragers in het buitengebied mogelijk- en/of wenselijk zijn;
- Realiseren bedrijfsverzamelgebouwen voor kleine ondernemers (startups);
- Verbeteren van het aanzien van de dorpsentrees (waaronder als eerste de aankleding van rotondes);
- Inzetten op natuur gerelateerde recreatie en toerisme als primaire driver voor de lokale economie, met een aansluiting van de middenstand in de kernen (bijvoorbeeld horeca);
- Stimuleren van samenwerkingsverbanden tussen de ondernemers.

Reguliere werkzaamheden en bestaand beleid

Uiteraard bleven we ook in 2024 onze wettelijke taken, verantwoordelijkheden en vastgestelde beleidsplannen uitvoeren. Onder programma 2 waren dat bijvoorbeeld het uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht & Handhaving Omgevingsrecht, het uitvoeren van onderhoud aan wegen, civiele kunstwerken en verlichting, de aanleg van invalideparkeerplaatsen en verkeersmaatregelen, uitvoering geven aan het groenstructuurplan, vervangen en verduurzamen (LED) van armaturen en masten, deelnemen aan regionale overleggen en samenwerken in de regio wat betreft het vitaal buitengebied, het onderhouden en ontwikkelen van natuur gerelateerde beleving voor toeristen en recreanten, het bezoeken en controleren van het bestaande toeristische areaal, voldoen aan de leveringsafspraken met De Groote Heide. Deze taken staan verder niet expliciet in de jaarrekening benoemd, maar zijn wel financieel vertaald in deze jaarrekening.

2.1 Wonen en bouwen

Wat hebben we bereikt?

Druk van de woningmarkt halen.

De ontwikkelingen zullen overeenkomstig de in 2023 gesloten Woondeal met het Rijk, de Provincie Noord-Brabant, de regiogemeenten en de (woning)corporaties worden uitgevoerd, waarbij we streven naar minimaal 30% sociale huur en minimaal 36% midden-huur en/of betaalbare koopwoningen.

Wat hebben we gedaan?

Het ontwikkelen van Deelgebied IV van de Bulders

Deelgebied 4 van de Bulders is vanaf 2025 volop in ontwikkeling. Het CPO, Wocom en Kempenhaeghe zijn de partners.

In totaal gaat het om 123 woningen. De grondexploitatie valt buiten de gemeente, binnen de Bulders woningenbouw BV/CV.

Deelgebied G 4 werd in 2025 verder ontwikkeld door CPO en Wocom. Dit deelgebied is volledig in procedure gebracht, het college heeft de finale stap gezet en dit is uiteindelijk in januari 2026 vastgesteld door de raad.

Het ontwikkelen van betaalbare woningbouw in de Breedvennen

Er zijn afspraken gemaakt met Ruimte voor Ruimte voor de overdracht van het project. Ook zijn er afspraken gemaakt met de omwonenden in het kader van de omgevingsdialoog.

Optimaal faciliteren van ontwikkelingen Vogelshofje en Wilhelminapark.

Projecten worden zorgvuldig begeleid. Deze ontwikkellocaties brengen uitdagingen met zich mee die opgelost moeten worden. De haalbaarheid van de ontwikkelingen van betaalbare woningen levert in de praktijk spanning op met de ruimtelijk inpasbaarheid. Hier moet een goede balans worden gezocht.

Onderzoeken of er kansen liggen om woningen in de gemeente te realiseren voor specifieke doelgroepen.

Er is gestart met de voorbereiding voor woningen voor jongeren in de Molenhoeven/Diepers. Daarnaast zijn er meer zorgwoningen in voorbereiding, onder meer in de Bulders, Vogelshof en Burg. van Achtstraat. Ook is er een pand aangekocht voor het huisvesten van statushouders.

Woningbouwinitiatieven die voldoen aan de woondeal ondersteunen.

■

We ondersteunen voortdurend woningbouwinitiatieven die aan de woondeal voldoen.

We onderzoeken de mogelijkheden om de bestaande woningvoorraad beter te benutten.

■

We hebben een pilot lopen met 2 friendswoningen in de Bulders, er zijn diverse woningen gesplitst. Daarnaast is een verruiming van het woningsplitsing en pre-mantelzorgbeleid vastgesteld.

Wat hebben we bereikt?

Voldoende passende woningen in alle kernen voor de autonome groei en met behoud van het dorpse karakter en centrumverbinding.

Wat hebben we gedaan?

Woningbouwstrategie in uitvoering nemen: Bouwen van minimaal 60 woningen per jaar verdeeld over de diverse kernen

Woningbouwstrategie in uitvoering nemen:

Bouwen van minimaal 60 woningen per jaar verdeeld over de diverse kernen. We bouwen met name voor de doelgroepen starters en senioren en passend binnen de gesloten Woondeal, te weten 30% sociale huurwoningen en 36% midden-huurwoningen of betaalbare koopwoningen.

We bouwen vooral op inbreidingslocaties en beperkt op uitbreidingslocaties.

We monitoren continu of het gebouwde aansluit bij de behoefte van onze inwoners en rapporteren hierover binnen de planning en control cyclus.

■

In 2025 zijn er in totaal ruim 120 woningen gerealiseerd. Het grootste deel hiervan betrof woningen in de Bulders in Heeze. We hebben projecten in alle woonkernen gerealiseerd en voor de komende jaren zijn deze ook in voorbereiding. Zie voor de laatste stand van zaken ook onze Woningbouwkaart op onze website.

Actief sturen op doelgroepgerichte bouw voor senioren, starters en bijzondere doelgroepen.

Dit doen we door bij nieuwe initiatiefnemers, afhankelijk van de locatie, in de anterieure overeenkomst op te nemen voor welke doelgroepen gebouwd moet worden. We nemen hierbij ook de kaders uit de Woonzorgvisie mee. Ook op eigen locaties bekijken we welke doelgroepen hier gewenst zijn.

We maken prestatieafspraken met de in onze gemeente werkzame woningbouwcorporaties.

Afgelopen jaar werkten we aan diverse woningbouwprojecten waarin ruimte is gevonden voor starters en senioren, zoals Vlinderhoeve in Sterksel en Wilhelminapark in Heeze. Ook zijn de prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties geactualiseerd.

We volgen nieuwe ontwikkelingen en nieuwe wetgeving zoals de Wet versterking van de regie op de Volkshuisvesting en we ondernemen indien nodig of wenselijk actie hierop.

De Wet is nog steeds niet vastgesteld. Wel handelen we al in de geest van deze Wet waar dit mogelijk is.

Actieve(re) rol in grondverwerving en woningbouw. We gaan hiervoor een nieuwe nota Grondbeleid opstellen (2e helft jaar). De financiële consequenties zullen betrokken worden bij de kadernota 2026.

Ook gaan we onderzoeken hoe we optimaal kosten kunnen verhalen bij initiatiefnemers. Hiervoor stellen we een nota kostenverhaal en financiële bijdrage op (1e helft jaar).

Het programma kostenverhaal en financiële bijdragen is in 2025 voor inspraak ter inzage gelegd. De ingediende zienswijzen worden verwerkt en het programma kan in het eerste kwartaal van 2026 worden vastgesteld.

2.2 Openbare ruimte

Wat hebben we bereikt?

Beleid en plannen voor een goede ontsluiting voor de fiets van kernen onderling en naar omliggende gemeentes.

Wat hebben we gedaan?

Verbeteren fietspaden Leenderweg.

Fietspad Leenderweg tussen Heeze en Leende zal in beide richtingen vernieuwd en verbeterd worden. Kabels en leidingen welke zich op dit moment onder de huidige wegconstructie bevinden, zullen alvorens deze aanpassing verplaatst dienen te worden.

De uitvoering van de werkzaamheden werd in 2025 niet gehaald door afstemming met netbeheerders Brabant Water en Enexis. Zij hebben een vervangings- en verleggingsopgave voordat de fietspaden in asfalt kan worden uitgevoerd. Inmiddels is het definitieve ontwerp met de netbeheerders afgestemd en volgt uitvoering in 2026.

Wat hebben we bereikt?

Bevorderen biodiversiteit in het buitengebied

Deze projecten zorgen voor een impuls aan natuurontwikkeling. Voor de komende jaren willen we deze werkwijze doorzetten en projecten verlengen. Ook kijken we waar kansen liggen om het landschap te versterken. Doordat het budget in 2024 op is zijn er projecten op de plank blijven liggen. De gelden die in 2025 worden gebruikt om deze projecten en eventueel nieuwe aanvragen te financieren.

Specifiek werken we in 2025 aan de realisatie van maatregelen ter ontsnippering van de Somerenseweg. Voor deze maatregelen is op dit moment een wijzigingsverzoek ingediend op de subsidie. Door het wegvallen van de wildtunnel blijft er subsidie over, om deze middelen toch in te kunnen zetten worden er andere maatregelen getroffen waarvoor de provincie goedkeuring moet geven.

Wat hebben we gedaan?

De Stimuleringsregeling Landschap (STILA) en Ervenplus hebben tot doel de biodiversiteit in het buitengebied te vergroten.

Wij zijn als gemeente aangesloten bij de provinciale regeling Stimuleringsregeling Landschap (STILA) en Erven Plus. Vanuit deze regelingen kunnen grondeigenaren een vergoeding aanvragen voor de aanleg- en beheer van landschaps- en waterelementen, wandelpaden over boerenland en randen inzaaien. Daarbij horen ook de vergoedingen als tegemoetkoming voor de inbreng van landbouwgrond bij de aanleg van nieuwe landschapselementen. Deze projecten zorgen voor een impuls aan natuurontwikkeling in het buitengebied.

In 2025 werken we aan de realisatie van faunapassages ter hoogte van de Somerenseweg.

We hebben in 2025 budget beschikbaar gesteld voor de STILA en Ervenplus regeling waarmee grondeigenaren een vergoeding konden aanvragen voor de aanleg- en beheer van landschaps- en waterelementen, wandelpaden over boerenland en randen inzaaien. De budgetten zijn in 2025 volledig benut, waarmee waardevol nieuw groen is gerealiseerd. Voor de nieuwe openstelling vanaf 2026 is ook geld gereserveerd.

Ook hebben we in 2025 de Faunapassages ter hoogte van de Somerenseweg aangelegd.

Wat hebben we bereikt?

Creëren van prettige en veilige leef- en verblijfsgebieden in de centra.

Wat hebben we gedaan?

Herinrichten Jan Deckersstraat en Kapelstraat Heeze.

In 2024 heeft de gemeenteraad besloten te starten met de quick wins en uitvoering te geven aan pilot 1: ontmoedigen van (doorgaand) verkeer door middel van verkeersmaatregelen. Eind 2024 zijn versmallingen geplaatst op de Geldropseweg.

In 2025 hebben we gemonitord wat de effecten zijn van deze versmallingen, in combinatie met de uitvoering van de quick wins. Het aantal voertuigen op de Geldropseweg en in het centrum van Heeze neemt af.

We hebben geconstateerd dat er geen draagvlak is voor een 'knip' of éénrichtingsverkeer in het centrum van Heeze. De Kapelstraat en Jan Deckersstraat zijn smal. Er zijn daardoor geen mogelijkheden om iets aan het profiel van de weg te wijzigen, wat substantieel bijdraagt aan minder verkeer én tegelijkertijd zorgt voor een fraaie uitstraling en daarmee een aantrekkelijker centrum. Pas als de Randweg/Muggenberg is doorgetrokken ontstaat een volwaardig alternatief voor doorgaand verkeer buiten het centrum van Heeze. Tot slot zijn de Kapelstraat en Jan Deckersstraat vanuit beheer gezien nog niet aan vervanging toe. Dit alles heeft ertoe geleid dat er in 2025 geen concrete stappen gezet zijn voor de herinrichting van Kapelstraat en Jan Deckersstraat.

Er wordt gestart met het aanpassen van de lichtmasten naar LED verlichting.

Het beleidsplan Openbare Verlichting (OVL) is vastgesteld in 2024. Er wordt gestart met het aanpassen van de lichtmasten naar LED verlichting. De middelen zoals opgenomen leiden uiteindelijk tot een areaal dat geheel is uitgevoerd in LED in 2032.

In 2025 hebben we volgens plan armaturen vervangen voor LED-armaturen. In 2024 en 2025 kregen we te maken met een piek aan vervangingen door schades. Kosten voor schades worden zoveel mogelijk verhaald op de veroorzaker. Door de vervangingen ten gevolge van schades is er een voorsprong ontstaan op de geplande vervanging door LED.

Samen mee naar de A2.

Samen mee naar de A2. (Zie ook onder investeringen)

Het project SMNA2 heeft lange tijd stilgelegen als gevolg van de procedures bij de Raad van State. In februari 2025 heeft de uitspraak het bestemmingsplan onherroepelijk gemaakt en zijn alle bezwaren afgewezen waarna het project weer is opgepakt. Door de lange tijd zijn de kosten fors toegenomen en hebben er nog aanvullende onderzoeken plaatsgevonden.

In 2026 dienen nadere afspraken te worden gemaakt over de kostenverdeling tussen Heeze-Leende en gemeente Cranendonck waarna de beschikbaar gestelde budgetten mogelijk herijkt moeten worden in de begrotingsbehandeling vanwege forse toename in de kostenramingen (prijspeil 2025) en de beschikbaar gestelde kredieten in 2016.

Verharden Kloosterlaan na afronding procedures.

Verharden Kloosterlaan na afronding procedures. Afwachten van de beroepsuitspraak in 2024 tegen het verkeersbesluit. Afhankelijk daarvan proces vervolgen.

Het besluit op bezwaar dat eerder door het college was genomen, is vernietigd. Dit betekent dat het college opnieuw een beslissing moet nemen op het ingediende bezwaar. Daarnaast is het verkeersbesluit geschorst, en blijft deze schorsing van kracht totdat het college een nieuw besluit op bezwaar heeft genomen. Deze ontwikkelingen speelden in september.

Voor zover bekend is er na dat moment geen verdere actie ondernomen en ligt het project sindsdien stil. Verdere voortgang of aanvullende besluitvorming lijkt nog niet te hebben plaatsgevonden.

Aanvullend is een voorstel aan het college in voorbereiding om het verkeersbesluit formeel in te trekken. Tegelijkertijd wordt op dit moment gewerkt aan het actualiseren van het bestemmingsplan. De bestemmingsplanprocedure wordt nu eerst opgepakt, voordat er een nieuw verkeersbesluit wordt genomen.

Reconstructie Ginderover/Somerenseweg binnen de bebouwde kom.

Reconstructie Ginderover/Somerenseweg binnen de bebouwde kom. In samenspraak met de omgeving is het definitief ontwerp opgesteld. In de 2e helft van 2025 kan worden gestart met de uitvoering. (Zie ook onder investeringen)

De beoogde start van de uitvoering in de tweede helft van 2025 is niet gehaald. Procesmatig heeft de gemeente diverse stappen gezet om de benodigde onderzoeken uit te voeren en de afstemming met de omgeving zorgvuldig vorm te geven. In de eerste helft van 2026 is het voornemen om het bestek, inclusief bestektekeningen en bijlagen, op te stellen. Aansluitend start het inkooptraject, waarmee de uitvoeringsplanning verder wordt geconcretiseerd.

Aansluiting Somerenseweg - Industrieweg.

Aansluiting Somerenseweg - Industrieweg (Zie ook onder investeringen) heeft vertraging opgelopen door gebrek aan ambtelijke capaciteit. Wordt opgepakt samen met de herontwikkelingen van de Somerenseweg-Ginderover.

Aansluiting Somerenseweg - Industrieweg (Zie ook onder investeringen) heeft vertraging opgelopen door gebrek aan ambtelijke capaciteit. Wordt opgepakt samen met de herontwikkelingen van de Somerenseweg-Ginderover.

Verbinding Randweg - Poortmannen.

Verbinding Randweg – Poortmannen (Zie ook onder investeringen)

De eerste gesprekken over grondverwerving zijn opgestart, er zijn verkeersstudies uitgevoerd naar de effecten van het door trekken van de randweg naar de Poortmannen (start variant) in relatie tot de eindvariant (centrale as). Verkennende gesprekken zijn gevoerd met de provincie, Pro-rail en het Waterschap.

Quick wins toepassen.

Quick wins toepassen (aanpassen bebording vrachtwagenverbod en doorgaand verkeer, overleg met Berkenschutse en Poortmannen over weren (taxi)bussen) dragen bij aan minder verkeer in het centrum van Heeze. Het afwaarderen van de Geldropseweg naar 30 km/u en het gelijkwaardig maken van de kruisingen op de Kapelstraat stimuleren het (doorgaande) verkeer extra om de randweg te nemen. In 2025 monitoren we deze maatregelen en evalueren we welke maatregelen in het centrum van Heeze aanvullend door middel van een pilot kunnen worden toegepast.

Een aantal concrete Quick Wins is uitgevoerd. De bewegwijzering voor doorgaand verkeer is aangepast, samen met De Berkenschutse hebben we de taxichauffeurs van de leerlingen gevraagd om niet via het centrum te rijden, de Geldropseweg is afgewaardeerd naar 30 km/u, er is aandacht voor handhaving van het vrachtwagenverbod en op diverse manieren hebben verkeerstellingen plaatsgevonden.

Wat niet is gerealiseerd, is het gelijkwaardig maken van de kruisingen op Kapelstraat en Jan Deckersstraat. Ambtelijk is geadviseerd om dit niet uit te voeren omdat de kosten (meer dan € 100.000) en overlast (centrum (gedeeltelijk) afgesloten gedurende 6 weken) niet opwegen tegen de verwachte afname van het verkeer. Er is amendement aangenomen om deze maatregelen toch uit te voeren.

Wat hebben we bereikt?

Meer richten op vervoer per fiets en openbaar vervoer.

Wat hebben we gedaan?

Aansluiten en realiseren regionale (door)fietsroute.

Aansluiten en realiseren regionale (door)fietsroute zoals opgenomen in het Meerjarig Multimodaal MobiliteitsPakket) MMMP'. Het betreft hier een lijst van 22 projecten waarvan er een aantal start in 2025.

De Doortraproute F2 (Eindhoven - Weert) is voor een groot deel opgenomen in het KTM2 pakket. Hierin wordt beoogd dat de financiering voor het eerste tracédeel Eindhoven - Leende kan worden afgestemd waarbij Rijk en regio en bedrijfsleven een bijdrage leveren aan de ontwikkeling. Nadere uitwerking van dit project volgt in 2026 en worden de financiële aspecten meegenomen in de begrotingsbehandeling 2027 en verder.

Wat hebben we bereikt?

Verbeteren bereikbaarheid Brainportregio.

Wat hebben we gedaan?

Het pakket korte-termijn-maatregelen A2 Randweg Eindhoven uitvoeren in samenwerking met het Rijk, de provincie, het bedrijfsleven en de andere MRE-gemeenten.

Het pakket korte-termijn-maatregelen (KTM 1) A2 Randweg Eindhoven uitvoeren in samenwerking met het Rijk, de provincie, het bedrijfsleven en de andere MRE-gemeenten. Het pakket maatregelen richt zich op de vraagzijde van de mobiliteit (zoals mijden, spreiden en duurzaam rijden in de werkgeversbenadering) en maatregelen die zijn gericht op de aanbodzijde (zoals aanleg van fietsroutes, hubs en inframaatregelen voor verbeteren van de doorstroming.)

De KTM 1 maatregelen zijn opgepakt en uitgevoerd in 2025 en lopen door in 2026.

Het KTM2 pakket is in Q4 2025 inhoudelijk vastgesteld waarin de deelregio zuid de inzet heeft gefocust op de doortraproute F2 (Eindhoven - Weert) en bussen op de vluchtstrook. Januari '26 is in het BO-MIRT dit pakket vastgesteld en wordt het de komende periode naar alle betrokken colleges en gemeenteraden gebracht voor verder goedkeuring en beschikbaar stellen van de benodigde budgetten.

Wat hebben we bereikt?

Verkeersveiligheid vergroten en verkeershinder beperken.

Wat hebben we gedaan?

Snelheid wegen verlagen naar 30 km/u van Ginderover/ Somerenseweg binnen de bebouwde kom. Ook de wegen opnieuw inrichten als onderdeel van de reconstructie van deze wegen;

Oudenmolen: Opdracht is gegund aan de aannemer, start werkzaamheden is gepland voor Q3. Naar verwachting zijn de werkzaamheden in Q1 2025 gereed en in Q2 2025 wordt het groen aangebracht.

Oudemolen is al in 2025 afgerond en opgeleverd. Het definitief ontwerp van Ginderover/ Somerenseweg is gepubliceerd, maar moet nog wel worden uitgevoerd.

Monitoren van de effecten van de verkeersremmende maatregelen waaronder Geldropseweg

We doen periodiek verkeerstellingen om inzicht te houden in de verkeersaantallen op onze wegen en om het regionaal verkeersmodel up-to-date te houden. Daarnaast monitoren we regelmatig de gereden snelheden in onze gemeente.

Dit hebben we ook gedaan na de afwaardering van de Geldropseweg van 50 naar 30 km per uur. We hebben het aantal weggebruikers gemeten door middel van telslangen op de weg en TomTomdata. Hieruit blijkt dat het aantal weggebruikers is afgenomen, zowel op Geldropseweg als in het centrum. De snelheid van automobilisten ligt helaas nog boven de 30 km per uur.

Het doel van de afwaardering is dus deels bereikt. Het aantal weggebruikers op de Geldropseweg is afgenomen, maar de snelheid blijft te hoog. We zijn op dit moment bezig om plannen te maken voor een volledige herinrichting van de weg om ook de gereden snelheden naar beneden te krijgen.

2.3 Ruimtelijke ordening

Wat hebben we bereikt?

Een duurzamer en vitaler buitengebied op het gebied van voedselproductie, klimaatadaptatie, opwek energie, biodiversiteit en economie.

Wat hebben we gedaan?

Uitvoeringgeven aan het toetsingskader initiatieven TLG.

In 2025 is gewerkt aan de voorbereiding en uitwerking van het toetsingskader TLG. Bestaand beleid is geïnventariseerd en samengebracht tot een samenhangend afwegingskader voor initiatiefbeoordeling.

In 2025 is gewerkt aan de voorbereiding en uitwerking van het toetsingskader TLG. Bestaand beleid is geïnventariseerd en samengebracht tot een samenhangend afwegingskader voor initiatiefbeoordeling.

Het borgen van de gebiedsvisie Paaldijk-Renheide binnen de samenwerking GGA Grenscorridor Oost

We zijn in 2025 begonnen met de samenwerking GGA Grenscorridor Oost. Het uitvoeringsplan voor de gebiedsvisie Paaldijk-Renheide is hierin ingebracht als een van de projecten die wij samen met de gebiedspartners uitvoeren. De GGA heeft een gebiedsregisseur aangesteld die samen met een lokale vertegenwoordiger uit het gebied in gesprek gaat met agrariërs en inwoners en invulling te geven aan het realiseren van groenblauwe dooradering in het gebied. De gemeente begeleidt dit proces.

In 2025 starten we binnen het deelstroomgebied van de Sterkselse Aa en binnen de GGA Strabrechtse Heide met het gebiedsproces omgeving Vlaamseweg.

We zijn in 2025 gestart met het gebiedsproces voor de omgeving Vlaamseweg samen met de GGA Strabrechtse Heide.

Vorbereiden van de gebiedvisie Hazenhurk en omgeving, zo mogelijk in samenwerking met de ontwikkelmaatschappij Ruimte voor Ruimte.

Samen met Ruimte voor Ruimte is gewerkt aan de herontwikkeling van een voormalig agrarisch perceel en het realiseren van woningen. Een verdere uitwerking in een gebiedvisie voor dit gebied wordt niet meer nodig geacht, dit wordt meegenomen als onderdeel van GGA Grenscorridor Oost. Momenteel bepalen we de deelgebieden en projecten die binnen de GGA zullen worden opgepakt.

Samen met provincie en Rijksoverheid agrariërs faciliteren waar mogelijk om zo de keuze voor verduurzaamde landbouw te stimuleren.

Samen met provincie en rijksoverheid agrariërs faciliteren en sturen om zo de keuze voor een verduurzaamde landbouw te stimuleren. Bijvoorbeeld kunnen we faciliteren dat agrariërs eventueel vrijkomende agrarische grond kunnen inzetten voor extensivering van blijvende agrarische bedrijven.

We stimuleren initiatieven die bijdragen aan verduurzaamde landbouw. Zo hebben we het convenant biobased bouwen en telen ondertekend en organiseerden we in 2025 een bijeenkomst voor agrariërs over het telen van bio-based bouwmaterialen samen met Building Balance. Ook binnen de GGA's hebben we aandacht voor de mogelijkheden om deze verduurzaming te stimuleren.

Verkabeling Nieuwe Hoeve.

Verkabeling Nieuwe Hoeve (Zie ook investeringen).

In 2025 is de opdracht verstrekt aan Tennet voor het realiseren van een basis ontwerp (BO) en in sept 2025 heeft de kick-off plaatsgevonden. Daarnaast is in 2025 een projectteam vanuit Tennet en de gemeente gerealiseerd. De oplevering BO vanuit Tennet is in Q3 2028.

Verdere implementatie Omgevingswet en vaststellen van Omgevingsplan Breedvennen.

Invoering omgevingswet is, m.u.v. het omgevingsplan, ingevoerd. Deze maatregel kan worden afgerond. Resterende middelen worden overgebracht naar RO t.b.v. het opstellen van het omgevingsplan.

Invoering omgevingswet is, m.u.v. het omgevingsplan, ingevoerd. Deze maatregel kan worden afgerond. Resterende middelen worden overgebracht naar RO t.b.v. het opstellen van het omgevingsplan. Vanwege ambtelijke capaciteit en de complexiteit van de wetgeving loopt dit vertraging op.

Meedenken en faciliteren bij een nieuwe bestemming van de bedrijfslocatie van agrariërs die meedoen aan de landelijke beëindigingsregelingen veehouderij.

We hebben in 2025 ingezet op het meedenken en faciliteren van de deelnemers aan de LBV-regeling door het aanstellen van een Procesbegeleider Transitie Landelijk Gebied. De plannen die zijn ingediend zijn in behandeling genomen en het grootste deel daarvan is eind 2025 ter inzage gelegd in het kader van de omgevingsplanwijziging. Over enkele plannen zijn we nog in gesprek met de initiatiefnemers over de concrete invulling.

2.4 Milieu

Wat hebben we bereikt?

Bodemtaken

Wat hebben we gedaan?

Door natuurlijk verloop en complexiteit van de taak kunnen deze taken niet meer door de eigen organisatie worden uitgevoerd en wordt via inhuur bij de Omgevingsdienst invulling gegeven aan deze wettelijke taken.

De wettelijke bodemtaken werden in het verleden door de eigen organisatie uitgevoerd. Door natuurlijk verloop en complexiteit van de taak kunnen deze taken niet meer door de eigen organisatie worden uitgevoerd en wordt via inhuur bij de Omgevingsdienst invulling gegeven aan deze wettelijke taken.

Deze werkzaamheden zijn structureel van aard. Het betreft onder andere beoordelen van bodemonderzoeken bij plannen voor ruimtelijke ontwikkelingen, Bouwplantoetsing op het deel bodem, het afhandelen van makelaarsvragen (bodeminformatie bij vastgoedtransacties), het ontsluiten, invoeren en beheren van bodemgegevens in relatie tot de omgevingswet, de overdracht van taken van provincie naar gemeente, het afhandelen van meldingen over het toepassen van grond en het afhandelen van meldingen en informatieplichten over het afgraven van meer dan 25m³ grond.

Wat hebben we bereikt?

Het tegen gaan en beperken van het veranderen van het klimaat en het beperken van de gevolgen van het veranderen van het klimaat voor de leefomgeving.

Wij willen zorgen voor een toekomstbestendig leef- en werkomgeving voor inwoners en ondernemers door:

- het beperken van het veranderen van het klimaat;
- het beperken van de gevolgen van de het veranderen van het klimaat;
- te zorgen voor een goede grondwater-, bodem- en luchtkwaliteit;
- het beperken van geluidshinder.

Wat hebben we gedaan?

De duurzaamheidscampagne voortzetten: Minimaal 150 communicatie uitingen over diverse onderwerpen

- minimaal 150 communicatie uitingen over diverse onderwerpen
- jaarlijks 1 groot evenement voor de gehele gemeente
- oprichten duurzaamheidsplatform
- duurzaamheidskrant om inwoners en ondernemers te informeren

- In 2025 hebben wij via de gemeentelijke nieuwsbrief, social mediakanalen en website meer dan 150 communicatie uitingen over diverse onderwerpen verspreid.
- In december 2025 hebben wij het Energiefestival Leenderstrijp georganiseerd.
- In december 2025 is het SDG platform online gegaan.
- In december 2025 is de duurzaamheidskrant verspreid (digitaal als op papier)

Het bevorderen van duurzame mobiliteit door: Voortzetten uitrol laadinfrastructuur

- Voorzetten uitrol van de laadinfrastructuur;
- Opstellen van een plan van aanpak om het gemeentelijk wagenpark volledig CO₂-emissieloos te maken;
- Onderzoek mogelijkheid introductie deelmobiliteit (zie paragraaf bedrijfsvoering).

- In 2025 zijn door Vattenfall diverse laadpalen geplaatst waaronder ook voor deelauto's.
- Op basis van een plan van aanpak is ter vervanging van een gedeelte van het gemeentelijk wagenpark twee elektrische deelauto's in gebruik genomen.
- De geïntroduceerde deelauto's zijn ook ten behoeve van bevordering deelmobiliteit onder inwoners ingevoerd.

2.5 Afval / Grondstoffen

Wat hebben we bereikt?

Beperking restafval tot 5% van de totale afvalstroom (cf. regionale afspraken).

Het rijksbeleid is erop gericht om in 2050 volledig circulair te zijn. In 2030 wordt gestreefd naar 50% minder gebruik van primaire grondstoffen.

Wat hebben we gedaan?

In 2025 ligt de focus op continuering van de dienstverlening en service voor inwoners.

Het rijksbeleid is erop gericht om in 2050 volledig circulair te zijn.
Het kabinet werkt toe naar een circulaire economie in 2050 met als voorlopig richtinggevend doel: in 2030 gebruikt Nederland 50% minder primaire abiotische grondstoffen (mineralen, metalen en fossiel).

2025 staat in het teken van de ontwikkeling van Blink. Er wordt een nieuwe locatie voor het bedrijf en overslagfaciliteiten ontwikkeld, los van de voormalige private partner.

De toekomstige koers wordt bepaald. Waarbij gekeken wordt naar de doorontwikkeling van Blink. De vraag die beantwoord moet worden is of Blink enkel een uitvoeringsorganisatie is om afval in te zamelen dan wel dat zij ook beleidsadviseur voor de betrokken gemeenten zijn.

In 2025 ligt de focus op continuering van de dienstverlening en service voor inwoners. De projecten bladkorven en GRIP-wagen worden voortgezet. Landelijke doelstellingen en rijksbeleid worden in Blinkverband gevolgd

In 2025 hebben gewerkt aan het ontwerp van de doorontwikkeling van de gemeenschappelijke regeling. Ook de doorontwikkeling van de beleidsondersteuning en afstemming tussen de deelnemers is verder doorontwikkeld.

2.6 Water

Wat hebben we bereikt?

Aanpak risicoplekken wateroverlast

Wat hebben we gedaan?

In 2025 worden maatregelen uitgevoerd op de locaties Nieuwendijk, De Leuren en de Wever om te voorkomen dat wateroverlast ontstaat op betreffende locaties.

Doelstelling is om de top 5 van wateroverlast locaties voor 2030 te hebben opgelost. De wateroverlast locaties zijn nader onderzocht. Op basis van dit onderzoek is gebleken dat op 3 locaties maatregelen nodig zijn om de wateroverlast aan te pakken. De gemeenteraad is hierover middels een Raadsinformatiebrief over geïnformeerd.

In 2025 worden maatregelen uitgevoerd op de locaties Nieuwendijk, De Leuren en de Wever om te voorkomen dat wateroverlast ontstaat op betreffende locaties.

De maatregelen om wateroverlast te voorkomen op de Nieuwendijk, De Leuren en De Wever hebben we in het laatste kwartaal van 2025 uitgevoerd.

Daarnaast hebben we kleinschalige maatregelen tegen wateroverlast getroffen op de locaties Kruis, Emmerikstraat en De Ambachten.

De meeste maatregelen om wateroverlast te voorkomen zijn uitgevoerd in de omgeving van de Nieuwe Hoeven. De maatregelen om wateroverlast te voorkomen zijn gecombineerd met het afkoppelen van het regenwater van de parkeerplaats en sporthal De Pompenmaker.

Wat hebben we bereikt?

Doelmatig en efficiënt beheren van het rioolsysteem voor afvalwater en zorgen voor de inzameling en verwerking van hemelwater. Het beheren en onderhouden van de gemeentelijke sloten en beheer van het grondwater.

Wat hebben we gedaan?

Het uitvoeren van het Plan Stedelijk Water (PSW) 2023-2027: Middels bovengrondse buffervoorzieningen het regenwater scheiden van afvalwater op de Oudemolen in Heeze

Het uitvoeren van het Plan Stedelijk Water (PSW) 2023-2027. Het PSW is afgestemd op de nieuwe wetgeving van de Omgevingswet en het Delta Plan Ruimtelijke Adaptatie. In het PSW zijn acties opgenomen ten aanzien van afvalwater, hemelwater en grondwater. In 2025 gaan we:

- Middels bovengrondse buffervoorzieningen het regenwater scheiden van afvalwater op de Oudemolen in Heeze;
- Starten met de uitvoering van de herinrichting en aanleg van een gescheiden rioolsysteem op de Ginderover en Somerenseweg in Heeze;
- In de samenwerking Waterportaal Zuidoost Brabant, een gezamenlijk pakket maatregelen nemen onder de naam Kallisto. Hiermee wordt voldaan aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). Het project is erop gericht om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren.

De in het Plan Stedelijk Water 2023-2027 opgenomen maatregelen voor 2025 zijn uitgevoerd, behoudens het onderstaande.

De realisatie van een gescheiden rioolstelsel op de Ginderover-Somerenseweg heeft vertraging opgelopen.

In 2027 moet de kwaliteit van het oppervlaktewater voldoen aan de KaderRichtlijnWater. Deze opgave wordt samen met de gemeenten van het Waterportaal Zuidoost-Brabant en Waterschap De Dommel opgepakt. Waterschap De Dommel heeft eind 2025 bij de gemeenten aangegeven dat, ondanks dat maatregelen getroffen zijn, deze opgave niet wordt gehaald. Om deze reden worden een aantal aanvullende acties ondernomen.

2.7 Economische zaken

Wat hebben we bereikt?

Behouden en uitbreiden van de levendigheid in de centra.

Wat hebben we gedaan?

Detailhandelsvisie opstellen samen met A2 gemeenten.

De detailhandelsvisie actualiseren, waarbij waar mogelijk wordt samengewerkt met de A2-gemeenten en de ondernemers.

Het actualiseren van de detailhandelsvisie is uitgesteld. Na gesprekken met ondernemers in centrum Heeze zijn we gestart met een onderzoek met een extern bureau. Het wel of niet opstellen van een nieuwe detailhandelsvisie is afhankelijk van het resultaat van het onderzoek.

Faciliteren van voldoende gevarieerd winkel- en horeca-aanbod door:

ondernemersinitiatieven optimaal te ondersteunen en, indien passend medewerking te verlenen aan mogelijkheden zoals gemengd gebruik. Binnen beleidskader de maximale ruimte opzoeken om initiatieven vanuit ondernemers te ondersteunen.

Ondernemersinitiatieven pasten binnen de kaders. In een enkel geval spraken wij met de ondernemer om de vraag achter de vraag bloot te leggen. Verder heeft de insteek geen aanvullend resultaat opgeleverd dan de initiatieven die al langer werden voorbereid.

In de Rafaelschool hebben we tijdelijk vier ondernemers gehuisvest. Drie nieuwe ondernemers in Heeze en één bestaande ondernemer.

Wat hebben we bereikt?

Economische groei en vitaliteit in de gemeente bevorderen

Wat hebben we gedaan?

Bevorderen van de samenwerking tussen de gemeente en het lokale bedrijfsleven.

Bevorderen van de samenwerking tussen de gemeente en het lokale bedrijfsleven. Om hier concreet invulling aan te geven, hebben we in 2024 voor het eerst het ondernemersevenement "toekomstbestendig ondernemen" opgezet. Na een positieve evaluatie zal dit initiatief jaarlijks terugkomen.

Wij hebben gesproken met ondernemers in centrum Heeze over de samenwerking en toekomst van het centrum. Omdat de meningen niet éénduidig zijn, zochten wij extern advies en is er een onderzoek gestart met als doel het vaststellen van een visie over centrum Heeze.

Met ondersteuning uit de SPUK Verduurzaming Bedrijventerreinen spraken wij met ondernemers op de Poortmannen over organisatiestructuren en mogelijk parkmanagement. Dit gesprek loopt nog.

Naast de genoemde bedrijvencontacten organiseerden wij in november op de Dag van de Ondernemer een ondernemersontbijt. Dit ondernemersevent is goed ontvangen. Wij continueren dat in 2026.

Naar aanleiding van de resultaten van de inventarisatie van de behoeften voor centrummanagement, zullen we overgaan tot de uitvoering van een proefproject.

Wij spraken met ondernemers in centrum Heeze over de samenwerking en toekomst van het centrum. Omdat de meningen niet éénduidig zijn, zochten wij extern advies en hebben we een onderzoek gestart met als doel het vaststellen van een visie over centrum Heeze. De geplande start van een project waarin bezoekersgegevens worden verzameld en geanalyseerd start nu in 2026, vanwege de tijdsinvestering in het genoemde onderzoek.

Wat hebben we bereikt?

Faciliteren en uitbreiden van midden- en kleinbedrijf (MKB).

Wat hebben we gedaan?

Naar verwachting worden de visie en programmering bedrijventerreinen in 2024 opgeleverd, zodat in 2025 met de uitvoering kan worden gestart.

De regio besloot over het laatste onderdeel van de regionale programmeringsafspraken voor bedrijventerreinen. In regionaal verband werken wij aan de uitvoering van de afspraken.

Initiatieven voor bedrijfsverzamelgebouwen op geschikte locaties zo goed mogelijk ondersteunen, met oog voor de kansen die VAB-locaties kunnen bieden.

In het begin van het jaar verleenden wij vergunning voor het bouwen van 20 bedrijvenunits op de Poortmannen. Deze zijn inmiddels gerealiseerd en allemaal verhuurd.

Wat hebben we bereikt?

Versterken economische kracht in het landelijk gebied.

Wat hebben we gedaan?

Het beleid voor nieuwe economische dragers in het landelijk gebied tot uitvoering brengen.

Initiatieven zijn zorgvuldig beoordeeld binnen de bestaande kaders, met aandacht voor maatwerk en integraliteit. Daarbij stond de balans tussen economische ontwikkelruimte, omgevingskwaliteit en de ontwikkelrichting van een gebied centraal.

2.8 Recreatie en toerisme

Wat hebben we bereikt?

Aanleg skatebaan

Wat hebben we gedaan?

In Q1 van 2025 wordt gestart met de aanleg van een skate-baan (pump-track) in Leende.

In Q1 van 2025 wordt gestart met de aanleg van een skate-baan (pump-track) in Leende. Dit naar aanleiding van een burgerinitiatief van kinderen in Leende, met ondersteuning van ouders en begeleiding van jongerenwerk.

De pumptrack in Leende is gerealiseerd en inmiddels in gebruik genomen.

Wat hebben we bereikt?

Een sterke toeristisch recreatieve sector die aansluit bij het groene karakter van onze gemeente en daarmee bijdraagt aan een aantrekkelijk woon- en werkklimaat.

Wat hebben we gedaan?

Het aanleggen van een vlonderpad in de Bulders en het realiseren van een nieuwe fietsverbinding tussen bestaande fietsstructuur tussen Someren en Sterksel die het natuurgebied ontsluit.

Voor Natuurgrenspark De Groote Heide ligt tot en met maart 2027 de nadruk op het uitvoeren van de projecten ten behoeve van de toegekende Interreg VI subsidie. Voor Heeze-Leende betekent dit onder andere het aanleggen van een vlonderpad in de Bulders en het realiseren van een nieuwe fietsverbinding tussen bestaande fietsstructuur tussen Someren en Sterksel die het natuurgebied ontsluit (zie ook investeringen). Er wordt uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan Recreatie en Toerisme.

De vlonder wordt meegenomen in het woonrijp maken van deelgebied 2 van de Bulders. Verwachte afronding is in Q4 2026. In overleg met de Bulders zal de ontwikkeling en realisatie plaats vinden. De gemeente is aanvrager van de subsidie, er worden afspraken gemaakt met de Bulders over de facturering.

Er is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de gemeente Someren voor de aanleg van het fietspad, de uitvoering van de werkzaamheden start na de zomervakantie in 2026, afronding is gepland eind 2026.

Wat heeft programma 2 gekost?

Tabel 3.0 Wat heeft het gekost Programma 2

Bedragen x €1.000

Thema	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil begroting na wijzigingen - rekening
2.1 Wonen en bouwen	2.312	2.196	2.311	2.234	77
2.2 Openbare ruimte	2.997	3.098	3.338	3.309	29
2.3 Ruimtelijke ordening	613	444	708	680	28
2.4 Milieu	1.239	1.377	1.537	1.443	94
2.5 Afval	1.675	1.692	1.734	1.678	56
2.6 Water	2.205	2.506	2.305	2.282	23
2.7 Economische zaken	587	237	298	428	-130
2.8 Recreatie en toerisme	1.744	1.515	1.651	1.803	-152
Totaal lasten	13.372	13.065	13.882	13.857	25
2.1 Wonen en bouwen	1.003	562	465	859	394
2.2 Openbare ruimte	287	102	108	137	29
2.3 Ruimtelijke ordening	32	43	173	150	-23
2.4 Milieu	434	815	683	624	-59
2.5 Afval	1.900	2.045	2.045	2.061	16
2.6 Water	2.838	3.071	2.686	2.760	74
2.7 Economische zaken	162	35	35	294	259
2.8 Recreatie en toerisme	405	448	473	509	36
Totaal baten	7.061	7.121	6.668	7.394	726
Saldo baten en lasten programma 2	-6.311	-5.945	-7.214	-6.463	751
2.0 Toevoegingen aan reserves	2.997	1.200	1.460	1.794	-334
2.0 Onttrekkingen aan reserves	2.979	1.453	1.398	1.337	-61
Saldo mutatie reserves	-18	253	-62	-457	-395
Saldo na bestemming programma 2	-6.330	-5.691	-7.276	-6.920	356

Financiële impact

Het negatief saldo na bestemming in Programma 2 Wonen, bedrijven en recreëren, is met € 356.000 afgenomen ten opzichte van de slotwijziging 2025 en bedraagt € 6.920.000 negatief.

Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste mutaties:

Afval € 71.000 voordelig

De opbrengst van de afvalstoffenheffing is € 46.000 lager dan begroot. Daar staat een voordeel op het saldo van de kosten en opbrengsten van de afvalverwerking van € 118.000 tegenover.

Water € 95.000 voordelig

De opbrengst van de rioolheffing is € 46.000 hoger dan begroot. De gerealiseerde kosten van de riolen en rioolgemalen zijn € 23.000 lager zijn begroot. Daarnaast is voor € 36.000 beschikt over de rioolvoorziening op basis van artikel 44 Lid 2 BBV. Deze beschikking was niet in begroting voorzien.

Bouwgrondexploitaties budgettair neutraal

De baten en lasten van de grondexploitaties de Poortmannen, Breedvennen en Centrum Leende (saldo € 344.000) zijn afgewikkeld ten laste resp. ten gunste van de balans verwerkt als onderhanden werk.

Realisatiestimulans € 231.000 voordelig

In 2025 hebben we een rijksbijdrage van € 231.000 ontvangen in het kader van de nieuwe specifieke uitkering Realisatiestimulans. Met deze uitkering steunt het Rijk gemeenten in het realiseren van betaalbare woningen.

Voor de overige afwijkingen wordt verwezen naar de "Toelichting op het overzicht van baten en lasten, onderdeel Analyse afwijkingen programma 2".

Programma 3: Samen leven en participeren

Welke ontwikkelingen willen we realiseren (raadsprogramma)

Samen met inwoners en organisaties ontwikkelden wij een duurzaam leefbare samenleving. Een sociale leefomgeving waarin we ontmoeting stimuleren en ondersteunen en waar iedereen naar vermogen mee kan doen en inwoners betrokken zijn bij elkaar. Daarbij sloten we aan bij wat er speelt en nodig is, en hebben we de creativiteit en de krachten die er in de verschillende dorpskernen of wijken (samenkracht) zijn, benut. We pakten onze rol als verbinder en ondersteuner en nodigden inwoners uit om samen met ons te werken aan leefbare kernen. De rol van de gemeente was aanvullend op dat wat inwoners zelf kunnen. Daarbij dachten we vanuit kansen en mogelijkheden. Ten aanzien van het bestendigen van de sociale cohesie en levendige kernen wilden we in 2024 de volgende ontwikkelingen realiseren uit het raadsprogramma:

- Versterken van ontmoeting met dorpshuizen en de bibliotheek als spil en ruimte voor en faciliteren van eigen initiatieven van inwoners;
- Borgen/uitbreiden van sportfaciliteiten in Heeze, Leende, Leenderstrip en Sterksel waar jong en oud kunnen bewegen (gezonde leefstijl) en elkaar daarbij kunnen ontmoeten;
- Laagdrempelig signaleren van eenzaamheidsproblematiek;
- Zorgen voor inclusiviteit van mensen met een beperking: toegankelijkheid, gelijkheid, zelfstandigheid (uitvoeren VN-verdrag voor rechten van personen met een handicap);
- Vastleggen cultuurhistorische en beeldbepalende elementen en dorpsgezichten en controle krijgen over het behoud en instandhouding ervan;
- Versterken van programmering van activiteiten (o.a. in de dorpshuizen) voor jongere doelgroepen;
- Jongerenwerk een definitieve en passende plek geven;
- Aandacht voor een gezonde duurzame leeftijdsopbouw van inwoners in de kernen.

We wilden dat inwoners volwaardig konden deelnemen aan het maatschappelijk leven. Het ontwikkelen, behouden en versterken van de eigen regie stond daarbij altijd centraal. We wilden naar een samenleving waar inwoners verantwoordelijk zijn voor de inrichting van hun leven en het heft in eigen handen nemen. Wanneer een inwoner niet zelf, of met hulp van zijn omgeving of netwerk en algemene voorzieningen kon meedoen, kon hij rekenen op passende ondersteuning en waardering. Als het ging om maatwerk en integraliteit, deden we wat nodig was. We werkten aan een duurzame oplossing en sloten altijd aan bij de mogelijkheden van de inwoner. Onze professionals gaven samen met de inwoner vorm aan de ondersteuning, waarbij de inwoner de regie hield. Ten aanzien van gezondheid, onderwijs en ontwikkeling wilden we de volgende opgaves realiseren uit het raadsprogramma:

- Zorgdragen voor toegankelijke zorg;
- Waardering (div. uitingsvormen + €) en positionering mantelzorgers;
- Inclusiviteit van inwoners, accenten op doelgroepen:
 - Fysieke en mentale ontwikkeling ouderen;
 - Iedereen kan meedoen (minima); organiseer dat als gemeente.

- Versterken digitale vaardigheden (verschillende doelgroep, verschillende aanpak), voorkomen isolatie en digitale tweedeling;
- Zorgen dat iedereen kan meedoen (deel kan uitmaken van de samenleving ondanks eventuele beperkingen/ bijzonderheden);
- Aanpakken van situaties waar kinderen in armoede opgroeien en zorgen dat ze blijven meedoen door een actief monitorende rol aan te nemen en vrijwilligers(organisaties) op dit thema op alle mogelijke wijzen ondersteunen;
- Versterken van de inzet binnen het onderwijs op het hebben van een gezonde leefstijl van kinderen (voldoende beweging, gezonde voeding, etc.);
- Breng de vrijwilligersorganisaties in een goede positie; versterk de effectiviteit en efficiëntie door samenwerking mede gemeente & organiseer vooral ook de eigen kracht van inwoners;
- Jongerenwerk preventiever inzetten, met oog voor mentale ontwikkeling jongeren 13-17jr;
- Kansen zoeken om voortijdige schoolverlaters zich te laten ontwikkelen in sectoren waar de behoefte aan arbeidskrachten groot is, zoals in de zorg of binnen Brainport;
- Versterken van de digitale vaardigheden van ouderen, eventueel door hier jongeren voor te vragen en zo direct de ontmoeting tussen jong en oud te bevorderen;
- Ondersteunen van de ingezette lijn om onderwijsaccommodaties (waaronder de Berkenschutse te verduurzamen en te onderzoeken wat er nodig is om de Dirk Heziusschool, op te knappen, te renoveren of nieuwbouw op een andere locatie;
- Vroegtijdige schoolverlaters worden geholpen om alsnog een goede startkwalificatie te behalen, zodat ze een goede start voor hun zelfstandige leven hebben;
- Ondersteunen en stimuleren van een leven lang leren;
- Aandacht voor laaggeletterdheid bij inwoners.

Reguliere werkzaamheden en bestaand beleid

Uiteraard bleven we onze wettelijke taken, verantwoordelijkheden en vastgestelde beleidsplannen uitvoeren, zoals o.a.: maatwerkvoorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugd, leerlingenvervoer, uitvoering participatiewet, inburgering, minimabeleid, subsidies, het ondersteunen van vrijwilligers en organisaties via de Vrijwilligerscentrale. Deze taken staan verder niet expliciet in deze jaarrekening benoemd, maar zijn wel financieel vertaald in deze jaarrekening.

Achtergrond en ontwikkelingen

Vanaf 2024 is het nieuwe beleidsplan Sociaal domein 2024-2027 van kracht. In 2024 hebben we het uitvoeringsplan Sociaal Domein opgesteld. Dit beleidsplan sluit aan bij de doelstellingen uit het raadsprogramma vormt het strategische kader voor de (toekomstige) ontwikkelingen en uitdagingen binnen het sociaal domein.

Zorgdragen voor bestaanszekerheid en werkgelegenheid is een kerntaak van de overheid. De huidige Participatiewet, blijkt niet altijd te werken zoals het kabinet dat graag wil en wordt gezien als complex en gaat bovendien onvoldoende uit van vertrouwen. Door het kabinet is daarom aangekondigd dat de Participatiewet ingrijpend zal worden gewijzigd, met grote gevolgen voor het gemeentelijk beleid en de gemeentelijke uitvoeringspraktijk.

3.1 Onderwijs

Wat hebben we bereikt?

Als gemeente betekenisvol zijn voor het onderwijs, passend bij de rol van de gemeente.

Wat hebben we gedaan?

Samen met de onderwijspartners uitvoering geven aan de Lokaal Educatieve Agenda 2025 – 2028. Deze is in 2024 in gezamenlijkheid opgesteld.

In 2024 is in samenwerking met het onderwijs, kinderopvang, bibliotheek, jongerenwerk en JGZ een meerjarige Lokaal Educatieve Agenda opgesteld. Onze visie ten aanzien van opgroeien en opvoeden (Opgroeikracht) vormt hierbinnen de basis. Samen werken we aan het versterken van de opgroei van de jeugdigen in onze gemeente. Om deze beweging te volgen hebben we maatschappelijke resultaten benoemd. Doel is dat in 2028 meer jeugdigen (4-21 jaar) voldoende mentaal weerbaar zijn, meer ouders in staat zijn hun opvoeduitdagingen zelf op te lossen binnen het eigen sociale netwerk of met behulp van voorzieningen sociale basis, en dat in 2028 een hoger percentage van de inwoners (4-11jarigen) voldoet aan de Beweegrichtlijnen.

Hiervoor zijn diverse acties uitgezet. Denk aan de inzet van een beweegprogramma in onderwijs- en kinderopvangtijd, het opzetten van een multidisciplinair ontwikkelingsgericht overleg en bekendheid geven aan het Opgroeikracht-aanbod door middel van een campagne en een websitepagina.

Vanuit het onderwijsachterstandenbeleid, anderstalige leerlingen extra kansen bieden door middel van aanvullende ondersteuning op scholen.

Wij hebben subsidie verleend voor extra (taal)ondersteuning aan anderstalige leerlingen op 3 scholen in onze gemeente: Dirk Hezius, de Merlebos en de Parel. Aan circa 30 kinderen met een migratie-achtergrond wordt extra ondersteuning gegeven door een NT2-gespecialiseerde professional, zodat zij kansrijk kunnen invoegen in het onderwijs en de maatschappij.

Vanuit het onderwijsachterstandenbeleid voor- en vroegschoolse educatie en een peuterprogramma verzorgen.

Ter versterking wordt 1 pilot welke medio 2024 is gestart in 2025 voortgezet:

- Inzetten van inloopuren van de jeugdverpleegkundigen bij de kinderopvang. Dit om het contact te verbeteren tussen jeugdverpleegkundigen 0-4 jaar van de GGD en de kinderopvangorganisaties (inclusief gastouders). En om de laagdrempeligheid te verhogen zodat signalen/zorgen eerder besproken worden.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'Samen kansen creëren' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Binnen de gemeente wordt voor- en vroegschoolse educatie en een peuterprogramma (voor peuters waarbij ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag) verzorgd. In 2025 hebben circa 15 kinderen gebruik gemaakt van het geïndiceerde VVE-programma, en circa 10 kinderen van het peuterprogramma.

In september 2024 is de pilot 'inloopuren van de jeugdverpleegkundigen bij de kinderopvang' gestart. De pilot liep tot medio 2025 en is naar tevredenheid geëvalueerd. Het contact tussen jeugdverpleegkundigen 0-4 jaar van de GGD en de kinderopvangorganisaties (inclusief gastouders) is hierdoor flink geïntensiveerd.

Wat hebben we bereikt?

Combinatiefunctionarissen breed inzetten in de samenleving.

Wat hebben we gedaan?

Met betrekking tot de combinatiefunctionarissen sport in het onderwijs is een afbouwregeling vastgesteld die loopt tot en met december 2026.

Met betrekking tot de combinatiefunctionarissen sport in het onderwijs is een afbouwregeling vastgesteld die loopt tot en met december 2026. Vanaf 2027 zijn de scholen verantwoordelijk voor het gymonderwijs en de bekostiging daarvan.

De inzet van de cultuurcoach is gekoppeld aan de uitvoering van de Cultuur met Kwaliteit regeling 3 (CMK 3) in het basisonderwijs. CMK 3 loopt tot en met schooljaar 2024-2025. Besluitvorming deelname aan CMK 4 wordt voorbereid in 2025.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'De beweging naar Positieve Gezondheid' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Met betrekking tot de combinatiefunctionarissen sport in het onderwijs is volgens de gemaakte afspraken gehandeld. Vanaf 2027 zijn de scholen verantwoordelijk voor het gymonderwijs en de bekostiging daarvan.

De inzet van de cultuurcoach is gekoppeld aan de uitvoering van de Cultuur met Kwaliteit regeling 3 (CMK 3) in het basisonderwijs. CMK 3 liep tot en met schooljaar 2024-2025. Besluitvorming deelname aan CMK 4 vanaf schooljaar 2025-2026 is voorbereid in 2025 en vastgesteld door het college.

Wat hebben we bereikt?

Digitale vaardigheden ouderen/ volwassenen versterken zodat iedereen mee kan blijven doen in de samenleving. En laaggeletterde inwoners ondersteunen zodat zij mee kunnen doen in de samenleving.

Wat hebben we gedaan?

Stimuleren en (mede) mogelijk maken dat diverse lokale organisaties waaronder de KBO, trainingen digitale vaardigheid aanbieden.

Binnen de gemeente werden in 2025 diverse trainingen digitale basisvaardigheden aangeboden:

Heeze:

1. Oefenplein (o.m. Klik&Tik): wekelijks vanaf medio 2025 (96 deelnemers)
2. Seniorweb digitale basiscursus (8 deelnemers)
3. Workshop Digitaal bankieren (6 deelnemers)
4. DigiSpreekuur (wekelijks directe antwoorden bij computerproblemen) (80 deelnemers)
5. Digisterker: werken met de digitale overheid (6 deelnemers)
6. Digivitaler: digitale zorg dichterbij (6 deelnemers)

Leende:

1. Workshop Digitaal bankieren (6 deelnemers)
2. Digicafé (tweewekelijks) (120 deelnemers)
3. Digisterker: werken met de digitale overheid (6 deelnemers)
4. Digivitaler: digitale zorg dichterbij (6 deelnemers)

Daarnaast konden inwoners terecht bij het Formulierenspreekuur, Financieel spreekuur en het Informatiepunt Digitale Overheid. Vrijwilligers van het Formulierenspreekuur hielpen inwoners bij het invullen van (digitale) formulieren, aanvragen van toeslagen of kwijtscheldingen. De vrijwilligers van het Financieel spreekuur hielpen met name bij geldzaken. Een groot aantal vragen neemt toe in complexiteit en vraagt om uitzoekwerk en meerdere afspraken.

Via het Formulierenspreekuur (50) en Financieel spreekuur (71) zijn 121 vragen beantwoord. Bij het informatiepunt digitale overheid zijn 192 vragen beantwoord.

In 2025 willen we extra aandacht besteden aan laaggeletterdheid binnen (jonge) gezinnen.

Naast de reguliere activiteiten die het taalnetwerk Heeze-Leende (Bibliotheek Dommeldal, Cordaad Welzijn, Taalkacht, gemeente Heeze-Leende) aanbiedt aan inwoners bij het verbeteren van taal- en digitale vaardigheden, is in 2025 extra focus gegeven aan laaggeletterdheid binnen (jonge) gezinnen. Er is overzicht van het aanbod voor deze groep gemaakt, en op 7 oktober is een netwerkbijeenkomst georganiseerd t.b.v. bewustwording bij 'signalerende/toeleidende' partners.

Ook is in oktober het magazine 'ik wil leren' gelanceerd. Met dit magazine hopen we mensen te stimuleren een stap te zetten in het vergroten van hun basisvaardigheden. Hierbij kan het gaan om het leren en oefenen van de Nederlandse taal, voorlezen evenals digitale en financiële vaardigheden. Het magazine kent een oplage van 8.000 stuks en is huis-aan-huis verspreid in Heeze, Leende en Sterksel. Zie: [20251013 - digitaal - ik wil leren.pdf](#)

Wat hebben we bereikt?

Inwoners blijven zich een leven lang ontwikkelen.

Wat hebben we gedaan?

Ondersteunen en stimuleren van een leven lang leren van doelgroepen waar de gemeente een rol heeft. De bibliotheek heeft hierbinnen een sleutelrol.

In 2025 versterken we het bibliotheek-programma op dit vlak. Een voorbeeld is de ontwikkeling van een spreekurenplein in zowel Leende als Heeze.

De bibliotheek heeft een groot aanbod waarmee inwoners van alle leeftijden zich kunnen blijven ontwikkelen; denk aan lezingen, boekencollectie, Digicafé en Taalhuis.

Samen met de bibliotheek en andere partners is in 2025 gestart met het vormgeven van een 'informatieplein' in Leende. Op 29 januari 2026 is dit officieel geopend.

Aanbieden van volwasseneducatie via Taalkracht voor inwoners, die meerderjarig zijn en niet inburgering plichtig, zodat zij hun basisvaardigheden kunnen verbeteren. Regionaal wordt dit vanuit de Wet Educatie Beroepsonderwijs-middelen gefinancierd.

Het aanbod van Taalkracht bekender maken onder de inwoners.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'Samen kansen creëren' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Mensen die Nederlands willen leren lezen, schrijven en praten (bij NT2'ers), konden zich in 2025 aanmelden voor een taal cursus op het eigen niveau, begeleidt door een docent van Taalkracht. Per 1-1-2025 waren 11 cursisten ingeschreven. Gedurende het jaar zijn 7 cursisten gestopt en 10 cursisten gestart.

Een aantal taalleerders geeft – bijvoorbeeld vanwege werkroosters - de voorkeur aan een-op-een taalondersteuning via vrijwilligers. In 2025 hebben 11 taalleerders één-op-één begeleiding ontvangen van vrijwilligers, met ondersteuning van de docent van Taalkracht.

In 2025 is middels het 'Ik wil leren' - magazine, welke huis-aan-huis verspreid is, meer bekendheid gegeven aan het aanbod van Taalkracht. Zie: [20251013 - digitaal - ik wil leren.pdf](#)

Wat hebben we bereikt?

Verduurzaming onderwijsaccommodaties.

Wat hebben we gedaan?

Op basis van het onderzoek naar een toekomstbestendige huisvesting van de Dirk Heziusschool besluiten hoe we hier invulling aan gaan geven

In 2025 is het haalbaarheidsonderzoek naar de modernisering en verduurzaming van de Dirk Hezius school uitgevoerd waarbij in eerste instantie de scenario's waren toegespitst op het huidige schoolgebouw in verhouding tot nieuwbouw. Op verzoek van de gemeente is dit onderzoek vervolgens verbreed en is een aantal alternatieve scenario's toegevoegd.

Het onderzoek inclusief de verbreding met alternatieve scenario's is afgerond. In 2026 wordt een voorstel voorgelegd aan de gemeenteraad over de toekomstbestendige huisvesting van de Dirk Heziusschool

Opstellen van een uitvoeringsprogramma voor het "Integrale Huisvesting Plan Onderwijs, Opvang en Zorg" (=IHP).

In 2025 is de huisvestingsbehoefte van basisschool Trumakkers opgepakt en is in overleg met de directie van de Trumakkers en naastgelegen basisschool Merlebos besproken welke alternatieven en voorkeuren de beide scholen hierbij hebben. Op basis hiervan is een voorstel uitgewerkt dat moet leiden tot uitbreiding van het onderwijsaanbod door onbenutte ruimte in het gebouw in te richten als klaslokalen.

Daarnaast is een eerste onderzoek gedaan naar mogelijkheden om door middel van praktische aanpassingen, te komen tot meer beweegruimte in de buitenruimte voor de bovenbouw van basisschool de Triangel. Hiertoe is een verkeerskundig onderzoek gedaan, waarmee ruimte buiten het schoolplein op een veilige manier beschikbaar kan komen tijdens schoolpauzes. In overleg met het schoolbestuur wordt dit vraagstuk nu betrokken in de bredere scope van wijzigingen in onderwijshuisvesting, nu de huur aan Korein voor kinderopvang in maart 2026 eindigt en de school in pandig uitbreiding krijgt alsook het schoolplein wordt vergroot met extra m² als gevolg van vrijval van de buitenruimte van Korein.

Tenslotte is in aanloop naar de ingebruikname van de nieuwe sportzaal Weibossen afgesproken dat de groepen 1 en 2 van basisschool de Parel op locatie van de school blijven voor bewegingsonderwijs en hiervoor het speellokaal zouden gebruiken. Na opening van de sportzaal is vastgesteld dat het speellokaal niet voldoet aan de wettelijke norm. Hierop is in overeenstemming met de schooldirectie bepaald welke aanpassingen noodzakelijk zijn om het speellokaal alsnog geschikt te maken voor gebruik voor bewegingsonderwijs.

Op basis van het Integraal Accommodatiebeleid 2021 is de afgelopen jaren een aantal zaken rechtstreeks met betrokken schoolbesturen opgepakt. Deze zaken worden in aanloop naar het nieuwe schooljaar afgerond. In 2026 wordt geëvalueerd welke opgaven er resteren en binnen welk tijdspad deze kunnen worden gerealiseerd. Deze evaluatie vormt input voor het IHP.

Wat hebben we bereikt?

Voorkomen van voortijdig schoolverlaters (vsv) en het bieden van een kansrijke start.

Wat hebben we gedaan?

Uitvoering geven aan het regionaal uitvoeringsprogramma Voortijdig School Verlaters (vsv)

Uitvoering geven aan het regionaal uitvoeringsprogramma Voortijdig SchoolVerlaters (vsv), zodat vsv'ers alsnog een startkwalificatie halen of op een passende zorg- of arbeidsplek terechtkomen. Vsv'ers worden door doorstroomcoaches proactief benaderd, er vindt een brede intake plaats, persoonlijkheids- en interesselisten worden ingezet en er volgt een loopbaantraject.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'Samen kansen creëren' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

We nemen deel aan het regionaal uitvoeringsprogramma Vroegtijdig SchoolVerlaters (VSV), zodat vsv'ers alsnog een startkwalificatie halen of op een passende zorg- of arbeidsplek terechtkomen. Eind augustus is middels een raadsinformatiebrief informatie gegeven over de resultaten van het schooljaar 2023-2024. Rond de zomer 2026 is het jaarverslag van 2024-2025 gereed.

3.2 Jeugd

Wat hebben we bereikt?

Inzetten op versterken mentale gezondheid van jongeren.

Kinderen en jongeren ontwikkelen zich het beste als ze lekker in hun vel zitten, zichzelf kunnen zijn, en gezond en veilig opgroeien in een kansrijke omgeving.

Kortom: als zij een hoge mate van welbevinden ervaren. Vanuit Opgroeikracht werken we samen met onze maatschappelijke partners aan het versterken van de mentale kracht van jeugdigen van 10-14 jaar en jongeren van 14 jaar en ouder. We hebben hierbij de vroege signalen ten aanzien van de mentale kracht van onze jeugdigen in beeld en werken toe naar een passend preventief aanbod ter versterking hiervan. Hierbij maken we onderscheid in universele, selectieve en individuele preventie: het bevorderen van een positieve mentale ontwikkeling van alle kinderen en jongeren, een specifieke groep jongeren waarvan de mentale ontwikkeling gevaar loopt of een individueel preventief aanbod als er sprake is van individuele psychosociale problematiek.

Wat gaan we daarvoor doen (moet ik nog verplaatsen naar onderen, ik wil die paragrafen anders noemen)

Samen met het basisonderwijs en onze maatschappelijke partners richten we ons vanuit Opgroeikracht op een preventief aanbod gericht op het versterken van de weerbaarheid van groep 7/8 leerlingen met als doel de jeugdigen zo weerbaar als mogelijk aan de overgang van groep 8 naar de middelbare school te laten starten.

Voor de jongeren van 14-23 jaar richten we ons vanuit Opgroeikracht op aansluitende inlooptmogelijkheden in het jongerencentrum en werkt het jongerenwerk outreachend om de groep van jongeren die steun nodig hebben bij het volwassen worden. Daarnaast werken we op basis van de vroege signalen samen met de maatschappelijke partners en het verenigingsleven aan een passend preventief aanbod voor deze groep jeugdigen.

Onze maatschappelijke partners bieden in de week van de mentale gezondheid, vanuit en gericht op de leefwereld van jongeren, een aanbod gericht op het versterken van de mentale kracht. Hierin heeft de gemeente een coördinerende rol.

Wat hebben we gedaan?

Samen met het basisonderwijs en onze maatschappelijke partners richten we ons vanuit Opgroeikracht op een preventief aanbod gericht op het versterken van de weerbaarheid van groep 7/8 leerlingen.

Nieuw in ons preventief aanbod is een cursus voor ouders van jonge pubers (cursusplek voor 8 ouders) . Er staat een activiteitenaanbod tijdens inloop jongerencentrum. Op dinsdag-woensdag en donderdagmiddag na school is de inloop waar zowel jongens als meisjes van 10-14 jaar inlopen en deelnemen aan de activiteiten. Het jongerencentrum is een plek geworden waar de jongeren zich echt thuis voelen, zichzelf kunnen zijn en graag komen.

Nieuw in ons preventief aanbod is een cursus voor ouders van jonge pubers (cursusplek voor 8 ouders). Deze is in 2025 twee keer gegeven. Er staat een activiteitsaanbod tijdens inloop jongerencentrum. Op dinsdag-woensdag en donderdagmiddag na school is de inloop waar zowel jongens als meisjes van 10-14 jaar inlopen en deelnemen aan de activiteiten. Het jongerencentrum is een plek geworden waar de jongeren zich echt thuis voelen, zichzelf kunnen zijn en graag komen.

Voor de jongeren van 14-23 jaar richten we ons vanuit Opgroeikracht op aansluitende inlooptmogelijkheden in het jongerencentrum en werkt het jongerenwerk outreachend om de groep van jongeren die steun nodig hebben bij het volwassen worden.

Het ontmoeten van oudere jongeren vindt vooral in de openbare ruimte plaats. Hierin is ook vanuit het signaleringsoverleg 18- een samenwerking tussen jongerenwerk en het team veiligheid met betrekking tot de plekken waar inzet van jongerenwerk gewenst is.

Onze maatschappelijke partners bieden in de week van de mentale gezondheid, vanuit en gericht op de leefwereld van jongeren, een aanbod gericht op het versterken van de mentale kracht. Hierin heeft de gemeente een coördinerende rol.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'De beweging naar Positieve Gezondheid' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

We hebben in de periode mei-juni een aantal bijeenkomsten voor inwoners aangeboden met betrekking tot het versterken van de mentale gezondheid. Doelgroep bestond uit ouders/opvoeders, die voor een bepaalde overgangsfase in het leven staan: ouders met pasgeboren baby, ouders van het jonge kind en ouders die na een scheiding verder moeten. Voor deze 3 overgangsfasen hebben we groepsbijeenkomsten georganiseerd.

Wat hebben we bereikt?

Toegankelijke zorg voor inwoners.

Wat hebben we gedaan?

Binnen de jeugdhulpregio Samen voor Jeugd uitvoering geven aan de Hervormingsagenda, Regiovisie en in samenhang met een grotere netwerkorganisatie ook het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming.

Doel van deze meerjarenopgaven is de jeugdzorg en de samenwerking in de keten te verbeteren zodat het jeugdzorgstelsel financieel beheersbaar wordt.

In 2025 is gestart met het opstellen van de opgavegerichte uitvoeringsplannen binnen Samen voor Jeugd. Per opgave zijn voor 2026 en verder concrete activiteiten uitgewerkt om de regionale ambities uit het meerjarenplan te realiseren. Daarbij is gewerkt aan het verder doorontwikkelen van specialistische jeugdhulp, onder andere in relatie tot de thema's Reikwijdte, Integraliteit en verblijf. De samenwerking met jeugdhulpaanbieders is versterkt door samenwerking via opgaveteams en via gezamenlijke ontwikkeltafels, zo ook op thema's als Crisis of Zorg in Onderwijstijd. Ook zijn stappen gezet richting een meer voorspelbare en doelmatige inzet van specialistische hulp, in lijn met de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Zo is ingezet op het verbeteren van regionale data, inzichten en sturing. Ook is in 2025 gestart met de visievorming en voorbereiding van de brede inkoop voor 2028, waardoor we als regio tijdig anticiperen op gewenste ontwikkelingen in kwaliteit, capaciteit en financiële beheersbaarheid in de specialistische jeugdhulp, in lijn met onze inhoudelijke doelstellingen en opgaven én de Hervormingsagenda jeugd.

Vanuit Opgroeikracht in de samenwerkende keten van professionals werken we op basis van de vroege signalen aan een laagdrempelig en preventief aanbod van opvoed- en opgroei ondersteuningsaanbod voor onze inwoners.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'Samen kansen creëren' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Het preventief aanbod is uitgebreid met een cursus voor ouders van jonge pubers, kleinschalige Hoe dan? bijeenkomsten voor ouders van het jonge kind. Daarnaast zijn het basisonderwijs, Jeugdgezondheidszorg en de toegangsmedewerkers van het sociaal gestart met het OntwikkelingsGerichtOverleg in het basisonderwijs. Dit overleg is erop gericht om kinderen in de thuis nabije school naar school te kunnen laten blijven gaan. ouders gegeven. Het ouder-kind café is structureel goed bezocht: hier ontstaat een oudercommunity. De maandelijkse buitenspeelmiddagen zijn een groot succes: zowel kinderen als ouders komen hiernaar toe. In samenwerking met het Helder Theater hebben we een avond georganiseerd voor ouders van jonge pubers met het thema: 'beschermen of loslaten, wanneer doe ik het goed? In de maand november hebben we extra activiteiten georganiseerd rondom opvoeden en opgroeien. De opbouwwerker Opvoeden en Opgroeien is een bekend gezicht in de gemeente geworden voor ouders, waarbij er direct contact ontstaat met een hele brede groep ouders.

Voor het programma Kansrijke Start geven we in de keten van professionals uitvoering aan het bevorderen van de gezondheids- ontwikkeling van zwangeren: Fit Zwanger.

Deze activiteit valt onder de Programmalijn 'Samen kansen creëren' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Er heeft dit jaar tweemaal een Fit4Two diner voor zwangeren plaatsgevonden georganiseerd door huisarts JGZ , verloskundige en fysiotherapeut. Hieraan hebben 32 zwangeren deelgenomen. Doel van de bijeenkomst was

ontmoeting met andere zwangeren en informatie over Gezond en Fit zwanger met elkaar delen. In Heeze en Sterksel is zwangerschapsyoga opgestart.

De overeenkomst met Buurtgezinnen loopt tot medio 2025. We evalueren de inzet van Buurtgezinnen.

Naar aanleiding van de evaluatie wordt besloten of en zo ja op welke wijze de gemeente het werken met steungezinnen voor kwetsbare gezinnen voort kan zetten.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'Samen sociaal sterk' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

De inzet van Buurtgezinnen hebben we geëvalueerd. De samenwerking is naar aanleiding van de evaluatie verlengd met één jaar.

3.3 Maatschappelijke ondersteuning

Wat hebben we bereikt?

Digitale vaardigheden van inwoners versterken, zodat isolatie en een digitale tweedeling wordt voorkomen.

Wat hebben we gedaan?

Digitale vaardigheden van ouderen/volwassenen versterken zodat iedereen mee kan blijven doen in de samenleving. Zie thema onderwijs.

Zie thema onderwijs

Wat hebben we bereikt?

Het voorkomen en verminderen van eenzaamheidsproblematiek.

Wat hebben we gedaan?

Samen met inwoners uit alle kernen en maatschappelijke partners ontwikkelen we initiatieven die de nadruk leggen op ontmoeting in plaats van eenzaamheid.

Een goed voorbeeld hiervan is de Week van de Ontmoeting, waarin in alle kernen activiteiten worden georganiseerd die gericht zijn op het bevorderen van contact en verbinding.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'De beweging naar Positieve Gezondheid' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

De Week van de Ontmoeting heeft geleid tot 23 georganiseerde activiteiten en het zichtbaar maken van bestaande initiatieven, met een totaalbereik van ong. 600 deelnemers, maar heeft ook een bijdrage geleverd aan het ontmoeten binnen de kernen.

Uit reacties van deelnemers en partners blijkt dat:

1. Nieuwe contacten zijn ontstaan: inwoners hebben mensen ontmoet die ze nog niet kenden, wat zorgt voor meer verbinding.
2. Bestaande initiatieven beter zichtbaar geworden, waardoor inwoners weten waar ze terecht kunnen voor ontmoeting.
3. Samenwerking tussen inwoners en informele en formele partners is versterkt, wat een solide basis vormt voor toekomstige gezamenlijke activiteiten.

Wat hebben we bereikt?

Iedereen kan (blijven) meedoen.

Wat hebben we gedaan?

Uitvoering geven aan de in 2024 vastgestelde inclusieagenda.

In 2025 zetten we in op bewustwording bij mensen zonder beperking, uitbreiding van ervaringsdeskundigen, verbetering van de fysieke toegankelijkheid van gebouwen en verbetering van de digitale toegankelijkheid. Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'Samen kansen creëren' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

In 2025 hebben we ingezet op bewustwording bij mensen zonder beperking, verbetering van de fysieke toegankelijkheid van gebouwen en verbeteren van digitale toegankelijkheid. De werkgroep toegankelijkheid is voor nu compleet voor de onderwerpen zoals beschreven in de huidige Lokale Inclusie Agenda. Er zijn twee scholen geschouwd, twee winkels en een kapperszaak. De website van gemeente Heeze-Leende voldoet aan de toegankelijkheidseisen uit het Besluit digitale toegankelijkheid overheid. Dat betekent dat onze website gebruiksvriendelijk en toegankelijk is voor iedereen.

Versterken van de mentale en fysieke gezondheid van inwoners, via passende preventieve interventies in samenwerking met maatschappelijke organisaties:

- Voor verschillende doelgroepen ontmoeting organiseren gericht op lotgenotencontact, advies en informatie zoals het geheugenhuis, het mantelzorgcafé en Psy-salon (voor inwoners met GGZproblematiek).
- Project Maak Rimpels waarin voor de doelgroep senioren het accent op stimuleren van vitaliteit, valpreventie en digitale vaardigheid ligt. Het streven is om in 2024 80 senioren te bereiken.

We hebben ingezet op het versterken van de mentale en fysieke gezondheid van inwoners door een breed aanbod aan preventieve activiteiten te organiseren. Dit omvatte workshops en lezingen over thema's zoals de overgang, relatie- en verliesverwerking, gezondheid en emotieregulatie bij jonge kinderen, gericht op het omgaan met uitdagingen in het leven. Daarnaast stimuleerden we bewegen in de openbare ruimte en op school, met specifieke aandacht voor de motorische ontwikkeling van kinderen. We zetten ook in op valpreventie en sociale versterking, en organiseerden ontmoetingsactiviteiten in alle kernen. Dit alles gebeurde in nauwe samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners.

Voor verschillende doelgroepen ontmoeting organiseren gericht op lotgenotencontact, advies en informatie zoals het geheugenhuis en bijeenkomsten voor (jonge) mantelzorgers.

Voor verschillende doelgroepen ontmoeting organiseren gericht op lotgenotencontact, advies en informatie.

In het afgelopen jaar zijn in samenwerking met diverse maatschappelijke organisaties verschillende ontmoetingsmomenten georganiseerd voor uiteenlopende doelgroepen. Dit omvatte onder meer de inloop van De Boei voor inwoners met psychische problematiek, bijeenkomsten van het Geheugenhuis, gespreksgroepen zoals de PsySalon voor mensen met een psychische kwetsbaarheid, het mantelzorgcafé en de koffiemomenten van het Sociaal Team. Met deze activiteiten bieden we inwoners lotgenotencontact, informatie en advies, in een laagdrempelige en ondersteunende omgeving. De ontmoetingsmomenten zijn gericht op het versterken van het sociale netwerk van inwoners en het bieden van ruimte voor herkenning en steun.

In samenwerking met de KBO het organiseren van een vitaliteitsdag.

Samen met Senioren KBO Heeze organiseerden we een Vitaliteitsdag waar ruim 60 inwoners aan deelnamen. De deelnemers konden deze dag terecht bij diverse professionals, waaronder een huisarts, fysiotherapeuten, een opticien en Zuidzorg (thuiszorg) voor advies, informatie en preventieve gezondheidschecks. Daarnaast waren er actieve workshops zoals Tai Chi, Zumba en Qi Gong om inwoners kennis te laten maken met laagdrempelige vormen van beweging. De dag droeg bij aan het vergroten van bewustwording over een gezonde leefstijl en het versterken van de sociale verbondenheid.

Samen met Senioren KBO Heeze organiseerden we een Vitaliteitsdag waar ruim 60 inwoners aan deelnamen. De deelnemers konden deze dag terecht bij diverse professionals, waaronder een huisarts, fysiotherapeuten, een opticien en Zuidzorg (thuiszorg) voor advies, informatie en preventieve gezondheidschecks. Daarnaast waren er actieve workshops zoals Tai Chi, Zumba en Qi Gong om inwoners kennis te laten maken met laagdrempelige vormen van beweging. De dag droeg bij aan het vergroten van bewustwording over een gezonde leefstijl en het versterken van de sociale verbondenheid.

Continuering project Maak Rimpels waarin voor de doelgroep senioren het accent op stimuleren van vitaliteit, valpreventie en digitale vaardigheid ligt. Het streven is om in 2025 80 senioren te bereiken.

Continuering project Maak Rimpels waarin voor de doelgroep senioren het accent op stimuleren van vitaliteit, valpreventie en digitale vaardigheid ligt. Het streven was om in 2025 80 senioren te bereiken.

In 2025 namen in totaal 92 inwoners deel aan Maak Rimpels. Zij deden mee aan modules gericht op het versterken van de onderlinge verbondenheid in de gemeenschap, vitaliteit, valpreventie en digi-vaardigheden. Vanwege een terugtrekkende beweging van de zorgverzekeraar als medefinancier en in overleg met de vier andere deelnemende gemeenten, is besloten om na 2025 te stoppen met Maak Rimpels. In 2026 worden nog twee Maak Rimpels-groepen uitgevoerd omdat deze reeds in 2025 zijn gestart, zodat deelnemers op een passende manier kunnen afronden en waar mogelijk worden doorverwezen naar andere initiatieven in de gemeente.

De uitvoering van de acties uit de Woonzorgvisie 2024-2028 worden meegenomen in het uitvoeringsplan sociaal domein.

In afstemming met diverse samenwerkingspartners is een uitvoeringsplan voor de Woonzorgvisie opgesteld. Dit plan is op 27 mei 2025 vastgesteld door het college.

.

Het college heeft het uitvoeringsplan voor de Woonzorgvisie vastgesteld, waarmee een basis is gelegd voor de verdere uitvoering en samenwerking rond wonen, zorg en welzijn. We zijn gestart met de voorbereidingen voor de pilot Woonleefcirkel door demografische gegevens in beeld te brengen en gesprekken met inwoners te voeren. Daarnaast is het premantelzorgbeleid vastgesteld en actief gecommuniceerd naar inwoners. In Heeze zijn we begonnen met de ketenaanpak valpreventie, waarbij een multidisciplinaire samenwerking is opgezet met fysiotherapeuten, apotheker, diëtisten, podotherapeuten en ergotherapeuten om 65-plussers met een verhoogd valrisico op te sporen, te screenen en door te geleiden naar passende beweegprogramma's. Tot slot hebben we in Leende een inwonersinitiatief gericht op sociale cohesie ondersteund, wat heeft geleid tot een aanvraag voor het communicatieplatform Hoplr.

Wat hebben we bereikt?

Toegankelijke zorg voor inwoners.

Wat hebben we gedaan?

Van beschermd wonen naar beschermd thuis.

De invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen is in 2024 wederom uitgesteld. De nieuwe datum van de invoering is op zijn vroegst 1 januari 2026. De beweging en visie van beschermd wonen en beschermd thuis, blijft leidend in de uitvoering lokaal en binnen de samenwerking in de regio. Voor 2025 staat op de agenda: Indien nodig aanpassing van de verordening Maatschappelijke ondersteuning en eventueel de beleidsregels, per 1 januari 2026.

In 2025 is de invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen nog niet doorgevoerd. Het wetsvoorstel Woonplaatsbeginsel beschermd wonen ligt sinds begin 2024 bij de Tweede Kamer ter behandeling, maar is tot op heden niet geagendeerd. Hierdoor is het niet langer haalbaar om het wetsvoorstel tijdig af te handelen voor invoering per 2026. De centrumgemeenten – in ons geval Eindhoven – blijven het budget ontvangen op basis van het huidige, historische verdeelmodel. Om die reden is ervoor gekozen om de bestaande verordening en beleidsregels niet te wijzigen.

De reeds bestaande bestuurlijke afspraken zijn verlengd. Daarnaast is in 2025 gestart met de verdere uitwerking van de transformatielijnen en de meerjarige visie. De transformatielijnen voor beschermd wonen in de regio Eindhoven (2022-2026) richten zich op doorcentralisering, regionale samenwerking, en een verschuiving van instellingszorg naar "beschermd thuis". Ter onderbouwing van de uitvoering is de Ethos-telling uitgevoerd.

Wat hebben we bereikt?

Waardering en positionering van mantelzorgers.

Wat hebben we gedaan?

Ondersteuning en facilitering van mantelzorgers, zoals aangegeven in het GALA - plan voor 2024: Uitvoering geven aan mantelzorgwaardering en de mantelzorg-ondersteuning

- Uitvoering geven aan mantelzorgwaardering en de mantelzorg-ondersteuning, actief informeren van mantelzorgers over de diverse ondersteuningsmogelijkheden die er zijn in de gemeente onder andere via steunpunt mantelzorg en het sociaal team.
- Uitvoering geven aan de aanbevelingen, die voortvloeien vanuit de evaluatie mantelzorg 2024.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn Samen kansen creëren van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Mantelzorgwaardering is door Cordaad uitgevoerd. Verder heeft Cordaad actief mantelzorgers benaderd over de ondersteuningsmogelijkheden.

De aanbevelingen uit het mantelzorgbeleid zijn uitgevoerd. Er is een mantelzorgtest website online waarbij mantelzorgers gericht ondersteuningsaanbod kunnen vinden.

Het mantelzorgsteunpunt is in ontwikkeling, de belangrijkste wijziging is dat er meer wijkgerichte activiteiten worden aangeboden.

Verder is er aandacht voor de jonge mantelzorger, zo is in het jongerencentrum een inloop voor deze doelgroep georganiseerd.

3.4 Gezondheid

Wat hebben we bereikt?

Bevorderen en stimuleren van een gezonde leefstijl.

Wat hebben we gedaan?

Inwoners en maatschappelijke organisaties kunnen subsidie aanvragen voor initiatieven die een gezonde leefstijl bevorderen, zoals initiatieven gericht op mentale gezondheid en ontmoeting.

In het kader van de Week van de Ontmoeting hebben inwoners en maatschappelijke organisaties subsidie ontvangen voor initiatieven die ontmoeting stimuleren en de sociale verbinding versterken. Daarnaast hebben we, gericht op het vergroten van de mentale gezondheid, diverse goedbezochte lezingen en workshops georganiseerd, waaronder: een bijeenkomst voor vrouwen in de overgang ("Ook leuke meisjes worden 50!"), lezingen over verlies van relatie en verlies van gezondheid, in samenwerking met het Expertisecentrum Omgaan met Verlies en een workshop voor ouders van jonge kinderen over emotieregulatie. Met deze activiteiten werkten we aan het versterken van de veerkracht van inwoners bij uitdagingen in verschillende levensfasen en aan meer onderlinge verbondenheid.

Onder voorbehoud van besluitvorming starten we met een tweejarige pilot met het platform Fitcoins van "It's my life" voor specifieke doelgroepen, zoals zwangere vrouwen.

Inwoners kunnen digitale Fitcoins verdienen door te bewegen en deel te nemen aan gezondheid- en duurzaamheidsactiviteiten. Na twee jaar evalueren we de resultaten en besluiten we of we doorgaan met Fitcoins.

Vanwege technische problemen bij het platform Fitcoins is het in 2025 niet gelukt om met dit initiatief te starten. We onderzoeken hoe en wanneer we dit in 2026 alsnog kunnen oppakken.

Door intensiever samen te werken met huisartsen, die vaak als eerste signalen opvangen, kunnen we meer inwoners bereiken en preventieve zorg en welzijnswerk dichterbij de gemeenschap brengen.

Door intensiever samen te werken met huisartsen, die vaak als eerste signalen opvangen, kunnen we meer inwoners bereiken en preventieve zorg en welzijnswerk dichterbij de gemeenschap brengen.

■

We hebben ingezet op intensievere samenwerking met huisartsen. Naast de samenwerking tussen huisartsen en Sociaal team werkten we in 2025 samen met huisartsen op verschillende terreinen, zoals de ketenaanpak valpreventie, de ketenaanpak Welzijn op Recept en het stimuleren van bewegen in de openbare ruimte voor jeugd.

Naar aanleiding van het GALA- en IZA-akkoord worden huisartsen- praktijken steeds belangrijkere samenwerkingspartners binnen het sociaal domein.

Samen met hen pakken we verschillende thema's op, zoals de doorontwikkeling van "Welzijn op Recept" (als alternatief voor een medisch recept), de aanpak van valpreventie, en het bevorderen van beweging onder inwoners.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'De beweging naar Positieve Gezondheid' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

■

Het landelijke Integraal Zorgakkoord (IZA) vormt de basis voor de landelijke beweging van zorg naar gezondheid. In 2025 is hieraan het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) toegevoegd. Dit akkoord versterkt en verbreedt de bestaande IZA-afspraken en benadrukt het belang van een nauwere samenwerking tussen huisartsen en het sociaal domein. Ook huisartsen hebben behoefte aan deze samenwerking, omdat veel hulpvragen niet alleen medisch, maar ook sociaal van aard zijn. In Heeze is een huisartsenpraktijk gestart met een WijkUp-team, waarin verschillende professionals zoals wijkverpleging, het sociaal team en andere partners samenwerken. Het doel is om signalen vroegtijdig op te pakken, samen rondom inwoners te werken en sneller passende ondersteuning te organiseren.

Wat hebben we bereikt?

Versterken van de inzet binnen het onderwijs op het hebben van een gezonde leefstijl van kinderen (voldoende beweging, gezonde voeding).

Wat hebben we gedaan?

Samen met 5 kinderopvanglocaties en 5 basisscholen heeft de gemeente een 3-jarige samenwerking met stichting Het Bewegend Kind.

Samen met 5 kinderopvanglocaties en 5 basisscholen heeft de gemeente een 3-jarige samenwerking met stichting Het Bewegend Kind. Doel van de samenwerking is de

ontwikkeling van de motorische vaardigheden van kinderen op de kinderdagverblijven en basisscholen: het bewegend leren.

Scholen en kinderopvangorganisaties hebben een beweegvisie met betrekking tot bewegend leren en zijn gestart met de uitvoering daarvan. Vanuit de gemeente zijn in samenwerking met Bewegend Kind evaluatiecriteria opgesteld om de implementatie van bewegend leren te monitoren. De eerste resultaten van bewegend leren zijn voor de leerkrachten zichtbaar: 50% ziet onder andere een beginnend positieve ontwikkeling in de concentratie van kinderen, meer rust in de klas en verbeterde motoriek. Alle kinderen nemen actief deel. De kinderen waarderen de beweegmomenten met een 8.

Via de GGD monitoren we de gezondheid van onze jeugdigen (zowel binnen als buiten school) en daar waar nodig sluiten we aan met preventieve programma's om gezondheidsachterstanden voor te blijven.

Deze activiteiten vallen onder de Programmalijn 'De beweging naar Positieve Gezondheid' van het beleidsplan sociaal domein 2024-2027.

Op basis van signalen uit de GGD-monitor en meldingen van diverse professionals hebben we in 2025 actief ingezet op het stimuleren van beweging en het versterken van motorische vaardigheden bij kinderen in het basisonderwijs en de kinderopvang, onder andere via het programma Het Bewegend Kind. Daarnaast organiseerden we buitenspeelmiddagen in verschillende speeltuinen binnen de gemeente. In samenwerking met de GGD werden online ouderavonden georganiseerd over thema's zoals een veilige online omgeving voor kinderen en de overgang naar het voortgezet onderwijs. Samen met het Sociaal Team en de jeugdgezondheidszorg van de GGD vervulde het netwerk Opgroeikracht hierbij een belangrijke rol door vroegtijdig signalen op te pakken over opvoedvragen en problemen bij ouders.

3.5 Participatie

Wat hebben we bereikt?

Bestaanszekerheid voor iedereen.

In Heeze -Leende willen we dat iedereen voldoende inkomen heeft om rond te komen.

Wat hebben we gedaan?

Regelingen, dienstverlening en activiteiten voor inkomensondersteuning worden gepromoot bij de doelgroep en externe partners.

Op 10 maart 2025 heeft uw Raad het minimabeleid aangenomen. Wij hebben, na vaststelling van het minimabeleid, een uitvoeringsprogramma aangenomen om de

effectiviteit van het minimabeleid te verstevigen door onder andere in te zetten op betere communicatie en proactieve dienstverlening. Ook zijn wij gestart met het vereenvoudigen van het aanvraagproces voor de bijstandsuitkeringen voor levensonderhoud.

Wat hebben we bereikt?

Een inclusieve arbeidsmarkt: iedereen doet mee, naar eigen kracht en kunnen. Eenieder werkt (naar vermogen) en heeft de nodige middelen van bestaan.

Afgelopen tijd hebben we middels het project 'Klant in beeld' onze uitkeringsgerechtigden in kaart gebracht. Hierdoor hebben we de ontwikkelbehoefte per uitkeringsgerechtigde goed in beeld zodat we gericht dienstverlening kunnen inzetten om de ontwikkeling te bevorderen.

Wat hebben we gedaan?

Breed offensief geeft de gemeente meer mogelijkheden om arbeidsplaatsen voor mensen met een arbeidsbeperking te realiseren. Wij bieden (financiële) ondersteuning aan inwoners die niet zelfstandig werk kunnen vinden.

Bij alle inwoners met een bijstandsuitkering waar een (re-integratie)traject passend is, is deze ingezet. Hiervoor maken wij gebruik van de samenwerking met Ergon en andere externe partners. Wij hebben periodiek gesprekken met onze inwoners, zodat we de voortgang kunnen evalueren en waar mogelijk een volgende stap kunnen maken.

Aan inwoners die (tijdelijk) niet genoeg inkomen hebben om de kosten van hun eigen levensonderhoud te betalen verstrekken wij een bijstandsuitkering. Wij hebben de maatregelen uit de Participatiewet in balans succesvol geïmplementeerd. Hierdoor kunnen wij inwoners die dat nodig hebben nog beter ondersteunen richting duurzame participatie en, waar mogelijk, uitstroom naar werk.

Wat hebben we bereikt?

Iedere nieuwkomer een goede basis bieden zodat er een onafhankelijk toekomstperspectief is.

In 2025 bieden we een duaal traject aan waarbij leren en participeren wordt gecombineerd.

Wat hebben we gedaan?

In 2025 bieden we een duaal traject aan waarbij leren en participeren wordt gecombineerd. De nieuwkomers worden begeleid in samenwerking met partners en periodiek monitoren we de voortgang.

■

Wij nemen een leerbaarheidstoets af en bepalen de passende leerroute van een nieuwkomer. De nieuwkomer wordt vervolgens aangemeld voor taalonderwijs, dit start zo snel mogelijk. Wij hebben periodiek contact met de nieuwkomer en onze samenwerkingspartners over de voortgang. Daarnaast wordt de nieuwkomer ondersteund op het gebied van re-integratie en participatie. Indien dat mogelijk is wordt de nieuwkomer aangemeld voor een passend (re-integratie)traject.

3.6 Dorpshuizen

Wat hebben we bereikt?

Versterken van ontmoeting, met dorpshuizen en de bibliotheek als spil en ruimte voor en faciliteren van eigen initiatieven van inwoners.

Wat hebben we gedaan?

In 2025 gezamenlijk met de besturen dorpshuizen blijven werken aan de ontwikkeling van een bedrijfsvoering die een balans creëert tussen maatschappelijke meerwaarde en kosten.

Wij hebben het afgelopen jaar samen met de stichtingsbesturen van de drie dorpshuizen een proces doorlopen waarbij de rolverdeling tussen gemeente, stichtingsbesturen en de gemeenschap in de instandhouding, het beheer en de exploitatie van de dorpshuizen is aangescherpt en vertaald naar subsidie, alsook een taakstellende opdracht voor de stichtingsbesturen. Het beleid met betrekking tot de instandhouding en het beheer van de dorpshuizen is bijgesteld en de gemeenteraad heeft hiertoe een kadernotitie vastgesteld. De stichtingsbesturen hebben elk een ondernemingsplan opgesteld waarin zij vanuit hun eigen visie hebben beschreven op welke wijze zij hun bedrijfsvoering wensen in te richten, passend bij de kaders die door de gemeente zijn gesteld. De subsidierelatie is aangescherpt en daarbij is tevens een opdracht gegeven aan de drie dorpshuizen om met ingang van 2026 te komen tot een structureel kostendekkende exploitatie.

2025 heeft tevens in het teken gestaan van de aankoop van het dorpshuis 't Perron. Hiertoe is een zorgvuldig proces doorlopen samen met de voormalige eigenaar woningcorporatie woCom en het stichtingsbestuur. Vooruitlopend hierop zijn zonnepanelen geplaatst om het pand te verduurzamen.

2025 was verder het laatste jaar van de pilot Huur om Niet. Het college heeft besloten de pilot niet voort te zetten. Het jaar 2026 wordt daarbij aangemerkt als overgangsjaar om tot een zorgvuldige afronding te komen,

■

Onder omschrijving staat dit reeds voldoende beschreven.

3.7 Sport

Wat hebben we bereikt?

Borgen/uitbreiden van faciliteiten in de kernen waar jong en oud kunnen bewegen (gezonde leefstijl) en elkaar kunnen ontmoeten.

Wat hebben we gedaan?

Samenwerking met De Verschilmaker.

Een project gericht op het aanmoedigen en inspireren van sportief gedrag, respect voor elkaar en de ontwikkeling van doeltreffend vrijwilligersbeleid dat aansluit bij de behoeften van de vereniging, maar ook het gemeentelijk sport- en jeugdbeleid. Doel is het project in 2025 gezamenlijk mogelijk te maken voor alle sportverenigingen in gemeente Heeze-Leende.

In 2025 zijn de volgende verenigingen met dit traject gestart: RKSv Sterksel, RKSv Heeze, Hockey Heeze en DOSL. Deze verenigingen zetten samen stappen om sportiever gedrag te stimuleren en vrijwilligerswerk eerlijker te verdelen. Met ondersteuning van De Verschilmaker werkten de clubs aan een toekomstbestendige verenigingscultuur, waarin betrokkenheid en gedeelde verantwoordelijkheid centraal staan.

De verenigingen besteden extra aandacht aan sportief gedrag, vooral bij jeugdteams onder de 12 jaar. Trainers en begeleiders kregen handvatten om gedrag bespreekbaar te maken en kinderen te laten reflecteren op hun houding binnen en buiten het veld.

Ook maakten de clubs samen afspraken over wat zij normaal en wenselijk gedrag vinden, bijvoorbeeld tijdens de 'derde helft'. Zo ontstond meer duidelijkheid over hoe de vereniging omgaat met onderwerpen als alcohol, drugs en onderlinge omgang.

Het realiseren van een gemeenschappelijke accommodatie voor hockey- en voetbalvereniging (Plan Lambrek).

Het realiseren van een gemeenschappelijk accommodatie voor Hockeyclub Heeze en RKSv Heeze.

Begin 2025 is een nieuwe start gemaakt met het project Lambrek door de projectleiding weer bij de gemeente te beleggen. Inmiddels zijn de gesprekken met de hockey- en voetbalvereniging opnieuw opgestart. In het vervolgproces wordt nadrukkelijk gekeken naar de financiële haalbaarheid van het project, waarbij ook naar mogelijke financieringsbronnen en een eigen bijdrage van de verenigingen wordt gekeken. De verenigingen hebben aangegeven te willen verkennen op welke wijze zij hier invulling aan kunnen geven. Daarbij is als kader meegegeven, dat wordt toegewerkt naar één gezamenlijke accommodatie voor beide verenigingen, waarbij functies en voorzieningen zoveel mogelijk worden samengevoegd en gedeeld.

3.8 Cultuur

Wat hebben we bereikt?

Versterken van samenhang, uitstraling en behoud van cultuurhistorische elementen, beeldbepalende objecten en waardevolle dorpsgezichten.

Wat hebben we gedaan?

Vastleggen van cultureel erfgoed en hiermee controle krijgen over het behoud en instandhouding ervan;

In 2025 zijn nieuwe regels voor cultuurhistorie opgesteld in de Verordening Fysieke Leefomgeving Heeze-Leende (VFL Heeze-Leende). Deze regels zijn bedoeld om cultuurhistorische waarden vast te leggen en de mogelijkheid te hebben om een cultuurhistorisch waardevol object een (tijdelijke) bescherming te geven tot het moment dat het definitieve Omgevingsplan in werking is getreden. Met het in werking treden van de VFL Heeze-Leende en na vaststelling van de cultuurhistorische waardenkaart is het behoud van historische bebouwing, groenelementen, ensembles en archeologische vindplaatsen juridisch geborgd.

De VFL Heeze-Leende is gewijzigd per 1 januari 2026. De cultuurhistorische waardenkaart is onder constructie. Naar verwachting zal deze in 2026 gereed zijn.

Opstellen van cultuurhistorische & ruimtelijke visies van de dorpskernen van Leende, Sterksel, Leenderstrijp en omringende buurtschappen.

De cultuurhistorische ruimtelijke verkenningen van de kernen van Leende, Leenderstrijp en Sterksel zijn uitgezet met als doel de ruimtelijke kwaliteiten van deze drie kernen te inventariseren. Aan de ruimtelijke verkenning is vervolgens een visie gegenereerd, waarbij gekeken is hoe om te gaan met ruimtelijke initiatieven binnen de kernen van Heeze-Leende. Voor Heeze is zo'n beleidsdocument al opgesteld.

In eerste instantie zijn de visies bedoeld als ambtelijk beleidsstuk om ruimtelijke initiatieven te toetsen op haalbaarheid en wenselijkheid. Bij het wijzigen van de omgevingsvisie zullen deze visies als bijlage meegenomen worden en ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.

De visie voor Leende is ambtelijk afgerond en wordt inmiddels als toetsingskader benut bij de intaketafel. De overige twee visies zijn in concept of nog helemaal niet uitgevoerd. Dit vanwege de drukte bij de uitvoerder van de visies. De definitieve visies van Leenderstrijp en Sterksel worden in 2026 verwacht.

Actualiseren digitale erfgoedkaart uit 2012.

De erfgoedkaart dateert uit 2012 en heeft een update nodig, mede vanwege de per 1 januari 2024 in werking getreden Omgevingswet. De erfgoedkaart bestaat enerzijds uit een archeologie en anderzijds uit een cultuurhistorische waardenkaart. beide kaarten vormen de basis van al het culturele erfgoed met een ruimtelijk raakvlak dat we binnen de gemeente Heeze-Leende kennen. Deze kaarten vormen de basis van de

thematische laag "cultureel erfgoed" binnen het definitieve Omgevingsplan dat uiterlijk eind 2031 opgesteld moet zijn.

De Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) voert het opstellen van deze kaarten voor ons uit. Door drukte bij de ODZOB en de hoeveelheid cultureel erfgoed dat geïnventariseerd moet worden, maar ook omdat we diverse erfgoedorganisaties bij deze update betrekken, is de update nog niet afgerond. De verwachting is dat deze in 2026 wordt opgeleverd.

Opstellen beleidsnota Erfgoed met regels voor het uitvoeringsplan duurzaam behoud en ontwikkeling cultureel erfgoed.

De beleidsnota cultureel erfgoed vertelt hoe we als gemeente Heeze-Leende omgaan met al het cultureel erfgoed. De laatste nota over erfgoed dateert uit 2011 en dient te worden aangepast, rekening houdende met de ingevoerde wet- en regelgeving uit de Erfgoedwet van 2016 en de Omgevingswet van 2024

Dit jaar zijn diverse andere beleidsnota's geïnventariseerd door de adviseur erfgoed. Capaciteitsgebrek resulteert in vertraging van de oplevering van deze beleidsnota. De verwachting is dat deze in Q4 2026 wordt opgeleverd.

Wat heeft programma 3 gekost?

Tabel 4.0 Wat heeft het gekost Programma 3

Bedragen x €1.000

Thema	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Vershil begroting na wijzigingen - rekening
3.1 Onderwijs	3.450	1.839	1.684	1.740	-56
3.2 Jeugd	4.542	4.689	5.146	5.184	-38
3.3 Maatschappelijke ondersteuning	4.336	4.892	4.618	4.526	92
3.4 Gezondheid	791	927	909	878	31
3.5 Participatie	12.622	9.842	9.291	9.061	230
3.6 Dorpshuizen	971	1.435	1.343	1.261	82
3.7 Sport	1.194	1.283	1.309	1.238	71
3.8 Cultuur	737	788	1.040	949	91
Totaal lasten	28.643	25.695	25.340	24.837	503
3.1 Onderwijs	481	450	420	452	31
3.2 Jeugd	20	0	46	48	2
3.3 Maatschappelijke ondersteuning	108	97	166	201	35
3.4 Gezondheid	54	85	85	73	-12
3.5 Participatie	10.464	6.816	8.063	8.058	-5
3.6 Dorpshuizen	130	200	133	133	0
3.7 Sport	283	214	295	252	-43
3.8 Cultuur	120	130	242	231	-11
Totaal baten	11.660	7.991	9.450	9.448	-2
Saldo baten en lasten programma 3	-16.983	-17.704	-15.890	-15.389	501
3.0 Toevoegingen aan reserves	538	0	0	0	0
3.0 Onttrekkingen aan reserves	713	994	248	150	-98
Saldo mutatie reserves	176	994	248	150	-98
Saldo na bestemming programma 3	-16.808	-16.710	-15.642	-15.239	403

Financiële impact

Het negatieve saldo na bestemming in Programma 3 Samen leven en participeren is met € 403.000 afgenomen ten opzichte van de slotwijziging 2025 en bedraagt € 15.239.000 negatief.

Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste mutaties:

Opvang asielzoekers en Btw-compensatie 2024 CS&CO Voordeel € 268.000

De Belastingdienst heeft de verlaging van het btw-tarief, ingediend door CS&CO, beschikt een goedgekeurd voor 2024 (een voordeel van € 268.488). Voor 2025 is de aanvraag over de verlaging van het btw-tarief nog in behandeling bij de Belastingdienst.

Opvang asielzoekers DGO (2025-2027) Voordeel € 150.000

De lasten voor de opvang van asielzoekers (DGO) zijn € 150.000 lager dan voorzien.

Opvang vluchtelingen Oekraïne Voordeel € 101.000

Op basis van lastenverantwoording 2025 ontvangen we € 101.000 aan extra rijksmiddelen voor 2025. Dit is verantwoord in de SiSa-bijlage.

Bijstand Nadeel € 111.000

In Heeze-Leende zijn het aantal bijstandsgerechtigden toegenomen. Een stijging die ook landelijk heeft plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot hogere uitgaven voor 2025. Er zijn meer inwoners naar werk begeleid waardoor de uitgaven stijgen zowel de uitgaven als de toekomstige Rijksbijdrage voor de bijstand. Dit resulteert in een nadeel van € 111.000.

Voor de overige afwijkingen wordt verwezen naar de "Toelichting op het overzicht van baten en lasten, onderdeel Analyse afwijkingen programma 3".

Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen

Algemeen

De lokale heffingen vormen een belangrijk deel van de inkomsten van de gemeente. We gaan in deze paragraaf in op de lokale heffingen en lichten het kwijtscheldingsbeleid toe. We bieden de belastingverordeningen gelijktijdig met de begroting aan bij de raad.

Er wordt bij de lokale heffingen onderscheid gemaakt tussen zuivere belastingen, heffingen en retributies:

- De zuivere belastingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen en dienen ter uitvoering van collectieve vormen van dienstverlening, maar ook individuele vormen van dienstverlening zonder een duidelijke relatie tussen dienstverlening en belasting.
- De heffingen dienen ter dekking van de kosten voor de uitvoering van publiekrechtelijke dienstverlening. Dat houdt in dat de burger ook moet betalen als hij de dienst niet wenst. Voorbeelden van heffingen zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De opbrengst van de heffingen mag niet meer bedragen dan de kosten die de gemeente hiervoor maakt.
- De retributies zijn vergoedingen voor individuele dienstverlening van typische overheidsdiensten van publiekrechtelijke aard. Voorbeelden hiervan zijn de leges voor paspoort en rijbewijs.

Uitgangspunten (beleid)

De beleidsuitgangspunten met betrekking tot de lokale heffingen zijn:

- Indien mogelijk geen lastenverhoging voor inwoners en bedrijven.

Opbrengstenraming belastingen en heffingen

In het volgende overzicht zijn de ramingen van de belastingopbrengsten en heffingen voor 2025 weergegeven.

Tabel 5.0 Gemeentelijke belastingheffing

Bedragen x €1.000

Gemeentelijke belastingheffing	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil begroting na wijzigingen - rekening
Onroerendezaakbelastingen (OZB)	4.548	4.738	4.808	4.786	-22
Afvalstoffenheffing	1.697	1.845	1.845	1.798	-46
Rioolheffing	2.607	2.733	2.681	2.717	36
Leges	1.108	597	842	699	-143
Lijkbezorgingsrechten	3	2	2	0	-2
Toeristenbelasting	275	395	375	378	3
Totaal	10.238	10.310	10.553	10.378	-175

Onroerende zaakbelasting (OZB)

Onroerende zaakbelastingen worden geheven van eigenaren van onroerende woningen en niet-woningen en van gebruikers van onroerende niet-woningen. De eigenaar/gebruiker op 1 januari van enig jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak die is vastgesteld met een WOZ-beschikking (WOZ: waardering onroerende zaken). Voor het belastingjaar 2025 geldt de waarde van de onroerende zaak op waardepeildatum 1 januari 2024.

In de volgende tabel volgen de tarieven voor de verschillende categorieën. Het tarief is bepaald op basis van de totaal verwachte WOZ-waarde per categorie in relatie tot geraamde opbrengst per categorie.

Tabel 5.1 Tarieven onroerende zaakbelastingen

Tarief	2024	2025
Woningen eigenaren	0,0930%	0,0928%
Niet-woningen eigenaren	0,1935%	0,2051%
Niet-woningen gebruikers	0,1714%	0,1717%

De opbrengsten uit onroerende zaakbelastingen zijn als volgt opgebouwd:

Tabel 5.2 Opbrengsten onroerende zaakbelastingen

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025	Rekening 2025	Verschil begroting na wijzigingen - rekening
Woningen eigenaren	3.185	3.337	3.387	3.433	46
Niet-woningen eigenaren	790	813	833	803	-30
Niet-woningen gebruikers	573	587	587	550	-37
Totaal	4.548	4.737	4.807	4.786	-21

Bij de berekening van de tarieven is uitgegaan van geschatte waardeinstijgingen en areaaluitbreiding. De opbrengsten lagen in lijn met de prognoses.

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

De afvalstoffenheffing is een vergoeding van het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval. De reinigingsrechten worden in rekening gebracht voor het ophalen en verwerken van bedrijfsafval dat naar aard, omvang en samenstelling gelijk is te stellen aan huishoudelijke afvalstoffen. Uitgangspunt bij de bepaling van de tarieven is maximaal een kostendekkendheid van 100%. De opbrengsten mogen op begrotingsbasis niet hoger zijn dan de kosten. Zoals uit de onderstaande opstelling blijkt wordt in 2025 een kostendekkendheid van 100% gerealiseerd.

Realisatie versus begroting 2025:

Door volumewijzigingen in de afvalstromen en prijsontwikkelingen zijn de kosten voor de inzameling en verwerking van het afval in 2025 € 28.000 lager dan begroot. Ook op gerealiseerde opbrengsten van de afvalverwerking is er sprake van een voordelig saldo van € 63.000 ten opzichte van de begroting. Daar staat tegenover dat in 2025 de gerealiseerde opbrengsten van de afvalstoffenheffing met € 47.000 zijn achtergebleven bij de begroting.

Resultaat van de afvalstoffenheffing:

De gerealiseerde opbrengst en de toegerekende kosten van de afvalstoffenheffing zijn beide € 1.798.000 waardoor voor 2025 sprake is van een maximale kostendekkendheid van 100%.

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het niet meer toegestaan een reserve te gebruiken voor de egalisatie van de opbrengsten van de afvalstoffenheffing. Om egalisatie van de opbrengsten van de heffing mogelijk te maken kan wel gebruik worden gemaakt van een egalisatievoorziening. In lijn met voorgaande hebben we het saldo van de egalisatiereserve van € 42.000 vrij laten vallen ten gunste van de nieuwgevormde egalisatievoorziening.

Tabel 5.3 Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Bedragen x €1.000

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025	Rekening 2025
Kosten taakveld 7.3 afval 100%	1.675	1.692	1.664	1.636
Inkomsten taakveld 7.3 afval (excl. Heffingen)	203	228	200	263
Netto kosten taakveld	1.472	1.464	1.464	1.373
Aanvullend toe te rekenen kosten:	0	0	0	0
Overhead	95	99	99	99
BTW exploitatie	290	331	331	326
BTW investeringen	0	0	0	0
Totale kosten	1.857	1.894	1.894	1.798
Opbrengst heffing	1.697	1.845	1.845	1.798
Dekking	91%	97%	97%	100%

Bij de berekening van de tarieven voor de afvalstoffenheffing is gekozen voor tariefdifferentiatie (difstar). Degene die meer afval laat ophalen, moet ook meer betalen. Het tarief is opgebouwd uit twee delen. Het eerste deel, het vastrecht, is voor

iedereen gelijk. Het tweede deel is variabel. In de onderstaande tabel zijn de tarieven vermeld.

Tabel 5.4 Tarieven afvalstoffenheffing

Tarief	2024	2025
Vastrecht per maand	€ 11,67	€ 13,25
Container van 40 liter restafval per lediging	€ 1,90	€ 1,90
Container van 140 liter restafval per lediging	€ 1,90	€ 1,90
Container van 240 liter restafval per lediging	€ 3,00	€ 3,00
Container van 25 liter gft-afval per lediging	€ 5,05	€ 5,05
Container van 140 liter gft-afval per lediging	€ 12,65	€ 12,65
Container van 240 liter gft-afval per lediging	€ 22,75	€ 22,75
Ondergrondse container per lediging	€ 1,90	€ 1,90

Rioolheffing

Eigenaren van eigendommen die direct of indirect zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering dragen bij in de kosten daarvan. Hiermee betalen we de kosten van inzameling en het transport van afvalwater en hemelwater en de zuivering.

Uitgangspunt bij de bepaling van de rioolheffing is een 100% kostendekkend tarief.

Kosten die direct of indirect te maken hebben met de riolering kunnen via de rioolheffing worden verhaald. De kosten bestaan uit kapitaallasten, de directe en indirecte exploitatiekosten zoals reiniging, inspecties en reparaties. Ook toekomstige uitgaven zoals vervangingen worden bij de bepaling van de te dekken kosten betrokken.

Het Plan Stedelijk Water 2023-2027 (PSW), met voorkeurscenario "klimaatadaptief en robuust", is met bijbehorend investeringsprogramma in 2023 vastgesteld door de gemeenteraad.

In de volgende tabel zijn de tarieven vermeld.

Tabel 5.5 Tarieven voor riool- en waterzorgheffing

Bedragen x € 1

Tarief	2024	2025
Tarief bij een waterverbruik van minder dan 50 m3 per jaar	€252,60	€257,64
Tarief bij een waterverbruik van 51 m3 tot 100 m3 per jaar	€296,40	€302,28
Tarief bij een waterverbruik van 101 m3 tot 150 m3 per jaar	€375,00	€382,56
Tarief bij een waterverbruik van 150 m3 tot 200 m3 per jaar	€434,52	€443,16
Tarief bij een waterverbruik van 201 m3 tot 500 m3 per jaar *	€477,60	€487,20

• Indien in een belastingtijdvak meer dan 500 m3 wordt afgevoerd, is boven het in de tabel genoemde verschuldigde bedrag bij een waterverbruik tot 500 m3 een recht verschuldigd van € 39,80 per maand van het belastingtijdvak, voor elke hoeveelheid van 500 m3 of gedeelte daarvan waarmee de hoeveelheid van 500 m3 wordt overschreden.

Realisatie versus begroting 2025:

Het saldo van de kosten en de opbrengsten (exclusief heffingen) is € 25.000 lager dan begroot. Ook de aanvullend toe te rekenen kosten bleven met € 80.000 achter op de begroten kosten. Op de gerealiseerde opbrengsten van de rioolheffing is sprake van een voordelig saldo van € 36.000 ten opzichte van de begroting.

Resultaat van de rioolheffing:

Doordat de gerealiseerde opbrengst van de rioolheffing van € 2.717.000 lager is dan de totale kosten (€ 2.929.00) is er sprake van een negatief resultaat op de rioolheffing van € 69.000 waardoor een kostendekkendheid van 93% is gerealiseerd. In de primitieve begroting was dit percentage hoger, namelijk 95%.

Omdat de opbrengsten lager zijn dan de kosten voor € 212.000 (de kostendekkendheid is kleiner dan 100%), zou dit gedeelte vrij mogen vallen uit de rioolvoorziening. Het beschikbare saldo is echter lager, waardoor € 35.899 vrijvalt ten gunste van de exploitatie (op basis artikel 44 Lid 2 BBV).

Tabel 5.6 Kostendekkendheid rioolheffing

Bedragen x €1.000

Kostendekkendheid rioolheffing	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025	Rekening 2025
Kosten taakveld 7.2 riolering 100%	1.745	2.506	2.305	2.282
Inkomsten taakveld 7.2. riolering (excl. heffingen)	208	339	5	7
Netto kosten taakveld	1.537	2.167	2.300	2.275
Aanvullend toe te rekenen kosten:	0	0	0	0
Overhead	244	307	307	344
BTW exploitatie	122	120	120	115
BTW investeringen	285	282	282	195
Totale kosten	2.188	2.876	3.009	2.929
Opbrengst heffing	2.222	2.733	2.681	2.717
Dekking	102%	95%	89%	93%

Leges

Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor het leveren van een dienst worden leges geheven. De legestarieven zijn vastgelegd in de tarieventabel behorende bij de legesverordening. De tarieventabel is in de volgende titels verdeeld:

- Algemene dienstverlening.
- Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning.
- Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn.

Per titel mogen de gezamenlijke baten uit de te heffen leges niet hoger zijn dan de geraamde lasten van alle onder de betreffende titel benoemde activiteiten.

Bouwleges

In 2025 zijn uiteindelijk minder leges in rekening gebracht dan bij het opstellen van de begroting was ingeschat. Dit komt onder andere door vertraagde woningbouwprojecten en door een vertraagde facturering als gevolg van hoge werkvoorraden en achterstanden bij vergunningverlening. In het algemeen laten

het aantal aanvragen, de aard en de omvang daarvan en/of het moment van indienen zich niet exact op voorhand plannen, en daarmee dus ook niet de legesopbrengsten.

Leges reisdocumenten

De legesopbrengsten voor reisdocumenten zijn € 47.000 lager uitgevallen dan geraamd. De raming is gebaseerd op het verwachte aantal reisdocumenten dat in het betreffende jaar verloopt, maar niet alle verlopen documenten worden daadwerkelijk verlengd. Dit kan onder andere komen doordat inwoners ervoor kiezen een reisdocument niet te verlengen of slechts één document (paspoort of identiteitskaart) te behouden. Daarnaast kunnen demografische ontwikkelingen, zoals verhuizingen en veranderingen in de samenstelling van de bevolking, invloed hebben op het aantal aanvragen.

Lijkbezorgingsrechten

Voor het begraven en/of het plaatsen van een urn of asbus op de algemene gemeentelijke begraafplaats worden lijkbezorgingsrechten geheven. De tarieven zijn vastgelegd in de tarieventabel die behoort bij de verordening lijkbezorgingsrechten.

Dit jaar hebben wij minder dan € 1.000 aan baten voor begraafplaatsrechten ontvangen.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een algemene belasting waarvan de opbrengsten ten gunste komen aan de algemene middelen van de gemeente. De inkomsten uit deze belasting mag de gemeente naar eigen inzicht aanwenden. De toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting tegen een vergoeding, in welke vorm dan ook, door personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie van de gemeente Heeze-Leende zijn ingeschreven.

Het betreft dus niet alleen toeristen, maar ook personen die tijdelijk in de gemeente verblijven, bijvoorbeeld voor hun werk. Belastingplichtige is degene die gelegenheid tot verblijf biedt. Deze verhaalt de belasting op degene die verblijf houdt.

De tarieven sluiten aan bij de gehanteerde tarieven van de buurgemeenten. Het tarief per persoon per overnachting is in 2025 € 1,88. In afwijking hiervan geldt voor hotels en conferentiecentra een tarief van € 2,00 per overnachting, voor campings € 1,25 per overnachting en voor groepsaccommodaties € 1,06 per persoon per overnachting.

De realisatie van de toeristenbelasting is conform de begroting, met slechts een zeer geringe afwijking.

Overzicht lastendruk

De voorgestelde tarieven leiden tot de volgende belastingdruk. In deze berekening zijn alleen die belastingen betrokken die nagenoeg voor iedereen van toepassing zijn (onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing). De heffingen die een specifieke belastingplicht hebben zijn uitgesloten.

Tabel 5.7 Lokale lastendruk

Bedragen x € 1

Lokale lastendruk	Realisatie 2024	Primitieve Begroting 2025	Realisatie 2025
Afvalstoffenheffing	€216	€236	€236
Rioolheffing (bij een waterverbruik van 101-150 m3)	€375	€383	€383
Onroerendezaakbelasting eigenaar woning	€445	€438	€467
Totaal lastendruk huishouden zonder eigen woning	€591	€619	€619
Totaal lastendruk huishouden met eigen woning	€1.036	€1.057	€1.086

1) Aan de gegevens in deze tabel kunnen geen rechten worden ontleend.

Toegepaste uitgangspunten bij berekening lokale belastingdruk:

- Afvalstoffenheffing is gebaseerd op gemiddeld 7,8 ledigingen van de gft-container (140 liter) per jaar en 4,9 ledigingen van restafval (140 liter);
- De rioolheffing is gebaseerd op een waterverbruik van 101 tot 150 m³ per jaar;
- De gemiddelde waarde van een woning in Heeze-Leende bedroeg in 2025 € 503.000. Bij het opstellen van de begroting 2025 werd uitgegaan van een gemiddelde WOZ-waarde per woning van € 469.000. Dit was echter een prognose (opgesteld rond september), omdat er nog diverse controles uitgevoerd moesten worden. De stijging bleek uiteindelijk hoger dan verwacht, waardoor de gemiddelde WOZ-waarde is uitgekomen op € 503.000.
- De lastendruk van een 'gemiddeld huishouden' met eigen woning is in 2025 circa 4,73% hoger dan in 2024. Dit wordt vooral veroorzaakt door de stijging van de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de onroerendezaakbelastingen. De lastendruk van een 'gemiddeld huishouden' zonder eigen woning is in 2025 circa 4,57% hoger dan in 2024.

Kwijtscheldingsbeleid

Inwoners met een laag inkomen kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Bij de invordering van de overige gemeentelijke heffingen wordt geen kwijtschelding verleend.

De gemeente hanteert het uitgangspunt dat inwoners met een inkomen van 100% van de bijstandsnorm in aanmerking moeten kunnen komen voor kwijtschelding, tenzij sprake is van een vermogen dat hoger is dan het wettelijke normbedrag.

In 2025 is aan 37 inwoners een geautomatiseerde kwijtschelding verleend. Daarnaast is aan 16 individuele aanvragers kwijtschelding verleend.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de robuustheid en weerbaarheid van de gemeentelijke begroting. Het weerstandsvermogen is de relatie tussen bekende risico's en de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit de mogelijkheden en de middelen die de gemeente heeft (of kan hebben) om onvoorziene kosten op te vangen. In hoeverre de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen hangt af van:

- De risico's met mogelijke financiële gevolgen die de gemeente loopt. Deze bepalen het benodigde weerstandsvermogen;
- De middelen die de gemeente vrij kan maken om risico's op te vangen. Deze bepalen de beschikbare weerstandscapaciteit.

In deze paragraaf worden de belangrijkste risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit in beeld gebracht en wordt het weerstandsvermogen van de gemeente bepaald.

Uitgangspunten (beleid)

De risico's worden bij de begroting en de jaarrekening geïventariseerd en geactualiseerd. Ook bij de tussentijdse besluitvorming worden de risico's in beeld gebracht en, voor zover er risico's aanwezig zijn, worden deze benoemd en gekwantificeerd. Indien mogelijk worden beheersmaatregelen getroffen. Door al in een vroeg stadium na te denken over de mogelijke risico's van bepaald beleid zijn deze nog te voorkomen of kunnen eventuele ongewenste gevolgen worden beperkt. Risicomanagement is voor de gemeente geen doel op zich, maar is een hulpmiddel bij het bereiken van de gemeentelijke doelen.

De gemeente Heeze-Leende wil een structureel financieel gezonde organisatie zijn. Daarom wordt uitgegaan van een verantwoord financieel beleid als fundament voor een gezond weerstandsvermogen. In de uitvoering worden hierbij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Een reëel en structureel sluitende (meerjaren)begroting;
- Onderhoudsvoorzieningen van voldoende omvang;
- Beheerste ontwikkeling van lokale lasten (indien mogelijk geen lastenverhoging voor inwoners en bedrijven);
- De begroting heeft jaarlijks ruimte voor onvoorziene kosten (eenmalig en structureel);
- Een weerstandscapaciteit van voldoende omvang om de risico's op te kunnen vangen.

Risico's

Risicomanagement omhelst het omgaan met alle risico's, ook de risico's die op een andere manier beheerst en afgedekt worden. De risico's die op een andere manier zijn afgedekt zijn niet relevant voor opname in de risicoparagraaf. Hierbij valt te denken aan:

- a. Risico's zonder financiële gevolgen;
- b. Risico's die afgedekt zijn door het instellen van voorzieningen en bestemmingsreserves;
- c. Risico's waarvan de mogelijk financiële gevolgen zijn afgedekt door middel van verzekeringen.

Deze bovenstaande risico's worden niet meegenomen in de risicoparagraaf. Alleen de geïdentificeerde risico's die nog niet zijn afgedekt worden opgenomen in de

risicoparagraaf. Voor het opvangen van de kleinere risico's wordt, evenals in voorgaande jaren, een risicobedrag van € 200.000 aangehouden. Meestal is een risico niet goed te kwantificeren of te beheersen en moet deze dus worden 'gedekt' door de weerstandscapaciteit. De schade die zich op enig moment kan openbaren, is niet alleen financieel, maar ook niet-financieel zoals imagoschade. Ook deze dienen adequaat geadresseerd te worden in de risicoparagraaf. In beide gevallen gaat het hier om de geleden schade op te vangen of te compenseren. Indien beheersmaatregelen goed zijn ingevoerd kan ervoor worden gekozen om het risico te verwijderen uit de risicoparagraaf. De benodigde maatregelen zijn getroffen en de kans op het voordoen van het risico is kleiner geworden.

Overzicht geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's

Tabel 6.0 op te vangen risico's

Bedragen x €1.000

Nr.	Risico	Risico-bedrag	
		Begroting 2025	Rekening 2025
1	Garantstelling De Bulders Woningbouw C.V.	400	
2	Overige garantstellingen en verstrekte leningen	683	542
3	Rampenbestrijding bij grote rampen	50	50
4	Calamiteiten informatiebeveiliging en cyberaanvallen	300	500
5	Ontbrekende risicoreserves gemeenschappelijke regelingen (o.a. GRSA2 € 204K begroot en 237k gerealiseerd)	500	700
6	Levering van aardgas en elektriciteit	50	300
7	Jeugdzorg	120	
8	Verantwoording subsidievereisten Regiodeal inzake Berkenschutse	1.250	500
9	Bestendigen sociale cohesie / accommodaties	PM	PM
10	Ontwikkelingen gemeentefonds en compensatie inflatie		500
11	Prijsstijgingen investeringsprojecten		600
12	Personele risico's		200
13	Juridische risico's		100
	Totaal grootste risico's	3.353	3.992
14	Overige risico's	200	200
	Totaal risico's	3.553	4.192
	Correctie voor het tegelijkertijd optreden van risico's	90%	90%
	Totaal op te vangen risico's	3.198	3.773

We gaan ervan uit dat niet alle risico's zich tegelijkertijd voordoen en om aan dit spreidingsrisico invulling te geven, hanteren we een percentage van 90% over het totaal berekende risicobedrag. Dat brengt het totaal van de risico's voor 2025 op € 3.773.000

Toelichting op de geïnventariseerde risico's

1. Garantstellingen Bulders woningbouw C.V.

De gemeente Heeze-Leende stond in het begin van het jaar, door het verstrekken van een akte van borgtocht, 100% garant voor de leningen die De Bulders Woningbouw C.V. heeft aangetrokken voor de aankoop van de gronden van de gemeente. Hier tegenover had de gemeente hypothecaire zekerheid op de gronden ontvangen. De gemeente Heeze-Leende bracht voor de garantstelling een marktconforme vergoeding van 0,55% in rekening bij De Bulders Woningbouw C.V. Over de aangesproken kredietfaciliteit inclusief aangegane leningen bracht de financierer rente bij De Bulders Woningbouw C.V. in rekening.

De gemeente Heeze-Leende liep het risico dat de garantstelling door de bank zou worden ingeroepen. In het verleden hadden we een garantstelling van maximaal € 16 miljoen kredietfaciliteit. In 2025 is de kredietfaciliteit opgeheven.

2. Overige garantstellingen en verstrekte leningen

Onze gemeente heeft diverse garantstellingen afgegeven en leningen verstrekt om maatschappelijke doeleinden mogelijk te maken. Het risico bestaat dat deze garantstellingen worden aangesproken op het moment dat de organisatie of vereniging/stichting waarvoor de garantstelling is afgegeven niet aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Ook loopt onze gemeente het risico dat de door haar verstrekte leningen niet kunnen worden terugbetaald. De grootste leningen zijn aan Wocom en stichting HSLnet verstrekt.

Het risico bij de aan Wocom verstrekte leningen met een restschuld op eind 2025 van € 1,1 miljoen is minimaal omdat het door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) gewaarborgde leningen betreft. WSW neemt de betaalverplichtingen voor een lening over wanneer de corporatie (ondanks de voordelige financieringsvoorwaarden) de rente en aflossing op een door WSW geborgde lening niet meer kan betalen. Alleen als WSW deze betaalverplichting niet uit de in de zekerheidsstructuur kan voldoen, moeten rijk en gemeenten bijspringen. WSW is nog nooit aangesproken op de borg en schat het risico van de gemeenten en het Rijk in als zeer klein, of zelfs theoretisch. De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) behartigt de belangen van de gemeenten richting WSW.

In het kader van de financiering van de aanleg van een glasvezelnetwerk in zowel de kernen als in het buitengebied zijn er een aantal leningen met een totaal van 7 miljoen verstrekt aan de Stichting HSLnet. De restschuld van deze leningen bedraagt eind 2025 nog € 4,3 miljoen.

Het beheer en onderhoud en een deel van de exploitatie van het netwerk is ondergebracht bij Simac Techniek uit Veldhoven. Simac Techniek staat (nog gedurende een periode van 2 jaar) garant voor het aflossen van het lening deel van € 4,8 miljoen tot een restschuld van € 2,5 miljoen. Ook is de exploitatie van het glasvezelnetwerk behoudend van opzet en laat de komende 20 jaar voldoende ruimte voor aflossing van de lening en betaling van de rente. De exploitatie draait op dit moment probleemloos en er zijn geen signalen dat dit op korte termijn wijzigt.

De gemeente Heeze-Leende staat nog garant voor een hypothecaire leningen, waarvan de schuldrest eind 2025 nog € 15.000 bedroeg.

Tien procent van alle garantstellingen en leningen samen wordt meegenomen als risico. Ultimo 2025 bedraagt dit € 5,4 miljoen en tien procent daarvan zien we als risico en dit komt neer op € 0,5 miljoen.

3. Rampenbestrijding bij grote rampen

Een incident of ramp is moeilijk te voorspellen. Wat we wel weten is dat een heide- of bosbrand regelmatig voorkomt. In 2010 heeft er een grote heidebrand plaatsgevonden op de Strabrechtse Heide. Een deel van de kosten van de inzet van de brandweer wordt afgewenteld op de gemeente en is niet te verhalen. Deze kosten kunnen aanzienlijk zijn als zich zo'n ramp voordoet (kan oplopen tot € 500.000). De kans hierop is echter gering (10%). We schatten dit risico daarom op € 50.000.

4. Calamiteiten informatiebeveiliging en cyberaanvallen

De gemeente is het afgelopen decennium steeds meer een informatiebeheerder, -gebruiker en -leverancier geworden. Wij verzamelen, beheren en gebruiken informatie over onze inwoners en ondernemers die van belang is voor onze wettelijke dienstverleningstaken. Wij zijn de beheerder van een groot aantal authentieke basisregistraties en leverancier van betrouwbare en beveiligde informatie naar andere overheden. Informatie beheer is daarmee een van onze kerntaken geworden. Onze inwoners en ondernemers moeten er daarbij vanuit kunnen gaan dat wij met die persoonlijke en vertrouwelijke informatie verantwoordelijk omgaan.

De risico's van informatiebeveiliging door bijvoorbeeld hacking, phishing of ongeautoriseerd gebruik van onze systemen of datalekken nemen toe en de mogelijke gevolgen ervan worden ernstiger. Heeze-Leende conformeert zich aan de beveiligingsmaatregelen zoals genoemd in de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Via de auditverplichting ENSIA legt de gemeente hierover verantwoording af.

Daarnaast worden als overheid steeds vaker geconfronteerd met cyberaanvallen. Feit is dat de informatiebeveiliging zich langzamer ontwikkelt dan deze dreigingen. Gevolg is dat we steeds kwetsbaarder worden voor ransomware aanvallen waardoor de dienstverlening stil kan komen te vallen en persoonsgegevens van inwoners in handen van derden komen. De herstelkosten zijn aanzienlijk. We verhogen de impact van het risico naar € 500.000.

5. Ontbrekende risicoreserves gemeenschappelijke regelingen

Een aantal gemeenschappelijke regelingen heeft geen risicoreserve om mogelijk onverwachte financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Het risicobedrag wordt in de jaarrekening naar boven bijgesteld op € 0,7 miljoen. Oorzaak is dat we gedurende het lopende jaar vaak bijstellingen van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen naar boven zien. Het risicobedrag is mede beïnvloed door de risico-inschatting binnen de gemeenschappelijke regeling van GRSA2. Hiervan nemen we een risicobedrag op van €237.000.

6. Levering van aardgas en elektriciteit

Door de voortdurende oorlog tussen Rusland en Oekraïne blijft de energiemarkt gespannen en grillig. Hierdoor is het moeilijk de prijzen voor elektriciteit en gas op langere termijn in te schatten en dit maakt het begroten van kosten voor de levering gas en elektriciteit lastig. In 2024 is de schommeling van prijzen een regulier onderdeel van de markt geworden en is het risico verlaagd van € 300.000 naar € 50.000. Door de oplopende spanningen in het Midden-Oosten zetten we het risico weer terug op € 300.000.

7. Jeugdzorg

Uit het kostprijsonderzoek is gebleken dat het inkooptarief Jeugdzorg Plus binnen de 21 samenwerkende gemeenten erg laag is vergeleken met de landelijke standaard. De aanbieders hebben aangegeven in financiële problemen te komen als de tarieven niet worden verhoogd. De verwachting is daarom dat de tarieven met terugwerkende kracht voor 2024 aangepast worden. De hoogte van het nieuwe tarief was ten tijde van de begroting onzeker. Inmiddels zijn er in 2025 bijstellingen geweest, waardoor het risico niet meer actueel is.

8. Verantwoording subsidievereisten Regiodeal inzake Berkenschutse

Er een bijdrage ontvangen van de Regiodeal voor een financiële bijdrage een Berkenschutse. De hoogte van de bijdrage was ten tijde van de begroting nog niet duidelijk. Vanuit de projectgroep is aangegeven dat de subsidievereisten fors zijn en ingeval hieraan niet voldaan kan worden, dit financiële gevolgen met zich mee kan brengen. De risico's zijn nu meer verschoven naar subsidievaststelling en de hoogte van de investering. Het risico is afgeschaald.

9. Bestendigen sociale cohesie/ accommodaties

Om invulling te geven aan het deel van het raadsprogramma dat gaat over het bestendigen van de sociale cohesie vindt een oriëntatie plaats waarbij nader wordt gekeken of en welke versterking nodig is ten aanzien van dorpshuizen.

10. Ontwikkelingen gemeentefonds en compensatie inflatie

De Algemene Uitkering is onderhevig aan diverse wijzigingen; dit maakt het steeds complexer om een meerjarige begroting op te stellen die financieel voorspelbaar is. De inflatie stijgt al een aantal jaren meer dan het gemiddelde van voorgaande jaren, het risico bestaat dat de stijgende kosten niet volledig gecompenseerd worden via de Algemene Uitkering

11. Prijsstijgingen investeringsprojecten

De prijsstijgingen van lopende en nog niet gestarte investeringen vormen een groot risico. Het betreft vaak meerjarige projecten. De tijd tussen de aanvraag van een offerte of een plan en de uiteindelijke realisatie ligt vaak ver uiteen en in de regel is er (nog) geen rekening gehouden met prijsstijgingen. Bovendien kan een plan nog gewijzigd worden wat meerkosten met zich meebrengt. Deze prijsstijgingen worden gedekt door kapitaallasten. Kapitaallasten worden over de levensduur van de investering verspreid, waardoor het risico verdeeld kan worden over de looptijd. We gaan uit van een risico van ongeveer € 600.000.

12. Personele risico's

Er komen steeds meer specifieke taken en ontwikkelingen bij de gemeente te liggen. De gemeente Heeze-Leende krijgt een aantal vacatures voor specifieke taken moeilijk ingevuld. Daarnaast zijn we ook risicodragers om bij ziekte (tijdelijke) vervanging te regelen. Hierdoor is de gemeente Heeze-Leende vaak genoodzaakt om extern in te huren. Het in dienst hebben van personeel brengt diverse risico's met zich mee, variërend van financiële verplichtingen tot juridische aansprakelijkheid en arbeidsomstandigheden. Werkgevers dragen een grote verantwoordelijkheid en moeten voldoen aan strenge arbo-regels om deze risico's te beheersen. Onder dit risico vallen toekomstige financiële personele regelingen, zoals doorbetaling bij ziekte, re-integratieverplichtingen, ontslagbescherming en aansprakelijkheid. Dit risico wordt ingeschat op € 200.000.

13. Juridische risico's

De gemeente Heeze-Leende heeft juridische risico's dat ze aansprakelijk wordt gesteld. Momenteel zijn er een aantal zaken die kunnen leiden tot een claim.

14. Overige risico's

Naast bovengenoemde belangrijke risico's heeft onze gemeente ook te maken met andere risico's, zoals renterisico's, bodemverontreiniging, wijzigingen in wetgeving met mogelijk financiële gevolgen, onvoorziene tegenvallers bij verbonden partijen, ontwikkelingen algemene uitkering gemeentefonds (bijvoorbeeld als gevolg van beleidskeuzes van het nieuwe kabinet) en dergelijke. We zien dat projecten die in het verleden zijn vastgesteld soms meerdere jaren zijn doorgeschoven. Redenen van het uitstel zijn divers van aard. Als gevolg van renteontwikkelingen kan dat een budgettair effect hebben. Deze risico's hebben we niet afzonderlijk benoemd en gekwantificeerd, maar hiervoor wordt een jaarlijks gelijkblijvend risicobedrag aangehouden van € 200.000.

Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te vangen. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat dit invloed heeft op de uitvoering van taken op het huidige niveau. Structurele weerstandscapaciteit omvat de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de programma's. De weerstandscapaciteit van de gemeente Heeze-Leende is als volgt opgebouwd:

Tabel 6.1 Beschikbare weerstandscapaciteit

Bedragen x € 1.000

Tabel 6.1 op te vangen risico's

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Rekening 2025
Algemene reserve	6.184	4.789
Bestemmingsreserves (vrij besteedbaar)	616	855
Rekeningresultaat voor bestemming/begrotingsruimte (positief saldo)	-703	734
Stille reserves	0	0
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	6.097	6.378
Onbenutte belastingcapaciteit	2.178	2.250
Totaal structurele weerstandscapaciteit	2.178	2.250
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	8.275	8.627

Toelichting op de weerstandscapaciteit

Algemene reserve

De algemene reserve is bestemd voor het afdekken van financiële tegenvallers. Naar verwachting bedraagt de reserve eind 2025 € 4.789.000.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves worden door de raad gevormd en hebben een specifieke bestemming gekregen. Indien de raad nog vrij kan besluiten over de bestemming van de reserve, dan kan dit deel worden ingezet voor de beschikbare weerstandscapaciteit.

Post onvoorzien

De post onvoorzien is een buffer voor onvoorziene uitgaven in een jaar. In de exploitatie neemt onze gemeente in de begroting jaarlijks € 32.000 op.

Rekeningresultaat/begrotingsruimte

Het rekeningresultaat is vrij inzetbaar voor de raad. Als de begroting sluit met een positief saldo dan is sprake van begrotingsruimte. In onze begroting wordt deze begrotingsruimte verwerkt op de post begrotingsresultaat. Deze kan ingezet worden voor financiële tegenvallers.

Stille reserves

Als activa zijn gewaardeerd onder de opbrengstwaarde dan is sprake van een stille reserve. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit is het van belang dat de activa, waarin een stille reserve besloten ligt, direct verkoopbaar zijn. Bij verkoop van deze activa ontstaan winsten die eenmalig vrij inzetbaar zijn. Gedacht kan worden aan woonhuizen die verhuurd worden, reststroken en bossen. In onze gemeente is geen actueel overzicht beschikbaar van alle aanwezige stille reserves. Het afdekken van risico's door het inzetten van stille reserves brengt mogelijk ongewenste situaties met zich mee. We tellen deze daarom niet mee in de weerstandscapaciteit.

Onbenutte belastingcapaciteit

Als minimumbedrag voor een maatschappelijk aanvaardbare hoogte van de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt het zogenaamde redelijke peil gehanteerd.

De gemeente kan haar belastingcapaciteit verhogen om financiële tegenvallers op te vangen. Bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit wordt uitgegaan van de opbrengsten die gehaald zouden kunnen worden indien de tarieven zouden worden

gebaseerd op het in de Financiële verhoudingswet (artikel 12) genoemde redelijke peil. Het bedrag dat de gemeente minder ontvangt dan bij toepassing van het redelijke peil, wordt aangemerkt als de onbenutte belastingcapaciteit. Een vergelijking van de in deze begroting opgenomen belastingopbrengsten met de maximale inkomsten bij toepassing van het redelijke peil levert het volgende resultaat:

Tabel 6.2 Onbenutte belastingcapaciteit

Bedragen x €1.000

Belastingsoort	Inkomsten 2025	Maximale inkomsten	Onbenutte capaciteit
Onroerendezaakbelastingen	4.786	7.035	2.250
Afvalstoffenheffing	1.798	1.798	0
Rioolheffing	2.717	2.717	0
Totaal	9.300	11.550	2.250

Het minimaal te hanteren tarief voor toelating tot artikel 12 bedraagt het minimumtarief, op basis van de meicirculaire 2025: 0,1595% van de WOZ-waarde.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit (de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen. Die ratio geeft de verhouding weer tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Beschikbare middelen Bekende risico's

↓ ↓

Beschikbare weerstandscapaciteit	Benodigde weerstandscapaciteit
€ 8.627.000	€ 3.773.000

↓ ↓

Weerstandratio:
2,3
(= € 8.627.000/3.773.000)

Door onze toezichthouder (de provincie Noord-Brabant) en het Rijk zijn geen normen met betrekking tot het weerstandsvermogen vastgesteld. Wij streven in het kader van een structureel financieel gezonde organisatie naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,5. Dit staat voor een weerstandsvermogen dat ruim voldoende is en wil zeggen dat de weerstandscapaciteit 1,5 keer zo groot is dan de risico's. Hierbij wordt de normeringssystematiek voor weerstandsvermogen gehanteerd, dat ontwikkeld is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente. Zij hanteren de volgende waarderingstabel ratio weerstandsvermogen.

Tabel 6.3 Waarderingscijfers weerstandsvermogen

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	$x > 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

De ratio weerstandsvermogen van de gemeente Heeze-Leende is groter dan 2 en daarmee te kwalificeren als uitstekend.

De beschikbare weerstandscapaciteit is met bijna een miljoen euro gestegen. Toch hebben we een lagere ratio dan vorig jaar (2,7). Dit wordt veroorzaakt door enkele risico's die dit jaar nadrukkelijker naar boven komen. In dit kader worden de volgende risico's benoemd: levering van aardgas en elektriciteit, ontwikkelingen gemeentefonds en compensatie inflatie, cyberrisico's, prijsstijgingen investeringsprojecten en personele risico's. Hierdoor stijgen de risico's relatief harder dan de weerstandscapaciteit. De komende jaren staat het weerstandsvermogen onder druk. We streven dan ook om de begroting in de volgende jaren structureel sluitend te krijgen.

Financiële kengetallen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op basis van nieuwe verantwoordingsregels 5 financiële kengetallen. De berekenwijze van de kengetallen is vastgelegd in een ministeriële regeling. Mede op basis van deze kengetallen dient de paragraaf een analyse te geven van de financiële positie van de gemeente. Er zijn geen landelijke normen voor de kengetallen omdat deze erg afhangen van de lokale situatie.

Tabel 6.4 Financiële kengetallen

Kengetal	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025	Categorie A:	Categorie B:	Categorie C:
1a Netto schuldquote	41%	67%	44%	< 90%	90% - 130%	> 130%
1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	27%	60%	31%	< 90%	90% - 130%	> 130%
2 Solvabiliteitsratio	26%	24%	26%	> 50%	20% - 50%	> 50%
3 Grondexploitatie	1%	0%	0%	< 20%	20% - 35%	> 35%
4 Structurele exploitatieruimte	1%	-2%	-1%	> 0%	0%	< 0%
5 Belastingcapaciteit	110%	106%	103%	< 95%	95% - 105%	> 105%

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, is bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier is duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen zijn opgenomen. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren voor de netto schuldquote en daarboven de schuld af te bouwen.

Onze schuldquote is 44% en dit houdt in dat we een gezonde financiële gemeente zijn.

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. De ondergrens voor gemeenten in Nederland ligt tussen de 20% en 40%, een ratio van 26% wordt als voldoende beoordeeld.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de begroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar. Als gevolg van het feit dat onze grondexploitaties zijn afgesloten in 2025 wordt onze positie als goed beoordeeld.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Wanneer dit cijfer negatief is en dit geldt voor ons, betekent het dat de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten.

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is: Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde uitgedrukt in een percentage. Onder de woonlasten die de belastingdruk vormen, wordt verstaan de onroerendezaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) publiceert ieder jaar deze lasten in de 'Atlas van de lokale lasten'. In 2025 ligt dit 6% hoger dan het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven.

Financiële positie

De jaarrekening laat een positief resultaat zien. Vanaf 2027 wordt een begrotingstekort voorzien, mede als gevolg van lagere rijksbijdragen vanuit het gemeentefonds. Voor de jaren daarna is het beeld in evenwicht. Om de financiële positie van de gemeente te beoordelen is het ook van belang om in samenhang te kijken naar het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen. De weerstandscapaciteit is dusdanig dat er financiële ruimte is om onverwachte tegenvallers tijdelijk op te vangen zonder directe financiële problemen.

Mede door grote investeringen die op de planning staan en de terugval van de rijksbijdragen vanaf 2026 verwachten we dat de schuldpositie de komende jaren oploopt en de solvabiliteit de komende jaren afneemt. Het is van belang deze ontwikkeling goed te blijven volgen. Het komende jaar wordt gestart met een pakket

aan mogelijke ombuigingsmaatregelen om de financiële positie voor de komende jaren verder te stabiliseren.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De gemeente beheert een groot en gevarieerd areaal aan openbare ruimte. Binnen dit gebied vinden tal van activiteiten plaats die bijdragen aan een veilige, duurzame en prettige leefomgeving voor onze inwoners. De openbare ruimte bestaat uit diverse kapitaalgoederen, waaronder:

- Infrastructuur: wegen, riolering en civieltechnische kunstwerken;
- Voorzieningen: openbaar groen, openbare verlichting, speel- en sportvoorzieningen en overige voorzieningen;
- Gebouwen: gemeentelijke gebouwen en bijbehorende voorzieningen.

Het beheer en onderhoud van deze kapitaalgoederen komt terug in meerdere programma's binnen de begroting. Deze uitgaven vormen een substantieel onderdeel van de gemeentelijke financiën en zijn maatschappelijk van groot belang. Een goed onderhouden openbare ruimte is essentieel voor een veilige, functionele en aantrekkelijke leefomgeving.

De gemeente onderhoudt haar eigendommen op een basisniveau, waarbij wordt gestreefd naar een balans tussen kwaliteit, kosten en duurzaamheid. In samenwerking met inwoners, maatschappelijke partners en andere betrokken partijen werken we aan een groene, toekomstbestendige en leefbare woonomgeving.

Het beheer vindt plaats op basis van vastgestelde beheerplannen. Hierin staan de beleidsdoelen, kwaliteitsniveaus en geplande activiteiten beschreven. Deze plannen vormen de leidraad voor het uitvoeren, monitoren en waar nodig bijstellen van het beheer en onderhoud.

Wegen

Doelstelling van het wegbeheer is het beheren en onderhouden van de gemeentelijke wegen op het gewenste kwaliteitsniveau binnen de financiële kaders.

Binnen Heeze-Leende is ruim 1,5 miljoen m² aan verharde wegen in beheer. De gemeente wil deze wegen op het afgesproken kwaliteitsniveau B houden. Hierbij is het uitgangspunt dat kapitaalvernietiging en onveilige situaties voorkomen dienen te worden.

Beleidskader

Onderliggende documenten geven invulling aan het beleidskader:

- Beleids- en beheer plan wegen 2022-2026;
- Initiatiefvoorstel over klein onderhoud wegen, fietspaden en trottoirs (kleine ergernissen).

Activiteiten 2025

Om de kwaliteit van het huidige wegennet te monitoren worden, conform het beleids- en beheerplan wegen, elke twee jaar visuele wegininspecties uitgevoerd. In juni van 2025 zijn de wegen geïnspecteerd. Het resultaat daarvan is de input voor de uitvoeringsopdracht van 2026 en 2027. Daarnaast worden wegen van slechte kwaliteit vervangen. In gezamenlijkheid stellen belangengroepen een lijst met kleine ergernissen en geven die door aan gemeente Heeze-Leende zodat ze worden opgelost.

Onderstaand een greep uit de locaties waar in 2025 groot onderhoud op uitgevoerd is.

- Groot onderhoud Boschhoven, Leende
- Groot onderhoud Orichideestraat en Fresialaan, Leende
- Groot onderhoud Heezerweg, Sterksel integrale samenwerking met uitvoering groen
- Groot onderhoud Kapelstraat, Leenderstrijp
- Groot onderhoud fietspad Nieuwendijk, Heeze
- Grote opdracht Klein onderhoud fietspaden Groote heide gebied, Heeze
- Klein onderhoud Fietsstroken Jan Deckersstraat, Heeze
- Groot onderhoud Heivelden, Heeze
- Klein onderhoud rode fietscoating Vlaamseweg, Sterksel
- Groot onderhoud Paaldijk, Leenderstrijp
- Groot onderhoud Pastoor vd Voortlaan, Heeze

Financiering en kosten

Het onderhoudsprogramma voor wegen en het oplossen van kleine ergernissen wordt uitgevoerd binnen de daarvoor gestelde financiële kaders. Voor het onderhoud van wegen is een voorziening 'onderhoud wegen' aanwezig. De jaarlijkse kosten voor gewoon onderhoud willen nogal eens fluctueren. Grote fluctuaties door jaren met hoge geplande kosten worden opgevangen door een gedeelte van de kosten te verdelen over de jaren vlak voor en of vlak na dat planjaar. Kosten voor het actualiseren van het beleidsplan en onderzoeken zijn opgenomen in het beschikbare onderhoudsbudget.

Rehabilitaties en reconstructies vallen binnen de noemer wegbeheer maar vallen buiten het groot onderhouds-programma wegen. Voor rehabilitatie, vernieuwen van verhardingen met hetzelfde materiaal en in dezelfde omvang, is met het vaststellen van het beleids- en beheerplan wegen 2022-2026 jaarlijks een investeringsbudget van € 400.000 per jaar beschikbaar. Deze reeks is doorgetrokken in de meerjarenbegroting tot en met 2029. Voor grotere, multidisciplinaire vervangingen/projecten en reconstructies dient apart budget beschikbaar te worden gesteld.

In 2025 was een budget van € 400.000 beschikbaar voor rehabilitaties. Door het grote beschikbare onderhoudsbudget en het ontbreken van voorbereidende onderzoeken voor het op tijd kunnen uitzetten van de uitvoering is dit budget niet aangewend. Deze financiële middelen zullen in 2026 worden ingezet waarna de wegen het kwaliteitsniveau hebben zoals in het beleids- en beheerplan wegen 2022-2026 is beschreven.

Civiele kunstwerken (bruggen)

De gemeente Heeze-Leende heeft 35 civiele kunstwerken (bruggen) in beheer. De gemeente heeft de wettelijke taak om de openbare ruimte in een veilige en bruikbare staat te houden. Civiele kunstwerken zijn belangrijke onderdelen van de openbare ruimte. Zij maken het mogelijk dat barrières zoals watergangen, treinsporen en drukke wegen veilig en eenvoudig gepasseerd kunnen worden. De gemeente wil het areaal van de infrastructurele kunstwerken in goede en veilige staat brengen en behouden.

Beleidskader

Onderliggend document geeft invulling aan het beleidskader:
- Beheerplan civiele kunstwerken 2023-2027.

Activiteiten 2025

In het beheerplan civiele kunstwerken 2023-2027 is de gewenste kwaliteit vastgelegd met de bijbehorende benodigde financiële middelen. Dit is de basis voor het uit te voeren onderhoud en vervangingen aan en van de bestaande civiele kunstwerken. Voor 2025 stonden geen vervangingen op het programma.

In 2025 is 1 kunstwerk toegevoegd aan het areaal van de gemeente Heeze-Leende. Het betreft de amfibiepassages die op 10 locaties aan de Somerenseweg zijn aangebracht. Dit object wordt in het plan civiele kunstwerken 2028-2032 opgenomen waardoor het beheer en onderhoud, inclusief de hiervoor benodigde middelen op dit object voor de toekomst geborgd zijn.

Financiering en kosten

Het onderhouds- en vervangingsprogramma civiele kunstwerken wordt uitgevoerd binnen de daarvoor gestelde financiële kaders zoals opgenomen in het vastgestelde beleidsplan civiele kunstwerken 2023- 2027.

Openbare verlichting

In de gemeente staan ruim 4.500 lichtmasten met armaturen. De gemeente wil haar openbare verlichting op een duurzame en maatschappelijk verantwoorde wijze beheren en onderhouden. We verlichten alleen daar waar het moet zonder dat de verkeersveiligheid in gevaar komt.

Beleidskader

Onderliggend document geeft invulling aan het beleidskader:

- Het geactualiseerde Beleidsplan Openbaar verlichting 2024–2028.

Activiteiten 2025

Op basis van het geactualiseerde 'Beleidsplan Openbare verlichting' is het uitvoeringsprogramma voor 2025 en verder bepaald. De volgorde van werken wordt bepaald door leeftijd van de lichtmasten en armaturen. Daarnaast worden vervangingen van armaturen bepaald door uitfasering van verouderde lichtbronnen die door recente Europese voorschriften, na einde levensduur niet meer leverbaar zijn. Nieuwe armaturen zijn energie zuinige LED armaturen. De vervangingsstrategie uit het plan leidt ertoe dat we in het jaar 2032 het geheel aan lichtmasten hebben voorzien van LED-armaturen.

Financiering en kosten

Het onderhouds- en vervangingsprogramma Openbare Verlichting wordt uitgevoerd

binnen de daarvoor gestelde financiële kaders zoals opgenomen in het beheer- en beleidsplan en overgenomen in de begroting.

Riolering

De kapitaalgoederen die onder riolering vallen hebben allen tot doel een bijdrage te leveren aan een doelmatige inzameling en transport van afval- en regenwater dat binnen de gemeente wordt geproduceerd. Ook dient het riool zo min mogelijk overlast voor de omgeving te veroorzaken en ongewenste emissies naar oppervlaktewater, bodem en grondwater zoveel mogelijk te voorkomen.

Beleidskader

Onderliggend document geeft invulling aan het beleidskader:

- Plan Stedelijk Water 2023-2027 is d.d. 6 februari 2023 vastgesteld.

Activiteiten 2025

In het Plan Stedelijk Water 2023-2027 zijn de activiteiten met het onderhoud van kapitaalgoederen opgenomen. Het onderhoud bestaat uit:

- Preventief en curatief onderhoud van mechanische riolering;
- Onderhoud van vrijvervalriolering.

Met gemeenten en Waterschap van het samenwerkingsverband Waterportaal Zuidoost Brabant wordt een gezamenlijk pakket maatregelen getroffen onder de naam Kallisto. Hiermee voldoen we aan de Kaderrichtlijn Water (KRW).

Financiering en kosten

De werkzaamheden aan het rioleringssysteem worden budgetneutraal gefinancierd vanuit de inkomsten van de rioolheffing. Op basis van een kostendekkingsplan worden inkomsten en uitgaven in beeld gebracht en vangen we mee- en tegenvallers op in een daartoe gevormde voorziening.

Openbaar groen

Aan de hand van een beeldbestek wordt de gewenste kwaliteit van het groenonderhoud uitgevoerd.

Gewerkt wordt aan het behouden, versterken en optimaliseren van de gemeentelijke boomstructuren.

Beleidskaders

Onderliggende documenten geven invulling aan het beleidskader:

- Groenstructuurplan 2022;
- Bomenvisie de Toekomstboom 2017-2030;
- Uitwerkingsplan bomen 2019-2030.

Activiteiten 2025

Ergon bedrijven en de eigen buitendienst onderhouden het openbaar groen aan de hand van een beeldbestek waarin de gewenste kwaliteit is omschreven. Het voorgenomen onderhoud dient doorlopend te voldoen aan de gestelde kwaliteitsnormen. Hierop wordt steekproefsgewijs gecontroleerd en indien nodig wordt er ingegrepen en bijgesteld. Afgelopen jaar zijn onder andere de onderstaande werkzaamheden uitgevoerd;

- Snoeien van ca 2.000 bomen;
- Het verwijderen, afvoeren en herplanten van ca 60 bomen;
- Het herinrichten van diverse plantvakken;
- Reguliere onderhoudswerkzaamheden aan het groen zoals onkruid verwijderen, gazon maaien en snoeien van de hagen;
- Ecologisch maaien van een berm;
- Het maaien van de overige bermen en watergangen.

Financiering en kosten

De kosten voor het groenonderhoud, snoeiwerkzaamheden, onderhoud bermen en uitwerkingsplan bomen zijn opgenomen in reguliere budgetten van de begroting.

Bos en natuurterreinen

De 'Nota Bossen en Natuurterreinen 2024-2034' geeft uiting aan geïntegreerd bosbeheer, waarbij de functies natuur, recreatie en houtproductie moeten leiden tot een gevarieerder beeld. Geïntegreerd bosbeheer gaat zo veel mogelijk uit van natuurlijke processen, waarbij bijvoorbeeld grootschalige ingrepen zoals kaalkap en herplant worden vermeden.

Beleidskader

Onderliggend document geeft invulling aan het beleidskader:

- Nota Bossen en Natuurterreinen 2024 – 2034.

Activiteiten 2025

Aan de hand van het op te stellen werkplan worden de nodige beheer- en onderhoudsmaatregelen uitgevoerd. Het 'Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL)' is toegekend. Jaarlijks wordt er voor de SNL subsidie een werkplan gemaakt waarin de werkzaamheden worden omschreven die in 2025 worden uitgevoerd. Daarnaast worden er herstelmaatregelen uitgevoerd in het Natura 2000-gebied 'Het Meervan' te Heeze. Deze maatregelen zijn bij de aanvraag van de subsidie vastgelegd in een projectplan over de periode 2024-2026.

De onderstaande werkzaamheden zijn uitgevoerd in onze bossen

- Snoeien van de bomen en beplantingen aan het Bels Lijntje;
- We zijn bij het Meervan geweest met terreinbeheerders van aangelegen terreinen om de verschillen in beheer in beeld te brengen en indien nodig hierop samen af te stemmen;
- Op de heide is drie keer een kudde schapen ingezet om de vergrassing tegen te gaan;
- We hebben een voormalig wildakker in gebruik als een extensief akker, deze is ingezaaid met boekweit;
- Er is houtopslag verwijderd in de vorm van berken, ongewenste dennen, Amerikaanse eiken en Amerikaanse vogelkers;
- Monitoring van de flora en fauna;
- Boomveiligheidscontrole uitgevoerd van bomen langs wandelpaden.

Financiering en kosten

Een deel van de kosten van onderhoud van bos en natuurterreinen zijn opgenomen in

de reguliere budgetten van de begroting. Verder is het streven van de gemeente er op gericht op een kostendekkend beheer op basis van de jaarlijkse SNL subsidie. Herstelmaatregelen worden betaald uit een beschikbaar gesteld provinciale PAS subsidie (Programma Aanpak Stikstof). Voor de periode in deze begroting dat nog geen subsidie is toegezegd, is een risico opgenomen in het overzicht van geïnventariseerde risico en nemen we het risico mee ter bepaling van de toereikendheid van het weerstandsvermogen.

Speelterreinen

In samenspraak met de buurtbewoners wil de gemeente veilige speelplekken creëren en behouden.

Beleidskader

Onderliggend document geeft invulling aan het beleidskader:

- Nota Spelen in Heeze-Leende.

Activiteiten 2025

Naast het twee keer per jaar inspecteren en de daaruit voortvloeiende herstel- of vervangingswerkzaamheden wordt het herstellen van de ondergronden gecontinueerd. Daarbij gaat het om het reinigen en/of aanvullen van het zand. Renovatie en onderhoud van speelplekken wordt steeds vaker in overleg met omwonenden opgepakt. Het betrekken van burgers bij zaken die spelen in hun directe leefomgeving is een ontwikkeling die omarmd wordt. In 2025 zijn de onderstaande werkzaamheden uitgevoerd:

- Samen met inwoners en het sociaal domein de speelvoorziening vervangen aan de Pomperichans;
- Vernieuwen van diverse valondergronden;

Financiering en kosten

De onderhoudskosten van de speelplekken zijn opgenomen in de reguliere budgetten van de begroting.

Gemeentelijke gebouwen

De gemeente bezit en beheert gemeentelijke gebouwen voor een aantal verschillende functies. Het gemeentehuis en de gemeentewerf zijn werklocaties. De Pompenmaker en de gymzalen zijn er voor bewegingsonderwijs en de breedtesport. De dorpshuizen faciliteren ontmoetingen in de breedste zin. De gemeente wil deze gemeentelijke panden en objecten in de vastgestelde staat van onderhoud brengen en houden, binnen de financiële kaders.

Beleidskader

Meerjarige onderhoudsplannen en bijbehorend investeringsschema.

Activiteiten 2025

In 2024 zijn wij gestart met de voorbereidingen van de verduurzaming van 3 gemeentelijke gebouwen. Het gaat om de gemeentewerf/brandweerkazerne, brandweerkazerne Leende en gymzaal Leenderstrip. De betreffende investeringskosten zijn opgenomen in de begroting voor 2026. Het duurzaam meerjarig onderhoud hebben we herijkt in 2025 (afgekort DMJOP). Het geactualiseerde Beleids- en beheerplan gemeentelijke gebouwen en overig gemeentelijk vastgoed wordt in 2026 voor vaststelling voorgelegd aan het college en de gemeenteraad.

In juni 2025 hebben we de nieuwe gymzaal Weibossen in gebruik genomen. De twee oude gymzalen hebben we aan de breedtesport onttrokken. Beide gymzalen zijn momenteel voor instandhoudingsbeheer opgenomen in de meerjaren onderhoudsplanning. Aan het einde van 2025 zijn twee nieuwe panden door de gemeente aangekocht. De woning met winkelpand aan Jan Deckersstraat 16 - 18 en dorps huis 't Perron. Dit betekent een aanzienlijke vergroting van het areaal gemeentelijk vastgoed. Beheer en onderhoud wordt meegenomen in het nieuwe beheer- en beleidsplan gebouwen.

Financiën

Voor de financiering van de onderhoudsmaatregelen uit het DMJOP is de 'voorziening gemeentelijke accommodaties' ingericht. Het doel van de voorziening is om de fluctuerende kosten door de jaren heen te egaliseren en jaarlijks een vaste storting in de begroting op te nemen. Voor dagelijks en contractonderhoud zijn bedragen in de exploitatiebegroting opgenomen.

Paragraaf financiering

Algemeen

De belangrijkste taak van de treasuryfunctie is te zorgen voor voldoende financiële middelen om de gemeentelijke taken naar behoren uit te kunnen voeren. Daarbij worden de kosten zo laag mogelijk gehouden en risico's beperkt.

De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) vormt de basis voor het uitvoeren van de treasuryfunctie.

Het wettelijk kader is verder uitgewerkt in het treasurystatuut. Hierin staan de doelstellingen, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en de administratieve organisatie rond het beheer van de liquiditeiten van de gemeente op korte en lange termijn.

Renteontwikkelingen

De rentetarieven zijn gestegen en daar was in de begroting 2025 rekening mee gehouden, namelijk 4% voor leningen voor nieuwe investeringen. De rente op de kapitaalmarkten in 2025 was lager, afgerond 3,0%.

De ontwikkelingen rond het rentebeleid houden we scherp in de gaten, omdat de hoogte van de rente mede bepaalt of we kortlopend of langlopend geld aantrekken, wanneer het aantrekken van geld noodzakelijk is voor de financiering van investeringen.

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren betekent dat een gemeenten haar overtollige middelen belegt in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Voor het betalingsverkeer blijven gemeenten aangewezen op het bankwezen. Daarom is schatkistbankieren beperkt tot schatkistbeleggen.

Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden. De schatkist biedt geen leen- of roodstandfaciliteit aan. Het drempelbedrag was in 2025 : € 1.037.440 en afkomen vindt automatisch plaats als we boven de drempel uitkomen. In 2025 zijn we steeds onder het drempelbedrag gebleven en zijn geen middelen belegd bij de schatkist van het ministerie van Financiën.

Kasgeldlimiet

Ter beperking van de renterisico's op kortlopende schulden dienen gemeenten te voldoen aan de kasgeldlimiet zoals vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden. Kortlopende schulden mogen daarbij niet meer bedragen dan 8,5% van het totale begrotingstotaal. Op basis van het begrotingstotaal van de primitieve begroting 2025, na verwerking van de amendementen (totaal lasten 2025 exclusief dotaties aan reserves) van € 51.977.000, komt de kasgeldlimiet voor 2025 uit op € 4.418.000.

Tabel 7.0 Kasgeldlimiet

Bedragen x €1.000

Kasgeldlimiet 2025		4.418
Gemiddelde netto vlottende schuld		Ruimte onder kasgeldlimiet
1e kwartaal	7.765	-3.347
2e kwartaal	-4.926	9.344
3e kwartaal	-11.142	15.560
4e kwartaal	-9.225	13.643

In het 1e kwartaal van 2025 is de kasgeldlimiet overschreden, maar is voldaan aan de voorwaarden uit de wet Fido. De wet Fido bepaalt dat de kasgeldlimiet niet langer dan drie kwartalen achter elkaar worden overschreden. Dat was in 2025 niet het geval.

Als er een risico is dat de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden, langer dan 3 kwartalen, zal de gemeente nieuwe langlopende leningen moeten aantrekken om dit te voorkomen.

Renterisiconorm

Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moet worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten. De leningenportefeuille moet gelijkmatig over de jaren vervallen.

De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Voor 2025 is het maximumbedrag, groot: € 10.374.400.

In de volgende tabel wordt de prognose van het renterisico vergeleken met de renterisiconorm. Behalve naar de kasgeldlimiet en de renterisiconorm wordt ook gekeken naar de omvang van de rentedruk van de schulden van de gemeente door dit uit te drukken in de netto schuldquote.

Conform wettelijke regeling van het BBV is een toelichting op deze netto schuldquote opgenomen in de Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

Tabel 7.1 Renterisiconorm

Bedragen x €1.000

	Rekening 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025	Rekening 2025
Renteherzieningen	-	-	-	-
Aflossingen	1.475	1.180	1.180	1.180
Renterisico	1.475	1.180	1.180	1.180
Begrotingstotaal (totaal lasten)	55.598	51.977	54.279	54.520
Percentage regeling	0,2	0,2	0,2	0,2
Renterisiconorm	11.120	10.395	10.856	10.904
Ruimte onder renterisiconorm	9.645	9.215	9.675	9.724
Overschrijding renterisiconorm	-	-	-	-

Bij het beheren van de langlopende schulden moet de gemeente rekening houden met de renterisiconorm. Deze norm is bedoeld om het risico van hoge rente in de toekomst te beperken door de aflossingen en renteherzieningen goed over de jaren te verdelen. Het is belangrijk te voorkomen dat er in één jaar te veel aflossingen en renteherzieningen op langlopende leningen plaatsvinden. Het renterisicobedrag wordt volgens de Wet Fido berekend door de renteherzieningen en aflossingen bij elkaar op te tellen. Dit bedrag mag niet hoger zijn dan 20% van de begroting. We zijn in 2025 ruim onder de renterisiconorm gebleven.

Renteberekening

Rente is een onderdeel van de kostprijs van een product. Vandaar dat rentelasten toegerekend worden aan producten. Bij investeringen worden rentelasten toegerekend vanaf het moment van ingebruikname.

In het volgende overzicht geven wij inzicht in de rentelasten over 2025 en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden (exploitatie) wordt toegerekend.

Tabel 7.2 Renteresultaat

Bedragen x €1.000

	Rekening 2025	
Externe rentelasten over de korte en lange financiering		832
Externe rentebaten	-	294
Totaal door te berekenen externe rente		538
Rente toe te rekenen aan facilitairend grondbeleid	-	
Rente projectfinanciering toe te rekenen aan betreffende taakveld	-	236
Rentebaten van doorverstrekte leningen indien daar projectfinanciering voor is aangetrokken	+	87
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		389
Rente over eigen vermogen	+	
Rente over voorzieningen	+	
Aan taakvelden toe te rekenen rente (1,160%)		389
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag: 1,131%)	-	342
Renteresultaat op het taakveld treasury	-	-47

Omslagrente

De omslagrente voor 2025 is in de primitieve begroting bepaald op 1,5%. Omdat de werkelijke rente meer dan 25% afweek, is de rente via nacalculatie toegerekend aan de taakvelden. De gerealiseerde omslagrente komt hierdoor uit op 1,132%. Deze afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door renteopbrengsten uit het schatkistbankieren die niet opgenomen zijn in de primitieve begroting 2025.

Renteresultaat

Het nadelig renteresultaat van € 47.000 wordt verklaard doordat over de boekwaarde van de deelnemingen geen rente kan worden toegerekend aan een ander thema of taakveld. Deze rente blijft daarom onder taakveld Treasury en maakt onderdeel uit van het totale renteresultaat.

We berekenen over de reserves en voorzieningen geen rente.

Er is in het verleden projectfinanciering aangetrokken voor:

- Leningen die zijn door verstrekt aan Wocom (woningcoöperatie);
- Leningen die zijn door verstrekt aan Stichting HSL-net (glasvezelnetwerk);
- Centrumplan Leende.

EMU-saldo

Voor landen die deelnemen aan de Europese Monetaire Unie (EMU) gelden Europese begrotingsvoorschriften waaronder de zogenaamde EMU-normen. De EMU-normen stellen limieten aan de overheidsschuld van een land. De jaarlijkse groei van de netto overheidsschuld, ook wel het financieringstekort of EMU-saldo genaamd, mag in een jaar niet meer bedragen dan 3% van de omvang van de economie (bruto binnenlands product).

Ook gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen vallen onder de Nederlandse overheid. De schulden van de gemeenten en de jaarlijkse groei van deze schulden tellen mee in de EMU-schuld en het EMU-saldo van de Nederlandse overheid.

Het EMU- saldo wordt niet berekend op basis van baten en lasten, maar op basis van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis in een bepaald jaar. Anders dan in het stelsel van baten en lasten drukken investeringsuitgaven en aan- en verkopen in het jaar waarin de transactie wordt gedaan volledig op het EMU-saldo. Er wordt geen rekening gehouden met afschrijvingen, noch met toevoegingen aan reserves en voorzieningen.

Decentrale overheden moeten het EMU-saldo berekenen, zodat op macroniveau het EMU-saldo voor Nederland kan worden bepaald. Ons EMU-saldo voor de begroting 2025-2028 is in het volgende overzicht berekend.

Tabel 7.3 EMU-saldo

Bedragen x €1.000

		Begroting 2025	Rekening 2025
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	+	-555	478
Mutatie (im)materiële vaste activa	-	938	3.217
Mutatie voorzieningen	+	-2.060	1.146
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	-116	399
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	0	0
Berekend EMU-saldo		-3.437	-1.992

In de jaarrekening 2025 bedraagt het exploitatiesaldo vóór mutaties reserves, het resultaat, voor bestemming € 478.000 positief (na bestemming: € 734.000 positief). Dit betekent dat de reguliere baten en lasten over het verslagjaar in evenwicht zijn en dat de gemeente financieel sluitend heeft geopereerd.

Naast het exploitatiesaldo wordt in de jaarrekening ook het *EMU-saldo* gepresenteerd. Dit saldo wordt door het Rijk gebruikt om te beoordelen of de gezamenlijke decentrale overheden binnen de nationale EMU-norm blijven. Voor 2025 komt het EMU-saldo van onze gemeente uit op € 1.992.000 negatief.

Het is belangrijk te benadrukken dat een *negatief EMU-saldo* **niet** hetzelfde betekent als een tekort in de exploitatie. EMU-saldo wordt namelijk bepaald op kasbasis en wordt sterk beïnvloed door *balansmutaties* die geen directe invloed hebben op het begrotingsresultaat.

De belangrijkste factoren die in 2025 tot het negatieve EMU-saldo hebben geleid zijn:

- *Toename materiële vaste activa (investeringen): € 2.279.000*
- *Toename van voorzieningen: € 3.206.000*
- *Toename voorraden: € 515.000*

Volgens de EMU-systematiek leiden deze mutaties tot een hogere kasuitstroom, terwijl afschrijvingen en toevoegingen aan reserves niet worden meegenomen. Hierdoor ontstaat een verschil tussen het positieve exploitatiesaldo en het negatieve EMU-saldo.

Interpretatie

Het EMU-saldo van gemeente Heeze-Leende is negatief, wat betekent dat in EMU-termen de uitgaven groter zijn dan de inkomsten. Oorzaak hiervoor zijn investeringen uit 2025.

Het negatieve EMU-saldo over 2025 is daarmee vooral het gevolg van de *investeringsactiviteiten en benodigde versterking van voorzieningen*, en niet van een tekort in de exploitatie. Binnen de kaderstelling van het BBV vormt dit geen risico voor de structurele financiële positie van de gemeente. Het laat zien dat de gemeente investeert in kapitaalgoederen en haar voorzieningen op peil houdt.

Conclusie

Samenvattend kan worden gesteld dat:

- De exploitatie in 2025 financieel gezond was met een positief saldo van € 478.000 (voor mutaties reserves), € 734.000 (na mutaties reserves);
- Het EMU-tekort van € 1.992.000 vooral wordt verklaard door investeringen en balansmutaties;
- Het negatieve EMU-saldo is geen indicatie van financiële tekorten, maar een logisch gevolg van de investeringsopgave uit 2025.

Paragraaf bedrijfsvoering

Algemeen

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de sturing en beheersing van de gemeentelijke organisatie om de geplande beleidsdoelstellingen zo effectief als efficiënt mogelijk te realiseren via haar eigen bedrijfsprocessen.

Organisatieontwikkeling gemeente Heeze-Leende

Strategische koers

In 2023 zijn drie strategische bouwstenen vastgesteld ter voorbereiding op de toekomst van de organisatie. Het betreft:

- de bestuurlijke visie (vastgesteld door de raad in februari 2023);
- de omgevingsvisie (vastgesteld in juni 2023);
- de ambtelijke visie (vastgesteld in het najaar van 2023 binnen de organisatie).

De in de begroting 2025 opgenomen strategische personeelsplanning (SPP) heeft in de loop van 2025 een andere invulling gekregen.

De aanneming van motie M12 'Basis op orde' heeft hierin een heroriëntatie tot gevolg gehad. Daarbij is de prioriteit verschoven naar het versterken van de organisatorische basis, voordat nieuwe taken worden toegevoegd. De maatschappelijke opgaven uit de vastgestelde visies blijven richtinggevend, maar de uitvoering wordt afgestemd op de beschikbare organisatorische capaciteit.

Versterking Uitvoeringskracht

De strategische personeelsplanning (SPP) is in 2025 omgevormd tot het project 'Versterking Uitvoeringskracht'. De in het SPP-traject benoemde speerpunten zijn hierin meegenomen en vormen de basis voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie. In 2025 zijn reeds voorbereidende en eerste uitvoerende stappen gezet binnen dit traject. Deze waren gericht op het versterken van de uitvoeringskracht van de organisatie, het verminderen van werkdruk en het borgen van kwaliteit en continuïteit in de uitvoering. Daarmee is in 2025 verder invulling gegeven aan het versterken van de organisatorische basis als voorwaarde voor het duurzaam kunnen uitvoeren van maatschappelijke opgaven.

Voorbereiding verkiezingen

In 2025 is de organisatie gestart met de voorbereidingen op de gemeenteraadsverkiezingen. In dat kader is een staat van de gemeente opgesteld, waarin de resultaten van de afgelopen bestuursperiode en de stand van zaken per eind 2025 zijn samengebracht.

Personeel

Arbeidsmarktbenadering

De arbeidsmarkt blijft onder druk staan door aanhoudende krapte en een veranderende vraag naar personeel. Dit heeft ook in 2025 invloed gehad op de werving en selectie van medewerkers en de positionering van de organisatie als werkgever. In 2025 is daarom ingezet op het versterken van de arbeidsmarktbenadering. Onderdeel hiervan is het verbeteren van de zichtbaarheid van de organisatie en het aantrekkelijker presenteren van functies en teams richting potentiële kandidaten. Een concreet onderdeel hiervan is de ontwikkeling van een interactieve promotievideo in samenwerking met Intractive. In deze video maken (potentiële) medewerkers op een laagdrempelige manier kennis met de gemeente en haar organisatieonderdelen. Medewerkers vertellen over hun werkzaamheden, er worden interactieve elementen zoals quizvragen toegepast en de video sluit af met een verwijzing naar actuele vacatures. Hiermee wordt op een eigentijdse manier invulling gegeven aan employer branding en recruitmentcommunicatie.

Daarnaast is gewerkt aan het actualiseren van arbeidsvoorwaarden en regelingen, waaronder de woon-werkverkeerregeling, om beter aan te sluiten bij de huidige arbeidsmarkt en verwachtingen van (nieuwe) medewerkers.

Woon-werkverkeerregeling

In 2025 is een aangepaste regeling voor woon-werkverkeer ingevoerd. Waar voorheen uitsluitend gebruik kon worden gemaakt van fiscale uitruil via het Individueel Keuzebudget (IKB), is overgestapt op een directe reiskostenvergoeding op basis van gedeclareerde kilometers. De vergoeding vindt plaats tot het maximaal fiscaal onbelaste bedrag. Hiermee is de regeling vereenvoudigd en is de vergoeding beter in lijn gebracht met het daadwerkelijk gemaakte woon-werkverkeer.

Voormalig gemeentesecretaris

Door verschil van inzicht kwamen de gemeente Heeze-Leende en de voormalig gemeentesecretaris (zowel werkgever als werknemer) overeen dat de verdere samenwerking niet kon worden voortgezet. Voor de afwikkeling hiervan is in 2025 een verplichting opgenomen. Eind 2025 is een interim-manager aangesteld als waarnemend gemeentesecretaris, waarmee de continuïteit van de organisatie is gewaarborgd.

Tijdelijke inhuur

In 2025 is, mede als gevolg van arbeidsmarktkrapte en organisatorische druk, gebruikgemaakt van tijdelijke inhuur. Deze inzet was gericht op het waarborgen van de continuïteit van werkzaamheden en het opvangen van piekbelasting en vacatures. De inzet van externe capaciteit is gedurende het jaar gevolgd, waarbij steeds een afweging is gemaakt tussen tijdelijke inhuur en structurele invulling van functies binnen de eigen organisatie. In lijn met de ontwikkeling naar versterking van de uitvoeringskracht blijft het uitgangspunt dat externe inhuur aanvullend en tijdelijk van aard is.

In onderstaande tabel is een totaaloverzicht opgenomen van de salarissen en inhuur van tijdelijk personeel (exclusief de vergoedingen voor raadsleden). Tevens is aangegeven hoe de personele lasten zijn verdeeld over de programma's.

Integriteit

Integriteit is in 2025 organisatiebreed onder de aandacht gebracht via een combinatie van een digitale dilemmaoefening en fysieke sessies binnen teams. Medewerkers hebben gereflecteerd op integriteitscasussen en deze in groepsverband besproken. De deelname aan de digitale oefening was hoog. De fysieke sessies zijn in 2025 gestart en worden per organisatieonderdeel verder uitgerold.

Medewerkers onderzoek

Het periodieke medewerkers onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met de A2-organisaties. Na een aanbesteding is Effectory geselecteerd als uitvoerende partij. In afwijking van de oorspronkelijke planning is besloten het medewerkers onderzoek in januari 2026 uit te zetten, om aansluiting te houden bij de andere A2-organisaties en vergelijkbaarheid van resultaten te waarborgen met het onderzoek uit 2022.

Verzuim

Het gemiddelde ziekteverzuim bedroeg in 2025 6,12% (2023: 5,4%, 2024: 7,00%). Daarmee is sprake van een daling ten opzichte van 2024. De meldingsfrequentie kwam uit op 0,87 (2023: 0,37, 2024: 0,67) en ligt daarmee onder het branchegemiddelde van 0,96. Het gemiddelde verzuim in de sector openbaar bestuur bedroeg 5,37% (gemiddelde over Q1 tot en met Q3 2025). Per 1 januari 2026 telde de organisatie 115 medewerkers.

Uit analyse van de verzuimcijfers blijkt dat psychische aandoeningen een belangrijke oorzaak vormen van het verzuim. Het merendeel van dit verzuim is niet werk-gerelateerd. Tegelijkertijd is ook sprake van overige verzuimoorzaken die gezamenlijk een groter aandeel vormen in het totale verzuimbeeld.

In 2025 is ingezet op het versterken van de verzuimbegeleiding en de samenwerking tussen HR, leidinggevend en de arbodienst. Daarbij is sprake van een structurele opvolging van adviezen en een vaste overlegstructuur tussen betrokken partijen. Tegelijkertijd zijn aandachtspunten zichtbaar in de verdere samenhang tussen preventie- en verzuiminstrumenten binnen de organisatie.

Tabel 8.0 Salarissen en
inhuur

Bedragen x €1.000

Verdeling naar kostensoort		Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025	Verschil begroting- rekening
Salarissen		7.857	9.544	8.717	827
Inhuur		2.017	2.460	3.409	-949
Totaal		9.874	12.004	12.126	-122
Verdeling naar programma:					
1	Dienstverlening en bestuur	3.490	4.267	4.513	-246
2	Wonen, bedrijven en recreëren	4.048	4.890	4.844	46
3	Samen leven en participeren	2.336	2.847	2.769	78
Totaal		9.874	12.004	12.126	-122

Toelichting op salarissen en inhuur per programma

Programma 1

Het nadelig effect binnen programma 1 wordt grotendeels veroorzaakt door de lasten met betrekking tot verschil van inzicht met de voormalig gemeentesecretaris voor verdere verduidelijking, verwijs ik u naar de toelichting bij het onderdeel: "Voormalig Gemeentesecretaris".

Daartegenover staan een aantal voordelige resultaten. Deze worden voornamelijk verklaard doordat het incidentele budget voor de projectleider vakantieparken in 2025 niet volledig is benut, omdat een deel van de werkzaamheden betrekking heeft op 2026. Voor het resterende saldo is daarom een resultaatbestemming aangevraagd. Daarnaast zijn de BOA's twee maanden later gestart dan bij de bestuursrapportage was voorzien, wat heeft geleid tot lagere lasten in 2025.

Programma 2

Bij programma 2 Wonen, bedrijven en recreëren hebben we € 46.000 minder uitgegeven aan personeel en inhuur dan begroot. In de praktijk zijn niet alle functies ingevuld. Ook zijn de kosten voor extra vergoedingen bovenop het salaris (zoals tijdelijke toeslagen) lager uitgekomen dan geraamd.

Daarnaast konden uit nader onderzoek gedurende het jaar meer kosten voor ingehuurd personeel worden betaald uit de specifieke uitkering voor voorbereiding van woningbouwprojecten dan vooraf was ingeschat.

Programma 3

Het voordeel in programma 3 wordt met name veroorzaakt door vacatureruimte van sportconsulenten.

Organisatieontwikkeling A2 samenwerking

Sinds 2004 werken de gemeenten Cranendonck, Heeze-Leende en Valkenswaard samen op het gebied van bedrijfsvoering en het onderdeel Werk & Inkomen. Hiervoor is een samenwerkingsverband opgezet: de Gemeenschappelijke Regeling A2-samenwerking, kortweg GRSA2. De GRSA2 voert deze taken uit voor de 70.000 inwoners van de gemeenten Cranendonck, Heeze-Leende en Valkenswaard, als voor haar eigen interne organisatie. Deze paragraaf biedt inzicht in de ontwikkelingen omtrent bedrijfsvoering, gericht op het adequaat uitvoeren en het bieden van een kwalitatieve dienstverlening. Deze paragraaf geeft een toelichting op de onderdelen Bedrijfsvoering en Werk & Inkomen die belegd zijn bij de GRSA2.

Organisatieontwikkelingen GRSA2

In 2025 heeft de GRSA2 verdere stappen gezet in de professionalisering en toekomstbestendigheid van de organisatie. Het bestuur heeft voor 2025 vier harmonisatiethema's benoemd: E-HRM, budgetbeheer, arbeidsmarktstrategie en slimmer en efficiënter werken. Deze thema's zijn in 2025 nader uitgewerkt en vertaald naar concrete acties en verbetermaatregelen. Afronding staat gepland voor 2026.

De kwaliteit van de P&C-cyclus blijft een aandachtspunt voor de GRSA2. De gemeenteraden hebben zowel bij de begroting 2026 als de berap 2025 kritische zienswijzen ingediend. De accountant bevestigt in het rapport bij de jaarrekening 2025 het beeld dat de P&C-cyclus van de GRSA2 en het budgetbeheer verbeterd moeten worden. Het bestuur van de GRSA2 heeft opdracht gegeven om de aanbevelingen uit de managementletter 2025 van de GRSA2 uit te werken in een verbeterplan.

Personele ontwikkelingen GRSA2

Ook in 2025 bleef het invullen van specialistische functies uitdagend als gevolg van de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. Waar noodzakelijk is tijdelijk gebruikgemaakt van externe inhuur om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen.

In 2025 was de instroom van medewerkers groter dan de uitstroom. Het ziekteverzuim bleef onder het landelijk gemiddelde, mede dankzij preventieve maatregelen en gerichte aandacht voor werkdruk en vitaliteit. Daarnaast is geïnvesteerd in opleiding en ontwikkeling, van medewerkers.

Doorontwikkeling dienstverlening

In 2025 lag het accent op het versterken van de interne organisatie en het realiseren van financiële beheersing als randvoorwaarde voor verdere ontwikkeling van de dienstverlening. De GRSA2 heeft een start gemaakt met het sturen op budgetten en doelmatigheid.

In 2025 heeft de GRSA2 uitvoering gegeven aan het Ontwikkelplan GRSA2 2025. Dit plan vloeit voort uit de keuzes die zijn gemaakt bij de begrotingswijziging en uit de benoemde harmonisatievraagstukken. De samenwerking met de deelnemers vormde hierbij een belangrijke randvoorwaarde. In 2025 zijn nadere afspraken gemaakt en is gezamenlijk invulling gegeven aan de gekozen ontwikkelrichting. Daarbij is onderkend dat het succes van de ingezette verandering mede afhankelijk is van deze samenwerking en dat hier nog stappen in gezet kunnen worden.

Eind 2025 heeft de evaluatie van de GRSA2 plaatsgevonden, de uitkomsten zijn bestuurlijk gedeeld.

Informatieveiligheid en privacy

Gemeenten verwerken grote hoeveelheden (persoons)gegevens. Het is daarom essentieel dat informatie betrouwbaar, beschikbaar en beschermd blijft. Informatiebeveiliging en privacy blijven voor de gemeenten en de GRSA2 een kernonderdeel van professioneel en zorgvuldig werken.

Eind 2025 is het team formatief op sterkte gekomen. Hiermee is een basis gelegd om verder te bouwen aan de implementatie en borging van informatieveiligheid en privacy.

Daarnaast heeft de GRSA2 deelgenomen aan de gezamenlijke aanbesteding Cyberweerbaarheid, gericht op diensten die ondersteunen bij het verhogen van de digitale weerbaarheid en het voldoen aan nieuwe wet- en regelgeving, zoals de Cyberbeveiligingswet (Cbw) en BIO2 (NIS2).

Gemeenten leggen jaarlijks verantwoording af over informatiebeveiliging via ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). ENSIA is gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en omvat onder meer een externe IT-audit voor de domeinen DigiD en Suwinet.

Belastingen

De Waarderingskamer heeft de GRSA2 opnieuw de best mogelijke beoordeling toegekend voor alle drie de deelnemende gemeenten. Het percentage formele bezwaren op de OZB is ten opzichte van 2024 gedaald.

Gegevensbeheer Basisregistraties

In 2025 heeft de GRSA2 ingezet op het borgen van de kwaliteit en actualiteit van de basisregistraties onder andere door inzet van verbeterde datadistributie-systeem en versnelde inwinning/uitvoering van objectdata. Daarnaast is er een nieuwe kaartviewer geïmplementeerd en uitgedragen aan de gemeenten waarmee de gemeenten sneller en beter inzicht in de eigen geografische data hebben en daardoor beter kan sturen.

Informatie- en archiefbeheer

De GRSA2 heeft in 2025 het beleid en de meta-dataschema's geactualiseerd en een kwaliteitszorgsysteem ingevoerd. Daarnaast is gestart met de gefaseerde overbrenging van archiefstukken naar het e-depot. De resterende activiteiten lopen volgens planning door in 2026

I&A- visie / ontwikkelingen

In 2025 zijn eerste stappen gezet in de uitvoering van het bijbehorende projectenportfolio op thema's zoals dienstverlening, informatievoorziening, digitale veiligheid en de ICT-werkomgeving. De verdere uitwerking van de I&A-visie en ontwikkelingen zoals AI en data-gedreven werken zijn nader uitgewerkt en worden gedurende 2026 behandeld.

Werk & Inkomen

De werkzaamheden van de afdeling Werk & Inkomen volgden in 2025 de landelijke ontwikkelingen en de opgaven van de drie deelnemers. De aanbesteding van re-integratie- en participatietrajecten is afgerond, waardoor een actueel en passend ondersteuningsaanbod beschikbaar is gekomen. Daarnaast is het project *Klant in Beeld* gerealiseerd, waarmee inwoners uniform in beeld zijn gebracht en actuele informatie beschikbaar is via het W&I-datawarehouse.

In 2025 hebben de organisaties ingestemd met een breed minimabeleid. De GRSA2 heeft hiervoor een uitvoeringsplan opgesteld, gericht op een zo uniform en geharmoniseerd mogelijke uitvoering.

Daarnaast heeft de GRSA2 gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe uitvoeringsvisie, gebaseerd op vertrouwen, gelijkwaardigheid en de kernwaarden van de wet. De mensgerichte aanpak is verder versterkt door professionalisering van klantmanagers en door het structureel inbedden van casuïstiek overleggen binnen de W&I-(sub)teams en het kernteamoverleg. Hiermee is de integraliteit en samenwerking binnen Werk & Inkomen verder verbeterd.

Ook in 2025 heeft het team Werk & Inkomen uitvoering gegeven aan tijdelijke regelingen, zoals het leefgeld voor Oekraïense vluchtelingen en ondersteuning van gedupeerden van de kinderopvangtoeslagaffaire.

Tot slot zijn in 2025 de voorbereidingen gestart voor de invoering van de Participatiewet in Balans (spoor 1), waarmee de basis is gelegd voor een tijdige en zorgvuldige implementatie van de nieuwe wettelijke kaders.

Nadere toelichting financiële rechtmatigheid

Met ingang van het jaar 2023 is de gemeente Heeze-Leende verplicht om zelf een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen. Hiermee legt het College zelfstandig verantwoording af in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

De raad heeft een verantwoordingsgrens vastgesteld waarboven de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens is vastgesteld op 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op €1.098.000. De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld volgens de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en de financiële- en controleverordeningen van onze gemeente. Daarnaast geldt het Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) beleid als toetsingskader voor de rechtmatigheidsverantwoording. Tevens heeft het college van burgemeester en wethouders ook beschreven welke actie zij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 3.258.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 1.090.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 2.243.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken. Per saldo resteert een onrechtmatigheid van € 1.014.000. Per saldo is dit lager dan de daarvoor gestelde grens van € 1.090.000.

De raad heeft met het College afgesproken dat onrechtmatigheden vanaf € 109.000 (rapportagegrens) in de paragraaf bedrijfsvoering worden toegelicht. Deze toelichting gaat in op de bevindingen van het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium heeft betrekking op de grenzen van de baten en lasten in de door het bestuur geautoriseerde begroting. Het gaat hierbij tevens om de investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand komen.

De uitwerking van het begrotingscriterium in de rechtmatigheidsverantwoording volgt uit de financiële verordening artikel 12. Daarnaast is in 2025 de kadernota rechtmatigheid aangepast met een nadere uitwerking rondom het thema begrotingscriterium. Daarbij wordt het volgende schema gehanteerd:

In de rechtmatigheidsverantwoording worden de volgende afwijkingen verantwoord

Geconstateerde rechtmatigheidsafwijkingen (bedragen x € 1.000)	Gesaldeerde onrecht-matige afwijking	Passend binnen vastgesteld beleid	Saldo toe te lichten onrecht-matigheden
Begrotingscriterium			
1 Overschrijdingen lasten programma's	1.148	625	523
1.1 Dienstverlening en bestuur	866	553	313
1.2 Wonen, bedrijven en recreëren	282	72	210
1.3 Samen leven en participeren	0	0	0
2 Overschrijdingen investeringsbudgetten (kredieten)	223	0	223
3.1 Dienstverlening en bestuur	0	0	0
3.2 Wonen, bedrijven en recreëren	223	0	223
3.3 Samen leven en participeren	0	0	0
3 Nog niet door de raad geautoriseerde reservemutaties (via melding, wijziging of vaststelling van verantwoording)	447	447	0
3.1 Dienstverlening en bestuur	114	114	0
3.2 Wonen, bedrijven en recreëren	334	334	0
3.3 Samen leven en participeren	0	0	0
4 Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling et cetera).	1.171	1.171	0
4.1 Dienstverlening en bestuur	0	0	0
4.2 Wonen, bedrijven en recreëren	941	941	0
4.3 Samen leven en participeren	230	230	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	2.990	2.243	746

Voorwaardencriterium			
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	268	0	268
Overig: geen bevindingen	0	0	0
Totaal onrechtmatigheden voorwaardencriterium	268	0	268

Misbruik en oneigenlijk gebruikcriterium			
Geen bevindingen	0	0	0
Totaal onrechtmatigheden misbruik en oneigenlijk gebruik	0	0	0
Totaal van onrechtmatigheden	3.258	2.243	1.014

Overschrijding op de lasten

Uitgangspunt is dat iedere overschrijding qua lasten en investeringen van de begroting (ofwel gevoteerd kredietbedrag) als onrechtmatig wordt beschouwd. De gesaldeerde onrechtmatige afwijking bedraagt ruim € 3,2 miljoen. Daarvan is € 2,2 miljoen acceptabel. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

- Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
- Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
- De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

d. Overschrijdingen zijn veroorzaakt door zaken die niet konden zijn meegenomen in tussentijdse rapportages, doordat de informatie te laat is binnengekomen.

Onderschrijdingen van de lasten ten opzichte van de begroting na wijzigingen en afwijkingen op de baten zijn niet onrechtmatig, mits deze tijdig zijn gemeld. Onder tijdig melden wordt volstaan:

a. Dat afwijkingen worden gemeld middels de tussentijdse rapportages, raadsinformatienota's en/of door actieve informatievoorziening college in de raadsvergaderingen.

b. Afwijkingen die niet eerder zijn gemeld, worden toegelicht in de jaarrekening. Het melden bij de jaarrekening van het betreffende jaar wordt gezien als tijdig.

In de onderstaande tabel zijn de overschrijdingen van de lasten uitgesplitst, die niet als acceptabel zijn geoormerkt:

Bedragen x € 1.000

Product/omschrijving	Afwijking lasten
Overhead	
De overschrijdingen hebben betrekking op thema 1.6 Overhead en zijn toegelicht onder analyse afwijkingen programma 1. Het betreffen een aantal relatief kleine afwijkingen op het gebied van organisatieontwikkeling, bedrijfsvoering GRSA2, accountantscontrole, dotatie vervroegde uittreding en personeel.	313
Economische zaken en recreatie en toerisme	
De overschrijdingen hebben betrekking op thema's 2.7 en 2.8 en zijn toegelicht onder analyse afwijkingen programma 2. De overschrijding van de lasten hebben betrekking op de voormalige Rafaelschool en kosten door uitbreiding van het aantal beheerde gebouwen voor de nutsvoorzieningen. Om aan de inboet- en zorgplicht voor bomen te kunnen voldoen hebben we als gevolg van de droogte en hoge grondwaterstanden extra kosten gemaakt, met name voor de vervanging van een groot aantal dode bomen. Ten slotte zien we een overschrijding op de personele lasten	210
Overschrijding lasten	523

In de bovengenoemde opstelling zijn alleen de overschrijdingen van de lasten opgenomen, die boven de rapportagegrens uitkomen van € 109.000.

Daarnaast melden we dat er afwijkingen zijn die niet tot een onrechtmatigheid hebben geleid, maar die wel aandacht vragen. Het betreft:

- Afwijkingen van lasten die onder de grens van € 109.000 blijven.
- Overschrijding van baten, onderschrijding van lasten en investeringen die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid, in totaal ad € 1.171.000

Deze zijn gemeld in de jaarrekening, waardoor deze tijdig aan de raad zijn gemeld. Zodoende zijn deze niet meegenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Gezien de aard van afwijkingen is het aan te bevelen om dergelijke afwijkingen in een eerder stadium dan het tijdstip van de jaarrekening gemeld dienen te worden. Uitzondering hierop zijn mutaties die na de slotwijziging plaatsvinden, zoals de decembercirculaire en een extra dotatie aan de pensioenvoorziening.

In de volgende paragraaf worden maatregelen benoemd om het proces ten aanzien van: overschrijdingen in de lasten, niet door de raad geautoriseerde reservemutaties, overschrijding van baten, onderschrijding van lasten en investeringen die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid, te verbeteren.

Maatregelen baten en lasten

Om de afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde en geautoriseerde begroting te beperken, kennen we gedurende het jaar verschillende momenten waarop de uitputting van de beschikbare budgetten kan worden gemonitord en geanalyseerd. Afgelopen jaar zijn er een groot aantal verbeterlagen daaromtrent doorgevoerd. Er zijn verschillende tussentijdse rapportages geweest. Daarnaast hebben we de slotwijziging anders ingestoken, waardoor de kans op onrechtmatigheden fors wordt verminderd. De budgethoudergesprekken zijn tevens onderdeel van de bedrijfsvoering.

In de financiële verordening 2025 kunnen er gedurende het verslagjaar meerdere tussentijdse rapportages aan de raad worden aangeboden. Daarnaast is er een bepaling opgenomen, waarbij het college aan het einde van het boekjaar een slotwijziging aan kan bieden aan de raad. Met deze slotwijziging verwerkt het college de laatste begrotingswijzigingen boven de € 25.000, welke zich na de tussenrapportage hebben voorgedaan. In 2025 is de systematiek van budgethoudergesprekken, tussenstand begroting Raad en het naleven van tussentijdse rapportages verbeterd. Hierdoor is de kans op begrotingsonrechtmatigheden in de toekomst kleiner. Eind 2025 is het budgethouderschap verder opgepakt. Hierdoor wordt budgetverantwoordelijkheid en -eigenaarschap in de toekomst verder geprofessionaliseerd.

Bedragen x € 1.000

Overschrijding kredieten

Kredieten/omschrijving	Afwijking
Oostrikkerdijk/Voordenw/Annastr 2021	223
Voor deze investering is een oorspronkelijk krediet verstrekt van € 630.000. De overschrijding is per ultimo 2025 € 223.000. Momenteel zijn we nog in onderhandeling met de aannemer omtrent de afwikkeling.	

Maatregelen kredieten

Vanaf de jaarrekening 2024 is er een duidelijk kredieten overzicht gepresenteerd met besluitvorming, gevoteerd krediet, gerealiseerde bedragen en restant krediet. Daarnaast is inzichtelijk welke kredieten worden afgesloten en wat de openstaande kredieten zijn.

Het up to date overzicht van de kredieten is onderdeel van de tussentijdse rapportage, zodat we de nieuwe kapitaallasten in de tussentijdse rapportage kunnen verwerken en we beter kunnen anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. Hierdoor kan het college de raad tijdig informeren en mogelijke wijzigingen op kredieten laten besluiten.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Deze eisen zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. Specifieke aandacht gaat daarbij uit naar de naleving van de aanbestedingswet en aanbesteding- en inkoopbeleid. Op basis van de spendanalyse 2025 en de bijbehorende inkoopdossiers zijn we tot een afweging gekomen ten aanzien van rechtmatigheid, waarbij de Europese aanbestedingsdrempel als criterium is genomen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Bedrag in €	Toelichting
1. Verhelpen van storingen	54	Voor een leverancier voor het verhelpen van storingen voor reparaties, huisaansluitingen en het reinigen en inspecteren van vrijvalriolering is de totale uitgave over de afgelopen 4 jaar € 337.029 Er is sprake van een 1 op 1 gunning, terwijl de grens van Europese aanbesteding is overschreden. In 2025 bedroeg de uitgave € 53.650 Medio 2025 is een nieuw contract aanbesteed, waardoor de inkoop van het oplossen van rioolverstoppingen rechtmatig plaatsvindt
2. Verlichtingswerkzaamheden	46	Voor verlichtingswerkzaamheden is geen (raam)overeenkomst afgesloten. Via offerteaanvragen komen opdrachten tot stand. De totale spend over 4 jaar is boven de Europese aanbestedingsgrens, namelijk € 374.574. In 2025 bedroeg de uitgave € 46.428. In 2026 is een start gemaakt met het aangaan van raamovereenkomsten.
3. Advies en ingenieursbureau	64	Voor advies en ingenieursbureau (ontwerp en planvoorbereiding) op het gebied van infrastructuur is er geen overeenkomst afgesloten en is er enkelvoudig aanbesteed. De spend over 4 jaar is boven de Europese aanbestedingsgrens, namelijk € 223.792. In 2025 bedroeg de uitgave € 63.789.
4. Onderhoud verlichting	104	Onderhoud verlichting is meervoudig onderhands aanbesteed. De spend over 4 jaar is boven de Europese aanbestedingsgrens, namelijk € 461.660. In 2025 gaat het om een waarde van € 103.848. Aanbesteding van het nieuwe contract (inclusief verledning opdracht t.b.v. klimaatakkoord 2030) duurde wat langer dan gepland. Inmiddels is er begin 2026 een nieuw contract afgesloten als gevolg van een gelopen Europees aanbestedingsproces.
Totale overschrijding	268	Voorwaardencriterium

Aandachtspunten rondom aanbestedingen in relatie tot rechtmatigheid

Voor inkopen en aanbestedingstrajecten wordt gebruik gemaakt van Bizob, Deze organisatie draagt zorg voor het toepassen van de juiste wijze van contracteren en procedures. Daarnaast is een deel van de bedrijfsvoering ondergebracht bij A2-Samenwerking en valt de inkoop en aanbesteding van Financiën, Control, P&O, Communicatie, Juridische Zaken, Informatiemanagement en Inkoop binnen deze gemeenschappelijke regeling.

Binnen de organisatie komt het voor dat bij bepaalde aanbestedingen aanvankelijk wordt uitgegaan van een opdrachtwaarde onder de Europese drempel. Hierdoor wordt geen gebruik gemaakt van inkooppartner BIZOB. In de praktijk blijkt echter dat de uiteindelijke opdrachtwaarde soms zodanig toeneemt dat de drempel alsnog (bijna) wordt overschreden, wat in enkele gevallen leidt tot onrechtmatigheden.

Om deze risico's te beperken is het volgen van het inkoopbeleid en de voorgeschreven aanbestedingsprocedure essentieel om onrechtmatigheden te voorkomen. Een juiste procedurekeuze begint met het opstellen van een doordachte inkoopstrategie, waarin opdrachtwaarde, marktbenadering en risico's zorgvuldig worden afgewogen. Afwijken van deze werkwijze vergroot de kans op procedurefouten en daarmee op onrechtmatige bestedingen. Door tijdige betrokkenheid, het volgen van het inkoopbeleid en waar mogelijk samen te werken met inkooppartner BIZOB, wordt niet alleen rechtmatigheid geborgd, maar ook transparantie en gelijkheid richting de markt gewaarborgd.

Daarnaast is een zorgvuldige opvolging van Europese aanbestedingen van groot belang. De naleving van de aanbestedingsregels vormt een essentieel onderdeel van rechtmatig handelen. Tegelijkertijd wordt in uitzonderlijke situaties soms afgeweken van de formele procedures om de continuïteit van de bedrijfsvoering te waarborgen en de uitvoerbaarheid binnen de organisatie beheersbaar te houden. Deze keuzes worden met grote zorgvuldigheid afgewogen en vragen om transparantie, waarbij zowel rechtmatigheid als doelmatigheid in balans moeten blijven. In dit kader is blijvende aandacht nodig voor bewustwording, interne advisering en tijdige betrokkenheid van inkoopadviseurs, om inkooptrajecten rechtmatig en werkbaar vorm te geven.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium).

Onder misbruik wordt verstaan:

Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik van overheidsgelden wordt geregeld aangeduid met het plegen van fraude om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Misbruik van overheidsregelingen moet echter wel duidelijk worden onderscheiden van fraude waarbij veelal één of meerdere medewerkers van de organisatie betrokken zijn.

Bij misbruik is altijd sprake van het onrechtmatig gebruiken van een regeling/faciliteit die de overheid biedt. Bij het bestrijden van misbruik passen beheersmaatregelen zoals misbruikpreventie, handhaving, misbruik en fraudeopsporing en sancties.

Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan:

Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan. De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassen en actualisering wet- en regelgeving.

Misbruik is onrechtmatig, oneigenlijk gebruik niet. Bij misbruik is wet- en regelgeving niet nageleefd, bij oneigenlijk gebruik is de wet- en regelgeving naar de letter wel nageleefd, maar is afgeweken van de doelstelling van een overheidsregeling.

Het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium heeft voornamelijk betrekking op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van subsidies en uitkeringen en gemeentelijke eigendommen en dan bij financiële beheer handelingen. De commissie BBV adviseert een overkoepelend beleidsstuk M&O te maken. Deze bevat naast de filosofie, algemene uitgangspunten en risicoanalyse ook maatregelen ter voorkoming en afdoening.

Controle omtrent M&O is impliciet uitgevoerd. Daaruit is over 2025 geen misbruik en oneigenlijk gebruik geconstateerd.

Proces controle Audit en Control Inkoop Afgelopen jaar heeft het team audit en controle een aantal processen nader gecontroleerd, het betreft:

1. Inkoop, aanbesteding, betaling en autorisaties
2. Spendanalyse
3. Subsidieverstrekingen
4. Investerings en aanbestedingen
5. 4-ogen
6. Personeel en inhuur (personeel, overige inhuur, inhuur via Yacht)
7. A&C huren en pachten
8. Omgevingsvergunningen

Uit de bevindingen blijken geen onrechtmatigheden, behoudens hetgeen gemeld is onder het voorwaarden criterium. De aanbevelingen worden opgepakt voor toekomstige procesverbeteringen.

Paragraaf verbonden partijen

Algemeen

De gemeente Heeze-Leende heeft bestuurlijke en financiële belangen in een aantal verbonden partijen, die beleid ontwikkelen en of beleid uitvoeren voor de gemeente. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als financieel belang heeft. Een verbonden partij is één van de drie mogelijkheden waarmee de gemeente haar taken uitvoert (of laat uitvoeren) om haar doelstellingen te realiseren: door een eigen dienst, door een commerciële partij of door een verbonden partij. Een verbonden partij kan onder andere zijn een deelneming in een vennootschap, een gemeenschappelijke regeling, een stichting of een vereniging.

Totaal financiële bijdragen aan verbonden partijen

De totaal werkelijke bijdrage aan de verbonden partijen in 2025 bedraagt ruim € 12 miljoen. In onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven zoals begroot en werkelijk gerealiseerd is.

Tabel 9.0 Verbonden partijen

Bedragen x €1.000

Programma	Verbonden partij	Begroting 2025	Rekening 2025
1 en 3	Samenwerkingsverband A2 gemeenten incl. specials	6.272	6.351
1	Metropoolregio Eindhoven (MRE)	273	273
2	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)	686	793
2	Gemeenschappelijke Regeling Reiniging Blink	1.037	1.053
3	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost (GGD)	702	702
1	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	1.069	1.069
3	Ergon – Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven	1.597	1.808
Totaal		11.636	12.049

Gemeenschappelijke regelingen

Samenwerkingsverband A2 gemeenten

<i>Visie/doel</i>	Doelstelling van de samenwerking is het verbeteren van de kwaliteit, het verminderen van de kwetsbaarheid, het borgen van de continuïteit en vermindering van de kosten.	
<i>Taken</i>	De Samenwerking A2 gemeenten behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de deelnemers op de gebieden van werk en inkomen en bedrijfsvoering.	
<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeenten Heeze-Leende, Cranendonck en Valkenswaard.	
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het college is lid van het bestuur.	
<i>Vestigingsplaats</i>	Heeze-Leende	
<i>Financieel belang</i>	23%	
<i>Bijdrage gemeente</i>	2024	2025

(bedragen x € 1.000)	Regulier	€ 5.425	€ 5.725		
	Totaal bijdrage incl. specials	€ 6.014	€ 6.351		
Ontwikkelingen	In de paragraaf bedrijfsvoering van deze jaarrekening wordt uitgebreid ingegaan op wat de GRSA2 in 2024 heeft uitgevoerd, om die reden willen wij u voor de toelichting daarnaartoe verwijzen.				
Risico's	Zoals in de gemeenschappelijke regeling is aangegeven ligt het financiële risico bij de deelnemende gemeenten. Jaarlijks wordt het financiële resultaat van de GRSA2 met de gemeenten verrekend. Via de Berap van de GRSA2 wordt jaarlijks een zo goed mogelijke voorspelling van dit resultaat gegeven, zodat dit bedrag opgenomen kan worden in de P&C cyclus van de deelnemende gemeenten. In 2025 bedroeg het financieel risico voor Heeze-Leende € 16.473.				
Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Verwacht resultaat 2025	Eigen vermogen per 31-12-202 4	Eigen vermogen per 31-12-202 5	Vreemd vermogen per 31-12-202 4	Vreemd vermogen per 31-12-202 5
	- € 76 (negatief)	- € 427	- € 76	€ 9.778	€ 9.897
Metropoolregio Eindhoven (MRE)					
Visie/doel	De 21 gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven zetten zich op bepaalde terreinen van wonen & ruimte, economie, energietransitie, transitie landelijk gebied en mobiliteit gezamenlijk in voor hun inwoners. Doel is het handhaven en uitbouwen van ons uniek economisch profiel. Het takenpakket is vastgelegd in artikel 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven.				
Taken	Strategische bestuurlijke samenwerking op de thema's Economie (inclusief uitvoering Stimuleringsfonds en betaalautoriteit Brainport Development NV), Transitie landelijk gebied, Energietransitie en Mobiliteit (incl. GGA). Het fungeren als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel.				
Deelnemende partijen	De gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-				

Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.

Bestuurlijk belang

Het bestuur van de Metropoolregio Eindhoven bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. In de hoofdstukken vier e.v. van de GR is alles omtrent samenstelling en werkwijze van deze organen geregeld. De bestuursorganen laten zich in hun taakuitoefening bijstaan door portefeuillehoudersoverleggen en andere overlegorganen. Samenstelling en werkwijze van deze overlegorganen is geregeld in het Statuut Overlegorganen.

Vestigingsplaats

Eindhoven

Financieel belang

De MRE rekent met een inwonerbijdrage voor Metropoolregio Eindhoven en het Regionaal Historisch Centrum (RHCE).

<i>Bijdrage gemeente (bedragen x € 1.000)</i>	2024	2025
	€ 241	€ 273

Algemeen

In 2025 heeft de MRE gewerkt aan het werkprogramma 'Focus op realisatie', dat nog doorloopt tot en met 2026 op basis van de huidige Regionale Agenda 2023-2026. De nadruk lag op de uitvoering van de vijf hoofddopgaven Ruimte & Wonen, Mobiliteit, Economie, Energietransitie en Landelijk Gebied. Dit inclusief de afspraken tussen Rijk en Regio in het kader van het convenant Beethoven (en de eerdere Brainportdeal). Daarnaast zijn in 2025 de voorbereidingen getroffen voor de inrichting van het Realisatiebedrijf (per 1/1/26) en de BV Fondsbeheer (medio 2026)

Ontwikkelingen

Dienst Metropoolregio Eindhoven

De volgende resultaten zijn o.a. bereikt

? Het Werkprogramma 2025 is grotendeels beleidsmatig uitgevoerd volgens planning.

- De eerste beschikkingen in het kader van regeling Beethoven Wonen (GREX en VEX) voor in totaal ruim €40 miljoen en de verdere ontwikkeling van de grootschalige woningbouwlocaties (KnoopXL, HOV4) en aanwijzing van Helmond als grootschalige woningbouwlocatie.
- Het vastgestelde Meerjarig Multimodaal Mobiliteitspakket MRE 2025 met 139 concrete maatregelen op het gebied van fiets, openbaar vervoer, spoor, hubs, auto en beleid gedrag.
- De vastgestelde Uitvoeringsagenda werklocaties en eerste

uitgevoerde prioriteiten.

- De uitvoeringsstrategie Voorzieningen 1.0 op de domeinen Zorg & Welzijn, Onderwijs & Kinderopgaven, Sport en spel, Cultuur en Recreatief Groen.
- Het afgeronde onderzoek Actualisatie MIRT met voor de langere termijn zes gebiedsgerichte ontwikkelpaden; een bevestiging van de ruimtelijke koers van de regio en aanvullende randvoorwaarden voor een groei in balans voorzieningen, werklocaties, groene-blauwe verbindingen).
- De doorontwikkeling van het thema Landelijk Gebied met een vastgesteld programma 'Vitale Groene Leefomgeving'.

Dienst Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCe)

In 2025 voerde het RHCe primair zijn wettelijke taken voor toezicht, advies, beheer en publieke dienstverlening uit binnen de beschikbare capaciteit en vanuit de kaders zoals vastgelegd in de Archiefwet. De taken komen tot uiting in drie samenhangende publieksrechtelijke rollen: kennispartner, beheerder en publieke dienst. In 2025 werden ongeveer 300 toezicht- en adviesactiviteiten uitgevoerd en 397 meter analoog en 4,3 TB digitaal archief overgebracht. De uitvoering bleef binnen de beschikbare financiële kaders en in lijn met de begroting. De publieke dienstverlening bleef stabiel en intensief, met ruim 13.700 fysieke raadplegingen, meer dan 4.300 digitale contactmomenten en meer dan 1 miljoen paginaweergaven, waarmee de continuïteit en regionale bereikbaarheid van de archieven is gewaarborgd. Tegelijkertijd nam het aantal aanvragen voor digitale bouwdoosiers toe, wat in de komende periode verder wordt meegenomen bij de doorontwikkeling van de processen.

Gulbergen

? In 2025 is voor de voorgenomen verkoop van het noordelijk deel van het landgoed een openbare aanbestedingsprocedure in gang gezet, waarvan de uitkomst in het eerste kwartaal van 2026 wordt verwacht.

? Daarnaast is in 2025 de laatste hand gelegd aan het herziene nazorgplan van de voormalige stortplaats op het landgoed in verband met de overdracht aan de Provincie Noord-Brabant. Hierin is als overdrachtsdatum 2030 opgenomen.

Risico's

Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld AB juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Ook is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's

opnieuw beoordeeld.

Naast het risico van hogere kosten door Inhuur (€ 250K) bij de projecten die gesubsidieerd worden door subsidies is ook het risico voor de overdracht van Gulbergen aan de provincie Noord-Brabant

herberekend. In 2030 schatten we het risico voor de 21 gemeenten in voor een bedrag van € 2.500.000

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Verwach t resultaat 2025	<i>Eigen vermogen per 31-12-202 4</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-202 5</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-202 4</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-202 5</i>
	€ 83	€ 20.597	€ 21.952	€ 21.827	€ 62.687

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)

<i>Visie/doel</i>	De Omgevingsdienst is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van het omgevingsrecht en daarmee als uitvoeringsdienst van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan het realiseren en borgen van de door de verantwoordelijke overheden in de regio Zuidoost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving (zie artikel 1.2 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2024).
<i>Taken</i>	De ODZOB werkt samen met andere organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de fysieke leefomgeving. Samen met hen en de deelnemers aan de GR verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast. Om dit doel te bereiken voert de ODZOB VTH-taken uit voor de deelnemers. Ook activiteiten die verwant zijn aan deze VTH-taken (specialismen) voert de omgevingsdienst uit indien provincie of gemeenten daarom verzoeken. De ODZOB opereert daarbij als strategische partner en verlengstuk van de deelnemers. Als uitvoeringsorganisatie staat de ODZOB voor de uitvoering van de door de deelnemers verstrekte opdrachten in de vorm van basistaken, verzoektaken en het collectief programma op het gebied van de fysieke leefomgeving.
<i>Deelnemende partijen</i>	Gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de Provincie Noord-Brabant.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant bestaat uit het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de voorzitter. In

hoofdstuk drie van de GR is alles omtrent samenstelling en werkwijze van deze organen geregeld. Daar is tevens geregeld dat het Algemeen Bestuur commissies van advies kan instellen ten behoeve van de uitvoering van de hem opgedragen taken dan wel ten behoeve van advies aan het Dagelijks Bestuur.

Vestigingsplaats	Eindhoven				
Financieel belang	1,97 %				
Bijdrage gemeente (bedragen x € 1.000)	2024	2025			
	€ 740	€ 793			
Ontwikkelingen	Maatschappelijke ontwikkelingen vragen in steeds grotere mate om optimale dienstverlening en transparantie. De risico's zijn groot, terwijl het handelen van overheidsorganisaties onder een vergrootglas ligt. Gelet op de toenemende complexiteit van het werk wordt het steeds belangrijker om de uitvoering professioneel georganiseerd te hebben. Het verder uitbouwen van specialistische kennis en expertise is cruciaal om deze opgaven aan te kunnen. Het vraagt bovendien om actieve samenwerking met de deelnemers en andere partijen.				
Risico's	Ten behoeve van de Ontwerpbegroting 2025 en jaarrekening 2023 zijn de risico's opnieuw geïnventariseerd. Uit deze inventarisatie blijkt dat de verwachtingswaarde van de risico's met de grootste potentiële impact € 1.105.000 bedraagt. De algemene reserve van de ODZOB bedraagt per ultimo 2023 € 1.200.000. Dat is meer dan bovenstaande verwachtingswaarde van de risico's. Vandaar dat de deelnemers geen ODZOB-risico's in hun eigen financiële buffers hoeven af te dekken.				
Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Verwacht resultaat 2025	Eigen vermogen per 31-12-2024	Eigen vermogen per 31-12-2025	Vreemd vermogen per 31-12-2024	Vreemd vermogen per 31-12-2025
	€ 917	€ 4.183	€ 4.749	€ 4.907	€ 3.999

De activiteiten van de gemeenschappelijke regeling betreffen:

<i>Visie/doel</i>	• Werkgever zijn voor personeelsleden van Blink en het detacheren van personeelsleden; • het doen van pensioenuitkeringen, stamrecht - en/of lijfrente- en/of andere periodieke uitkeringen; • het uitvoeren van afvalinzamelings- en reinigingstaken in de ruimste zin, alsmede het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.
-------------------	--

<i>Taken</i>	Blink is belast met taken op het terrein van de inzameling, sortering, vermaking en (eind-)verwerking van (grondstoffen in) grof en fijn huishoudelijk afval, gladheidsbestrijding en reiniging van de openbare ruimte die bij wet aan de gemeenten zijn opgedragen, dan wel voortvloeien uit de aan de gemeenten op grond van de Gemeentewet toevertrouwde zorg voor de eigen huishouding op het terrein van het milieu, zoals benoemd in de Wet milieubeheer.
--------------	---

<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeenten Helmond, Deurne, Nuenen, Gemert-Bakel, Someren, Asten, Laarbeek, Son en Breugel en Heeze-Leende.
-----------------------------	---

<i>Bestuurlijk belang</i>	Het algemeen bestuur bestaat uit één lid per deelnemende gemeente. De leden worden door de raden van de deelnemende gemeenten uit hun midden, de voorzitter van de raad inbegrepen, op aanbeveling van burgemeester en wethouders aangewezen.
---------------------------	---

<i>Vestigingsplaats</i>	Helmond
-------------------------	---------

<i>Bijdrage gemeente (bedragen x € 1.000)</i>	<u>2024</u>	<u>2025</u>
	€ 1.074	€ 1.053

<i>Ontwikkelingen</i>	In 2025 richtte Blink zich op de verdere professionalisering van de organisatie naar aanleiding van de ontvlechting.
-----------------------	--

<i>Risico's</i>	Blink beschikt zelf niet over een eigen vermogen om niet begrote en onvoorziene kosten te dekken. De opzet van Blink als gemeenschappelijke regeling, is dat risico's opgevangen worden door de deelnemende gemeenten in de jaarlijkse reguliere exploitatie en niet door Blink zelf.
-----------------	---

<i>Financiële informatie (bedragen x € 1.000)</i>	<i>Verwacht resultaat</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Eigen vermogen per</i>	<i>Vreemd vermogen per</i>	<i>Vreemd vermogen per</i>
---	---------------------------	--------------------------------------	---------------------------	----------------------------	----------------------------

2025	31-12-202 5	31-12-202 4	31-12-202 5
-	Blink heeft geen reserve(s) en voorzieningen . De deelnemende gemeenten passen een eventueel jaarrekening tekort bij. Voordelige jaarrekening resultaten worden terugbetaald aan de deelnemende gemeenten.		
	-	€ 11.570	€ 13.119

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Brabant-Zuidoost (GGD)

<i>Visie/doel</i>	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg (PG) en de ambulancezorg (AZ).
<i>Taken</i>	De dienstverlening van de GGD betreft gezondheid, preventie en snelle interventie. Taken die hieronder vallen zijn: • Infectieziektebestrijding (incl. TBC bestrijding, SOA-bestrijding, reizigerszorg en hygiënezorg) • Medische milieukunde • Bijzondere zorg • Forensische Geneeskunde • Toezichthoudende taken (o.a. kinderopvang, WMO) • Jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar • Onderzoek en beleidsadvisering • Gezondheidsbevordering • Ambulancezorg
<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.

<i>Bestuurlijk belang</i>	In het dagelijks en algemeen bestuur van de GGD zijn de deelnemende gemeenten vertegenwoordigd. Het algemeen bestuur stelt de hoofdlijnen van het GGD beleid vast alsmede de begroting en de jaarrekening. Het dagelijks bestuur ziet toe op de dagelijkse gang van zaken, bereidt samen met de directeur de AB-vergaderingen voor en draagt zorg voor het uitvoeren van de besluiten van het algemeen bestuur. Zowel het DB als het AB vergadert ca 5 keer per jaar.	
<i>Vestigingsplaats</i>	Eindhoven	
<i>Website</i>	www.ggdbzo.nl	
<i>Financieel belang</i>	De bijdrage aan de GGD bestaat uit een reguliere bijdrage op basis van een tarief per inwoner en een marktconforme tarieven voor de plustaken.	
<i>Bijdrage gemeente (bedragen x € 1.000)</i>	2024	2025
	€ 652	€ 702
<i>Ontwikkelingen</i>	De belangrijkste ontwikkelingen waarmee de GGD te maken heeft gekregen in 2025 zijn: • Doorontwikkeling van de regionale en landelijke beleidskaders (GALA/IZA en regioraden) • Heroriëntatie op het takenpakket van de GGD in het licht van de schaa sprong en toekomstig ravijnjaar. • Verdere vernieuwing van de Jeugdgezondheidszorg (Generatie Gezond) • Start en uitwerking van de vaccinatievoorziening 0–100 jaar • Structurele versterking informatieveiligheid, informatiehuishouding en NEN 7510 • Realisatie en borging van kwaliteits- en informatiebeheersystemen (o.a. KIDO, KMA) • Start van meerdere strategische organisatie- en HR-programma's (o.a. leiderschapsontwikkeling, 'Gezond Voorop') • Voorbereidingen voor nieuwe meerjarige beleidsvisie 2026–2030 • Versterking van infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid • Organisatiebrede bijdrage aan landelijke positionering en datagedreven werken • Verdere professionalisering van forensische geneeskunde (Centrummodel)	

Risico's

De Algemene Reserve wordt hoofdzakelijk gevuld door middel van eventuele voordelige exploitatieresultaten. Na vaststelling van de resultaatbestemming uit de jaarrekening 2024, maar exclusief de resultaatbestemming over het jaar 2025, bedraagt de Algemene Reserve Publieke Gezondheid circa € 2.325.000 en voor Ambulancezorg circa € 1.950.000. Mochten er zich de komende jaren echter voor een hoger bedrag tekorten voordoen dan deze saldi, dan dragen de gemeenten daarvan het financiële risico, ieder naar rato van het inwoneraantal.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)

Verwach t resultaat 2025	Eigen vermogen per 31-12-202 4	Eigen vermogen per 31-12-202 5	Vreemd vermogen per 31-12-202 4	Vreemd vermogen per 31-12-202 5
€ 2.180	€ 7.746	€ 9.439	€ 29.551	€ 29.987

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)

Visie/doel

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) is een organisatie waarin de brandweer en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) samenwerken om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden. VRBZO is een samenwerkingsverband tussen 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant.

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost is verantwoordelijk voor:

Taken

- Het instellen en in stand houden van een brandweerorganisatie;
- Het instellen en in stand houden van een GHOR-organisatie;
- Het organiseren van de gemeenschappelijke meldkamer;
- Het adviseren over het voorkomen van branden, rampen en crisis;
- Het opstellen van een risicoprofiel: een overzicht van de rampen en crises die een reële bedreiging zijn voor onze regio;
- Het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- Het aanschaffen en onderhouden van gemeenschappelijk materieel, zoals brandweerwagens.

<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.	
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het bestuur van VRBZO bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten en kent een Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur en de voorzitter. De bestuursorganen laten zich in hun taakuitoefening adviseren door de Commissie Financiën & Bedrijfsvoering waarin vertegenwoordigers van het bestuur, gemeentesecretarissen (2) en controllers van gemeenten (2) zitting hebben. Daarnaast zijn er 2 inhoudelijke commissies waarin onderwerpen met betrekking tot brandweezorg en crisisbeheersing met enkele burgemeesters inhoudelijk worden voorgesproken.	
<i>Vestigingsplaats</i>	Eindhoven	
<i>Financieel belang</i>	1.9 %	
<i>Bijdrage gemeente (bedragen x € 1.000)</i>	2024	2025
	€ 978	€ 1.068
Belangrijkste ontwikkelingen 2025:		
Bestuurlijke opdrachten In april 2025 is bestuurlijke deelopdracht 1 en de bijhorende begrotingswijziging definitief vastgesteld door het bestuur. In de eerste helft van 2025 hebben we ons ingezet om de nieuwe formatie uit de deelopdracht 1 van de bestuurlijke opdracht zo snel mogelijk in te vullen.		
<i>Ontwikkelingen</i>	- Landelijke regeling PTSS Op 14 juli 2025 bereikten werkgevers en vakbonden een akkoord over de 'Regeling erkenning en aanspraken PTSS als beroepsziekte'. Een belangrijke stap naar een gelijke en zorgvuldige aanpak van PTSS in alle veiligheidsregio's. Tot begin 2026 is tijd nodig om te komen tot een uniforme landelijke uitvoering van de Regeling PTSS, welke ook aan ons bestuur wordt voorgelegd voor besluitvorming. - Korting brede doeluitkering rampenbestrijding (BDuR)	

Het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) stelt de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDuR) beschikbaar aan veiligheidsregio's via de systematiek van een specifieke uitkering (SPUK). Het vorige kabinet paste een efficiencykorting van 10% toe op de uitkering. In de departementale Rijksbegroting 2025 van het ministerie JenV is de korting op de BDuR van in totaal € 27,7 miljoen vanaf 2026 opgenomen. Voor VRBZO bedraagt de korting vanaf 2026 circa € 1.013.000 structureel.

- Noodsteunpunten en weerbare samenleving

In het najaar van 2025 is het onderwerp weerbaarheid besproken op de bestuurs-conferentie in het najaar. Het onderwerp weerbaarheid hangt strek samen met noodsteunpunten, waar we volgend jaar hard mee aan de slag gaan.

- Bedrijfscontinuïteitsmanagement

In 2025 is gestart met een project rondom bedrijfscontinuïteitsmanagement. Doel van het project is om maatregelen te treffen waarmee de continuïteit van de (meest) kritische bedrijfsprocessen van VRBZO wordt gegarandeerd. En de impact van verstoringen op onze dienstverlening wordt geminimaliseerd.

Risico's

In de paragraaf Risicobeheersing en weerstandsvermogen van de Begroting zijn de risico's en de bijbehorende weerstandcapaciteit benoemd. De omvang van de algemene reserve is onvoldoende t.o.v. het gewenste weerstandsvermogen op basis van de analyse van de risico's. Het is niet reëel dat alle benoemde risico's zich gelijktijdig en in de geraamde omvang voordoen. Daarmee achten we het acceptabel dat niet alle risico's via de algemene reserve zijn afgedekt. Tevens zijn kans en impact van enkele risico lastig om in te schatten. In het uiterste geval zal VRBZO terugvallen op de gemeenten om de kosten te dekken.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	Verwach t resultaat 2025	Eigen vermogen per 31-12-202 4	Eigen vermogen per 31-12-202 5	Vreemd vermogen per 31-12-202 4	Vreemd vermogen per 31-12-202 5
	€ 291	€ 3.261	€ 5.789	€ 34.714	€ 31.776

Ergon - Werkvoorzieningsschap Regio Eindhoven (GRWRE)

Visie/doel

Ergonbedrijven is het uitvoeringsorgaan van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Regio Eindhoven (GRWRE). Ergon ziet het als haar missie om 80% van

de werkzoekenden die bij Ergon starten, binnen zes maanden aan betaald werk te helpen. Ergon stimuleert mensen om het uiterste uit zichzelf te halen, door inzicht te geven in de eigen mogelijkheden, door te groeien in werk- en vakvaardigheden en door te helpen passend werk te vinden. En als mensen aan het werk zijn, begeleidt Ergon ze op inhoudelijk en sociaal vlak. Samen met haar partners helpt Ergon mensen naar, aan en in werk.

Binnen de gemeenschappelijke regeling zijn de volgende rechtspersonen aanwezig:

- Stichting Bevordering Werkgelegenheid Sociale Werkvoorziening (BWSW) te Eindhoven;
- Stichting Werkgelegenheid Arbeid (WGA);
- EB Holding BV te Eindhoven met diverse deelnemingen.

<i>Taken</i>	Onder de participatiewet voert de GRWRE de WSW, de loonkostensubsidie en beschut werken uit. Daarnaast voert de GRWRE andere vormen van gesubsidieerde arbeid en (onderdelen van) re-integratie-trajecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt uit.	
<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeenten Eindhoven, Heeze-Leende, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre. De gemeente Geldrop-Mierlo heeft een inkooprelatie (geen deelnemer).	
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het college is met de wethouder Werk & Inkomen en de wethouder WMO/Welzijn vertegenwoordigd in het algemeen bestuur van Ergon. De Wethouder Werk & Inkomen maakt tevens deel uit van het dagelijks bestuur.	
<i>Vestigingsplaats</i>	Eindhoven	
<i>Financieel belang</i>	De middelen die de gemeente Heeze-Leende van het rijk ontvangt voor de uitvoering van WSW-taken worden doorbetaald naar Ergon. Hiernaast wordt een jaarlijkse vergoeding betaald voor de begeleiding van inwoners die werken met een loonkostensubsidie. Ook draagt de gemeente Heeze-Leende bij aan de kosten van het Participatiebedrijf.	
<i>Bijdrage gemeente (bedragen x € 1.000)</i>	2024	2025
	€ 1.579	€ 1.808
<i>Ontwikkelingen</i>	Strategische koers: "Een weg naar werk". De transformatie bouwt door op de bestaande expertise en waardevolle infrastructuur, maar is ook een omslag in de manier waarop Ergon haar begeleidingsorganisatie inricht. En een professionaliseringslag in	

de manier waarop we inwoners op weg helpen naar duurzaam werk. Dat gaat Ergon doen aan de hand van de volgende lijnen:

- De springplank naar duurzaam werk;
- Partnership met werkgevers;
- Beschutte werkomgeving;
- Wendbare bedrijfsvoering.

Risico's

In de begroting van de Ergon 2025 bedraagt het weerstandsvermogen 11 miljoen. Dit vermogen dient om risico's financieel op te vangen. Het benodigde weerstandsvermogen van € 13,8 miljoen wordt nog niet gehaald. Rekening houdend met kans en impact van de risico's is de vastgestelde hoogte van het weerstandsvermogen afdoende. In 2024 is er door het bestuur een opdracht gegeven voor een her-evaluatie van het weerstandsvermogen. De her-evaluatie door Berenschot is in 2025 afgerond. Het bestuur van Ergon heeft het nieuwe beleid en de methodiek in 2025 vastgesteld.

Financiële informatie (bedragen x € 1.000)

<i>Verwacht resultaat 2025</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-202 4</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-202 5</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-202 4</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-202 5</i>
- € 3.431 (negatief)	€ 10.415	€ 6.378	€ 20.593	€ 28.499

Vennootschappen en coöperaties

De Bulders Woningbouw B.V.

Visie/doel

De vennootschap heeft als doel het als beherend vennoot deelnemen in en het besturen van De Bulders Woningbouw C.V.

Taken

Het voorzien in de financieringsbehoefte van De Bulders Woningbouw C.V., het beheren van en beschikken over alle soorten goederen en het stellen van zekerheden. Het sluiten van overeenkomsten en zich voor De Bulders Woningbouw C.V. verbinden.

Deelnemende partijen

Gemeente Heeze

Bestuurlijk belang

De gemeente Heeze-Leende is enig aandeelhouder.

Vestigingsplaats	Heeze										
Financieel belang	100% rechtstreeks belang. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 90.000. Hiervan is € 18.000 geplaatst. Dit is door de aandeelhouders volgestort (ieder € 9.000).										
Ontwikkelingen	-										
Financiële informatie (bedragen x € 1.000)	<table><tr><td>Resultaat 2025</td><td>Eigen vermogen per 31-12-2024</td><td>Eigen vermogen per 31-12-2025</td><td>Vreemd vermogen per 31-12-2024</td><td>Vreemd vermogen per 31-12-2025</td></tr><tr><td>€ 2.108</td><td>€ 147</td><td>€ 149</td><td>€ 1.638</td><td>€ 6.390</td></tr></table>	Resultaat 2025	Eigen vermogen per 31-12-2024	Eigen vermogen per 31-12-2025	Vreemd vermogen per 31-12-2024	Vreemd vermogen per 31-12-2025	€ 2.108	€ 147	€ 149	€ 1.638	€ 6.390
Resultaat 2025	Eigen vermogen per 31-12-2024	Eigen vermogen per 31-12-2025	Vreemd vermogen per 31-12-2024	Vreemd vermogen per 31-12-2025							
€ 2.108	€ 147	€ 149	€ 1.638	€ 6.390							

De Bulders Woningbouw C.V.

<i>Visie/doel en taken</i>	De Bulders Woningbouw C.V. heeft ten doel de integrale voorbereiding, ontwikkeling en het (doen) realiseren van de aanleg van de Randweg, en de realisatie van woningbouw in drie fasen gelegen in plangebied 'De Bulders'.
<i>Deelnemende partijen</i>	De Bulders Woningbouw B.V. als enig beherend vennoot.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De C.V. wordt bestuurd door De Bulders Woningbouw B.V. In de raad van vennoten wordt deelgenomen door de burgemeester van de gemeente Heeze-Leende.
<i>Vestigingsplaats</i>	Heeze
<i>Financieel belang</i>	99,2% via Gemeente Heeze-Leende en 0,8% via De Bulders Woningbouw B.V. In De Bulders Woningbouw C.V. wordt deelgenomen door De Bulders Woningbouw B.V. voor € 20.000 en de gemeente Heeze-Leende, voor € 2.000.000.
<i>Ontwikkelingen</i>	De marktsituatie is ook in 2025 gunstig gebleven. Het merendeel van de opbrengsten uit uitgeefbare gronden in DG2 zijn gerealiseerd. Alle gronden met betrekking tot de projectmatige ontwikkelingen van Van Wanrooij en Ballast Nedam zijn verkocht en geleverd. De vrije kavels (DBW) zijn volledig verkocht. Van deze kavels moeten er nog één geleverd worden in 2026. Het woonrijp

maken van deelgebied 1 en 3 (DG1 en DG3) is afgerond. Het openbaar gebied is begin 2026 aan de gemeente geleverd. Het woonrijp maken van deelgebied 2 (DG2) is nog in uitvoering, daar ook de oplevering van de woningen nog niet is afgerond. De werkzaamheden voor het bouwrijp maken van deelgebied 4 (DG4) zijn in november gestart en zijn in maart 2026 afgerond.

<i>Financiële informatie (bedragen x € 1.000)</i>	<i>Resultaat 2025</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2025</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2025</i>
	€ - 236 (negatief)	€ 1.764	€ 1.764	€ 2.200	€ 661

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

<i>Visie/doel en taken</i>	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak. De deelneming kan dan ook als een duurzame belegging worden beschouwd.
<i>Deelnemende partijen</i>	De publieke sector in Nederland, zoals gemeenten, provincies en de Staat der Nederlanden.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De vertegenwoordiger in de algemene vergadering van aandeelhouders is de wethouder Financiën.
<i>Vestigingsplaats</i>	Den Haag
<i>Financieel belang</i>	De gemeente heeft 10.020 aandelen à € 2,50 BNG in haar bezit die voor de verkrijgingsprijs van € 22.734 onder financiële vaste activa staan gewaardeerd.

<i>Financiële informatie (bedragen x € miljoen)</i>	<i>Resultaat 2025</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2025</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2025</i>
	€ 172 miljoen	€ 4,8 miljard	€ 4,9 miljard	€ 123 miljard	€ 111 miljard

Brabant Water N.V.

<i>Visie/doel en taken</i>	Brabant Water N.V. is het waterleidingbedrijf voor vrijwel geheel Noord-Brabant. De aandelen zijn in handen van de provincie Noord-Brabant en het overgrote deel van de gemeenten in het voorzieningsgebied.				
<i>Deelnemende partijen</i>	De aandelen zijn in handen van de provincie Noord-Brabant en het overgrote deel van de gemeenten in het voorzieningsgebied.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	De vertegenwoordiger in de algemene vergadering van aandeelhouders is de wethouder Water /Transitie Landelijk Gebied.				
<i>Vestigingsplaats</i>	's-Hertogenbosch				
<i>Financieel belang</i>	De gemeente heeft in haar bezit 14.074 aandelen tegen de nominale waarde van € 0,10 per aandeel. Hiermee bezit de gemeente Heeze-Leende 0,50% van de stemmen en bedraagt het aandeel in het vermogen en het dividend tevens 0,50%.Dit bezit staat op de balans onder financiële vaste activa opgenomen tegen de verkrijgingsprijs van € 1.407.				
<i>Financiële informatie (bedragen x € miljoen)</i>	<i>Resultaat 2024*</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2025</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2025</i>
	€ 17,1	€ 716,4	n.n.b.	€ 694,9	n.n.b.

Stichtingen en verenigingen

Stichting Bureau Inkoop & Aanbestedingen Zuidoost Brabant

<i>Visie/Doel/Taken</i>	Bizob zet zich in voor ruim 35 gemeenten en publieke organisaties als strategisch partner voor inkoop en aanbestedingen. In nauwe samenwerking met de GRSA2 regelt Bizob inkoop, aanbestedingen, contractmanagement en contractbeheer voor het sociaal domein, openbare ruimte, bedrijfsvoering en ICT. Het doel is het behalen van voordeel voor alle bij Bizob aangesloten organisaties. De inkoop samenwerking gaat verder dan het bundelen van inkoopvolumes. Door samenwerking wordt kennis opgebouwd van producten, markten en bedrijven, waardoor transactiekosten en inkooprisico's verminderen en de professionaliteit van de inkoopfunctie toeneemt
-------------------------	---

<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Gemert-Bakel, Geldrop-Mierlo, Heeze-Leende, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Veldhoven en Waalre.		
<i>Bestuurlijk belang</i>	Bizob is een stichting en wordt aangestuurd door de gemeenten en aangesloten organisaties. Het bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van twee bestuurders per regio. De zittingsduur voor bestuurders is vier jaar. De voorzitter van het bestuur is een burgemeester en heeft een zittingsduur van zes jaar. Daarnaast worden twee secretarissen toegevoegd aan het bestuur. Ook neemt vanuit elke aangesloten gemeente één bestuurder deel in de Vergadering van Aangeslotenen.		
<i>Vestigingsplaats</i>	Oirschot		
<i>Financieel belang</i>	De entreegelden die als goodwill zijn betaald door gemeenten die later zijn aangesloten, worden tot het eigen vermogen van de stichting gerekend. Deze worden niet eerder dan bij liquidatie van de stichting aan de gemeenten terugbetaald. Het entreegeld voor de gemeente Heeze-Leende bedroeg € 10.833.		
		31-12-2024	31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 600.122,81	€ 842.101,12
	Resultaat 2025 voor bestemming	€ 1.343.604,05	€ 1.737.286,76
	Vreemd vermogen	€ 1.831.768,81	€ 2.050.078,84
	Betaling gebeurt tegen een door het bestuur vooraf gecalculeerde vergoeding.		
<i>Ontwikkelingen</i>	In 2025 werkte Bizob samen met onze aangesloten organisaties aan 1.943 aanbestedingstrajecten. Bizob blijft sterk inzetten op collectieve inkoop, omdat we samen aanzienlijke voordelen kunnen behalen en inkoopkosten kunnen verlagen. In totaal zijn er 50 trajecten collectief opgepakt en 326 collectieve contracten afgesloten met een waarde van € 332 miljoen. Daarnaast hebben Bizob en VNG Realisatie de handen ineengeslagen voor een landelijke collectieve aanbesteding voor Cyberweerbaarheid voor 75 gemeenten en publieke organisaties in Nederland, voortbouwend op de succesvolle aanbesteding voor Monitoring en Responsdiensten. De structurele krapte op de arbeidsmarkt, ook voor gemeenten en publieke organisaties, maakt het lastig om op alle gebieden specialisten in huis te halen. In 2025 ondersteunde Bizob de aangesloten organisaties met vakspecialisten voor de inkoop van specifieke producten of gebieden en leverde waar nodig tijdelijke		

ondersteuning. Om partners op de hoogte te houden van actuele ontwikkelingen op het gebied van inkoop, organiseerde het Bizob Expertise Centrum regelmatig korte informatiesessies (Uurtje over...).

MVOI staat bij Bizob, net als in vele coalitieakkoorden, hoog op de ambitieladder. In 2025 werd bij 71% van de aanbestedingen rekening gehouden met het milieu (o.a. circulaire inkoop) en bij 54% werd social return toegepast. Samen met de regiogemeenten is de zero-emissie gunningsmethodiek verder geïmplementeerd. Bij bijna 75% van de bij Bizob aangesloten organisaties is er een aanbesteding in de markt gezet waarin deze methodiek is toegepast. Tot slot organiseerde Bizob, samen met VNG, twee bijeenkomsten over het versnellen van de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed.

Om de positie van het lokale en regionale MKB te verbeteren, organiseerde Bizob in 2025 verschillende ondernemersbijeenkomsten waarin aandacht werd besteed aan de mogelijkheden voor lokale ondernemers om zaken te doen met de gemeente. Daarnaast organiseerde Bizob kwartaalsessies met Bouwend Nederland, waar opdrachtgevers en -nemers in de bouwsector elkaar ontmoetten om over actuele thema's te praten, zoals contractvormen, het afstemmen van vraag en aanbod en het borgen van duurzaamheid binnen een aanbesteding. In 2025 werd 67% van de aanbestedingen die door Bizob zijn begeleid, gegund aan het MKB en 44% aan lokale of regionale bedrijven.

Risico's

De aangesloten gemeenten zijn aansprakelijk voor eventuele exploitatietekorten.

Stichting HSLnet

Visie/doel en taken

Aanleg en in stand houden van een glasvezelnetwerk als nutsvoorziening voor de kernen en het buitengebied van Heeze-Leende.

Deelnemende partijen

Het juridische eigendom van het open glasvezelnetwerk is in handen van de Stichting HSL-net en het economische eigendom is in handen van Coöperatie HSL-net u.a., die is opgericht specifiek voor het beheer en de exploitatie van het glasvezelnetwerk.

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft volledige zeggenschap in de Stichting HSL-net. 1 van de 3 bestuursleden is (zo is statutair vastgelegd) een wethouder van de gemeente Heeze-Leende.

Vestigingsplaats

Heeze-Leende

<i>Financieel belang</i>	In het kader van de financiering van de aanleg van een glasvezelnetwerk is in 2016 een lening van € 5,2 miljoen verstrekt aan de Stichting HSL-net. In 2018 is een 2e lening verstrekt voor € 1,35 miljoen voor de aanleg in het buitengebied. Eind 2025 bedraagt de (getotaliseerde) eindstand van beiden leningen € 3.843.000.
--------------------------	--

Natuurgrenspark De Groote Heide

<i>Visie/doel</i>	De BGTS (Benelux Groepering voor Territoriale Samenwerking) maakt de aanwezige natuur en recreatiemogelijkheden tot economische factoren van betekenis. De organisatie schept werkgelegenheid voor de regio, omdat de natuur van de Groote Heide kan functioneren als spin-off voor verblijfsaccommodaties, horeca en verdienmodellen voor toerisme.	
<i>Taken</i>		
<i>Deelnemende partijen</i>	De gemeenten Heeze-Leende, Pelt (B), Hamont-Achel (B), Cranendonck, Valkenswaard, Eindhoven.	
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het college is met een wethouder vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en Natuurgrenspark De Groote Heide.	
<i>Vestigingsplaats</i>	Valkenswaard	
<i>Financieel belang</i>	6,7 %	
<i>Bijdrage gemeente Heeze Leende (bedragen x € 1.000)</i>	2024	2025
	€ 44.400	€ 44.400
<i>Ontwikkelingen</i>	De BGTS Groote Heide heeft onlangs een Europese Interreg. subsidie toegekend gekregen voor de periode 2024-2027. Hierbij is De Groote Heide niet alleen partner in de uitvoering van projecten, maar ook lead partner voor het totale partnership. Dit helpt om een volgende slag in de ontwikkeling te maken.	
<i>Risico's</i>	De BGTS Groote Heide heeft een beperkt budget en beperkte eigen personeelsformatie waarmee de taken en doelen mee moeten worden gerealiseerd. De deelnemende gemeenten moeten ieder 2 x 0,3 fte menskracht leveren. Dat gebeurt niet altijd ofwel niet altijd met de juiste medewerkers waar qua kennisachtergrond en competenties behoefte aan is.	

De omvangrijke Interreg. subsidie vraagt om een goede beheerorganisatie voor deze opgave. Die is deels ingevuld met professionele inhuur en deels eigen bezetting.

<i>Resultaat 2025* (geprognosticeerd)</i>	<i>Eigen vermogen n per 31-12-2024</i>	<i>Eigen vermogen n per 31-12-2025</i>	<i>Vreemd vermogen n per 31-12-2024</i>	<i>Vreemd vermogen n per 31-12-2025</i>
n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

Paragraaf grondbeleid

Algemeen

Het gemeentelijk grondbeleid is een instrument om ruimtelijke doelstellingen te bereiken. Die doelstellingen liggen op het terrein van de in programma 2 Wonen, bedrijven en recreëren opgenomen onderwerpen huisvesting, ruimtelijke ordening, economische ontwikkeling, infrastructuur, recreatie en natuur.

In deze paragraaf nemen wij u mee in de uitgangspunten met betrekking tot het grondbeleid. We laten zien welke grondexploitaties lopen en geven inzicht in de risico's die we lopen.

Uitgangspunten/parameters voor bouwgrondexploitaties in eigen beheer

Door het tijdig opstellen en actualiseren van de grondexploitaties in eigen beheer worden kosten en opbrengsten in relatie met elkaar gebracht en ontstaat inzicht in de mogelijke financiële risico's. De grondexploitaties worden tweemaal per jaar geactualiseerd. De volgende uitgangspunten/parameters waren vastgesteld voor 2025:

Tabel 10.0 Uitgangspunten parameters

Uitgangspunten/parameters	Rekening 2024	Rekening 2025
Parameter rente	1,5 % over de boekwaarde per 1 januari, over 2024 is gerekend met 3,4%	1,132% over de boekwaarde per 1 januari 2025
Parameter kostenstijging	5%	5%
Parameter opbrengstenstijging	0%	0%
Percentage voorbereiding en toezicht/algemene kosten	15%	15%

Looptijd van grondexploitaties	maximaal 10 jaar	maximaal 10 jaar
--------------------------------	------------------	------------------

Voor wat betreft parameter rente het volgende:

Volgens de regels van de commissie BBV moet vanaf begrotingsjaar 2025 de algemene omslagrente worden gebruikt voor het toerekenen van rente aan de grondexploitaties. De rente-omslag wordt dan berekend door de netto rentelasten (rentelasten minus rentebaten) te delen door de boekwaarde van de vaste activa + voorraad gronden op begin begrotingsjaar. Indien dit rentepercentage echter meer dan 25% afwijkt van de werkelijke gerealiseerde rente dan moet deze rente worden gehanteerd. Uit nalcaculatie blijkt dat de toe te rekenen rente in 2025 1,132% bedroeg in plaats van de gehanteerde 1,5%. Omdat dit dus meer dan 25% afwijkt is daarom 1,132% gehanteerd bij deze actualisatie.

De overige parameters, zoals bijvoorbeeld voor kostenstijging en opbrengstenstijging zijn niet meer van toepassing op deze grondexploitaties omdat ze nu kunnen worden afgesloten.

Bij het openen van een eventueel nieuwe grondexploitatie kunnen de parameters indien nodig worden geactualiseerd.

Grondprijzen

Bij het vaststellen van de begroting 2026 zijn de grondprijzen gewijzigd. De volgende per 1 januari 2026 geldende grondprijzen zijn echter niet meer van invloed op de grondexploitaties van de Breedvennen, de Poortmannen en Centrumplan Leende.

Tabel 10.1 Grondprijzen

Bedragen x €1

Prijs per m2 in 2026 (exclusief BTW)	
Kavels voor vrije sector woningen/sociale koopwoningen	taxatieprijs , met een bandbreedte tussen € 280 tot € 518 per m2
Kavels t.b.v. sociale huurwoningen	€ 275
Bedrijfsground	taxatieprijs, met een bandbreedte tussen € 184 tot € 214 per m2

Bouwgrondexploitaties in eigen beheer

De laatste actualisatie leidt tot het volgende resultaat per einde van de exploitaties:

Tabel 10.2 Verwachte resultaat grondexploitaties in eigen beheer

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Boekwaarde per 31-12-2025 vóór winstneming / voorziening	Verwacht resultaat *	Verwachte resultaat vorige actualisatie (juni 2025 t.b.v. begroting 2026)	Vershil verwacht resultaat	Jaar van afsluiting
De Poortmannen, Heeze	1.436 V	1.436 V	1.272 V	164 V	2025
De Breedvennen, Leende	324 V	324 V	280 V	44 V	2025
Centrumplan/Schoolstraat, Leende	186 V	186 V	126 V	60 V	2025

* *Betreft het verwachte totale resultaat vóór tussentijdse winstnemingen.*

Alle werkzaamheden zijn inmiddels uitgevoerd en alle gronden zijn verkocht. Dit betekent dat de grondexploitaties kunnen worden afgesloten. De actualisatie van de grondexploitaties leidt tot een bijstelling van de resultaten. Dit heeft vooral te maken met onder andere de lagere kosten voor bouw- en woonrijpmaken in de Poortmannen en Centrumplan/Schoolstraat Leende.

Woningbouwprojecten niet in eigen beheer

Naast een actieve grondexploitatie kan de gemeente in voorkomende gevallen kiezen voor een faciliterend grondbeleid, waarbij sprake kan zijn van kostenverhaal. Faciliterend grondbeleid houdt in dat de gemeente het particulieren mogelijk maakt grond te exploiteren. Gemeentelijke kosten verbonden aan het desbetreffende exploitatiegebied kunnen op de particuliere exploitant worden verhaald. De gemeente koopt dus zelf geen grond aan; ze beperkt zich tot de wettelijke publieke taak. Deze taak bestaat vooral uit inspraakprocedures en het vaststellen van het bestemmingsplan. Daarnaast wordt het eigendom en beheer van de eventuele openbare ruimte vaak door de gemeente overgenomen.

Hiervoor wordt gewerkt aan een Programma Kostenverhaal en financiële bijdragen.

Risico's grondexploitatie

In het verleden was de gemeente voor het voeren van een goed grondbeleid verplicht om een genormeerde reserve grondexploitatie te vormen. Inmiddels is deze verplichting vervallen. Het is daarom van belang om te bezien met welke risico's we rekening dienen te houden bij het bepalen van het noodzakelijk weerstandsvermogen van de gemeente (zie paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing). De resultaten van de grondexploitaties vormen door het vervallen van de verevening via

de reserve grondexploitaties onderdeel van het resultaat van de gemeente Heeze-Leende.

Risico's bij grondexploitaties in eigen beheer

Er zijn geen risico's meer.

Alle gronden zijn inmiddels verkocht en alle werkzaamheden zijn afgerond.

Risico's bij grondexploitaties op basis van samenwerking

De Bulders

De Bulders BV/CV is als aparte entiteit verantwoordelijk voor haar eigen risico's. Daarom heeft zij binnen haar eigen grondexploitatie een risicobuffer opgenomen. Met de levering van de gronden van de gemeente aan de Bulders is in het verleden een risico voor de gemeente ontstaan. De Bulders heeft vreemd vermogen aan moeten trekken voor het kunnen aankopen van de gronden en het starten met bouwrijp maken van de gronden. De gemeente staat 100% garant voor deze lening. Inmiddels zijn veel van de gronden verkocht en is de kredietfaciliteit afgesloten.

Winstneming

Voor het bepalen van de tussentijdse winst is aansluiting gezocht bij een algemeen aanvaardbare methodiek, waarbij rekening is gehouden met de bijzondere kenmerken van gemeentelijke grondexploitaties. De doelstelling van het gemeentelijk grondbeleid is immers niet primair gericht op het behalen van financieel rendement, maar op het bereiken van het gewenste voorzieningenniveau voor inwoners en bedrijven. De percentage of completion (Poc) methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft de opbrengsten als de kosten, verkeert. Daarnaast is deze methode eenvoudig toepasbaar en kan eenduidig worden gehanteerd voor alle positieve grondexploitaties die door de gemeente worden uitgevoerd.

Bij de berekening van de tussentijdse winst volgens Poc-methode worden de volgende formules gehanteerd:

$$\begin{aligned} \% \text{ kostenrealisatie} \times \% \text{ opbrengstrealisatie} &= \% \text{ Poc} \\ \% \text{ Poc} \times \text{verwachte winst} &= \text{tussentijdse winstneming} \end{aligned}$$

Op de verwachte winst worden de project specifieke risico's becijferd en in mindering gebracht. Bij de gemeente Heeze-Leende hanteren we daarom bij de berekening van de tussentijdse winstneming het verwachte resultaat volgens het worst case scenario.

Inmiddels zijn alle kosten en opbrengsten binnen de grondexploitaties gerealiseerd.

In de voorgaande jaren is op basis van deze Poc-methode al eerder tussentijdse winstgenomen en zijn deze bedragen toegevoegd aan de reserves grondexploitaties. Hieronder treft u een overzicht hiervan aan van de totale winstneming tot en met 2025:

Tabel 10.3 Tussentijdse winstneming volgend Poc-methode

Bedragen x €1.000

Bouwgrond in exploitatie	% kosten-realisatie	% opbrengst-realisatie	% Poc (A)	Verwacht resultaat worst case (B)	(Tussentijdse) winstneming 2025 (= A x B)
De Poortmannen	100,0%	100,0%	100,0%	1.436	1.436
De Breedvennen	100,0%	100,0%	100,0%	324	324
Centrumplan Leende	100,0%	100,0%	100,0%	186	186
Totaal				1.946	1.946

De raad heeft eerder bepaald dat gerealiseerde winsten op bouwgrondexploitaties toegevoegd worden aan de reserves totaaloplossing verkeersproblematiek en de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Bij tussentijdse winstneming was nog geen sprake is van daadwerkelijk gerealiseerde winsten en bestond het risico dat de werkelijke winsten lager zouden uitvallen. De tussentijdse winsten werden daarom in de reserve grondexploitaties gestort.

Nu de grondexploitaties worden afgesloten kunnen de gerealiseerde winsten worden toegevoegd aan de reserve totaaloplossing verkeersproblematiek. Om in de toekomst weer een actief grondbeleid te kunnen voeren, wordt gevraagd om een deel van de gerealiseerde winstnemingen in een nieuwe bestemmingsreserve, aankoop strategische gronden, te storten. Hiermee kunnen toekomstig dan gronden worden aangekocht om deze bouwrijp te maken en te verkopen om ruimtelijke ontwikkelingen(woningbouw, bouwen voor bedrijven) mogelijk te maken.

Paragraaf Wet Open Overheid (WOO)

Paragraaf Wet Open Overheid (WOO)

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid in werking getreden. De Wet Open Overheid (WOO) heeft tot doel de transparantie van de overheid te vergroten en de toegang tot overheidsinformatie te verbeteren. De wet is bedoeld om burgers en organisaties meer inzicht te geven in het functioneren van de overheid en om de democratische controle te versterken. In deze paragraaf doen we verslag over de uitvoering van 2025.

De implementatie van de Wet Open Overheid wordt centraal georganiseerd door de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking A2- gemeenten waarvoor in 2025 een WOO-coördinator is aangesteld die tevens de rol vervult van projectleider. De implementatie van de WOO wordt hiermee projectmatig aangepakt en ondersteunt de gemeente Heeze-Leende in de uitvoering.

Actieve openbaarmaking

De WOO verplicht overheden om -gefaseerd, door middel van tranches- actief documenten uit de verschillende informatiecategorieën te publiceren. Dit is onderdeel van het project dat in 2025 verder is voortgezet. De gemeente Heeze-Leende voldeed in 2024 al aan de eerste tranche van de WOO. In de loop van 2025 is gewerkt aan de openbaarmaking van de informatie categorieën van de tweede tranche waarmee we nu gedeeltelijk voldoen aan de wettelijke verplichting tot actieve openbaarmaking van:

1. Jaarplannen en jaarverslagen;
2. Bij vertegenwoordigende organen ingekomen stukken;
3. Agenda's en besluitenlijst bestuurscolleges.

Ook is de gemeente Heeze-Leende aangesloten op de WOO-index.

Passieve openbaarmaking

In 2025 heeft gemeente Heeze-Leende 19 WOO-verzoeken ontvangen, waarvan er 12 zijn afgehandeld. 33% van deze verzoeken is binnen de wettelijke termijn afgehandeld.

De behandeling van WOO-verzoeken legt veel druk op de ambtelijke capaciteit. Een groot deel van de verzoeken zijn complex of omvangrijk en leggen druk op de wettelijke termijnen wat van invloed is op de doorlooptijden van een WOO-verzoek. Ook speelt de administratieve opvolging en interne informatiehuishouding hier een rol in.

Naarmate er meer informatie proactief openbaar zal worden gemaakt, zal het aantal WOO-verzoeken mogelijk afnemen, hoewel dit zich moeilijk laat voorspellen. De verwachting is dat meer regie op het afhandelingsproces een positieve bijdrage kan leveren aan de tijdige en kwalitatieve afhandeling.

In 2026 en 2027 zet de verplichting tot actieve openbaarmaking van de opvolgende tranches zich voort. We streven ernaar om in 2026 focus te houden op het actief openbaar maken van de documenten uit de informatie categorieën. De actieve rol van de WOO-contactpersonen en de WOO-coördinator zal hieraan bijdragen.

Verbetering informatiehuishouding

De WOO verplicht gemeenten de informatiehuishouding op orde te brengen en te houden.

Informatiehuishouding betreft de opslag, het beheer en de verstrekking van gegevens binnen een organisatie.

Dit moet goed georganiseerd zijn, zodat iedereen snel toegang heeft tot de benodigde informatie en om de besluitvorming te kunnen verantwoorden.

In 2025 hebben we ons voornamelijk gericht op bewustwording van een correcte informatiehuishouding. De benodigde stappen zijn gezet om de informatie uit tranche 1 en 2 goed te ontsluiten.

Jaarrekening

Balans

Activa

Tabel 12.0 Balans (Activa)

Bedragen x €1.000

Activa	31-12-2025	31-12-2024
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	2	3
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-	11
<i>Totaal immateriële vaste activa</i>	2	14
<i>Materiële vaste activa</i>		
Investerings met economisch nut	29.225	26.508
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	622	655
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	9.735	9.190
<i>Totaal materiële vaste activa</i>	39.581	36.353
<i>Financiële vaste activa</i>		
Kapitaalverstekkingen aan deelnemingen	2.042	2.042
Leningen aan woningbouwcorporaties	1.090	1.229
Leningen aan deelnemingen	-	-
Overige langlopende geldleningen	6.202	6.531
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	-	-
<i>Totaal financiële vaste activa</i>	9.334	9.802
Totaal vaste activa	48.917	46.169
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	0	-405
Gereed product en handelsgoederen	-11	-5
<i>Totaal voorraden</i>	-11	-410
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
Vorderingen op openbare lichamen	4.771	4.437
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
Rekening-courantverhouding met het Rijk	3.823	3.413
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	884	598
Overige vorderingen	636	925
<i>Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	10.113	9.373
<i>Liquide Middelen</i>	104	105
<i>Overlopende activa</i>		
<i>De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar:</i>		
Te ontvangen bedragen van het Rijk	606	1.509
Te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	232	884
Overige overlopende activa	3.884	3.735
<i>Totaal overlopende activa</i>	4.721	6.128
Totaal vlottende activa	14.927	15.197
Totaal activa	63.844	61.366

Tabel 12.0 Balans (Passiva)

Bedragen x €1.000

Passiva	31-12-2025	31-12-2024
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>		
Algemene reserve	4.790	6.184
Bestemmingsreserves	10.829	10.394
Gerealiseerd resultaat	734	-703
<i>Totaal eigen vermogen</i>	<i>16.354</i>	<i>15.875</i>
<i>Voorzieningen</i>	<i>8.357</i>	<i>7.211</i>
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	26.449	14.491
Onderhandse leningen van openbare lichamen	1.300	1.300
Door derden belegde gelden	1.090	1.229
Waarborgsommen	74	74
<i>Totaal vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	<i>28.913</i>	<i>17.093</i>
Totaal vaste passiva	53.623	40.179
Vlottende passiva		
<i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
Overige kasgeldleningen	-	13.000
Overige schulden	3.317	2.911
<i>Totaal netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	<i>3.317</i>	<i>15.911</i>
<i>Overlopende passiva</i>		
<i>De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar:</i>		
De ontvangen bedragen van het Rijk	3.392	2.600
De ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	1.139	731
Overige overlopende passiva	2.375	1.946
<i>Totaal overlopende passiva</i>	<i>6.905</i>	<i>5.276</i>
Totaal vlottende passiva	10.222	21.187
Totaal passiva	63.845	61.367

Overzicht van baten en lasten

Tabel 11.0 Overzicht van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Programma	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil begroting na wijzigingen - rekening
Lasten					
1 Dienstverlening en bestuur	13.582	13.215	15.056	15.826	-770
2 Wonen, bedrijven en recreëren	13.373	13.066	13.882	13.857	25
3 Samen leven en participeren	28.643	25.695	25.340	24.837	503
Totaal lasten	55.598	51.976	54.278	54.520	-242
Baten					
1 Dienstverlening en bestuur	35.981	35.288	38.251	38.156	-95
2 Wonen, bedrijven en recreëren	7.061	7.122	6.668	7.394	726
3 Samen leven en participeren	11.660	7.991	9.450	9.448	-2
Totaal baten	54.702	50.401	54.369	54.998	629
Saldo van baten en lasten	-896	-1.575	91	478	387
Toevoegingen aan reserves					
1 Dienstverlening en bestuur	552	610	143	127	16
2 Wonen, bedrijven en recreëren	2.997	1.200	1.459	1.793	-334
3 Samen leven en participeren	538	0	0	0	0
Totaal toevoegingen aan reserves	4.087	1.810	1.602	1.920	-318
Onttrekkingen aan reserves					
1 Dienstverlening en bestuur	589	878	575	688	113
2 Wonen, bedrijven en recreëren	2.979	1.453	1.398	1.338	-60
3 Samen leven en participeren	713	994	248	150	-98
Totaal onttrekkingen aan reserves	4.281	3.324	2.221	2.176	-45
Saldo mutatie reserves	194	1.514	619	256	-363
Saldo na bestemming (resultaat)	-703	-62	710	734	24

Toelichting op de balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening gemeente Heeze-Leende 2025, waarin door de gemeenteraad op 14 april 2025 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeid gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van het component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercircular. De gevolgen van het bijgestelde accres zoals opgenomen in de meicircular van het verslagjaar t+1 worden verantwoord in de jaarrekening van het op het verslagjaar volgend boekjaar.

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;

- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:

- Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 26 januari 2026 door de raad is vastgesteld;
- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn.
- Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op €1.098.000.
- De raad heeft met het College afgesproken dat onrechtmatigheden vanaf € 109.000 (rapportagegrens) in de paragraaf bedrijfsvoering worden toegelicht

Algemeen

Hieronder is bij de diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting gegeven. Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000, tenzij anders aangegeven.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar zijn vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar. De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro; en
- de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of ? indien gedelegeerd ? collegebesluit. Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:
- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > € 10.000 worden conform de financiële verordening geactiveerd.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven. Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de financiële verordening 2023, zoals laatstelijk vastgesteld door de gemeenteraad in haar vergadering d.d. 30 oktober 2023. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire afschrijvingsmethode en starten in het eerste boekjaar na gereedkomen of verwerving van het actief. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Afschrijvingen

De volgende afschrijvingstermijnen, zoals ook vastgelegd in de financiële verordening, die vastgesteld zijn door de gemeenteraad d.d. 30 oktober 2023, zijn van toepassing:

- Gronden en terreinen n.v.t.
- Woonruimten 40 jaar
- Gebouwen 40 jaar
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken, waaronder:
 - o riolering (aanleg, bouwkundig, elektromechanisch en gemalen) 60 jaar
- Vervoermiddelen 10 jaar
- Machines, apparaten en installaties
- Overige materiële vaste activa, waaronder:
 - o inventarissen 10 jaar
- (Het gebruiksrecht voor onbepaalde duur op) Software is als afzonderlijk actief opgenomen onder de materiële vaste activa als investering met economisch nut.

De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud, bodemsaneringen en het baggeren van watergangen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde voorziening gebracht.

Erfpacht

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Vorraden

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale/contante waarde. Indien gewaardeerd op contante waarde: De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (Commissie BBV Notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2023): 2%).

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als 'nog te verrekenen kosten' opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro; en
2. de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
3. er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde/het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhoud)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Vaste schulden, met een rente typische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Immateriële vaste activa

Tabel 12.1 Immateriële vaste activa

Bedragen x €1.000

	Boekwaarde per 31-12-2024	Investerings	Desinvesteringen / Afboekingen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief	Boekwaarde per 31-12-2025
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	11	-	11	-	-	-
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	3	-	-	1	-	2
Totaal	14		11	1		2

De desinvestering van € 11.000 betreft de voorbereidingskosten voor de indicatieve grondexploitatie "Ginderover". Conform de notitie grondbeleid 2023 mogen voorbereidingskosten voor indicatieve grondexploitaties, maximaal 5 jaar worden geactiveerd onder immateriële vaste activa. Voor de indicatieve grondexploitatie "Ginderover" is nog geen grondexploitatie vastgesteld door de raad en zijn de voorbereidingskosten, als gevolg van het overschrijden van de wettelijk voorgeschreven termijn, in 2025 afgeboekt ten laste van het jaarrekeningresultaat.

Materiële vaste activa

Tabel 12.2 Materiële vaste activa met economische nut

Bedragen x €1.000

	Boekwaarde per 31-12-2024	Investerings	Desinvesteringen / Afboekingen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief	Boekwaarde per 31-12-2025
Gronden en terreinen	2.890	-	-	7	-	2.883
Woonruimten	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	24.474	3.972	1.488	797	561	25.600
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	40	-	-	6	-	34
Vervoermiddelen	314	104	9	21	-	388
Machines, apparaten en installaties	244	1	-	43	0	202
Overige materiële vaste activa	34	87	-	3	-	118
Totaal	27.996	4.164	1.497	877	561	29.225

Voorziening versnelde afschrijving De Berkenschutse	Boekwaarde per 31-12-2024 per 31-12-2024	Desinvesteringen / Afboekingen	Boekwaarde per 31-12-2025 per 31-12-2024
Bedrijfsgebouwen	-1.488	1.488	-
Totaal	-1.488	1.488	-

	Boekwaarde per 31-12-2024 per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2025 per 31-12-2024

Tabel 12.2 Materiële vaste activa met economische nut

Saldo vaste activa investeringen met een economisch nut inclusief voorziening	26.508	29.225
---	--------	--------

De afwaardering(desinvestering) betreft de vroegtijdige sloop van een vervoermiddel.

De bijdrage van derden bestaan uit:

1. € 480.000 voor de gymzaal Heeze(subsidie Brainport en de specifieke uitkering Sport);
2. € 81.000 MRE-bijdrage voor de nieuwbouw van de Berkenschutse .

Tabel 12.3 Materiële vaste activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Bedragen x €1.000

	Boekwaarde per 31-12-2024	Investerings	Desinvesteringen / Afboekingen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief	Boekwaarde per 31-12-2025
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	655	987	0	33	987	622
Totaal	655	987	0	33	987	622

De investeringen zijn opgenomen in het Plan Stedelijk Water 2023 - 2027. De uitgaven € 987.000 worden gedekt via de voorziening riool. Deze wordt gevoed wordt via de ontvangsten uit de rioolheffing.

Tabel 12.4 Materiële vaste activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Bedragen x €1.000

	Boekwaarde per 31-12-2024	Investerings	Desinvesteringen / Afboekingen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief	Boekwaarde per 31-12-2025
Gronden en terreinen	0	-	-	0	-	-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.713	1.636	26	405	591	9.327
Machines, apparaten en installaties	250	0	0	25	0	225
Overige materiële vaste activa	227	0	0	44	0	183
Totaal	9.190	1.636	26	474	591	9.735

De desinvestering van € 26.000 bestaat uit de volgende onderdelen:

- Vervroegde vervanging van armaturen door verledning van lichtmasten, voor een bedrag van € 14.000.
- Vrijval van de boekwaarde van de investering "*Fietspad Strabrechtse Heide*" ter hoogte van € 11.700 conform raadsbesluit.

Financiële vaste activa

Tabel 12.5 Financiële vaste activa

Bedragen x €1.000

	Boekwaarde per 31-12-2024	Investerings	Desinvesteringen / Afboekingen	Aflossingen	Boekwaarde per 31-12-2025
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	2.042	0	0	0	2.042
Leningen aan woningbouwcorporaties	1.229	0	0	139	1.090
Leningen aan deelnemingen	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen	6.531	175	0	504	6.202
Totaal	9.802	175	0	643	9.334

In 2025 is er een lening verstrekt voor € 175.000 aan de het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting(SVn) voor financiering van startersleningen. De verstrekking van startersleningen hebben een positieve invloed op de woningmarkt. Een eerste koopwoning wordt hierdoor beter financieel bereikbaar voor starters.

Voorraden (Vlottende activa)

Tabel 12.6 Voorraden

Bedragen x €1.000

Omschrijving	31/12/2024	31/12/2025
Bouwgronden in exploitatie (na tussentijdse winstneming/verliesvoorziening)	-405	0
Gereed product en handelsgoederen	-5	-11
Totaal	-410	-11

De post gereed product en handelsgoederen betreft de voorraden eigen verklaringen rijbewijzen.

Voor het tussentijds verantwoorden van winst is het noodzakelijk dat voldoende zekerheid bestaat over het(verwachte) resultaat van de grondexploitatie, ofwel het resultaat moet op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Overeenkomstig de betreffende notitie van de commissie BBV wordt de methode 'percentage of completion' (kort: POC-methode) gehanteerd.

Hierbij wordt rekening gehouden met de mate waarin kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd per individuele grondexploitatie ten opzichte van de geraamde totale kosten en opbrengsten en eventuele risico's.

Het verloop van de bouwgronden in exploitatie gedurende het jaar 2025 wordt in het volgende overzicht weergegeven:

Tabel 12.7 Verloopoverzicht boekwaarde Bouwgronden in exploitatie

Bedragen x €1.000

Complex	Boekwaarde per 31-12-2024 vóór winstneming / voorziening	Vermeerderingen	Verminderings	Boekwaarde per 31-12-2025 vóór winstneming / voorziening	Afsluiting/ winstneming/ voorziening	Boekwaarde per 31-12-2025
De Poortmannen, Heeze	-218	60	46	-204	204	0
De Breedvennen, Leende	-108	58	1	-50	50	0
Centrumplan/Schoolstraat, Leende	-79	1	1	-79	79	0
Totaal	-405	119	48	-333	333	0

De bouwgronden in exploitatie zijn per 31 december 2025 afgesloten.

De in totaliteit geraamde gemaakte kosten en opbrengsten, inclusief het eindresultaat voor bouwgronden in exploitatie bedragen:

Tabel 12.8 Geraamde resultaat Bouwgronden in exploitatie

Bedragen x €1.000

Complex	Boekwaarde per 31-12-2025	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat nominaal	Geraamd resultaat contante waarde (disconto 2%)
De Poortmannen, Heeze	0	-	-	1.392	1.392
De Breedvennen, Leende	0	-	-	324	324
Centrumplan/Schoolstraat, Leende	0	-	-	186	186
Totaal	0	0	0	1902	1902

Het voordelige resultaat op de bouwgronden in exploitatie bedraagt € 1.902.000. Het betreft winsten die gerealiseerd zijn tijdens de totale looptijd van de bouwgronden in exploitatie. De winsten, opgebouwd uit jaarlijkse tussentijdse winstnemingen, zijn inmiddels verwerkt (een deel van de winstnemingen zijn ook eerder bij jaarrekeningen uit voorgaande jaren opgenomen). Voor nadere informatie over de bouwgronden in exploitatie verwijzen wij u ook naar de paragraaf Grondbeleid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (Vlottende activa)

Tabel 12.9 Uitzettingen (met een rente typische looptijd korter dan één jaar)

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025
Vorderingen op openbare lichamen	4.437	4.771
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
Rekening-courantverhouding met het Rijk	3.413	3.823
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	598	884
Overige vorderingen	925	635
Totaal	9.373	10.113

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijksschatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. We zijn in 2025 onder het drempelbedrag gebleven van € 1.037.440 gebleven.

Voor verwachte oninbaarheid van de overige vorderingen wordt rekening gehouden met een vermindering via een voorziening. Deze voorziening wordt statisch bepaald waarbij ouderdomsanalyse van een openstaande debiteurenvordering een belangrijke rol speelt.

Tabel 12.10 Benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Bedragen x €1.000

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1037			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	354	92	97	89
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	684	945	940	948
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	51.872			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	51.872			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1037			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	31.832	8.387	8.967	8.211
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	354	92	97	89

Liquide middelen (Vlottende activa)

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de kas- en banksaldi per 31-12-2025.

Tabel 12.11 Liquide middelen

Bedragen x €1.000

Activa	31/12/2024	31/12/2025
Kassaldi	4	3
Banksaldi	101	100
Totaal	105	104

Overlopende activa

In 2025 hebben we € 1.001.000 ontvangen voor de bekostiging voor de opvang van ontheemden uit de Oekraïne. Deze middelen zijn uitgekeerd in 2025 op basis van de SiSa-verantwoording 2024.

Voor de afwikkeling van de Rijkssubsidie " Raildempers " en "Geluidsschermen Spoor" hebben we in 2025 een bedrag groot € 374.000 ontvangen. Het te vorderen bedrag was eind 2024: € 500.000. In 2026, na verantwoording via de SiSa-regelingen via de jaarrekening 2025, zal een restantbedrag, groot € 142.000 worden overgemaakt door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

De overlopende activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 12.12 Verloopoverzicht overlopende activa

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2025
Te ontvangen bedragen van het Rijk	0	0	0	0
Nto rijkssubs raildemp schermen spoor (tv7.4)	500	34	374	160
Rijk uitvsubs (gevel) geluidaanp spoor (wel SiSa)	8	-15	-	-7
Spuk M16 Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	1.001	222	1.001	222
Realisatiestimulans	-	231	-	231
Totaal Rijk	1.509	472	1.375	606
Te ontvangen bedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	0	0	0	0
Subs. Prov. Noord-Brabant Herstelmaatregelen Natura 2000 Meerven 2024-2026	10	56	61	5
Nog te ontvangen bedragen openbare lichamen	874	227	874	227
Totaal Overige Nederlandse overheidslichamen	884	283	935	232
Totaal	2.393	755	2.310	838

Tabel 12.13 Overige overlopende activa

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025
Overige		
Vooruitbetaalde bedragen	3.144	2.397
Nog te ontvangen bedragen	591	1.486
Totaal Overig overlopende activa	3.735	3.883

Eigen vermogen (Vaste passiva)

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, bestemmingsreserves en het nog te bestemmen resultaat. In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn.

De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve.

Tabel 12.14 Reserves

Bedragen x €1.000

	Saldo 31-12-2024	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2025
Algemene reserve	6.184	-1.023	5.161	-	371	4.789
Bestemmingsreserves:	-	-	-	-	-	-
Reserve Mobiliteitsplan buitenwegen (fietspaden)	116	-	116	-	116	0
Reserve Streekontwikkeling / Landschapsprojecten	96	-	96	-	-	96
Reserve Gemeentelijke monumenten	103	-	103	-	11	93
Reserve Nieuwbouw / renovatie onderwijs	93	-	93	-	-	93
Reserve Bibliotheek rijkssubsidie	103	-	103	-	-	103
Reserve Dorpshuis Heeze	16	-	16	-	-	16
Reserve Duurzaamheid 2020	206	-	206	-	-	206
Reserve HSLnet buffer	87	-	87	-	-	87
Reserve Buig	312	-	312	-	50	262
Reserve renovatie hockeyveld	48	-	48	-	-	48
Reserve Kwaliteitsimpuls personeel	162	-	162	-	81	81
Reserve Ontwikkeling organisatie	250	-	250	-	125	125
Reserve Riolerings	-	-	-	-	-	-
Reserve Afvalkosten	42	-	42	-	42	-
Reserve de Poortmannen tussentijdse winstneming	54	-	54	204	-	259
Reserve de Breedvennen tussentijdse winstneming	4	-	4	50	-	54
Reserve Totaaloplossing verkeersproblematiek	3.738	-	3.738	-	75	3.663

Tabel 12.14 Reserves

Reserve CP Schoolstraat Leende tussentijdse winstneming	0	-	0	79	-	79
Reserve Volkshuisvesting	35	-	35	-	-	35
Reserve Implementatie Omgevingswet	265	-	265	-	-	265
Reserve Buitenjan	21	-	21	-	11	10
Reserve MRE bijdrage Randweg A2	1.084	-	1.084	-	1.084	-
Reserve samen naar de A2	1.281	-	1.281	-	-	1.281
Reserve (klein) materieel Openbare Werken	142	-	142	65	73	134
Reserve Hervormingsagenda Jeugd	-	320	320	-	-	320
	-	-	-	-	-	-
Dekkingsreserves t.b.v. afschrijvingslasten	2.133	-	2.133	1.523	137	3.518
	-	-	-	-	-	-
Totaal bestemmingsreserves	10.393	320	10.713	1.921	1.805	10.829
Nog te bestemmen resultaat	-703	703	-	734	-	734
Totaal	15.874	-	15.874	2.655	2.176	16.352

Toelichting op de reserves

Algemene Reserve

Doel De algemene reserve dient als buffer van rekeningtekorten en als algemeen weerstandsvermogen.

Het beginsaldo op 1 januari 2025 bedraagt €6.184.000 (Jaarstukken 2024 Rv25.36).

Het bedrag in kolom "Bestemming resultaat vorig boekjaar" van € 1.023.000 bestaan uit de volgende posten (Jaarstukken 2024 Rv25.36):

- Toelichting mutaties**
- €703.000 negatief jaarrekeningresultaat 2024
 - €320.000 onttrekking aan de algemene reserve, ten behoeve van een storting in de bestemmingsreserve Hervormingsagenda

Aanvullend hebben we in 2025 €371.000 onttrokken aan de algemene reserve in 2025:

- Een bedrag ad €180.000 zoals vastgesteld in Primitieve begroting 2025 (Rv24.53)

1. Extra subsidie van 2 jaar voor de bibliotheek € 50.000
 2. Erfgoedkaart € 65.000
 3. Klein materieel openbare werken , de dotatie aan de bestemmingsreserve: € 65.000
- Onttrekking van €160.100 conform raadsbesluit Ontwerp verkabeling nieuwe hoeven (Rv25.10)
 - Onttrekkingen van €30.000 uit budgetreservering van Jaarrekening 2024 (Rv25.36)
 1. Advieskosten voor het programma kostenverhaal: € 18.000
 2. Herbestemmingsonderzoek st. Maartenshuis en ontwerp gemeentehuisplein: € 12.000

Reserve mobiliteitsplan buitenwegen(fietspaden)

Doel De gemeente stimuleert het fietsgebruik (Heeze-Leende fietst) en integreert deze maatregelen in het bredere mobiliteitsplan.

Toelichting mutaties Conform raadsbesluit wordt € 116.000 ter dekking van de investering "Fietspad Leenderweg" ingezet. Het bedrag is toegevoegd aan de bestemmingsreserve kapitaallasten (zie hiervoor ook de toelichting op dekkingsreserves ten behoeve van de kapitaallasten).

Reserve streekontwikkeling/landschapsprojecten

Doel Bekostiging van plannen in het buitengebied.

Toelichting mutaties In 2025 heeft de gemeenteraad besloten om deze reserve in 2026 in te zetten voor de realisatie van de transitie van het landelijk gebied. Er resteert eind 2025 nog een restantbedrag groot € 96.000 voor 2026.

Reserve gemeentelijke monumenten

Doel Deze reserve is bedoeld voor (particuliere) bijdragen aan onderhoud voor gemeentelijke monumenten.

Toelichting mutaties De onttrekkingen zijn op basis van de bijdragen voor de instandhouding van gemeentelijke monumenten.

Reserve nieuwbouw/renovatie onderwijs

Doel Als gemeente hebben we een zorgplicht voor adequate onderwijshuisvesting.

Toelichting mutaties In 2025 zijn er geen mutaties geweest. De reserve zal in 2026 ingezet worden ter dekking van de verbouwing van de klaslokalen van de Trumakkers.

Reserve bibliotheek rijkssubsidie

Doel Deze reserve is bedoeld toekomstige exploitatietekorten van bibliotheken te dekken tot 2030.

Toelichting mutaties In 2025 is er geen beroep gedaan op de reserve.

Reserve dorpshuis Heeze

Doel Deze reserve dient ter dekking voor de realisatie van een nieuw dorpshuis in Heeze.

Toelichting mutaties In 2025 is er geen beroep op deze reserve gedaan omdat de realisatie nog niet is gestart.

Reserve duurzaamheid 2020

Doel Vanuit het Rijk ontvangen wij sinds 2019 middelen voor het bereiken van de klimaatdoelen. Denk hierbij aan: de warmtetransitie, het aanbieden van een energieloket en een (duurzame)wijkaanpak.

Toelichting mutaties	Tijdens de begrotingsbehandeling 2026-2029 is door de raad besloten om deze reserve op te heffen per 1 januari 2026. Het restantbedrag ad € 206.000 zal in 2026 worden toegevoegd aan de algemene reserve.
----------------------	--

Reserve HSL-net buffer

Doel	De gemeente staat garant voor leningen aan HSL-net. HSL-net is een organisatie die aanleg van het glasvezelnet faciliteert.
------	---

Toelichting mutaties	Tijdens de begrotingsbehandeling 2026-2029 is door de raad besloten om deze reserve op te heffen per 1 januari 2026. Het restantbedrag van € 87.000 zal worden toegevoegd aan de algemene reserve in 2026.
----------------------	--

Reserve BUIG

Doel	Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van inkomensuitkeringen. De reserve is bedoeld om toekomstige tegenvallers van de BUIG op te kunnen vangen.
------	--

Toelichting mutaties	In 2025 is een bedrag van € 50.000 onttrokken voor de afwikkeling van de BUIG.
----------------------	--

Reserve renovatie hockeyveld

Doel	Reserve ter dekking van onderhoud voor hockeyvelden.
------	--

Toelichting mutaties	In 2025 is er geen beroep gedaan op deze reserve.
----------------------	---

Reserve kwaliteitsimpuls personeel

Doel	Reserve gevormd voor organisatieontwikkeling, begeleiding van personeel en voor frictiekosten.
------	--

Toelichting mutaties	Tijdens de begrotingsbehandeling 2026-2029 is door de raad besloten om deze reserve op te heffen per 1
----------------------	--

januari 2026. Het restantbedrag van € 81.000 zal worden toegevoegd aan de reserve "Versterking Uitvoeringskracht", voorheen genaamd de reserve "Basis op Orde" in 2026.

Reserve ontwikkeling organisatie

Doel Opvangen van tegenvallers binnen de bedrijfsvoering van de organisatie.

Toelichting mutaties Tijdens de begrotingsbehandeling 2026-2029 is door de raad besloten om deze reserve op te heffen per 1 januari 2026. De stand per 1 januari 2026 is € 250.000. Een bedrag, groot € 125.000 zal in 2026 worden toegevoegd aan de reserve "Versterking Uitvoeringskracht", die voorheen onder de naam reserve "Basis op Orde" bekend was. Het restantbedrag: € 125.000, zal worden toegevoegd aan de algemene reserve in 2026.

Reserve riolering

Doel De stijging van de heffing voor riolering te beperken voor onze inwoners.

Toelichting mutaties Wettelijk is hiervoor voorgeschreven dat dit een voorziening moet zijn en geen reserve. Wij stellen u dan voor om deze reserve op te heffen. Er resteert voor 2025 geen saldo meer en er zijn ook geen mutaties geweest in 2025.

Reserve afvalkosten

Doel Om toekomstige tegenvallers van de afvalstoffenheffing uit te kunnen dekken.

Toelichting mutaties In 2025 is er € 42.000 aan deze reserve onttrokken voor de voorziening afval. Vanaf 2026 zal alles via de voorziening afval worden afgewikkeld. Voorgesteld wordt om deze reserve per 31 december 2025 op te heffen.

Reserve De Poortmannen tussentijdse winstneming

Doel Deze reserve is ingesteld voor de tussentijdse winstneming van grondexploitatie De Poortmannen.

Toelichting mutaties In 2025 is de € 204.000 toegevoegd als gevolg van de tussentijdse winstneming.

Reserve totaaloplossing verkeersproblematiek

Doel Oplossen verkeersproblematiek in de kernen binnen onze gemeente.

Toelichting mutaties in 2025 is een bedrag, groot € 75.000 ingezet voor de realisatie van diverse verkeersonderzoeken e.d. Er resteert een bedrag ad € 3,6 miljoen.

Reserve volkshuisvesting

Doel Realisatie van bovenwijkse voorzieningen.

Toelichting mutaties Geen mutaties in 2025, in de reserve zijn geen middelen meer beschikbaar.

Reserve bovenwijkse voorzieningen

Doel Oplossen verkeersproblematiek in de kernen binnen onze gemeente.

Toelichting mutaties In 2025 is een bedrag, groot € 75.000 ingezet voor diverse verkeersonderzoeken e.d. De reserve zal per 1 januari 2026 opgeheven worden, conform raadsbesluit Rv 25.72(Begrotingsbehandeling 2026-2029).

Reserve Implementatie Omgevingswet

Doel De reserve is om incidentele lasten voor de invoering van de omgevingswet te financieren.

**Toelichting
mutaties**

Geen mutaties in 2025, een bedrag ad € 265.000 is nog beschikbaar in deze reserve voor 2026. De werkzaamheden voor de implementatie van de Omgevingswet zullen naar alle waarschijnlijkheid pas in 2032 afgerond worden.

Reserve Buitenjan

Doel

Bijdrage aan regionale opvang asielzoekers in Veldhoven("Buitenjan").

**Toelichting
mutaties**

In 2025 is € 11.000 onttrokken aan de reserve conform afspraken. Voorgesteld wordt om reserve af te sluiten per 31 december 2025.

Reserve locatie Mariahoeve

Doel

Er was voornemens om units op locatie Mariahoeve te activeren en in de toekomst versneld af te schrijven. De units vallen onder de categorie normvergoeding. In overleg met de accountant is gekozen om afwikkeling van de gehele normvergoeding middels de exploitatie 2024 te laten plaatsvinden. Daarmee vervalt de reserve locatie Mariahoeve.

**Toelichting
mutaties**

In 2025 zijn er geen mutaties geweest, voorgesteld wordt om deze reserve per 31 december 2025 af te sluiten.

Reserve MRE-bijdrage Randweg A2

Doel

De reserve is bedoeld voor het pakket korte termijn maatregelen A2 Randweg Eindhoven.

**Toelichting
mutaties**

In 2025 zijn er geen mutaties geweest. Het bedrag, groot € 1.084.000 overgeheveld naar de dekkingsreserve ten behoeve van afschrijvingslasten. Voorgesteld wordt om deze reserve per 31 december 2025 op te heffen.

Reserve Samen naar de A2

Doel	De reserve is bedoeld voor het oplossen van verkeersproblematiek binnen de kernen.
Toelichting mutaties	In 2025 zijn er geen mutaties geweest. Er is een bedrag, groot 1.251.000, beschikbaar voor 2026.

Reserve klein materieel openbare werken

Doel	Via de begroting wordt jaarlijks op basis van het vervangingsschema een bedrag aan deze reserve toegevoegd. Volgens de financiële verordening worden activa van minder dan € 10.000 niet geactiveerd. Uitgaven betreffende de vervanging van materieel van openbare werken beneden dit bedrag worden gedekt uit deze reserve.
Toelichting mutaties	In 2025 heeft de jaarlijkse storting van € 65.000 plaats gevonden. De onttrekking, groot 73.000 zijn de kosten voor de aanschaf van 4 voertuigen voor facilitaire zaken en de buitendienst. Voor 2026 is nog bedrag beschikbaar ad € 134.000.

Reserve Hervormingsagenda

Doel	Voorkomen dat jeugdigen jeugdzorg nodig hebben door te bouwen aan een pedagogische basis (preventief jeugdbeleid) en voor de meest kwetsbare jeugdigen passende zorg beschikbaar te hebben o.a. door het versterken van de lokale teams en de inkoop van specialistische jeugdzorg.
Toelichting mutaties	Er zijn geen mutaties geweest in 2025, voor 2026 is hiervoor een bedrag van € 320.000 voor beschikbaar.

Dekkingsreserve kapitaallasten

De toelichtingen op mutaties van de dekkingsreserves kapitaallasten vindt u in het overzicht structurele mutaties reserves.

Tabel 12.15 Specificatie dekkingsreserves t.b.v. Afschrijvingslasten

Bedragen x €1.000

Dekkingsreserves t.b.v. afschrijvingslasten	Saldo 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2025
Reserve Centrumplan Leende	835	-	24	811
Res voorbereiding verkabeling Nieuwe Hoeven	-	260	-	260
Reserve klemsysteem hockey Heeze (kpl)	11	-	1	10
Reserve veld 2 hockey Heeze (kpl)	339	-	33	306
Reserve vervangen bruggen Oude Dijk/Strijperdijk (kpl)	91	-	10	81
Reserve herinrichting Spoorlaan-Schoolstraat (kapitaallst)	218	-	3	215
Reserve verharding en verlichting langzaam verkeer Kloosterv	-	-	-	-
Reserve openbaar groen Spoorlaan-Schoolstr (kplst)	22	-	1	21
Reserve Strijperpad (kpl)	28	-	1	27
Reserve fietspad Plaetse-Boschlaan (kpl)	62	-	6	56
Reserve hekwerk Groote Speel Leende (kpl)	22	-	2	20
Reserve klimaatinstallatie Pompenmaker (kpl)	187	-	18	169
Reserve werkbus tbv kapitaallasten	0	-	-	0
Reserve werkbus tbv kapitaallasten	-	-	-	-
Reserve Renault Zoe tbv kapitaallasten	2	-	-	2
Reserve zoutstrooiers tbv kapitaallasten	3	-	-	3
Reserve aktiewagen binnen de bebouwde kom (kpl)	5	-	1	4
Reserve aktiewagen buiten de bebouwde kom (kpl)	7	-	2	5
Reserve Volkswagen (kpl)	16	-	5	10
Reserve Skoda (kpl)	18	-	18	-
Reserve Renault Kangoo (kpl)	-	28	-	28
Pick-up voertuig 2021 (kpl)	33	-	5	27
Massey Ferguson 2023 TDJ-23-2	50	-	6	45
John Deere compacttrekker 2023 T-27-FNL	24	-	3	21
Dekkingsreserve kpl Renault Masters	162	34	-	196
Dekkingsreserve Mobiliteitsplan buitenwegen (fietspaden)	-	116	-	116
Dekkingsreserve MRE bijdrage Randweg A2	-	1.084	-	1.084
Totaal Dekkingsreserves t.b.v. afschrijvingslasten	2.133	1.523	137	3.518

Voorzieningen (Vaste passiva)

Het verloop van de voorzieningen wordt in het volgende overzicht weergegeven:

Tabel 12.16 Voorzieningen

Bedragen x €1.000

	Saldo 31-12-2024	Toevoegingen	Aanwending	Saldo 31-12-2025
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's				
Pensioen wethouders	1.910	617	29	2.498
Wachtgeld wethouders	51	-	49	2
Bovenwettelijk verlof	167	6	-	173
Regeling vervroegd uittreden (RVU)	37	108	39	106
Overige voorzieningen	-	129	-	129
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.165	860	117	2.908
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
Onderhoud wegen	705	762	815	652
Onderhoud bruggen	76	45	1	120
Gemeentelijke accommodaties	1.930	108	157	1.881
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.711	915	973	2.653
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting				
Riolering	2.258	1.386	966	2.678
Demping afvalheffing	76	42	-	118
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	2.334	1.428	966	2.796
Totaal	7.210	3.204	2.056	8.357

Nadere toelichting op de voorzieningen

Voorziening pensioen wethouders

Doel Voor de pensioenopbouw van bestuurders is de laatste jaren een verzekering afgesloten. Voor de bestuurders waarvoor geen (volledige) verzekering kan worden afgesloten is deze voorziening gevormd.

Toelichting mutaties In verband met de aangekondigde wijziging van het pensioenstelsel voor ambtsdragers per 2028 is in 2025 een extra toevoeging aan de voorziening gedaan. Het niveau van de voorziening per 31-12-2025 moet de toekomstige financiële verplichtingen kunnen afdekken op basis van het mogelijk nieuwe stelsel. Per 31-12-2025 bedraagt de benodigde voorziening € 2.498.000.

De dotatie bestaat uit een extra storting in het kader van de voorbereiding op het nieuwe stelsel en uit waardeoverdrachten naar ons pensioenfonds. Hiermee wordt geborgd dat de gemeente tijdig en volledig kan voldoen aan haar verplichtingen richting (voormalige) wethouders. De onttrekking betreft een waardeoverdracht die vloeit uit ons pensioenfonds.

Voorziening wachtgeld wethouders

Doel	Opvangen wachtgeldverplichting
Toelichting mutaties	In 2025 zijn alle nog lopende wachtgeldverplichtingen volledig beëindigd. Gedurende het jaar zijn geen nieuwe wachtgeldsituaties ontstaan. Hierdoor resteert in de voorziening alleen nog een beperkt restantbedrag van € 2.000.

Voorziening bovenwettelijk verlof

Doel	Gevormd bij de jaarrekening 2022 volgens de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) om toekomstige aanspraken op verlof te kunnen bekostigen.
Toelichting mutaties	Op basis van de stand van de bovenwettelijke verlofuren waar medewerkers per 31 december 2025 recht op hebben, bedraagt de benodigde voorziening aan het eind van 2025 €173.000. Ten opzichte van de stand per 1 januari 2025 (€167.000) is in 2025 een toevoeging van €6.000 aan de voorziening gedaan. De uiteindelijke verplichtingen per 31 december 2025 vallen daarmee lager uit dan oorspronkelijk begroot.

Voorziening Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)

Doel	Regeling eerder stoppen met werken 2024-2028.
Toelichting mutaties	In de slotwijziging 2025 is rekening gehouden met een toevoeging van €30.000 en een onttrekking van €30.000 aan de voorziening. In 2025 zijn echter extra verplichtingen ontstaan door nieuwe vaststellingsovereenkomsten waarin voor betrokken medewerkers een vervroegde uittredingsdatum is vastgelegd. Hierdoor moest een aanvullende toevoeging van €108.000 aan de voorziening worden gedaan. Van dit bedrag is in 2025 reeds €39.000 uitgekeerd en als last verantwoord.

Overige voorzieningen

Doel	De voorziening is gevormd om het risico van een negatieve beschikking door de Belastingdienst van de btw-teruggave 2025 voor de kosten van de maaltijdenverstrekking voor de opvang van asielzoekers in de jaarrekening mee te nemen.
Toelichting mutaties	Er is een verzoek ingediend bij de Belastingdienst met betrekking tot de juiste toepassing van het Btw-tarief voor 2024 en 2025. Voor 2025 is het verzoek nog in behandeling bij de Belastingdienst, voor 2024 is het de claim inmiddels afgewikkeld. Het bedrag van € 129.144 is

budgettair neutraal verwerkt met zowel een vordering als een voorziening in 2025, vanwege de onzekerheid.

Voorziening onderhoud wegen

Doel	De voorziening onderhoud wegen is gevormd om de kosten van het onderhoud van wegen te egaliseren. De jaarlijkse dotatie en de jaarlijks uit te voeren onderhoudswerkzaamheden liggen vast in het Beheer en beleidsplan wegen 2022-2026. Dit plan is op 13 december 2021 vastgesteld door het college.
Toelichting mutaties	De storting in de voorziening bedroeg conform begroting 2025 € 762.000. De onttrekking in 2025, in totaal € 815.000, heeft betrekking op de in 2025 uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden. Dotaties en onttrekkingen zijn in lijn met het beheer en beleidsplan wegen 2022-2026.

Voorziening onderhoud bruggen

Doel	De voorziening onderhoud wegen is gevormd om de jaarlijkse onderhoudskosten van het onderhoud van bruggen te egaliseren. De jaarlijkse dotatie en de jaarlijks uit te voeren onderhoudswerkzaamheden liggen vast in het Beheer en beleidsplan civiele kunstwerken 2023-2027.
Toelichting mutaties	De storting in de voorziening wegen bedroeg conform begroting 2025 € 45.000. In 2025 is € 1.000 aan de voorziening onttrokken voor onderhoudswerken. Dotaties en onttrekkingen volgen het beheer en beleidsplan civiele kunstwerken 2023-2027.

Voorziening Gemeentelijke accommodaties

Doel	Het betreft een voorziening voor groot onderhoud aan de gemeentelijke accommodaties en gebouwen. Via de exploitatiebegroting vinden jaarlijks dotaties in de voorziening plaats ten laste van de betreffende accommodaties/gebouwen. De uitgaven voor groot onderhoud worden ten laste van de voorziening gebracht. De jaarlijkse dotaties en uit te voeren werkzaamheden liggen vast in de Meerjarige onderhoudsplannen en bijbehorende investeringsschema.
Toelichting mutaties	In 2025 is conform begroting 2025 een bedrag van € 108.000 aan de voorziening gedoteerd en is € 157.000 aangewend voor onderhoudswerkzaamheden. Dotaties en onttrekkingen vinden plaats

volgens de meerjarig onderhoudsplannen voor gebouwen en accommodaties.

Voorziening riolering

Doel In de raadsvergadering van 6-2-2023 is het Plan Stedelijk Water 2023-2027(PSW) vastgesteld. Dit plan anticipeert op de veranderende weersextremen en zorgt daarnaast ervoor dat de basis op orde blijft. Klimaatadaptief en robuust. In dit plan wordt invulling gegeven aan de verplichting om vanuit de Wet Milieubeheer (artikel 4.22) om riool- en watertaken vast te leggen. Door middel van rioolheffing wordt de voorziening riolering op peil gehouden om jaarlijks de investeringen te kunnen financieren. Voor toekomstige investeringen wordt tijdig begonnen met het verhogen van tarieven.

Toelichting mutaties In 2025 is conform begroting 2025 een bedrag van € 1.386.000 in de voorziening riolering gestort. Voor de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden is in 2025 een bedrag van € 930.000 aangewend. Daarnaast is er nog een bedrag van € 36.000 aan de voorziening onttrokken conform artikel 44.2 BBV (middelen van derden met gebonden bestemming) omdat de opbrengst van de rioolheffing in 2025 minder dan 100% kostendekkend is. Het saldo van dit deel van de voorziening is na laatstgenoemde onttrekking nihil.

Voorziening afval

Doel Bij de jaarrekening 2022 is deze voorziening gevormd ten behoeve van demping kosten afvalstoffenheffing gevormd. Deze voorziening is gevormd uit de overschotten van de afvalstoffenheffing en dient dus ook worden ingezet ter dekking van de kosten m.b.t de afvalstoffenheffing.

Toelichting mutaties In 2025 is het vrijgevalen saldo van € 42.000 van de reserve Afvalkosten gedoteerd aan de voorziening afval. Omdat in 2025 het afval in 2025 100% kostendekkend is, is aanwending van de voorziening niet nodig.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer (Vaste passiva)
 In het volgende overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2025.

In 2025 zijn 3 langlopende leningen afgesloten voor een totaalbedrag van € 13,0 miljoen: 2 leningen bij de BNG, voor ieder € 3,5 miljoen en een lening bij de NWB voor

€ 7,0 miljoen voor de financiering van investeringen. Kasgeldleningen zijn hiervoor relatief duur omdat de rentelasten bij langlopende leningen lager liggen als bij kortlopende financiering(kasgeldleningen). Bovendien lag de financieringsbehoefte zowel op korte, als ook op lange termijn.

Tabel 12.17 Verloopoverzicht vaste schulden

Bedragen x €1.000

	Saldo 31-12-2024	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2025
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	14.491	13.000	1.042	26.449
Onderhandse leningen van openbare lichamen	1.300	0	0	1.300
Door derden belegde gelden	1.229	0	139	1.089
Waarborgsommen	74	0	0	74
Totaal	17.093	13.000	1.180	28.912

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (Vlottende passiva)

Tabel 12.16 Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

De kasgeldleningen, groot € 13,0 miljoen zijn in 2025 omgezet in 3 langlopende leningen. Reden hiervoor is om te voldoen aan de financieringsbehoefte op zowel lange als korte termijn voor investeringen.

Tabel 12.18 Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

Bedragen x €1.000

	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025
Overige kasgeldleningen	13.000	-
Overige schulden	2.911	3.317
Totaal	15.911	3.317

Overlopende Passiva (Vlottende passiva)

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen vooruit ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 12.19 Verloopoverzicht overlopende passiva

Bedragen x €1.000

	Saldo 31-12-2024	Verschuldigd / vooruitontvangen bedrag	Betaald / Besteed	Saldo 31-12-2025
Rijk:	-	-	-	-
Afrekening BBZ/Tozo SZW	164	-	20	144
Woningbouwproject	-	75	-	75
C210B Regeling flexibele inzet woningbouw	40	-	40	-
H8 SU Lokaal sportakkoord	6	-	6	-
G10 SU Wet Inburgering 2021	356	157	108	405
Rijk uitsubs gevelmreg Dorpstr Leende (wel SiSa)	49	-	49	-0
E3.100151 Rijk vbt geluids Oostr/Langstr(g SiSa)	265	-	86	179
Rijk vbt subs geluids B-lijst\eindmel (g SiSa)	102	-	10	92
J55 SU verlagen energierekening	115	-	54	61
C94: Spuk lokale aanpak isolatie	745	417	63	1.099
SU Gezond en Actief Leven Akkoord - SPUK GALA	123	224	200	147
SiSa regeling klimaat en energiebeleid (CDOKE)	20	-	20	-
F28/K28 SU reg klimaat & energiebeleid (CDOKE)2024	354	-	354	-
K28 SU reg klimaat en energiebeleid (CDOKE) 2025	-	627	64	563
E120 SU Stimulering verkeersveiligheid 2025-2030	-	360	-	360
Brimsubsidie (taakveld5.5)	26	-	26	-
Prov NB - subs. Restauratie molen St Victor	-	189	-	189
G13 SU Onderwijsroute	13	14	18	9
D14 SU Nationaal Programma Onderwijs (NPO)	71	-	40	31
D8 Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB)	-	126	126	-
H4 SU regeling stimulering sport	-	192	154	38
D23 SU Lokale bibliotheekvoorziening	151	-	151	-
C92 Informatiepunten Digitale Overheid	-	16	16	-
Totaal Rijk:	2.600	2.397	1.605	3.392
Prov Samen mee nr A2 (taakveld 2.1)	-	-	-	-
Prov subs amfibiepassage Somerenseweg	344	-	344	-
Bijdrage WS Dommel uitvoer. agenda klim.adap.	45	23	68	-
E44B SU Eindhov. Tijd. Impul. Klimaatadapt. 21_27	321	-	-	321
Prov Ruimte voor Ruimte bijdrage (taakveld 2.1)	21	21	21	21
MRE Subsidie De Berkenschutse	-	878	81	797
Totaal overige Nederlandse overheden	731	922	514	1.139

Tabel 12.20 Overige overlopende passiva

Bedragen x €1.000

	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025
Nog te betalen bedragen	1.241	2.175
Vooruitontvangen bedragen	154	89
Loonh uitk W&I	-	19
Crowdfunding IVN amfibiepassage Somerenseweg	72	-
Subsidie Brabants Landschap Somerenseweg	248	73
Nto GRSA2	-	16
Overige overlopende passiva	231	-
Totaal overige overlopende passiva	1.947	2.375

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (NIBORV)

Gewaarborgde geldleningen en gegarandeerde faciliteiten

De gemeente is achtervang voor door WSW geborgde leningen die zijn aangegaan door woningcorporaties die in de gemeente Heeze-Leende actief zijn. Het aandeel in het schuldrestant waar de achtervang betrekking op heeft bedroeg op 31 december 2025 € 37,812 miljoen.

De kredietfaciliteit van De Bulders is in 2025 opgeheven. Reden hiervoor is dat veel van de gronden verkocht zijn en het risico nihil is.

Gewaarborgde geldleningen

Excel-tabel

Bedragen x €1

Num mer geldle ning geldg ever	Naam van de financieringsi nstelling	Garantie Waarbor gfonds Sociale Woningb ouw (WSW)	WS W nr	Percen tage dekkin g gemeen te Heeze- Leende	Verdeels leutel WSW achterva ng	Achter vang voor/n a 1-8-20 21	Naam van de geldn emer	Stortings datum	Eindd atum	Re nte %	Oorspronkelij k bedrag van de geldlening	Restant bedrag per 31-12- 2025
70450	Gemeente Heeze-Leende	ja	2583 3		100%	< 1-8-20 21	woCom	01/09/198 7	01/11/ 2031	4,6 6	€2.026.129	€620.00 0
70463	Gemeente Heeze-Leende	ja	2583 4		100%	< 1-8-20 21	woCom	01/09/198 7	01/03/ 2033	3,2 7	€1.370.870	€470.00 0
40101 616	BNG Bank N.V.	ja	3815 0	50%	100%	< 1-8-20 21	woCom	01/08/200 8	31/07/ 2048	4,5 6	€22.400.000	€22.400 .000
40101 613	BNG Bank N.V.	ja	3815 3	50%	100%	< 1-8-20 21	woCom	01/08/200 7	01/08/ 2047	4,5 2	€3.600.000	€3.600. 000
WOL.0 35	BNG Bank N.V.	ja	NRV2 062		12,00%	> 1-8-20 21	woCom	-	-	-	€6.527.000	€786.00 0
10031 267	Nederlandse Waterschapsba nk NV	ja	6025 5		12,00%	> 1-8-20 21	woCom	21/12/202 1	21/12/ 2061	4,8 6	€2.718.202	€327.00 0
40117 482	BNG Bank N.V.	ja	6300 5		12,00%	> 1-8-20 21	woCom	20/09/202 4	20/09/ 2069	3,0 03	€10.000.000	€1.204. 000

Bedragen x €1

40110 090	BNG Bank N.V.	ja	6303 9		12,00%	> 1-8-20 21	woCom	28/09/201 5	28/09/ 2045	1,7 5	€1.000.000	€87.000
40117 811	BNG Bank N.V.	ja	6335 6		12,00%	> 1-8-20 21	woCom	23/12/202 4	23/12/ 2071	2,6 85	€15.000.000	€1.807. 000
40118 125	BNG Bank N.V.	ja	6370 1		12,00%	> 1-8-20 21	woCom	30/04/202 5	30/04/ 2031	2,7 49	€10.000.000	€1.204. 000
40118 248	BNG Bank N.V.	ja	6387 5		12,00%	> 1-8-20 21	woCom	15/08/202 5	15/08/ 2030	2,5 79	€10.000.000	€1.204. 000
40118 463	BNG Bank N.V.	ja	6416 7		12,00%	> 1-8-20 21	woCom	29/01/202 6	31/01/ 2033	-	€15.000.000	€1.807. 000
40118 462	BNG Bank N.V.	ja	6416 8		12,00%	> 1-8-20 21	woCom	31/12/202 5	31/12/ 2031	2,7 99	€10.000.000	€1.204. 000
-	Nederlandse Waterschapsba nk NV	ja	NRV1 042		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	-	-	-	€18.349.000	€147.00 0
	Nederlandse Waterschapsba nk NV	ja	NRV1 732		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	-	-	-	€1.605.000	€13.000
10031 291	Nederlandse Waterschapsba nk NV	ja	6035 9		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	21/12/202 1	21/12/ 2061	4,8 6	€4.412.829	€35.000
40115 374	BNG Bank N.V.	ja	6058 3		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	18/01/202 2	19/01/ 2054	0,7 92	€6.000.000	€48.000
40114 969	BNG Bank N.V.	ja	6068 2		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	26/08/202 1	26/08/ 2031	0,0 89	€10.000.000	€80.000
40115 522	BNG Bank N.V.	ja	6069 3		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	28/03/202 2	01/04/ 2070	0,8 34	€10.000.000	€80.000
40116 055	BNG Bank N.V.	ja	6136 9		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	01/12/202 2	03/12/ 2063	2,5 61	€10.000.000	€80.000
40116 056	BNG Bank N.V.	ja	6137 0		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	01/12/202 2	01/12/ 2065	2,5 15	€10.830.000	€87.000
40116 057	BNG Bank N.V.	ja	6137 1		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	01/12/202 2	01/12/ 2067	2,4 73	€11.000.000	€88.000
2-3175 8	Nederlandse Waterschapsba nk NV	ja	6140 4		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	02/01/202 3	28/04/ 2032	-	€10.000.000	€80.000
40116 490	BNG Bank N.V.	ja	6178 5		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	03/07/202 3	03/07/ 2073	2,9 84	€7.000.000	€56.000
40116 740	BNG Bank N.V.	ja	6204 7		0,008	> 1-8-20 21	Wooni nc.	45.222	63121	3,3 97	€6.000.000	€48.000
40116 797	BNG Bank N.V.	ja	6213 3		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	23/01/202 4	23/01/ 2064	3,2 74	€10.000.000	€80.000
1-4018 9	Nederlandse Waterschapsba nk NV	ja	6213 4		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	23/11/202 3	23/11/ 2028	3,2 4	€10.000.000	€80.000
40117 046	BNG Bank N.V.	ja	6240 4		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	04/04/202 4	04/04/ 2074	3,0 17	€5.000.000	€40.000
2-3196 7	EUR 1wk Nederlandse	ja	6241 4		0,80%	> 1-8-20 21	Wooni nc.	29/02/202 4	01/10/ 2027	-	€2.500.000	€20.000

Bedragen x €1

	Waterschapsbank NV											
40117132	BNG Bank N.V.	ja	62516		0,80%	> 1-8-2021	Wooninc.	21/03/2024	21/03/2074	2,899	€10.000.000	€80.000
40117131	BNG Bank N.V.	ja	62517		0,80%	> 1-8-2021	Wooninc.	21/03/2024	21/03/2034	3,064	€10.000.000	€80.000
1-40364	Nederlandse Waterschapsbank NV	ja	62728		0,80%	> 1-8-2021	Wooninc.	30/05/2024	30/05/2069	3,001	€10.000.000	€80.000
40117427	BNG Bank N.V.	ja	62903		0,80%	> 1-8-2021	Wooninc.	22/08/2024	20/08/2066	3,042	€7.500.000	€60.000
40117426	BNG Bank N.V.	ja	62905		0,80%	> 1-8-2021	Wooninc.	25/07/2024	25/07/2068	3,019	€7.500.000	€60.000
40117577	BNG Bank N.V.	ja	63067		0,80%	> 1-8-2021	Wooninc.	24/09/2024	24/09/2032	2,797	€12.500.000	€100.000
40117747	BNG Bank N.V.	ja	63314		0,80%	> 1-8-2021	Wooninc.	23/01/2025	23/01/2075	2,574	€10.000.000	€80.000
40117746	BNG Bank N.V.	ja	63315		0,80%	> 1-8-2021	Wooninc.	18/12/2024	18/12/2035	2,757	€10.000.000	€80.000
40118003	BNG Bank N.V.	ja	63533		0,80%	> 1-8-2021	Wooninc.	20/03/2025	21/03/2072	3,049	€10.000.000	€80.000
40118119	BNG Bank N.V.	ja	63698		0,80%	> 1-8-2021	Wooninc.	13/05/2025	13/05/2037	3,287	€12.500.000	€100.000
1-40785	Nederlandse Waterschapsbank NV	ja	63872		0,80%	> 1-8-2021	Wooninc.	17/07/2025	17/07/2062	3,399	€10.000.000	€80.000
40118493	BNG Bank N.V.	ja	64206		0,80%	> 1-8-2021	Wooninc.	30/12/2025	30/08/2038	3,358	€15.000.000	€120.000
2-40901	Nederlandse Waterschapsbank NV	ja	64215		0,80%	> 1-8-2021	Wooninc.	15/12/2025	15/12/2031	-	€15.000.000	€120.000
Totaal (A)											€38.902.000	
Onder aftrek van door de gemeente Heeze-Leende aangegane en 1 op 1 doorverstrekte leningen												
70450	Gemeente Heeze-Leende	ja	25833		100,00%	< 1-8-2021	woCom	01/09/1987	01/11/2031	4,66	€2.026.129	€620.000
70463	Gemeente Heeze-Leende	ja	25834		100,00%	< 1-8-2021	woCom	01/09/1987	01/03/2033	3,27	€1.370.870	€470.000
Totaal (B)											€1.090.000	
Totaal (A-B)											€37.812.000	

Overzicht langlopende contracten

De langlopende contracten waaruit belangrijke financiële verplichtingen (resterende

contractwaarde groter dan € 10.000) volgen, zijn in het volgende overzicht opgenomen:

Excel-tabel

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Datum start contract	Einddatum contract	Totaal contractwaarde	Per 31-12-2025 resterende contractwaarde
Huur De Spinner	01/01/2013	01/01/2053	11.793	9.454
Huur Kindcentrum De Parel	01/01/2013	01/01/2053	1.064	917

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na balansdatum geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke, financiële situatie op balansdatum of die van materieel belang zijn voor het inzicht in de jaarrekening.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Analyse van de afwijkingen per programma

In de volgende analyse op programmaniveau worden de afwijkingen ten opzichte van de begroting toegelicht.

Analyse afwijkingen programma 1

Programma 1: Dienstverlening en bestuur

Tabel 11.1 Overzicht van baten en lasten programma 1

Bedragen x €1.000

Thema	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil begroting na wijzigingen - rekening
1.1 Bestuur	1.573	1.785	2.120	2.277	-157
1.2 Samenwerking	235	254	254	267	-13
1.3 Openbare orde en veiligheid	1.674	2.002	2.199	2.100	99
1.4 Burgerzaken	942	869	1.121	1.033	87
1.5 Algemene dekkingsmiddelen	457	102	330	342	-12
1.6 Overhead	8.711	8.083	8.913	9.622	-709
1.7 Overige baten en lasten	3	72	72	142	-70
1.8 Vennootschapsbelasting	-13	47	47	43	4
Totaal lasten	13.582	13.215	15.056	15.826	-770
1.1 Bestuur	28	0	307	307	0
1.2 Samenwerking	0	0	0	0	0
1.3 Openbare orde en veiligheid	215	338	351	338	-13
1.4 Burgerzaken	381	177	421	389	-32
1.5 Algemene dekkingsmiddelen	35.321	34.745	37.164	37.104	-60
1.6 Overhead	11	28	8	18	10
1.7 Overige baten en lasten	25	0	0	0	0
1.8 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
Totaal baten	35.981	35.288	38.251	38.156	-95
Saldo baten en lasten programma 1	22.399	22.073	23.195	22.330	-865
1.0 Toevoegingen aan reserves	552	610	143	127	16
1.0 Onttrekkingen aan reserves	589	878	575	688	113
Saldo mutatie reserves	37	268	432	561	129
Saldo na bestemming programma 1	22.436	22.341	23.627	22.891	-736

Tabel 11.2 Analyse afwijkingen programma 1

Bedragen x €1.000

Product/omschrijving	Afwijking lasten	Afwijking baten	Saldo
1.0 Mutaties reserves programma 1			
Onttrekking algemene reserve voor bibliotheek en erfgoedkaart			
Deze onttrekking is onjuist geraamd in programma 3. Omdat de mutaties van de algemene reserve onderdeel zijn van programma 1, ontstaat er een positieve afwijking in programma 1 en een negatieve afwijking in programma 3 voor dezelfde bedragen.		115	115
Overige verschillen < € 25.000	-16	-2	14
Totaal afwijkingen product 1.0 Mutaties reserves programma 1	-16	113	129
1.1 Bestuur			
Raming salarislasten college B&W			
De naheffing op de werkkostenregeling blijkt € 36.000 lager te zijn dan geschat.	-36		36
Naheffing werkkostenregeling			

Tabel 11.2 Analyse afwijkingen programma 1

De naheffing is in 2025 lager omdat de vrije ruimte is vergroot. Het landelijke percentage ging omhoog en onze loonsom steeg, waardoor we automatisch meer ruimte kregen binnen de WKR.	-44		44
Dotatie pensioenvoorziening			
In 2028 wordt het pensioenstelsel voor ambtsdragers gewijzigd. Op basis van een stellige uitspraak van het BBV wordt aanbevolen om dit jaar al een extra dotatie te doen, om rekening te houden met de verplichtingen die ontstaan zodra in 2028 het nieuwe pensioenstelsel wordt ingevoerd.	254		-254
Overige verschillen < € 25.000	-17	0	17
Totaal afwijkingen product 1.1 Bestuur	157	0	-157
1.2 Samenwerking			
Overige verschillen < € 25.000	13		-13
Totaal afwijkingen product 1.2 Samenwerking	13		-13
1.3 Openbare orde en veiligheid			
Personeel en inhuur derden			
Voor de afwijkingen in personeel en inhuur zie paragraaf Bedrijfsvoering.	-106		106
Overige verschillen < € 25.000	7	-13	-20
Totaal afwijkingen product 1.3 Openbare orde en veiligheid	-99	-13	86
1.4 Burgerzaken			
Reisdocumenten legesopbrengst			
Voor de verklaring van deze afwijking zie Paragraaf Lokale Heffingen.		-30	-30
Personeel en inhuur derden			
Voor de afwijkingen in personeel en inhuur zie paragraaf Bedrijfsvoering.	-97		97
Overige verschillen < € 25.000	10	-2	-12
Totaal afwijkingen product 1.4 Burgerzaken	-87	-32	55
1.5 Algemene dekkingsmiddelen			
De afwijkingen in de algemene dekkingsmiddelen worden veroorzaakt door onderstaande onderdelen. Voor de toelichtingen zie Hoofdstuk Programma 1 Dienstverlening en Bestuur, tabel 2.1 Overzicht Algemene dekkingsmiddelen.			
Decembercirculaire 2025		161	161
Aanpassingen gemeentefonds voorgaande jaren		-188	-188
Saldo Financieringsfunctie		-60	-60
Overige verschillen < € 25.000	12	27	15
Totaal afwijkingen product 1.5 Algemene dekkingsmiddelen	12	-60	-72
1.6 Overhead			
Organisatieontwikkeling			
In 2025 is gestart met het project Versterken Uitvoeringskracht (voorheen Basis op Orde). De kosten voor de voorbereiding, zoals inhuur van personeel en onderzoekskosten, zijn hoger uitgevallen dan de geraamde € 125.000 die wordt gedekt uit de onttrekking van reserve organisatieontwikkeling.	28		-28
Bedrijfsvoering GRSA2			
De lasten zijn geraamd op basis van de P&C-producten van GRSA2. De raming is exclusief btw, maar niet alle btw kan worden teruggevorderd. Dit veroorzaakt een afwijking in de lasten. Verder dragen wij € 16.000 bij aan het negatieve jaarrekeningresultaat 2025 van de GRSA2 ter hoogte van € 76.000.	89		-89

Tabel 11.2 Analyse afwijkingen programma 1

Accountantscontrole Zowel de lasten voor de accountantscontrole 2024 als 2025 zijn dit jaar gerealiseerd. Dat zorgt voor een overschrijding in de lasten.	45		-45
Dotatie RVU voorziening Dit jaar hebben meerdere medewerkers gebruikgemaakt van de regeling voor vervroegde uittreding, waarvan de verplichtingen lopen tot en met 2027.	78		-78
Personeel en inhuur derden Voor de afwijkingen in personeel en inhuur zie paragraaf Bedrijfsvoering.	445		-445
Overige verschillen < € 25.000	24	10	-14
Totaal afwijkingen product 1.6 Overhead	709	10	-699
1.7 Overige baten en lasten			
Suppletie BTW en BCF 2024 De ingediende suppletie BTW en BCF voor belastingjaar 2024 resulteert in een negatief resultaat van € 27.000. Daarnaast is er een negatief effect van € 87.000 door de naheffingsaanslag btw over 2023.	114		-114
Onvoorzien Dit jaar is geen gebruikgemaakt van de post Onvoorzien.	-32		32
Bovenwettelijk verlof voorziening Meer medewerkers hebben gebruikgemaakt van de bovenwettelijke verlofregeling.	-34		34
Overige verschillen < € 25.000	22	0	-22
Totaal afwijkingen product 1.7 Overige baten en lasten	70	0	-70
1.8 Vennootschapsbelasting			
Overige verschillen < € 25.000	-5		5
Totaal afwijkingen product 1.8 Vennootschapsbelasting	-5		5
Totaal afwijkingen programma 1	755	19	-736

Analyse afwijkingen programma 2

Programma 2: Wonen, bedrijven en recreëren

Tabel 11.3 Overzicht van baten en lasten programma 2

Bedragen x €1.000

Thema	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Vershil begroting na wijzigingen - rekening
2.1 Wonen en bouwen	2.312	2.196	2.311	2.234	77
2.2 Openbare ruimte	2.997	3.098	3.338	3.309	29
2.3 Ruimtelijke ordening	613	444	708	680	29
2.4 Milieu	1.239	1.377	1.537	1.443	94
2.5 Afval	1.675	1.692	1.734	1.678	56
2.6 Water	2.205	2.506	2.305	2.282	23
2.7 Economische zaken	587	237	298	428	-130
2.8 Recreatie en toerisme	1.744	1.515	1.651	1.803	-152
Totaal lasten	13.372	13.065	13.882	13.857	26
2.1 Wonen en bouwen	1.003	562	465	859	394
2.2 Openbare ruimte	287	102	108	137	29
2.3 Ruimtelijke ordening	32	43	173	150	-23
2.4 Milieu	434	815	683	624	-59
2.5 Afval	1.900	2.045	2.045	2.061	16
2.6 Water	2.838	3.071	2.686	2.760	74
2.7 Economische zaken	162	35	35	294	259
2.8 Recreatie en toerisme	405	448	473	509	36
Totaal baten	7.061	7.121	6.668	7.394	726
Saldo baten en lasten programma 2	-6.311	-5.945	-7.214	-6.463	751
2.0 Toevoegingen aan reserves	2.997	1.200	1.460	1.794	-334
2.0 Onttrekkingen aan reserves	2.979	1.453	1.398	1.337	-61
Saldo mutatie reserves	-18	253	-62	-457	-395
Saldo na bestemming programma 2	-6.330	-5.691	-7.276	-6.920	356

Tabel 11.4 Analyse afwijkingen programma 2

Bedragen x €1.000

Product/omschrijving	Afwijking lasten	Afwijking baten	Saldo afwijkingen
2.0 Mutaties reserves programma 2			
Reserve tussentijds winstnemingen Grexen De afwijking in lasten betreft de dotatie tussentijdse winstneming van de grondexploitaties in de reserve. Deze zijn niet geraamd.	334		-334
Onttrekking Dekkingsreserve hockeyveld Heeze De onttrekking is onjuist geraamd in programma 2. De activa en de bijbehoren onttrekking uit de dekkingsreserve hoort onder programma 3. In programma 3 zie je een positieve afwijking van hetzelfde bedrag.		-33	-33
Onttrekking verhuisreserve Deze onttrekking was bedoeld voor het dekken van de verhuislasten van Blink. Echter is dat niet nodig geweest. De verhuislasten waren al door Blink in hun begroting verwerkt. Deze zijn ook meegenomen in de tariefbepaling. Zie kostendekkenheid afvalstoffenheffing tabel in paragraaf Lokale heffingen.		-28	-28
Overige verschillen < € 25.000	0	0	0
Totaal afwijkingen product 2.0 Mutaties reserves programma 2	334	-61	-395

Tabel 11.4 Analyse afwijkingen programma 2

2.1 Wonen en bouwen			
Bouwleges Voor de verklaring van de afwijkingen in de bouwleges zie paragraaf Lokale Heffingen.		-87	-87
Nationaal isolatieprogramma De niet in de begroting opgenomen uitvoeringskosten voor het Nationaal Isolatieprogramma worden gedekt door de 'Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie' van het Rijk.	63	63	
Breedvennen Een deel van de ontvangen bijdrage in het kader van de provinciale 'Regeling Stimulering Woningbouw Noord-Brabant' is ingezet voor de dekking van niet begrote kosten van het woningbouwproject Breedvennen.	40	40	
Bouwgrondexploitaties De baten en lasten van de grondexploitaties Breedvennen en Centrumplan Leende zijn afgewikkeld ten laste resp. ten gunste van de balans (verwerkt als onderhanden werk). Een nadere toelichting op de grondexploitaties is opgenomen in de paragraaf Grondbeleid	-57	129	186
Realisatiestimulans In 2025 hebben we een rijksbijdrage van € 231.000 ontvangen in het kader van de nieuwe specifieke uitkering Realisatiestimulans. Met deze uitkering steunt het Rijk gemeenten in het realiseren van betaalbare woningen,		231	231
Personeel en inhuur derden De afwijkingen in de salarissen en lasten voor inhuur personeel derden wordt toegelicht in paragraaf bedrijfsvoering.	-99		99
Overige verschillen < € 25.000	-24	18	42
Totaal afwijkingen product 2.1 Wonen en bouwen	-77	394	471
2.2 Openbare ruimte			
Schadevergoedingen openbare verlichting In 2025 hebben we € 24.000 aan niet begrote schadevergoedingen ontvangen.		24	24
Personeel en inhuur derden De afwijkingen in de salarissen en lasten voor inhuur personeel derden wordt toegelicht in paragraaf bedrijfsvoering.	-27		27
Overige verschillen < € 25.000	-2	5	7
Totaal afwijkingen product 2.2 Openbare ruimte	-29	29	58
2.3 Ruimtelijke ordening			
Bestemmingsplannen leges Lagere legesopbrengsten dan geraamd		-38	-38
Ruimte voor ruimte Betreft een niet in de begroting opgenomen provinciale bijdrage voor de ontwikkeling van ruimte voor ruimtekavels		20	20
Bestemmingsplannen (planvorming) Door procesvertraging als gevolg van de invoering van de nieuwe omgevingswet is een deel van het budget voor planvorming niet besteed.	-71		71
Proceskosten In 2025 zijn we geconfronteerd met hogere proceskosten dan begroot.	28		-28
Overige verschillen < € 25.000	15	-5	-20

Tabel 11.4 Analyse afwijkingen programma 2

Totaal afwijkingen product 2.3 Ruimtelijke ordening	-28	-23	5
2.4 Milieu			
Klimaat- en energiebeleid De uitvoeringskosten voor klimaat- en energiebeleid worden deels gedekt door de Rijksbijdrage in het kader van de 'Tijdelijke Regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)'. Omdat de uitvoeringskosten in 2025 lager waren dan begroot hebben we minder van de eerder ontvangen Rijksbijdrage hoeven in te zetten. Het niet bestede deel van de bijdrage blijft beschikbaar voor 2026.	-48	-48	
Aanpak energiearmoede De uitvoeringskosten voor de aanpak van energiearmoede worden gedekt door de Rijksbijdrage in het kader van de 'Regeling Aanpak Energiearmoede'. Omdat de uitvoeringskosten in 2025 lager waren dan begroot hebben we minder van de eerder ontvangen Rijksbijdrage hoeven in te zetten. Het niet bestede deel van de bijdrage blijft beschikbaar voor 2026.	-27	-27	
Overige verschillen < € 25.000	-19	16	35
Totaal afwijkingen product 2.4 Milieu	-94	-59	35
2.5 Afval			
Afvalinzamelig- en verwerking In de paragraaf Lokale Heffingen wordt deze afwijking nader toegelicht	-56	62	118
Afvalstoffenheffing In de paragraaf Lokale Heffingen wordt deze afwijking nader toegelicht		-46	-46
Overige verschillen < € 25.000	0	0	-1
Totaal afwijkingen product 2.5 Afval	-56	16	71
2.6 Water			
Riolen en rioolgemalen In de paragraaf Lokale Heffingen wordt deze afwijking nader toegelicht	-23	36	59
Rioolheffing In de paragraaf Lokale Heffingen wordt deze afwijking nader toegelicht		36	36
Overige verschillen < € 25.000	0	2	2
Totaal afwijkingen product 2.6 Water	-23	74	97
2.7 Economische zaken			
Bouwgrondexploitatie de Poortmannen De baten en lasten van de grondexploitatie de Poortmannen zijn afgewikkeld ten laste resp. ten gunste van de balans (verwerkt als onderhanden werk). Een nadere toelichting op de grondexploitaties is opgenomen in de paragraaf Grondbeleid	45	249	204
Bedrijfspannen Eind 2025 is de voormalige Rafaelschool aangekocht. Voordat huurders gehuisvest konden worden is het pand gebruiksklaar gemaakt door achterstallig onderhoud weg te werken en veiligheidsmaatregelen te treffen. De kosten hiervoor waren hoger dan begroot. Door uitbreiding van het aantal beheerde gebouwen zijn de kosten voor de nutsvoorzieningen hoger dan geraamd.	53		-53
Personeel en inhuur derden De afwijkingen in de salarissen en lasten voor inhuur personeel derden wordt toegelicht in paragraaf bedrijfsvoering.	26		-26
Overige verschillen < € 25.000	6	10	4
Totaal afwijkingen product 2.7 Economische zaken	130	259	129
2.8 Recreatie en toerisme			

Tabel 11.4 Analyse afwijkingen programma 2

Bos en natuurterreinen De baten en de bijbehorende bestedingen worden gedekt uit de subsidie herstelwerkzaamheden Natura 2000 Meervan en SNL-subsidie bossen. Deze baten en lasten zijn niet geraamd.	27	27	
Openbaar Groen Om aan de inboet- en zorgplicht voor bomen te kunnen voldoen hebben we als gevolg van de droogte en hoge grondwaterstanden extra kosten gemaakt, met name voor de vervanging van een groot aantal dode bomen.	36		-36
Personeel en inhuur derden De afwijkingen in de salarissen en lasten voor inhuur personeel derden wordt toegelicht in paragraaf bedrijfsvoering.	70		-70
Overige verschillen < € 25.000	19	9	-10
Totaal afwijkingen product 2.8 Recreatie en toerisme	152	36	-116
Totaal afwijkingen programma 2	309	665	356

Analyse afwijkingen programma 3

Programma 3: Samenleven en Participeren

Tabel 11.5 Overzicht van baten en lasten programma 3

Bedragen x €1.000

Thema	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil begroting na wijzigingen - rekening
3.1 Onderwijs	3.450	1.839	1.684	1.740	-56
3.2 Jeugd	4.542	4.689	5.146	5.184	-38
3.3 Maatschappelijke ondersteuning	4.336	4.892	4.618	4.526	92
3.4 Gezondheid	791	927	909	878	31
3.5 Participatie	12.622	9.842	9.291	9.061	230
3.6 Dorpshuizen	971	1.435	1.343	1.261	82
3.7 Sport	1.194	1.283	1.309	1.238	71
3.8 Cultuur	737	788	1.040	949	91
Totaal lasten	28.643	25.695	25.340	24.837	503
3.1 Onderwijs	481	450	420	452	32
3.2 Jeugd	20	0	46	48	2
3.3 Maatschappelijke ondersteuning	108	97	166	201	35
3.4 Gezondheid	54	85	85	73	-12
3.5 Participatie	10.464	6.816	8.063	8.058	-5
3.6 Dorpshuizen	130	200	133	133	0
3.7 Sport	283	214	295	252	-43
3.8 Cultuur	120	130	242	231	-11
Totaal baten	11.660	7.991	9.450	9.448	-2
Saldo baten en lasten programma 3	-16.983	-17.704	-15.890	-15.389	501
3.0 Toevoegingen aan reserves	538	0	0	0	0
3.0 Onttrekkingen aan reserves	713	994	248	150	-98
Saldo mutatie reserves	176	994	248	150	-98
Saldo na bestemming programma 3	-16.808	-16.710	-15.642	-15.239	403

Tabel 11.6 Analyse afwijkingen programma 3

Bedragen x €1.000

Product/omschrijving	Afwijking lasten	Afwijking baten	Saldo afwijkingen
3.0 Mutaties reserves programma 3			
<i>Mutaties reserves programma 3 HL</i>			
Algemeen reserve De onttrekking is onjuist geraamd in programma 3. Omdat de mutaties van de algemene reserve onderdeel zijn van programma 1 ontstaat er een positieve afwijking in Programma 1 en een negatieve afwijking in programma 3 voor een bedrag van € 115.000,-.		-115	-115
Onttrekking Dekkingsreserve hockeyveld Heeze De onttrekking is onjuist geraamd in programma 2. De activa en de bijbehoren onttrekking uit de dekkingsreserve hoort onder programma 3. In programma 2 zie je een negatieve afwijking van hetzelfde bedrag.		33	33
Overige verschillen < € 25.000		-16	-16
Totaal afwijkingen product 3.0 Mutaties reserves programma 3		-98	-98
3.1 Onderwijs			
Huisvesting primair onderwijs Voor het buitenonderhoud van de scholen lag er geruime tijd een meningsverschil waardoor betaling uit is gebleven. Dit is inmiddels in goed overleg tussen partijen opgelost, deze bedragen zijn inmiddels met terugwerkende kracht voldaan. Daarnaast zijn hier onderwijskosten t.b.v. van de Schammert op geboekt, waarvan de dekking is opgenomen onder thema 3.6 (zie hieronder kopje Dorpshuis Schammert).	54	24	-30
Combinatiefunctionaris onderwijs Voor de combinatiefunctionarissen in het onderwijs is een afbouwregeling vastgesteld, welke in 2025 liep. Daarnaast is de functie combinatiefunctionaris deels extern ingevuld.	-30		30
Personeel en inhuur derden De afwijkingen in de salarissen en lasten voor inhuur personeel derden wordt toegelicht in paragraaf bedrijfsvoering.	57		-57
Overige verschillen < € 25.000	-25	8	33
Totaal afwijkingen product 3.1 Onderwijs	56	32	-24
3.2 Jeugd			
1e lijnsloket Jeugd Van de eenmalige Rijksgelden voor de implementatie van de Hervormingsagenda Jeugd is een bedrag van € 85.000,- nog niet besteed. Het project Stevige lokale teams is een meerjarig project. Het voorstel is deze gelden bij de resultaatbestemming te doteren aan de bestemmingsreserve Hervormingsagenda Jeugd, ten behoeve van de verdere uitvoering van het project Stevige lokale teams.	-85		85
Maatwerkvoorzieningen Jeugd In 2025 is het aantal jeugdigen tot 23 jaar met jeugdhulp met 5% gestegen ten opzichte van 2024. Net als voorgaande jaren zien we dat de hulpvragen complexer worden, waardoor vaker middelzware en zware specialistische GGZ-zorg wordt ingezet. Deze verschuiving betekent dat meer jeugdigen intensievere begeleiding, behandeling of psychiatrische ondersteuning nodig hebben dan in eerdere jaren. De grootste toename doet zich voor in de leeftijdsgroep 7-12 jaar. Binnen deze groep neemt met name de inzet van GGZ-zorg toe, zowel in lichte als zwaardere vormen. Deze ontwikkelingen bevestigen de trend van de afgelopen jaren: een groeiende en zwaardere zorgvraag, met bijbehorende financiële impact.	175		-175

Tabel 11.6 Analyse afwijkingen programma 3

Personeel en inhuur derden			
De afwijkingen in de salarissen en lasten voor inhuur personeel derden wordt toegelicht in paragraaf bedrijfsvoering.	-57		57
Overige verschillen < € 25.000	5	2	-3
Totaal afwijkingen product 3.2 Jeugd	38	2	-36
3.3 Maatschappelijke ondersteuning			
Collectief vervoer			
Er heeft een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden waardoor de werkelijke kosten lager zijn uitgevallen.	-51		51
1e lijnsloket Wmo			
De kosten voor de uitvoering van de Woonzorgvisie zijn lager uitgevallen dan begroot. Ook de kosten voor nieuwe projecten in het kader van het innovatiebudget zijn lager uitgevallen dan begroot. Daarnaast is een aantal projecten vanuit de beschikbare SPUK-middelen gefinancierd.	-46		46
Huishoudelijke hulp			
De begroting is op basis van prognoses gemaakt vanuit het VNG voorspelmodel en onze eigen data. Hierin zit altijd een marge. In praktijk is de groei van het aantal cliënten iets lager uitgevallen.	-35		35
Begeiding Wmo			
Op basis van de prognoses bij de aframing bestuursrapportage is daling ingezet. Deze daling is doorgerekend. De laatste twee maanden van het jaar is duurdere zorg ingezet.	56		-56
Dagbesteding Wmo			
De begroting is op basis van prognoses gemaakt vanuit het VNG voorspelmodel ten opzichte van trendcijfers vanuit onze eigen gegevens. Op basis daarvan heeft bij de bestuursrapportage een bijstelling plaatsgevonden. De laatste 3 maanden van het jaar is de toename van het aantal cliënten iets hoger dan geprognoseerd.	59		-59
Personeel en inhuur derden			
De afwijkingen in de salarissen en lasten voor inhuur personeel derden wordt toegelicht in paragraaf bedrijfsvoering.	-62		62
Overige verschillen < € 25.000	-13	35	48
Totaal afwijkingen product 3.3 Maatschappelijke ondersteuning	-92	35	127
3.4 Gezondheid			
Overige verschillen < € 25.000	-31	-12	19
Totaal afwijkingen product 3.4 Gezondheid	-31	-12	19
3.5 Participatie			
Opvang vluchtelingen Oekraïne			
Ten opzichte van de raming in de slotwijziging zijn de exploitatielasten € 16.000 lager gerealiseerd. Daarnaast werden op basis van de SiSa-verantwoording aanvullende rijksmiddelen ontvangen.	-16	101	117
Opvang asielzoekers TGO (2024-2025)			
Er is een verzoek ingediend bij de Belastingdienst met betrekking tot de juiste toepassing van het Btw-tarief. De correctie 2024 van € 268.488 is goedgekeurd en voor 2025 is het verzoek nog in behandeling bij de Belastingdienst. Het bedrag van € 129.144 is budgettair neutraal verwerkt met zowel een vordering als een voorziening in 2025, vanwege de onzekerheid.	-268		268
Opvang asielzoekers DGO (2025-2027)			
De lasten voor de crisisopvang van asielzoekers (DGO) vallen € 150.000 lager uit dan begroot. In de begroting is uitgegaan van een vergoeding per bed per dag	-150		150

Tabel 11.6 Analyse afwijkingen programma 3

waardoor de kosten ruim zijn geraamd; daarnaast is het budget voor onvoorziene uitgaven niet benut.			
Inburgering			
Inburgeraars die reiskosten maken krijgen deze vergoed, net zoals personen die een re-integratietraject volgen. Tot 2024 werden deze reiskosten ten laste gebracht van de SPUK-inburgering. Deze kosten mogen niet meer via de SPUK-inburgering gedeclareerd worden bij het Rijk omdat in deze kosten niet is voorzien. Dit betekent dat de reiskosten ten laste komen van de algemene middelen van de gemeente. De voorziening voor de reiskosten in 2025 is hoger dan daadwerkelijk noodzakelijk was, daarom is er een overschot op deze begrotingspost.	-157	-119	38
Bijstand			
Landelijk stijgt het aantal bijstandsgerechtigden. Ook in Heeze-Leende is het aantal bijstandsgerechtigden toegenomen, hetgeen heeft geleid tot hogere uitgaven.	145	34	-111
Vanuit Klant in beeld, waarop wij sinds 2024 inzetten om de bijstandsgerechtigden beter in beeld te krijgen, hebben wij in 2025 vervolgens fors ingezet op het instrument LKS voor de toeleiding naar werk. Dit heeft geleid tot een betere benutting van de LKS en hiermee biedt het de inwoners de kans om actief deel te nemen aan de arbeidsmarkt, hun talenten te benutten en financiële zelfstandigheid te vergroten. De inzet blijkt effectief, hetgeen heeft geleid tot hogere uitgaven dan begroot. De hogere realisatie van het aantal LKS'ers in 2025 werkt door in een evenredig hogere Rijksbijdrage in het daarop volgende begrotingsjaar.			
Het saldo bedraagt € 111.000 nadelig hiervan wordt € 50.000 gedekt uit de reserve BUIG conform begroting.			
Bijstand zelfstandigen (BBZ)			
Voor 2025 is het beroep op de BBZ-voorziening achtergebleven bij de verwachting. De in behandeling genomen aanvragen hebben niet geleid tot de begrote financiële verplichtingen, waardoor het beschikbare budget niet volledig is benut.	-26		26
TOZO			
Naar aanleiding van het document 'Beeld van de Uitvoering 2024' heeft de voorlopige verrekening plaatsgevonden en zal de gemeente de teveel ontvangen Tozo gelden moeten terugbetalen.		-27	-27
Sociale werkvoorziening			
Vanuit de septembercirculaire 2024 had het WSW budget voor 2025 bijgesteld moeten worden en dat is niet gedaan. Daarnaast zijn er extra middelen toegekend voor 2025 die niet zijn meegenomen. Hierdoor is nu het verschil ontstaan.	155		-155
Participatiebudget			
De bijdrage aan de Ergon is in overeenstemming gebracht met de begroting van de Ergon, maar was in de eerste bestuursrapportage 2025 abusievelijk afgeraamd.	75		-75
Overige verschillen < € 25.000	12	6	-6
Totaal afwijkingen product 3.5 Participatie	-230	-5	225
3.6 Dorpshuizen			
Ondersteuning dorpshuizen			
In 2026 zijn door de raad aanvullende middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van de doorontwikkeling van de dorpshuizen. Dit budget is niet volledig ingezet, waardoor nog een bedrag van € 74.000 resteerde. Eind 2025 heeft het stichtingsbestuur van de Schammert een aanvraag ingediend om aanvullende middelen voor een aantal gebouwgebonden investeringen. Omdat deze in 2025 niet meer konden worden uitgevoerd, wordt via de jaarrekening een budgetoverheveling voorgesteld, zodat deze in 2026 alsnog kunnen worden gedekt uit dit restant.	-74		74
Onderhoud dorps huis Perron			

Tabel 11.6 Analyse afwijkingen programma 3

Vooruitlopend op de aankoop van 't Perron is het hoogstnoodzakelijk achterstallig onderhoud, zoals het herstel van de panelenwanden, het onderhoud aan de noodverlichting en de blusmiddelen uitgevoerd.	31		-31
Dorpshuis Schammert Dit betreft beschikbaar budget t.b.v. huurlasten voor onderwijs (gebruik MFA Triangel), waarvan de kosten zijn betaald uit de middelen primaire huisvesting onderwijs (zie thema 3.1 hierboven).	-33		33
Overige verschillen < € 25.000	-6	0	6
Totaal afwijkingen product 3.6 Dorpshuizen	-82	0	82
3.7 Sport			
MOP bijdrage aan sportverenigingen Twee voetbalverenigingen ontvangen in 2025 een lagere MOP-bijdrage doordat twee natuurgrasvelden zijn vervangen door kunstgrasvelden. Het onderhoud van deze velden wordt door de gemeente uitgevoerd. De MOP-bijdrage aan de betreffende verenigingen is daarom aangepast.	-47		47
Mutaties voorzieningen De begrote dotatie aan de voorziening is niet gerealiseerd, omdat er geen vastgesteld meerjarig onderhoudsplan sport ligt. Dit resulteert in een voordeel van € 48.000,-.	-48		48
Sportcentrum de Pompenmaker De huurinkomsten zijn in 2025 hoger geraamd ten opzichte van de opbrengsten uit de bestaande huurovereenkomsten en de feitelijke bezettingsgraad. Bij de begroting 2026 is de raming structureel aangepast.		-26	-26
Personeel en inhuur derden De afwijkingen in de salarissen en lasten voor inhuur personeel derden wordt toegelicht in paragraaf bedrijfsvoering.	19		-19
Overige verschillen < € 25.000	5	-17	-22
Totaal afwijkingen product 3.7 Sport	-71	-43	28
3.8 Cultuur			
Monumentenzorg Doordat het onderhoud aan de molenbelt is uitgesteld naar het voorjaar van 2026 is een deel van het onderhoudsbudget niet aangewend. De inzet van de hiervoor ontvangen provinciale subsidie is als gevolg hiervan doorgeschoven naar 2026. Daarnaast is een deel van het budget voor het opstellen van een erfgoedkaart en de dorpsvisie Leenderstrijp niet aangewend. Voorgesteld wordt om dit restantbudget van € 42.000 over te hevelen naar 2026.	-91	-43	48
Personeel en inhuur derden De afwijkingen in de salarissen en lasten voor inhuur personeel derden wordt toegelicht in paragraaf bedrijfsvoering.	24	29	5
Overige verschillen < € 25.000	-24	3	27
Totaal afwijkingen product 3.8 Cultuur	-91	-11	80
Totaal afwijkingen programma 3	-503	-100	403

Onvoorzien

Onvoorzien

Voor onvoorziene uitgaven is jaarlijks een bedrag van € 32.000 in onze begroting opgenomen. Om een beroep te kunnen doen op de post onvoorziene uitgaven moet aan een aantal criteria worden voldaan, te weten:

1. Onvoorzienbaar ten tijde van de samenstelling van de kaderbrief en/of
2. Meerjarenbegroting;
3. Onontkoombaar op basis van wetgeving, contractuele afspraken of overeenkomst of een zwaarwegende politieke toezegging of belang;
4. Onmogelijk om uit te stellen tot een volgend begrotingsjaar.

Inzet van de post onvoorzien kan slechts via afzonderlijke besluitvorming door het college van B&W. In 2025 is er geen beroep gedaan op de post onvoorziene uitgaven.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn in het volgende overzicht gespecificeerd.

Tabel Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Verschil begroting na wijzigingen - rekening
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	4.524	4.720	4.740	4.751	11
Algemene uitkering	30.322	29.910	32.062	32.034	-28
Dividend	22	20	20	25	5
Saldo financieringsfunctie	-3	-8	11	-49	-60
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0
Saldo algemene dekkingsmiddelen	34.864	34.642	36.833	36.761	-72

Algemene Uitkering (Nadeel € 28.000)

De algemene uitkering valt per saldo € 28.000 lager uit dan in de slotwijziging was geraamd. De Decembercirculaire 2025 heeft geleid tot een positieve bijstelling van € 161.000. Daartegenover staan negatieve bijstellingen over de algemene uitkeringen van eerdere jaren ter hoogte van € 188.000. Per saldo resulteert dit in een nadelig verschil van € 28.000.

Saldo financieringsfunctie (Nadeel € 60.000)

De nadelige afwijking van € 60.000 wordt veroorzaakt door een lagere vergoeding op uitgezette middelen.

Overhead

Overhead

In het volgende overzicht is de opbouw van de overhead opgenomen.

Tabel Opbouw Overhead

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Rekening 2024	Primitieve Begroting 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Rekening 2025	Vershil begroting na wijzigingen - rekening
Bedrijfsvoering (niet via GRSA2)	303	233	283	349	-66
Bedrijfsvoering GRSA2	5.400	4.930	5.481	5.570	-89
Gemeentehuis Heeze	632	669	652	638	14
Organisatieontwikkeling	16	155	155	183	-28
Personeel en organisatie	2.035	1.718	2.009	2.545	-536
Vervoermiddelen/tractie	126	147	112	128	-16
Voorlichting	28	56	56	50	6
Werkplaats Heeze	171	175	165	159	6
Totaal lasten	8.711	8.083	8.913	9.622	-709
Opbrengsten facilitaire zaken	2	5	5	3	-2
Vervoermiddelen/tractie	14	0	0	0	0
Inkomsten huisvesting	-6	3	3	12	9
Vergoeding eigen personeel	1	20	0	3	3
Bedrijfsvoering GRSA2	0	0	0	0	0
Totaal baten	11	28	8	18	10
Saldo overhead	-8.700	-8.056	-8.905	-9.604	-699

Voor de toelichting op de afwijkingen boven € 25.000 binnen thema 1.6 Overhead zie onderdeel Toelichting op het overzicht van baten en lasten: Analyse afwijkingen programma 1 thema 1.6 Overhead.

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

De gemeenten zijn verplicht om vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen over de (fiscale) winst die wordt behaald op activiteiten waarbij de gemeente wordt aangemerkt als overheidsonderneming. De gemeente is alleen overheidsonderneming op het gebied van de grondexploitatie en voor de opbrengst uit de verkoop van reststromen afval. Op basis van berekeningen, gebaseerd op realisatie en de prognoses van de exploitaties, wordt de verwachte belastinglast bepaald.

De voorlopige aanslag vennootschapsbelasting voor 2025 bedraagt op dit moment ongeveer € 50.000. De vennootschapsbelastingaanslag voor het jaar 2023 is inmiddels definitief vastgesteld, waarbij sprake is van een teruggaaf van ongeveer € 8.000. De realisatie wijkt zeer gering af van de geraamde lasten van € 47.000.

Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten

Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel begrotingsevenwicht is het belangrijk dat er inzicht is in welk deel van de baten en lasten incidenteel is en welk deel structureel. Onderstaand is daarom een overzicht van de incidentele baten en lasten opgenomen. Dit verplichte overzicht is nodig om vast te kunnen stellen of er sprake is van een structureel begrotingsevenwicht.

De in de begroting en meerjarenraming opgenomen belangrijkste incidentele baten en lasten (groter dan € 10.000) treft u in het volgende overzicht aan.

Tabel Incidentele baten en lasten

Bedragen x €1.000

Nr.	Programma - Incidentele lasten	Primitieve Begroting 2025		Begroting 2025		Rekening 2025	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1.	Dienstverlening en bestuur	345	-209	570	534	659	649
1	Advieskosten pr. Kostenverhaal			18		18	
	Ontrekking algemene reserve: Advieskosten pr. kostenverhaal (resultaatbestemming)				18		18
2	Herbestemmingsonderzoek st. Maartenshuis en ontwerp gemeentehuisplein			12		12	
	Ontrekking algemene reserve: Herbestemmingsonderzoek st. Maartenshuis en ontwerp gemeentehuisplein (resultaatbestemming)				12		12
3	Ontrekking algemene reserve: Erfgoedkaart						65
	Aanwending algemene reserve voor 2-jarige extra subsidie voor de bibliotheek.						50
4	Ontrekking algemene reserve: Verkabeling Nieuwe Hoeve (resultaatbestemming)				160		160
	Ontrekking algemene reserve: Klein materieel openbare werken				65		65
5	Mutaties reserve klein materieel openbare werken			65	73	65	73
6	Dotatie Dekkingsreserve Renault Masters			34		34	
	Dotatie Reserve Renault Kangoo			28		28	
7	Organisatieontwikkeling	125		125		125	
	Onttrekkingen reserve organisatieontwikkeling		125		125		125
8	Kwaliteitsimpuls personeel	81		81		81	
	Onttrekkingen reserve kwaliteitsimpuls personeel		81		81		81
9	GRSA2 incidentele interne projecten	76		142		231	
10	Tweejarig pilot integraal veiligheidsbeleid handhaving	63		65		65	
11	Eenmalige korting gemeentefonds- Prov. Noord-Brabant		-475				
12	Gronden aan de achterzijde van de Irislaan		60				
2.	Wonen, bedrijven en recreëren	1.916	1.895	2.488	2.019	2.770	2.307
13	Overboekingen bovenwijkse voorziening reserve naar reserve totaaloplossing verkeersproblematiek	929	929				
14	Dekkingsreserve Mobiliteitsplan Buitenwegen (fietspaden)			116		116	
	Onttrekking reserve mobiliteitsplan buitenwegen (fietspaden) ter dekking fietspaden leenderweg		116		116		116
15	Onttrekking reserve bijdrage randweg a2 (Verbinding randweg Poortmannen)				1.084		1.084
	Dekkingsreserve MRE bijdrage Randweg A2			1.084		1.084	
16	Reserve voorbereiding verkabeling Nieuwe Hoeven			260		260	
17	Onttrekking reserve afvalkosten alloceren naar voorziening		15		42		42
	Aanwending reserve afval voor incidentele tegenvallers	28					
	Voorziening afval			42		42	
18	Baten grondexploitaties						378
	Lasten grondexploitatie					44	
	Dotatie reserves grondexploitaties (tussentijdse winstnemelingen)					333	

Tabel Incidentele baten en lasten

19	Lasten Totaaloplossing verkeersproblematiek	80		75		75	
	Onttrekking reserve totaaloplossing verkeersproblematiek		75		75		75
20	Openbare verlichting- vroegtijdige vervanging armaturen	14		14		14	
21	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 SPUK	33	33	33	33		
	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid (CDOKE) SPUK	209	209	478	478	439	439
	Aanpak energie armoede SPUK	81	81	81	81	54	54
	Lokale aanpak isolatie SPUK	60	60	60	60	63	63
	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 SPUK	105	105				
22	Incidentele uitvoeringskosten veehouderijen 2025	90	90	90		45	
23	Tijdelijke funtionaris Gebiedsplan Transitie Landelijk Gebied	75		75		115	
24	Uitgeleend personeel De Bulders (afbouw)	85	85	50	50	56	56
25	Eenmalige kosten invoering wet goed verhuurderschap	18		18		18	
26	Eenmalige kosten invoering Wet kwaliteitsborging - bouw	12		12		12	
27	Implementatie begeleiding Omgevingswet	97					
	Reserve implementatie omgevingswet		97				
3.	Samen leven en participeren	6.198	6.133	4.061	5.658	3.982	5.592
28	Lasten subsidie ZonMw/Inloop GGZ			69		69	
	Subsidie ZonMw/Inloop GGZ				69		69
29	Gemeentelijke monumenten			11		11	
	Onttrekking reserve gem monumenten				11		11
30	Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid SPUK	82		156		149	
			82		126		126
	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne SPUK	2.390		940		924	
			2.390		2.409		2.511
	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021 SPUK	12		12			
			12		12		
	Opvang asielzoekers SPUK	2.321		2.327		2.334	
			2.321		2.407		2.407
	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid SPUK	16		16		16	
			16		16		16
	Eenmalige specifieke uitkeringen lokale bibliotheekvoorzieningen SPUK	110		151		151	
			110		151		151
	Nationaal Programma Onderwijs (NPO) SPUK	27		40		40	
			27		40		40
	Brede SPUK Gezond en Actief Leven Akkoord	214		213		200	
			214		213		200
31	Erfgoedkaart	65		65		27	
	Onttrekking algemene reserve: Erfgoedkaart		65		65		
	Aanwending algemene reserve voor 2-jarige extra subsidie voor de bibliotheek.		50		50		
	Extra subsidie bibliotheek	50		50		50	
32	Afschrijvingen locatie Mariahoeve	757					
	Reserve kapitaallasten Mariahoeve		757				
33	Tijdelijke bijdrage maatschappelijke begeleiding vluchtelingenwerk	33	28		28		
34	Incidentele subsidies jeugdzorg	60					
35	Tijdelijke opvang asielzoekers (Buitenjan)	11		11		11	
	Onttrekking reserve Buitenjan		11		11		11
36	Lasten BUIG	50					
	Onttrekking reserve BUIG		50		50		50
	Totaal incidentele lasten/ baten	8.459	7.819	7.119	8.211	7.411	8.548
	Saldo incidentele baten minus lasten	-640		1.092		1.137	

1. Advieskosten pr. kostenverhaal

Deze post betreft eenmalige externe advieskosten ten behoeve van de implementatie van het programma Kostenverhaal. In de jaarstukken 2024 is vastgesteld dat deze incidentele lasten worden gedekt door een incidentele onttrekking aan de algemene reserve. Per saldo leidt deze post daarmee tot budgettair neutrale incidentele mutaties.

2. Herbestemmingsonderzoek st. Maartenshuis en ontwerp gemeentehuisplein

Deze post betreft de kosten voor het herbestemmingsonderzoek. In de jaarstukken 2024 is vastgesteld dat deze lasten incidenteel worden gedekt door een onttrekking aan de algemene reserve. Per saldo leidt deze post daarmee tot budgettair neutrale incidentele mutaties.

3. Onttrekkingen algemene reserve: Erfgoedkaart en 2-jarige extra subsidie voor de bibliotheek

In de begroting 2025 zijn de eenmalige kosten geraamd voor het opstellen van de erfgoedkaart en voor de tweejarige extra subsidie aan de bibliotheek in 2024 en 2025. Ter dekking van deze kosten is een incidentele onttrekking aan de algemene reserve geraamd. De onttrekkingen aan de algemene reserve zijn in de begroting opgenomen onder programma 3. In de realisatie zijn deze onttrekkingen verantwoord onder programma 1, aangezien mutaties in de algemene reserve tot dit programma behoren. De onttrekking aan de algemene reserve maakt daarmee onderdeel uit van programma 1. Per saldo leiden deze posten tot budgettair neutrale incidentele mutaties.

4. Onttrekkingen algemene reserve: Verkabeling Nieuwe Hoeve en Klein materieel openbare werken

In de primitieve begroting 2025 is een onttrekking van € 65.000 geraamd ten behoeve van een storting in de reserve klein materieel openbare werken. Daarnaast is met raadsbesluit Rv25.10 besloten tot het instellen van een nieuwe bestemmingsreserve Verkabeling Nieuwe Hoeve ter grootte van € 261.100, bedoeld voor het dekken van kapitaallasten. Van dit bedrag wordt € 161.100 gedekt door een toevoeging vanuit de algemene reserve, conform het raadsbesluit. Aangezien deze mutaties in reserves geen betrekking hebben op onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten, worden zij aangemerkt als incidentele mutaties.

5. Mutaties reserve klein materieel openbare werken

De lasten en baten hebben betrekking op mutaties in de bestemmingsreserve klein materieel openbare werken. De lasten binnen deze bestemmingsreserve betreffen de toevoeging aan de reserve, zoals opgenomen in de primitieve begroting. De baten bestaan voor € 62.000 uit onttrekkingen aan de bestemmingsreserve klein materieel openbare werken ten behoeve van de aanschaf van diverse vervoermiddelen. Met deze onttrekkingen zijn de dekkingsreserves gevormd voor de Renault Kangoo en de Renault Masters. Daarnaast is € 11.000 onttrokken uit de bestemmingsreserve klein materieel openbare werken voor de aanschaf van twee materialen voor de openbare werken, ieder met een individuele waarde van minder dan € 10.000. Aangezien deze mutaties in reserves geen kapitaallasten met zich meebrengen, worden zij aangemerkt als incidentele mutaties.

6. Kapitaalreserve klein materieel openbare werken

De lasten betreffen de toevoegingen aan de bestemmingsreserve ter dekking van de kapitaallasten voor de Renault Kangoo en de Renault Masters. Deze mutaties hebben een incidenteel karakter.

7. Organisatieontwikkeling

Ter voorbereiding op het project *Versterken uitvoeringskracht* in 2026 en 2027 zijn in 2025 voorbereidingskosten gemaakt. Deze lasten zijn in de begroting 2025 meegenomen en worden gedekt door een onttrekking aan de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling. Het project en de bijbehorende lasten hebben een incidenteel karakter.

8. Kwaliteitsimpuls personeel

Voor 2025 zijn incidentele lasten geraamd voor een kwaliteitsslag in de ontwikkeling van het personeel. Deze uitgaven zijn expliciet eenmalig van aard. Het betreft externe advieskosten en trainingen. Ter dekking wordt een onttrekking gedaan aan de bestemmingsreserve kwaliteitsimpuls personeel.

9. GRSA2 incidentele interne projecten

Betreft interne GRSA2-projecten (informatie- en archiefbeheer, aanbesteding eHRM/PSA en Key2Finance) en de eenmalige afhandeling van WOZ-bezwaren, inclusief de bijdrage van gemeente Heeze-Leende conform de vastgestelde verdeelsleutel.

10. Tweejarig pilot integraal veiligheidsbeleid handhaving

De pilot integraal veiligheidsbeleid heeft in 2024 en 2025 plaatsgevonden waarin meer is ingezet op handhaving.

11. Eenmalige korting gemeentefonds- Prov. Noord-Brabant

De in de primitieve begroting 2025 opgenomen negatieve incidentele baat van € 475.000 betreft de eenmalige

neerwaartse bijstelling van het gemeentefonds als gevolg van de gewijzigde

financieringssystematiek. Dit effect is gedurende 2025 niet herzien in latere circulaire

en blijft daarmee incidenteel van aard. Aangezien de exacte impact niet afzonderlijk uit de uitkering is te herleiden, is voor de realisatie aangesloten bij de eerder geraamde omvang van € 475.000.

12. Gronden aan de achterzijde van de Irislaan

De verkoop van de gronden achter de Irislaan aan de huiseigenaren heeft in 2025 niet plaatsgevonden, waardoor geen incidentele opbrengst is gerealiseerd.

Programma 2 Wonen, bedrijven en creëren

13. Overboekingen bovenwijkse voorziening reserve naar reserve totaaloplossing verkeersproblematiek

Deze overboekingen zijn in de primitieve begroting 2025 budgettair neutraal opgenomen onder de incidentele baten en lasten voor het begrotingsjaar 2025. De daadwerkelijke overboekingen hebben echter al in 2024 plaatsgevonden. In 2025 zijn deze mutaties daarom niet meer geraamd en heeft er geen realisatie plaatsgevonden.

14. Mobiliteitsplan Buitenwegen

Conform raadsbesluit is € 116.000 onttrokken ter dekking van de investering "Fietspad Leenderweg" ingezet. Het bedrag is toegevoegd aan de bestemmingsreserve kapitaallasten Mobiliteitsplan buitenwegen.

15. Reserve Bijdrage Randweg A2

Het bedrag, groot € 1.084.000 is overgeheveld naar de dekkingsreserve ten behoeve van afschrijvingslasten.

16. Reserve voorbereiding verkabeling Nieuwe Hoeven

De toelichting is opgenomen onder programma 1, punt 4.

17. Reserve en voorziening afval

In 2025 is er € 42.000 aan deze reserve onttrokken en gestort in de voorziening afval. Het betreft namelijk gelden uit de afvalstoffenheffing.

18. Grondexploitaties

Het verschil tussen baten en lasten van grondexploitaties is toegevoegd aan de reserve "tussentijdse winstneming grondexploitaties".

19. Verkeersproblematiek

Om de realisatie van de verkeersprojecten te bevorderen, heeft de raad een eenmalig bedrag van € 75.000 beschikbaar gesteld. De projecten hebben een incidenteel karakter. De hiermee samenhangende kosten zijn daarom gedekt via een eenmalige onttrekking uit de bestemmingsreserve totaaloplossing verkeersproblematiek.

20. Openbare verlichting- vroegtijdige vervanging armaturen

Betreft vervroegde vervanging van armaturen naar LED-verlichting.

21. SPUK-regelingen

De baten en lasten van diverse SPUK-regelingen zijn verantwoord binnen de programma's en zijn per saldo budgetneutraal, aangezien de lasten volledig worden gedekt door de ontvangen rijksbijdragen.

De incidentele lasten hebben betrekking op onder meer aanpak energie armoede, lokale aanpak isolatie, CDOKE en tijdelijke impulsregeling klimaatadaptie.

22. Incidentele uitvoeringskosten veehouderijen 2025

In 2025 zijn de uitvoeringskosten voor de beëindigingsregelingen veehouderij (LBV en LBV+) gedekt door een eenmalige rijksbijdrage. De werkzaamheden hangen samen met de vermindering van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en hebben geleid tot extra uitvoeringslasten voor de gemeente.

23. Tijdelijke functionaris Gebiedsplan Transitie Landelijk Gebied

Betreft kosten van de tijdelijk aangestelde functionaris voor het gebiedsplan 'Transitie Landelijk Gebied'.

24. Uitgeleend personeel De Bulders (afbouw)

Voor de afbouwfase van de grondexploitatie De Bulders is er personeel ingeleend. De kosten hiervan zijn gedekt door de Bulders Woningbouw C.V.

25. Eenmalige kosten invoering wet goed verhuurderschap

Betreft eenmalige kosten gemaakt voor de invoering van de Wet goed verhuurderschap.

26. Eenmalige kosten invoering Wet kwaliteitsborging - bouw

Betreft eenmalige kosten voor de invoering van de Wet kwaliteitsborging.

27. Implementatie begeleiding Omgevingswet

In 2025 hebben geen mutaties plaatsgevonden; de implementatie van de Omgevingswet zal naar verwachting in 2032 worden afgerond.

Programma 3 Samen leven en participeren

28. Subsidie ZonMW/Inloop GGZ

Voor de kosten van de wijk GGZ'er en een ervaringsdeskundige hebben we een subsidie ontvangen vanuit ZonMw.

29. Gemeentelijke monumenten

De onttrekking van de reserve is op basis van de bijdragen voor de instandhouding van gemeentelijke monumenten.

30. SPUK-regelingen

De baten en lasten van diverse SPUK-regelingen zijn verantwoord binnen de programma's en zijn per saldo budgetneutraal, aangezien de lasten volledig worden gedekt door de ontvangen rijksbijdragen.

De incidentele lasten hebben betrekking op onder meer GALA, onderwijsachterstandenbeleid, nationaal programma onderwijs, opvang asielzoekers en de opvang van ontheemden uit Oekraïne.

De SPUK Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne wijkt hiervan af en laat een voordeel zien van ruim € 1,5 miljoen, voornamelijk als gevolg van lagere exploitatiekosten. Dit voordeel is als incidentele bate verantwoord en als zodanig geormerkt.

31. Erfgoedkaart en Extra subsidie bibliotheek

De toelichting is opgenomen onder programma 1, punt 3.

32. Opvanglocatie Mariahoeve

In de jaarrekening 2024 zijn er mutaties verwerkt die hebben geleid tot het vervallen van de kapitaallasten en reserve kapitaallasten locatie Mariahoeve.

33. Tijdelijke bijdrage maatschappelijke begeleiding vluchtelingenwerk

In het boekjaar 2025 hebben zich geen incidentele lasten en baten voorgedaan.

34. Incidentele subsidies jeugdzorg

In het boekjaar 2025 hebben zich geen incidentele lasten voorgedaan.

35. Tijdelijke opvang Buitenjan

Conform afspraken is er € 11.000,- onttrokken aan de reserve ter dekking van de bijdrage.

36. Gebundelde uitkering BUIG

De kosten voor de aanwending van de reserve BUIG worden in 2025 gedekt door een vrijval uit deze reserve. De extra lasten hebben als oorzaak een toename van het aantal bijstandsgerechtigden.

Overzicht structurele mutaties reserves

Overzicht structurele mutaties reserves

Op grond van het BBV moet een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves opgenomen worden in de begroting. Dit betreft mutaties waarbij jaarlijkse een bepaald bedrag ten gunste of ten laste van de exploitatie komt. Deze mutaties worden niet als incidenteel aangemerkt. De in de begroting en meerjarenraming opgenomen structurele mutaties in de reserves treft u in het volgende overzicht aan.

Volgens de BBV-notitie structurele en incidentele baten en lasten 2025 zijn alle mutaties reserves in beginsel incidenteel van aard. Alleen bestemmingsreserves ter dekking van kapitaallasten zijn een uitzondering op het beginsel. Voor de toelichting op de mutaties reserves zie de toelichtingen op balanspost eigen vermogen.

Tabel Structurele mutaties reserves

Bedragen x €1.000

Programma	Omschrijving	Begroting 2025	Realisatie 2025
	Geen structurele toevoegingen aan reserves		
Totaal structurele toevoegingen aan reserves		-	-
1. Dienstverlening en bestuur	Reserve aktiewagen binnen de bebouwde kom (kpl)	1	1
	Reserve aktiewagen buiten de bebouwde kom (kpl)	2	2
	Reserve Volkswagen (kpl)	5	5
	Reserve Pick-up voertuig 2021 (kpl)	5	5
	Reserve Massey Ferguson 2023	5	5
	Reserve John Deere compacttrekker 2023	3	3
	Reserve Skoda (kpl)	-	18
Totaal structurele onttrekkingen reserves programma 1		21	39
2. Wonen, bedrijven en creëren	Reserve vervangen bruggen Oude Dijk/Strijperdijk (kpl)	10	10
	Reserve herinrichting Spoorlaan-Schoolstraat (kapitaallst)	3	3
	Reserve openbaar groen Spoorlaan-Schoolstr (kplst)	1	1
	Reserve Strijperpad (kpl)	1	1
	Reserve fietspad Plaetse-Boschlaan (kpl)	6	6
Totaal structurele onttrekkingen reserves programma 2		21	21
3. Samen leven en participeren	Reserve Centrumplan Leende	24	24
	Reserve klemsysteem hockey Heeze (kpl)	1	1
	Reserve hekwerk Grootte Speel Leende (kpl)	2	2
	Reserve kapitaallasten veld 2 Hockey Heeze	33	33
	Reserve kapitaallasten klimaatinstallatie Pompenmaker	18	18
Totaal structurele onttrekkingen reserves programma 3		78	78
Totaal structurele onttrekkingen reserves		120	138
Saldo structurele mutaties reserves		120	138

Een overzicht van alle mutaties in de reserves treft u aan in het overzicht reserves en voorzieningen.

Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering topinkomens (WNT) is van toepassing op de gemeente Heeze-Leende. Deze wet bepaalt dat topfunctionarissen in de (semi)publieke sector in 2025 niet meer mogen verdienen dan € 246.000, het algemeen bezoldigingsmaximum. Binnen gemeenten worden onder meer de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris aangemerkt.

Het bezoldigingsmaximum wordt naar rato vastgesteld, waarbij voor topfunctionarissen zowel de omvang van het dienstverband als de duur van de functievervulling bepalend zijn.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2025			
bedragen x € 1	M.C.I. Smits	P.J.A. Hertog	C.E. Bos
Functiegegevens	Gemeentesecretaris/Algemeen directeur	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/03	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1.0	1.0	1.0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	120.457,-	80.013,-	104.412,-
Beloningen betaalbaar op termijn	19.097,-	0,00	16.804,-
<i>Subtotaal</i>	<i>139.554,-</i>	<i>80.013,-</i>	<i>121.216,-</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000,-	60.657,-	246.000,-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Bezoldiging	139.554,-	80.013,-	121.216,-
--------------------	-----------	----------	-----------

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	19.356	Toelaatbare overschrijding.	N.v.t.	N.v.t.
---	--------	--------	--------	-----------------------------	--------	--------

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
---	--------	--------	--------

Gegevens 2024			
bedragen x € 1	M.C.I. Smits	P.J.A. Hertog	C.G. Klesman-Nacken
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functieervulling in 2024	28/10 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 27/10
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja

Bezoldiging			
Beloning plus belastbare	23.503,-	116.622,-	98.726,-

onkostenvergoedingen			
Beloningen betaalbaar op termijn	3.142,-	12.320,-	18.012,-
<i>Subtotaal</i>	<i>26.644,-</i>	<i>128.942,-</i>	<i>116.738,-</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	42.210,-	233.000,-	190.790,-
Bezoldiging	26.644,-	128.942,-	116.738,-

Overschrijding P.J.A. Hertog

In het verslagjaar 2025 is het bezoldigingsmaximum op grond van de Wet normering topinkomens (WNT) formeel overschreden. De overschrijding wordt verklaard door de uitbetaling van gespaarde verlofuren bij het uitdiensttreden van de heer P.J.A. Hertog.

Binnen de cao Gemeenten (artikel 6.5 Verlofsparen) bestaat het verlofsparen uitsluitend uit bovenwettelijke vakantie-uren en andere niet-wettelijke uren. Wettelijke vakantie-uren maken geen deel uit van het verlofsparen. De gespaarde uren zijn in eerdere jaren rechtmatig opgebouwd en conform de cao bij beëindiging van het dienstverband uitbetaald.

De uitbetaling betreft daarmee rechtmatig opgebouwde bovenwettelijke aanspraken. De WNT schrijft voor dat dergelijke uitbetalingen volledig worden toegerekend aan het jaar van uitbetaling. Hierdoor ontstaat een formele overschrijding, maar er is geen sprake van onverschuldigde betaling en er is geen verplichting tot terugvordering.

De overschrijding is daarmee toelaatbaar en volledig verklaarbaar vanuit de cao-bepalingen en de systematiek van de WNT.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12. Niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen. Niet van toepassing.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder. Niet van toepassing.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100. Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is. Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is. Niet van toepassing.

2. uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

Rechtmatigheidsverantwoording

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 26 januari 2026 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op €1.090.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 3.258.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 1.090.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 2.243.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Geconstateerde rechtmatigheidsafwijkingen (bedragen x € 1.000)	Gesaldeerde onrecht-matige afwijking	Passend binnen vastgesteld beleid	Saldo toe te lichten onrecht-matigheden
Begrotingscriterium			
1 Overschrijdingen lasten programma's	1.148	625	523
1.1 Dienstverlening en bestuur	866	553	313
1.2 Wonen, bedrijven en recreëren	282	72	210
1.3 Samen leven en participeren	0	0	0
2 Overschrijdingen investeringsbudgetten (kredieten)	223	0	223
3.1 Dienstverlening en bestuur	0	0	0
3.2 Wonen, bedrijven en recreëren	223	0	223
3.3 Samen leven en participeren	0	0	0
3 Nog niet door de raad geautoriseerde reservemutaties (via melding, wijziging of vaststelling van verantwoording)	447	447	0
3.1 Dienstverlening en bestuur	114	114	0
3.2 Wonen, bedrijven en recreëren	334	334	0
3.3 Samen leven en participeren	0	0	0
4 Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling et cetera).	1.171	1.171	0
4.1 Dienstverlening en bestuur	0	0	0
4.2 Wonen, bedrijven en recreëren	941	941	0
4.3 Samen leven en participeren	230	230	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	2.990	2.243	746

Voorwaardencriterium			
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	268	0	268
Overig: geen bevindingen	0	0	0
Totaal onrechtmatigheden voorwaardencriterium	268	0	268

Misbruik en oneigenlijk gebruikcriterium			
Geen bevindingen	0	0	0
Totaal onrechtmatigheden misbruik en oneigenlijk gebruik	0	0	0
Totaal van onrechtmatigheden	3.258	2.243	1.014

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Overige gegevens, waaronder de accountantsverklaring

Controleverklaring accountant

De gewaarmerkte verklaring wordt later (na 16 juni) toegevoegd.

Bijlagen

Verantwoording specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage)

ocw

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Juridische grondslag						
		Ontvanger						
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
					Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2		
			Aard controle D2	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: B2/01	Indicator: B2/02	Indicator: B2/03	Indicator: B2/04	Indicator: B2/05	
			0	0	Nee	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07				
			€0	€0				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking

OCW

			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	kindregeling (artikel 3)	tot de kindregeling (artikel 3)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/12</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/13</i>
			€0	€ 0	€0	€0	€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/14</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/16</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/18</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i>
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/20</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/22</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/23</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/24</i>	
							€0	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C62/01</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C62/02</i>				
			€ 0	Ja				

OCW

BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: C92/01</i>	<i>Indicator: C92/02</i>	<i>Indicator: C92/03</i>	<i>Indicator: C92/04</i>	<i>Indicator: C92/05</i>	
			€ 15.560	€ 0	2	192	32	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: D8/01</i>	<i>Indicator: D8/02</i>	<i>Indicator: D8/03</i>	<i>Indicator: D8/04</i>	<i>Indicator: D8/05</i>	<i>Indicator: D8/06</i>
			€ 119.479	€ 29.147	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			

OCW

			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/01</i> € 39.753 Correctie besteding (jaar T-1) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/04</i> € 0	Nationaal Programma Onderwijs nemen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/02</i> € 0 Opgebouwd e reserve ultimo (jaar T-1) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/05</i> € 71.101	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/03</i> € 0 Opgebouwd e reserve (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/06</i> € 31.348	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/07</i> Ja		
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienummer <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/01</i> 1 7027366 Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/07</i> 1 Ja	Aard van de activiteit besteding (jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/02</i> c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D23/03</i> € 151.150	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026. <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/04</i> € 0	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/05</i> c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/06</i> € 220.000
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaier	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen

OCW

		Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Aard controle R Indicator: E3/02	Aard controle R Indicator: E3/03	Aard controle R Indicator: E3/04	Aard controle R Indicator: E3/05	Aard controle R Indicator: E3/06
			1 BSV/22/00151	€ 85.987	€ 0	€ 0	-€ 25.562	€ 0
			2 IenW/BSK-2020/1 2164	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 BSV/25/00204	€ 0	€ 0	€ 0	€ 35.355	€ 0
			4 BSV/25/00203	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 17.543	€ 15.742
			Hieronder per regel één projectnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsin formatie	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddel en (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoor dingsinformat ie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoor dingsinformat ie	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddel en Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoor dingsinformat ie	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantw oording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Aard controle R Indicator: E3/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12
			1 BSV/22/00151	€ 191.743	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			2 IenW/BSK-2020/1 2164	€ 36.000	€ 950.680	€ 0	€ 0	Ja
			3 BSV/25/00204	€ 447.951	€ 0	€ 109.604	€ 109.604	Ja
			4 BSV/25/00203	€ 2.752.444	€ 0	€ 673.463	€ 277.422	Ja
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsin formatie voor die medeoverheid invullen	Beschikking snummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinancierin g cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.

OCW

				Indicator: E44B/01	Indicator: E44B/02	Indicator: E44B/03	Indicator: E44B/04	Indicator: E44B/05	Indicator: E44B/06		
			1	060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikking snummer	Eindverantw oording (Ja/Nee)					
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.					
				Indicator: E44B/07	Indicator: E44B/08	Indicator: E44B/09					
			1	060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	Nee					
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikking snummer	Naam/num mer maatregel					Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel
				Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.					Aard controle n.v.t.
				Indicator: E44B/10	Indicator: E44B/11	Indicator: E44B/12	Indicator: E44B/13				
			1	060772 Gemeente Eindhoven	IENW/BSK-2023/375806	0	Nee				
IenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheids maatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)					
	Provincies en Gemeenten	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.						
		Indicator: E84/01	Indicator: E84/02	Indicator: E84/03	Indicator: E84/04						
		€ 532.347	€ 794.900	€ 664.155	Nee						
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveili gheids- maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk					
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.					
			Indicator: E84/05	Indicator: E84/06	Indicator: E84/07	Indicator: E84/08					

OCW

			1 344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h aantal in meters	Nee	800		
			2 344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h aantal in meters	Ja	440		
IenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheids maatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E120/01</i>	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/02</i>	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E120/03</i>	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/04</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/05</i>	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/06</i>	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveili gheids- maatregelen per type maatregel (stuks, meters) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/07</i>	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/08</i>	
			1 417 Vervangen verharding fietspad, aantal in m	Nee	0		
			2 455 Aanleg van een gebiedsontsluiting sweg 30 km/u (GOW30), aantal in m	Nee	0		
			3 430 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h, aantal in st	Nee	0		
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_ge meentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatie wet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvo orziening oudere en gedeeltelijk	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvo orziening oudere en gedeeltelijk	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorz iening oudere en gedeeltelijk arbeidsongesc
							Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvo orziening oudere en gedeeltelijk

OCW

		gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/02</i>	arbeidsongeschikte werkløze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i>	arbeidsongeschikte werkløze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i>	hikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i>	arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i>
			€ 1.866.493	€ 14.216	€ 38.540	€ 0	€ 39.815	€ 0
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gemeente Participatiewet (PW)
		Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i>	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i>	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i>	Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 419.738	€ 21.643	€ 0
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>					
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1	Baten vanwege vóór 1	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T)

OCW

		(uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Gemeente	Gemeente	onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G3/01</i>	<i>Indicator: G3/02</i>	<i>Indicator: G3/03</i>	<i>Indicator: G3/04</i>	<i>Indicator: G3/05</i>	<i>Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalvers trekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonder houd en kapitaalvers trekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalvers trekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallig e betalingen kapitaalvers trekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van schulden levensonder houd BBZ en achterstallig e betalingen kapitaalvers trekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallig e betalingen kapitaalvers trekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Indicator: G3/11</i>	
			<i>Indicator: G3/07</i>	<i>Indicator: G3/08</i>	<i>Indicator: G3/09</i>	<i>Indicator: G3/10</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalvers trekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalvers trekking (overig)

OCW

Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr							
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
	1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 15.293	€ 478
	2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 6.509	€ 99
	3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.130	€ 0
	4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 22.932	€ 577
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalvers trekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Gemeente Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Gemeente Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>		
	1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
	2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
	3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
	4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
	5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
	6	Totaal	0	0	N.v.t.		
		Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalvers trekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalvers trekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalvers trekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	

OCW

			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalversrekkingen - Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalversrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 Totaal	0	0	0		
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			

OCW

		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G10/03</i>			
			€ 179.352	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeente deel 2025	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente			
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G12/03</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2025	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een						

OCW

		Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 8.571	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 192.753	€ 154.405				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting		
			Aard controle R Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06		
			€ 137.371	€ 9.307	€ 7.727			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle R Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle R Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			€ 223.730	€ 22.373	€ 199.515	€ 513.813	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.				

OCW

			Indicator: H30/07	Indicator: H30/08				
			Ja	Nee				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H35B/01</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H35B/02</i>				
		1	060772 Gemeente Eindhoven	€ 6.602				
VRO	J6B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche)	Hieronder één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J6B/01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J6B/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J6B/03</i>	Cofinanciering (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J6B/04</i>	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J6B/05</i>	Cumulatief aantal woningbouw - of herstructureringsprojecten dat t/m jaar T geholpen is met middelen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J6B/06</i>
		SiSa tussen medeoverheden						
			030010 Provincie Noord-Brabant	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0
			Cumulatief aantal woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd (t/m Jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J6B/07</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J6B/08</i>				
			0	Nee				
VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognosticeerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel			

OCW

			Aard controle D1 Indicator: J17/01	2.1. van de regeling. Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02	2.1. van de regeling. Aard controle D1 Indicator: J17/03			
			33	87	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoefte van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschapp elijke voorziening en in de NPLV- gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensab ele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabe le btw ten behoefte van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschapp elijke voorziening en in de NPLV- gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoefte van de financiering van capaciteitso ndersteuning g voor de uitvoering van de woningbouw opgave in de NPLV- gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensab ele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoefte van de financiering van capaciteitsond ersteuning voor de uitvoering van de woningbouwop gave in de NPLV- gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04	Aard controle R Indicator: J17/05	Aard controle R Indicator: J17/06	Aard controle R Indicator: J17/07	Aard controle R Indicator: J17/08	
		1						
		2						
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoning en aan wie energiebesparende voorziening en zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06

OCW

			23	€ 0	€ 128.460	3	€ 0	€ 11.579
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huisee heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
			2.500	€ 53.541	€ 108.253			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteits besparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparen de maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteits besparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			1	1	0	25	25	0
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b

OCW

			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
		1	LAI23-03524645	€ 63.091	37	1	€ 0	€ 45.091
		2	LAI24-03726580	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
		100	LAI25-03823992	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energieuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
		1	€ 0	€ 18.000	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		100	€ 0	€ 0	Nee			
VRO	J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J209/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/02	Aard controle R Indicator: J209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/04	Aard controle D2 Indicator: J209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/06
		1	RHA2023-03498406.	flexwoningen zwartepad Leende	€ 8.037	€ 178.252	€ 0	0
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	

OCW

			Aard controle n.v.t. Indicator: J209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/09	Aard controle R. Indicator: J209/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/11	
		1	flexwoningen zwartepad Leende	10	Ja	Ja	Ja	
VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Sisa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/01	Aard controle R Indicator: J210B/02	Aard controle R Indicator: J210B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/06
		1	030010 Provincie Noord-Brabant	€ 75.000	€ 0	1	29	Ja
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 135.746	€ 239.443	€ 63.453	€ 770.855	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzondering sbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzondering sbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekking en (GOO en POO)

OCW

Gemeenten			Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 2.505.360			€ 0	€ 0	€ 152.061
		Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)		Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
		Aard controle R Indicator: M16/07		Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle D2 Indicator: M16/10	Aard controle D2 Indicator: M16/11	
			€ 3.070	€ 2.832	€ 111.807	1-1-2025	1-10-2025	
		Berekening totale besteding (jaar T)		Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
		Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09						
		Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12		Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13				
			€ 2.551.516	€ 9.058.543				

Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Specificatie baten en lasten per taakveld 2025

Met de herziening van de BBV zijn er nieuwe taakvelden ingesteld om gemeenten onderling beter te kunnen vergelijken. De programma-indeling is daarvoor minder goed geschikt omdat iedere gemeente vrij is in de keuze en benaming van programma's. Daarom maakt een uniform overzicht van lasten en baten per taakveld onderdeel uit van de gemeentelijke begroting.

Tabel 14.0 Baten en lasten per taakveld BBV

Bedragen x € 1.000

		Begroting 2025 na wijzigingen										Realisatie 2025									
Taakveld BBV		Totaal Begroting na wijziging 2025			1. Dienstverlening en Bestuur		2. Wonen, Bedrijven en Recreëren		3. Samen leven en Participeren		Totaal Realisatie 2025			1. Dienstverlening en Bestuur		2. Wonen, Bedrijven en Recreëren		3. Samen leven en Participeren			
		Last en	Baten	Saldo	Last en	Baten	Last en	Baten	Last en	Baten	Last en	Baten	Saldo	Last en	Baten	Last en	Baten	Last en	Baten		
0 - Bestuur en ondersteuning		15.209	-40.119	-24.909	12.997	-38.472	1.503	-1.398	0	-248	16.490	-39.999	-23.509	13.850	-38.506	1.906	-1.343	0	-150		
0.1	Bestuur	2.374	-307	2.067	2.374	-307	0	0	0	0	2.545	-307	2.238	2.545	-307	0	0	0	0		
0.2	Burgerzaken	1.118	-419	699	1.118	-419	0	0	0	0	1.029	-389	640	1.029	-389	0	0	0	0		
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	43	0	43	0	0	43	0	0	0	112	-6	107	0	0	112	-6	0	0		
0.4	Overhead	8.913	-8	8.905	8.913	-8	0	0	0	0	9.622	-18	9.604	9.622	-18	0	0	0	0		
0.5	Treasury	252	-283	-31	252	-283	0	0	0	0	293	-269	24	293	-269	0	0	0	0		
0.6	OZB woningen 1	78	-3.387	-3.309	78	-3.387	0	0	0	0	49	-3.433	-3.384	49	-3.433	0	0	0	0		
0.6	OZB niet-woningen 2	0	-1.420	-1.420	0	-1.420	0	0	0	0	0	-1.353	-1.353	0	-1.353	0	0	0	0		
0.6	Parkeerbelasting 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
0.6	Belastingen overig 4	0	-11	-11	0	-11	0	0	0	0	0	-15	-15	0	-15	0	0	0	0		
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	-32.062	-32.062	0	-32.062	0	0	0	0	0	-32.034	-32.034	0	-32.034	0	0	0	0		
0.8	Overige baten en lasten	72	0	72	72	0	0	0	0	0	142	0	142	142	0	0	0	0	0		
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	47	0	47	47	0	0	0	0	0	43	0	43	43	0	0	0	0	0		
0.1	Mutaties reserves	1.603	-2.221	-618	143	-575	1.460	-1.398	0	-248	1.921	-2.175	-254	127	-688	1.794	-1.337	0	-150		
0.1	Resultaat van de rekening van baten en lasten	709	0	709	0	0	0	0	0	0	734	0	734	0	0	0	0	0	0		
1 - Veiligheid		2.199	-351	1.848	2.199	-351	0	0	0	0	2.100	-338	1.762	2.100	-338	0	0	0	0		
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.305	-175	1.129	1.305	-175	0	0	0	0	1.308	-165	1.143	1.308	-165	0	0	0	0		
1.2	Openbare orde en veiligheid	894	-176	718	894	-176	0	0	0	0	792	-173	619	792	-173	0	0	0	0		
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat		3.209	-108	3.101	0	0	3.209	-108	0	0	3.179	-137	3.043	0	0	3.179	-137	0	0		
2.1	Verkeer en vervoer	3.193	-108	3.085	0	0	3.193	-108	0	0	3.170	-137	3.033	0	0	3.170	-137	0	0		
2.2	Parkeren	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	8	0	0	8	0	0	0		
2.5	Openbaar vervoer	16	0	16	0	0	16	0	0	0	2	0	2	0	0	2	0	0	0		
3 - Economie		598	-442	156	0	0	598	-442	0	0	663	-697	-34	0	0	663	-697	0	0		

		Begroting 2025 na wijzigingen										Realisatie 2025									
3.1	Economische ontwikkeling	136	0	136	0	0	136	0	0	0	153	-10	143	0	0	153	-10	0	0		
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0	0	0	0	0	0	44	-249	-204	0	0	44	-249	0	0		
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregeling en	119	-35	84	0	0	119	-35	0	0	130	-30	100	0	0	130	-30	0	0		
3.4	Economische promotie	343	-408	-65	0	0	343	-408	0	0	336	-408	-72	0	0	336	-408	0	0		
4 - Onderwijs		1.628	-416	1.211	0	0	0	0	1.628	-416	1.679	-452	1.227	0	0	0	0	1.679	-452		
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
4.2	Onderwijshuisvesting	722	-99	624	0	0	0	0	722	-99	883	-119	764	0	0	0	0	883	-119		
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	905	-318	588	0	0	0	0	905	-318	796	-333	463	0	0	0	0	796	-333		
5 - Sport, cultuur en recreatie		3.779	-595	3.184	0	0	1.437	-66	2.342	-530	3.776	-577	3.199	0	0	1.596	-101	2.180	-476		
5.1	Sportbeleid en activering	179	-143	35	0	0	0	0	179	-143	166	-127	39	0	0	0	0	166	-127		
5.2	Sportaccommodaties	1.124	-145	979	0	0	0	0	1.124	-145	1.065	-117	947	0	0	0	0	1.065	-117		
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	157	0	157	0	0	0	0	157	0	136	0	136	0	0	0	0	136	0		
5.4	Musea	76	0	76	0	0	0	0	76	0	76	0	76	0	0	0	0	76	0		
5.5	Cultureel erfgoed	234	-75	159	0	0	0	0	234	-75	183	-64	118	0	0	0	0	183	-64		
5.6	Media	573	-167	406	0	0	0	0	573	-167	554	-167	387	0	0	0	0	554	-167		
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.437	-66	1.372	0	0	1.437	-66	0	0	1.596	-101	1.495	0	0	1.596	-101	0	0		
6 - Sociaal Domein		20.469	-8.426	12.043	0	0	0	0	20.469	-8.426	20.110	-8.457	11.653	0	0	0	0	20.110	-8.457		
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	6.211	-6.032	180	0	0	0	0	6.211	-6.032	5.495	-6.061	-566	0	0	0	0	5.495	-6.061		
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	1.232	-69	1.163	0	0	0	0	1.232	-69	1.135	-80	1.055	0	0	0	0	1.135	-80		
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.710	-58	1.652	0	0	0	0	1.710	-58	1.592	-49	1.544	0	0	0	0	1.592	-49		
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
6.3	Inkomensregelingen	3.537	-2.217	1.320	0	0	0	0	3.537	-2.217	3.661	-2.204	1.457	0	0	0	0	3.661	-2.204		
6.4	WSW en beschut werk	959	0	959	0	0	0	0	959	0	1.114	0	1.114	0	0	0	0	1.114	0		
6.5	Arbeidsparticipatie	292	0	292	0	0	0	0	292	0	367	0	367	0	0	0	0	367	0		
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	500	-3	497	0	0	0	0	500	-3	499	-5	493	0	0	0	0	499	-5		

		Begroting 2025 na wijzigingen										Realisatie 2025							
6.7	Huishoudelijke hulp (Wmo)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.7	Begeleiding (Wmo)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.7	Dagbesteding (Wmo)	398	0	398	0	0	0	0	398	0	453	0	453	0	0	0	0	453	0
6.7	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	23	-47	-24	0	0	0	0	23	-47	31	-58	-27	0	0	0	0	31	-58
6.7	Jeugdhulp ambulant lokaal	650	0	650	0	0	0	0	650	0	967	0	967	0	0	0	0	967	0
6.7	Jeugdhulp ambulant regionaal	1.073	0	1.073	0	0	0	0	1.073	0	1.286	0	1.286	0	0	0	0	1.286	0
6.7	Jeugdhulp ambulant landelijk	392	0	392	0	0	0	0	392	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.7	Jeugdhulp met verblijf lokaal	9	0	9	0	0	0	0	9	0	362	0	362	0	0	0	0	362	0
6.7	Jeugdhulp met verblijf regionaal	480	0	480	0	0	0	0	480	0	511	0	511	0	0	0	0	511	0
6.7	Jeugdhulp met verblijf landelijk	380	0	380	0	0	0	0	380	0	163	0	163	0	0	0	0	163	0
6.7	PGB Wmo	2.160	0	2.160	0	0	0	0	2.160	0	2.170	0	2.170	0	0	0	0	2.170	0
6.7	PGB Jeugd	226	0	226	0	0	0	0	226	0	95	0	95	0	0	0	0	95	0
6.8	Beschermd wonen (Wmo)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.8	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.8	Jeugdbescherming	92	0	92	0	0	0	0	92	0	74	0	74	0	0	0	0	74	0
6.8	Jeugdreclassering	33	0	33	0	0	0	0	33	0	33	0	33	0	0	0	0	33	0
6.9	Coördinatie en beleid Wmo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.9	Coördinatie en beleid Jeugd	113	0	113	0	0	0	0	113	0	100	0	100	0	0	0	0	100	0
7 - Volksgezondheid en milieu		6.481	-5.494	987	2.736	-1.84	5.577	-5.414	902	-78	6.275	-5.509	766	4	0	5.403	-5.445	868	-64
7.1	Volksgezondheid	902	-78	824	0	0	0	0	902	-78	868	-64	805	0	0	0	0	868	-64
7.2	Riolering	2.305	-2.686	-381	0	0	2.305	-2.686	0	0	2.282	-2.760	-478	0	0	2.282	-2.760	0	0
7.3	Afval	1.734	-2.045	-311	0	0	1.734	-2.045	0	0	1.678	-2.061	-382	0	0	1.678	-2.061	0	0
7.4	Milieubeheer	1.537	-683	854	0	0	1.537	-683	0	0	1.443	-624	818	0	0	1.443	-624	0	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	3	-2	1	3	-2	0	0	0	0	4	0	4	4	0	0	0	0	0
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		3.018	-638	2.380	0	0	3.018	-638	0	0	2.903	-1.009	1.894	0	0	2.903	-1.009	0	0
8.1	Ruimte en leefomgeving	707	-173	533	0	0	707	-173	0	0	680	-150	530	0	0	680	-150	0	0

		Begroting 2025 na wijzigingen										Realisatie 2025							
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	31	-50	-19	0	0	31	-50	0	0	36	-185	-150	0	0	36	-185	0	0
8.3	Wonen en bouwen	2.281	-416	1.865	0	0	2.281	-416	0	0	2.187	-674	1.513	0	0	2.187	-674	0	0
Totaal		56.591	-56.590	0	15.199	-38.825	15.343	-8.067	25.340	-9.698	57.175	-57.175	0	15.954	-38.844	15.651	-8.732	24.837	-9.598

Analyse kredieten

In de onderstaande tabellen een analyse op de investeringskredieten in 2025.

Te handhaven kredieten

Tabel 11.7 Te handhaven kredieten

Bedragen x € 1.000		Bestedingen			Investeringsbijdragen				
Omschrijving	Investerin gs- budget	Realisa tie uitgave n t/m 2025	Restant uitgaven 31-12-20 25	Geraam de inkomst en	Realisat ie inkomst en t/m 2025	Restant inkomste n 31-12-20 25	Saldo krediet 31-12-20 25	Toelichting	
Sportvoorzieningen									
Multifunctionele accommodatie Lambrek	762	18	744	-	0	0	745	Gesprekken zijn weer opgestart met verenigingen. In 2026 wordt het benodigde investeringsbedrag concreet, nog geen raming bekend. Begeleiding loopt via NOC-NSF.	
Nieuwbouw gymzaal Heeze	2.369	2.821	-452	-	598	598	146	Finale oplevering groen en looproutes scholen Q2 2026. De overschrijding wordt veroorzaakt omdat er nog een subsidie met dit investeringskrediet moet worden verrekend. Als dit is gebeurd, valt de oplevering binnen de beschikbare kredietruimte.	
Tech. installaties gymzaal Heeze	380	1	379	-	0	0	379		
Gebouwen									
Panden Jan Deckersstraat 16, 16a en 18	915	651	264		-	-	264	Dit krediet is in november door de raad beschikbaargesteld voor de aankoop en verbouwing van het pand aan de Jan Deckerstraat 16, 16a en 18. De aankoop heeft plaatsgevonden in december 2025. De verbouwing is in voorbereiding.	
Vorbereidingskrediet Maartenshuis	100	-	100		-	-	100	In 2025 heeft er een herbestemmingsonderzoek plaatsgevonden	

Tabel 11.7 Te handhaven kredieten

								voor de herontwikkeling van het St. Maartenshuis en de naastgelegen voormalige Rafaelschool. Het voorbereidingskrediet is bedoeld voor de verder uitwerking en voorbereiding van de herontwikkeling en de bijbehorende onderzoeks- en ontwerpkosten.
Huisvesting onderzoek Dirk Heziusschool	50	26	24	-	-	-	24	In september 2026 worden de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek modernisering Dirk Heziusschool aan de gemeenteraad voorgelegd. Op basis van het raadsbesluit kan worden bepaald hoe om te gaan met het krediet.
Nieuwbouw de Berkenschutse 2022	6.859	163	6.696	-	878	878	7.574	Eind 2026 wordt de start bouw geprognoseerd om eind 2028 het gehele onderwijscomplex in gebruik te kunnen nemen.
Openbare ruimte								
Somerenseweg amfibiegoten 2023	488	530	-42	448	448	0	-41	Het project is in 2025 grotendeels afgerond. In 2026 vinden nog afrondende werkzaamheden plaats inclusief de verantwoording van bijbehorende subsidie(s).
Somerenseweg goten groot wild 2023	248	175	73	248	248	-	73	Het project is in 2025 grotendeels afgerond. In 2026 vinden nog afrondende werkzaamheden plaats inclusief de verantwoording van bijbehorende subsidie(s).
Skatebaan Leende 2024	100	87	13		-	-	13	Verwacht wordt dat het project in het 2e kwartaal 2026 binnen de vastgestelde financiële kaders wordt opgeleverd.
Fietspad Geldropseweg (voorber) 2022	50	13	37	-	-	-	37	In het kader van dit project worden in 2026 nog gronden aangekocht op de Geldropseweg 8-10
Verbinding Randweg-Poortmannen (2025)	4.000	37	3.963		-	-	3.963	Voorgesteld wordt om het resterend budget te handhaven. Op dit moment wordt de uitvoering van het project verwacht in 2030.

Tabel 11.7 Te handhaven kredieten

Verbinding Somerenseweg - Industrieweg (2025)	540	4	536	-	-	-	536	De uitvoering van het project vindt daar waar mogelijk gelijktijdig plaats met de herinrichting van de Geldropseweg-Somerenseweg
Vorb. Verkabeling Nieuwe Hoeve (2025)	260	52	208	-	-	-	208	Naar verwachting wordt het basisontwerp medio 2028 opleverd.
Kapelstraat- Jan Dekerstraat 2022	150	20	130	-	-	-	130	De planvorming van het project wordt in 2026 voortgezet
Herinrichting Geldropseweg 2024	182	65	117	-	46	46	163	Het project wordt in het eerste kwartaal van 2026 afgerond.
Centrumontwikkeling Heeze 2023 t/m 2025	1.400	21	1.379	-	-	-	1.379	De planvorming wordt in 2026 voortgezet.
Reconstructie Ginderover 2023	1.610	127	1.483	-	-	-	1.483	Het project loopt nog. De afronding stond gepland in 2026 maar het project heeft vertraging opgelopen waardoor de oplevering doorschuift naar 2027.
Wandel-fietsverb. Someren-Sterksel (2024)	150	14	136	-	-	-	136	Het project loopt nog. In verband een interregionale subsidieaanvraag wordt de uitvoering uiterlijk in september 2026 opgepakt.
Voorbereidingskrediet Kloosterlaan (2022)	1.200	170	1.030	-	-	-	1.030	het project loopt nog door als gevolg van een juridische procedure.
Investeringsbudget wegen (2022)	400	256	144	-	-	-	144	De planvorming van het project wordt in 2026 voortgezet.
Investeringsbudget wegen (2023)	400	257	143	-	-	-	143	De planvorming van het project wordt in 2026 voortgezet.
Investeringsbudget 2024	400	115	285	-	-	-	285	De planvorming van het project wordt in 2026 voortgezet.
Investeringsbudget wegen 2025	400	-	400	-	-	-	400	De planvorming van het project wordt in 2026 voortgezet.
Randweg Heeze-Leenderweg 2023	50	-	50	-	-	-	50	De planvorming van het project wordt in 2026 voortgezet.
Verbeteren fietspaden Leenderweg (2027)	225	22	203	-	-	-	203	De planvorming van het project wordt in 2026 voortgezet.
Rotonde Geldropseweg (2021)	800	29	771	-	-	-	771	De planvorming van het project wordt in 2026 voortgezet.
Oostrikkerdijk/Voordenw/Annastr 2021	630	883	-253	30	30	-	-223	Het project loopt nog door als gevolg van een juridische procedure.
Herinrichting Oudenmolen 2023	919	730	189	85	85	-	189	Project loopt nog door omdat de

Tabel 11.7 Te handhaven kredieten

								beplanting nog ingeboet worden.
Rioolvervanging Weibossen Heeze 2024 voorber.	100	36	64		-	-	64	Het Project is in voorbereiding
Vervangen pompen en gemalen 2025	50	10	40		-	-	40	Het Project is in uitvoering en wordt volgens planning in 2026 afgerond.
Ginderover-Somerenseweg riool-water 2023	453	3	450	194	-	-194	256	Het Project is in uitvoering en wordt volgens planning in 2026 afgerond.
Afkoppenen verhard oppervlak Pompenmaker	110	110	-	55	-	-55	-55	De afronding van het project wacht nog op de afhandeling van een subsidieaanvraag. Na toewijzing van de subsidie sluit het project binnen de vastgestelde financiële kaders.
Aanpak wateroverlast locaties	350	45	305	175	-	-175	130	Het project is nog in uitvoering en wordt volgens planning in 2026 Afgerond.
Overig								
Voorbereiden van grondexploitaties	280	-	280		-	-	280	In december 2025 is een krediet van € 65.000 beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van de grondexploitatie Molenhoeven Diepers. Het restantbudget willen we handhaven om nieuwe grondexploitaties te kunnen onderzoeken en voorbereiden.
Totaal	27.380	7.490	19.890	1.205	2.333	1.128	21.019	

Af te sluiten kredieten

Tabel 11.8 Af te sluiten kredieten

Bedragen x € 1.000		Bestedingen			Investeringsbijdragen			
Omschrijving	Investerings budget	Realisatie uitgaven t/m 2025	Afwijking uitgaven 31-12-2025	Geraamde inkomsten	Realisatie inkomsten t/m 2025	Afwijking inkomsten 31-12-2025	Afwijking af te sluiten krediet	Toelichting
Gebouwen								
Aanpassing Valentijn 2022	200	193	7	-	-	-	7	Het project is in 2025 binnen de financiële kaders afgerond. Het restantbudget valt vrij en de begrote meerjarige kapitaallasten worden geactualiseerd.

Tabel 11.8 Af te sluiten kredieten

Politiepost Leende	1.969	1.969	1	-	-	-	1	Het project is in 2025 binnen de financiële kaders afgerond.
Grond Politiepost Leende	588	588	-	-	-	-	-	Het project is in 2025 binnen de financiële kaders afgerond.
Aankoop dorps huis 't Perron	1.400	1.380	20	-	-	-	20	Het project is in 2025 binnen de financiële kaders afgerond. Het restantbudget valt vrij en de begrote meerjarige kapitaallasten worden geactualiseerd.
Openbare ruimte								
Verharden Ronde Bleek 2022	100	99	1	-	-	-	1	Het project is in 2025 binnen de financiële kaders afgerond.
Masten 2025 (openbare verlichting)	21	21	-	-	-	-	-	Het project is in 2025 binnen de financiële kaders afgerond.
Armaturen 2025 (openbare verlichting)	35	33	2	-	-	-	2	Het project is in 2025 binnen de financiële kaders afgerond.
Oudemolen rioolverlegging 2024	153	155	-2	50	48	-2	-4	Het project is in 2025 afgesloten. De begrote meerjarige kapitaallasten worden als gevolg van de budgetoverschrijding geactualiseerd.
Vervangen gemaal Emmerikstraat 2024	102	6	96	-	-	-	96	Omdat de noodzaak van de geplande vervanging van het gemaal niet nodig bleek is het project niet uitgevoerd. Het budget is vrijgevalen ten gunste van de spaarvoorziening riolen.
Rioolvervanging Ten Brakeweg Sterksel 2024 voorber.	326	280	46	25	9	-16	30	Het project is in 2025 binnen de financiële kaders afgerond. Het restantbudget valt vrij ten gunste van de spaarvoorziening riolen.
Wateroverlastlocaties 2024 voorber.	50	45	5	-	-	-	5	Het project is in 2025 binnen de financiële kaders afgerond. Het restantbudget valt vrij ten gunste van de spaarvoorziening riolen.
Renovatie vrijverval riool Heezerweg Sterksel	24	24	-	-	-	-	-	Het project is in 2025 binnen de financiële kaders afgerond

Tabel 11.8 Af te sluiten kredieten

Randvoorzieningen E/M (2020)	409	394	15		-	-	15	Het project is in 2025 binnen de financiële kaders afgerond. Het restantbudget valt vrij ten gunste van de spaarvoorziening riolen.
CPL Infra 2020	785	740	45				45	Het project is in 2025 binnen de financiële kaders afgerond. Het restantbudget valt vrij en de begrote meerjarige kapitaallasten worden geactualiseerd.
Gemeentehuisplein Heeze 2025	100	70	30		-	-	30	Betreft de voorbereidingskosten voor de herinrichting van het gemeentehuisplein, welke zijn gerealiseerd in 2025. Dit voorbereidingskrediet wordt afgesloten. Het restantbudget wordt toegevoegd aan het projectbudget. In 2026 en 2027 wordt het project gefaseerd realiseerd zoals opgenomen in de meerjarenplanning van begroting 2026.
Vrijvervalriolering 2024	380	14	366		-	-	366	Het project wordt niet uitgevoerd. Het budget vat vrij ten gunste van de spaarvoorziening riolen.
Overig								
Renault Masters 2x	174	209	-35	-	-	-	-35	De voertuigen zijn in 2025 aangekocht. De begrote meerjarige kapitaallasten worden als gevolg van de budgetoverschrijding geactualiseerd.
Renault Kangoo (2025)	25	28	-3	-	-	-	-3	het voertuig is in 2025 aangekocht. De begrote meerjarige kapitaallasten worden als gevolg van de budgetoverschrijding geactualiseerd.
Frees Ferrarie 2021	10	-	10	-	-	-	10	De frees is in 2025 niet aangekocht omdat vervanging nog niet nodig was. Het budget kan vrijvallen en de

Tabel 11.8 Af te sluiten kredieten

								begrote meerjarige kapitaallasten kunnen worden geactualiseerd. De vervangin van de frees is pas vanaf 2028 aan de orde.
Aanschaf (handhavings)voertuig voor BOA's	29	29	-0		-	-	-0	Het project is in 2025 binnen de financiële kaders afgerond.
Voorber toekomstige grondexpl Ginderover 58 eo	60	11	49		-	-	49	De ontwikkeling van locatie Ginderover 58 eo naar enkele woningen, kavels voor bedrijven en bouwplaats(en) voor de Brabantsedag lag sinds medio 2021 stil omdat niet voldaan kon worden aan akoestische voorwaarden bij de ontwikkeling van de locatie. Ondertussen is gebleken dat de toenmalige ontwikkeling van de locatie niet meer gewenst is, maar dat de locatie benut gaat worden voor de verbinding van de Somerenseweg - Industrieweg waarvoor een apart investeringskrediet is opgenomen. Voorgesteld wordt dan ook om dit krediet af te sluiten. Het restantbudget valt vrij en de begrote meerjarige kapitaallasten worden geactualiseerd.
Totaal	€ 6.940	€ 6.287	€ 653	€ 75	€ 57	€ -18	€ 635	

Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Gemeenten dienen de effecten van het gevoerde beleid toe te lichten door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De meeste van deze indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl, onder het dashboard "Besluit Begroting en Verantwoording". Dit geldt niet voor de beleidsindicatoren op het gebied van bedrijfsvoering. Hiervoor is geen landelijke gegevensbron beschikbaar. Deze indicatoren zijn gebaseerd op eigen gemeentelijke informatie. In deze bijlage worden de beleidsindicatoren gepresenteerd.

Tabel Beleidsindicatoren

Omschrijving beleidsindicator	Eenheid	Heeze-Leende			Nederland 2025
		Realisatie	Begroting		
		2025	2025	2026	
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5,6	5,35	5,7	
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5	4,31	5,1	
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	564	589	556	
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	28,11%	5%	11,08%	
Overhead	% van totale lasten	18%	16%	17%	
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	8	6	n.n.b.	9 (2024)
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2,3	n.n.b.	n.n.b.	2,2 (2024)
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	4,3	n.n.b.	n.n.b.	4,3 (2024)
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1,2	n.n.b.	n.n.b.	1,2 (2024)
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	5,8	n.n.b.	n.n.b.	5,7 (2024)
Functiemenging	%	48,7% (2024)	49,60%	49,00%	54,2% (2023)
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	225,6 (2024)	232,6	232	181,8 (2023)
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	14,5 (2024)	2	n.n.b.	6,7 (2024)
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	8	6	n.n.b.	28 (2024)
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1% (2024)	1,30%	n.n.b.	2,3% (2024)
Niet-sporters	%	38,3 (2024)	n.n.b.	n.n.b.	42,50%
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	683,8 (2024)	600	600	836,6 (2023)
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21-jarigen	1% (2024)	n.n.b.	n.n.b.	1% (2023)
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	3% (2024)	2%	n.n.b.	6% (2023)
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	73,40%	71,00%	n.n.b.	73,2% (2024)
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22-jarigen		1%	n.n.b.	2% (2023)
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	82	93	n.n.b.	343,6 (2024)
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	109,3 (2024)	72	n.n.b.	203,1 (2024)
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	13,90%	7,90%	n.n.b.	13,7% (2024)
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,40%	0,30%	n.n.b.	1,1% (2023)
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar		n.n.b.	n.n.b.	0,4% (2024)
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	450	536	n.n.b.	720 (2024)
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	77 (2024)	n.n.b.	n.n.b.	153 (2022)
Hernieuwbare elektriciteit	%	29,60 % (2022)	n.n.b.	n.n.b.	32,5% (2022)
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	503	506	n.n.b.	398 (2025)
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	15,7	24	n.n.b.	9,1 (2023)
Demografische druk	%	83,50%	83,50%	n.n.b.	70,7% (2025)
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	828	1056	n.n.b.	957 (2025)
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	1226	1211	n.n.b.	1050 (2025)

* De functiemenging index weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Berekening financiële kengetallen

Tabel 14.2 Onderliggende cijfers financiële kengetallen
Omschrijving (toelichting)

Bedragen x € 1.000

Excel-tabel

Bedragen x €1.000

1a Netto schuldquote

	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
A. Vaste schulden	17.093	15.839	28.913
B. Netto vlottende schuld	15.911	19.830	3.317
C. Overlopende passiva	5.276	5.000	6.905
D. Financiële activa exclusief uitgeleende gelden	-	-	-
E. Uitzettingen < 1 jaar	9.373	4.800	10.113
F. Liquide middelen	105	100	104
G. Overlopende activa	6.128	2.000	4.721
H. Totale baten	54.702	50.400	54.999
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	41%	67%	44%

1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

A. Vaste schulden	17.093	15.839	28.913
B. Netto vlottende schuld	15.911	19.830	3.317
C. Overlopende passiva	5.276	5.000	6.905
D. Financiële activa	7.760	3.349	7.292
E. Uitzettingen < 1 jaar	9.373	4.800	10.113
F. Liquide middelen	105	100	104
G. Overlopende activa	6.128	2.000	4.721
H. Totale baten	54.702	50.400	54.999
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	27%	60%	31%

2. Solvabiliteitsratio

A. Eigen vermogen	15.875	15.331	16.354
B. Balanstotaal	61.367	63.360	63.845
Solvabiliteit (A/B) x 100%	27%	24%	26%

3. Grondexploitatie

A. Bouwgronden in exploitatie	405	-	-0
B. Totale baten	54.702	50.400	54.999

	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Grondexploitatie (A/C) x 100%	1%	0%	0%
4. Structurele exploitatieruimte			
A. Totale structurele lasten	44.075	43.413	47.109
B. Totale structurele baten	44.567	42.581	46.451
C. Totale structurele toevoegingen aan de reserves	162	274	0
D. Totale structurele onttrekkingen uit de reserves	63	269	138
E. Totaal baten	54.702	50.400	54.999
Structurele exploitatieruimte (((B-A)+D-C)/E x 100%)	1%	-2%	-1%
5. Belastingcapaciteit			
A. OZB lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	445	438	467
B. Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	375	383	383
C. Afvalstoffenheffing voor een gezin	216	236	236
D. Eventuele heffingskorting	0	0	0
E. Totale woonlasten voor gezin (A+B+C-D)	1.036	1.057	1.085
F. Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin	942	1.000	1.050
Belastingcapaciteit (E/F) x 100%	110%	106%	103%

